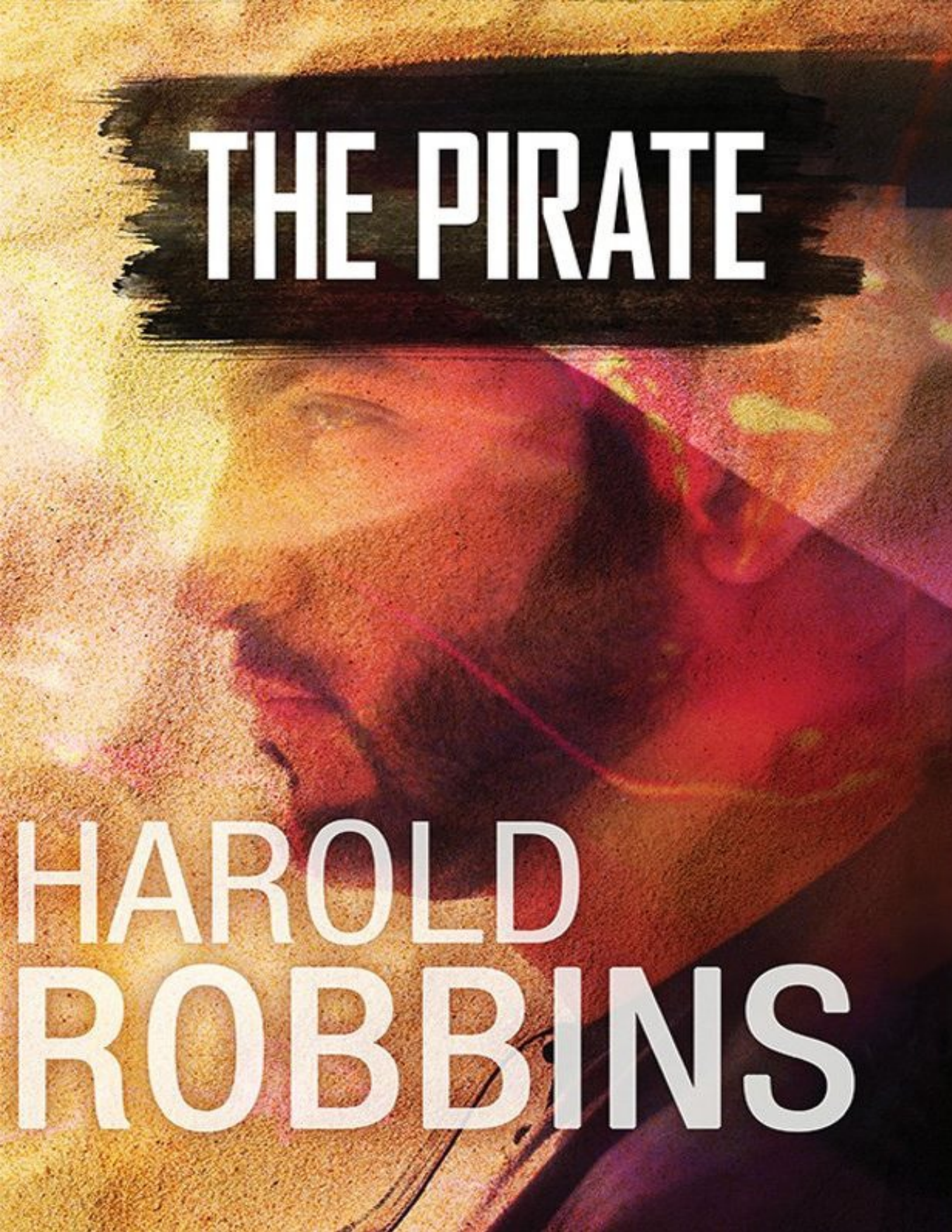
THE PIRATE
HAROLD
ROBBINS

HAROLD ROBBINS

GUSAR

KNJIGECLUB

Mojim kćerima Caryn i Adreani...

Neka im svijet bude pun razumijevanja, ljubavi i mira.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1 Zaokuplja vas nastojanje da što imućniji budete

2 sve dok grobove ne naselite.

3 A ne valja tako, saznaćete svakako!

4 I još jednom, ne valja tako! saznaćete sigurno!

5 Ne valja tako, nek znate pouzdano,

6 Džehennem[1] ćete vidjeti jasno!

7 I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno!

8 Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!

KUR'AN

SURA CII

Nadmetanje - at-Takatur

PROLOG: 1933.

Bio je osmi dan oluje. Još nikada nije bilo oluje poput ove. Čak ni u sjećanju starog Mustafe, čuvara deva, koji je već bio starac kada su ostali u karavani bili još dječaci.

Držeći ghutru sasvim uz lice, s naporom je krenuo prema šatoru vođe karavane Fuada, zastajkujući svaki tren i bacajući pogled kroz uzan prorez odjeće, da bi se uvjerio da nije promašio smjer i odlutao od malog zaklona u oazi ka otvorenoj pustinji gdje se u vrtlogu kovitlao pijesak. Kad god bi zastao, pijesak bi mu udarao u lice poput mnoštva puščanih zrna. Nakašljao se i sakupio pljuvačku da očisti grlo prije no što uđe u mali šator. No u ustima mu nije bilo Vlage; osjećao je samo suha pješčana zrnca.

Sa stolice, smještene do stolića na kojem je treperila uljena svjetiljka stvarajući samo sjenke u tmini, Fuad podiže pogled ka čuvaru deva. Šutio je. Taj div od čovjeka nije baš bio govorljiv.

Mustafa se uspravi do svoje pune visine od gotovo metra i pol, kao i uvijek kada se obraćao vođi karavane.

- U očima Gospodnjim je pijesak - reče.

- Slijep je, a nas je izgubio iz vida.

Fuad zagunđa. Ovaj put je pronašao riječi.

- Budalo. Zar bi nas On napustio sada pošto smo obavili put u Meku i vraćamo se kući?

- U zraku se osjeća smrt - nastavi Mustafa uporno. - Čak je i deve mogu nanjušiti. Po prvi put su nervozne.

- Pokrij im glave dekama. Ako ne vide, snivat će svoje vlastite

snove.

- Već sam to učinio, ali su ih zbacile. Izgubio sam dvije deke u pijesku.

- Onda im daj neka žvaču hašiš. Ne previše da pomahnitaju, samo toliko da se umire.

- Spavat će dva dana. Vođa karavane ga pogleda.

- Nije važno. Nećemo nikamo ići. Čovječuljak nije odustajao.

- To je ipak loš znak. Kako je gospodar?

- Dobar je to čovjek - odgovori Fuad. - Ne žali se. Cijelo vrijeme njeguje ženu, a prostirač za molitvu mu je stalno okrenut prema Meki.

Čuvar deva pucne usnama.

- Misliš li da će im molitve biti uslišane sada nakon hodočašća?

Fuad ga izražajno pogleda.

- Sve je u Alahovim rukama. No, porođaj je blizu. Uskoro ćemo znati.

- Sina - reče Mustafa. - Molim Alaha da im pokloni sina. Tri kćeri su dovoljan teret, čak i za tako dobrog čovjeka kao što je on.

- Sina - ponovi Fuad. - Alahu, budi milostiv. - Ustao je sa stolice, nadvisujući čovječuljka.

- A sada, magarče - zagrmi iznenada - vrati se i čuvaj svoje deve ili ću ti stare kosti zakopati u njihovoj balezi.

Veliki šator, razapet u sredini oaze između četiri ogromne palme, bio je osvijetljen električnim lampama koje su bile pogodno smještene u kutovima sobe. Iza jedne zavjese čuo se slab zvuk malog benzinskog generatora za opskrbu strujom, a iza druge je dopirao ugodan miris mesa što se peklo na sitnoj ugljenoj žeravici.

Po dvadeseti put toga dana dr Samir Al Faj podiže zavjesu, priđe vanjskoj stijenki šatora i zagleda se u oluju.

Kroz usku pukotinu pijesak mu je fijuiknuo u oči, pa nije mogao

vidjeti čak ni vrhove drveća, petnaest stopa iznad šatora, a ni rub oaze gdje se Činilo da se pješčani vrtlog diže kao kakav zid sve do neba. Zatvorio je prozor i rukom istrljao pijesak iz očiju vraćajući se u glavnu sobu šatora. Njegove su se noge u papučama bešumno kretale tonući u mekane istkane prostirače koji su prekrivali cijelo pješčano tlo.

Njegova žena Nabila ga pogleda.

- Ništa bolje? - upita nježnim glasom. On odmahne glavom.

- Ništa bolje.

- Što misliš, kad će stati?

- Ne znam. U svakom slučaju nema znakova popuštanja.

- Je li ti žao? - Glas joj je bio blag. On priđe njenoj stolici i pogleda je.

- Nije.

- Ti ne bi pošao na ovo hodočašće da nisam ja navaljivala.

- Nisam zbog tebe išao na hodočašće. Bilo je to zbog naše ljubavi.

- Ali nisi vjerovao da će hodočašće u Meku promijeniti išta - reče ona.

- Rekao si mi da je spol djeteta određen u samom začeću.

- Zato što sam liječnik. Ali ja sam i vjernik.

- A što ako bude djevojčica? Nije odgovarao.

- Hoćeš li se onda razvesti od mene ili uzeti drugu ženu kao što želi tvoj stric, Princ?

Uze joj ruku.

- Ne budi luda, Nabila.

Ona uzgleda u njega, a sjenke su joj potamnile oči.

- Gotovo je vrijeme. A ja se sve više bojim.

- Nemaš se čega bojati - on će umirujućim tonom. - Osim toga imat ćeš sina. Zar ti nisam rekao da udarci srca ukazuju da je dječak?

- Samire, Samire - prošapće ona. - Ti bi mi rekao bilo što samo da me umiriš.

Prinese njenu ruku svojim usnama.

- Volim te, Nabila. Ne želim drugu suprugu, drugu ženu. Ako ovaj put ne dobijemo sina, slijedeći put hoćemo.

- Za mene neće biti slijedećeg puta - reče ona sumorno. - Tvoj je otac već dao riječ Princu.

- Napustit ćemo zemlju. Možemo poći u Englesku. Tamo sam se školovao, imam prijatelja.

- Ne, Samire. Tvoje je mjesto kod kuće. Naš te narod treba. Tvoje znanje im je već od velike pomoći. Tko je ikad mogao i sanjati da će generator, koji si ti donio iz Engleske za osvjetljenje operacione sale, dovesti do osnivanja kompanije koja osvjetljava našu zemlju?

- I jačati bogatstvo naše porodice - doda on.

- Bogatstvo koje nam nije potrebno, jer već imamo sve.

- Ali se jedino ti možeš pobrinuti da se bogatstvo upotrijebi za dobrobit sviju, a ne samo nekolicine. Ne, Samire, ne možeš otići. Potreban si narodu.

On je šutio.

- Moraš mi nešto obećati. - Pogleda ga u oči.

- Ako bude djevojčica, pusti me da umrem. Ne mogu podnijeti pomisao da živim bez tebe.

- Oluja - na to će on. - Mora da je zbog oluje. Drukčije se ne mogu objasniti te lude misli u tvojoj glavi.

Pred njegovim pogledom, ona obori oči.

- Nije zbog oluje - šapne. - Bolovi već počinju.

- Sigurna si? - zabrine se on. Po njegovom proračunu, bilo je oko

tri tjedna prerano.

- Rodila sam troje djece - reče ona smireno - i znam. Prvi me put zaboljelo još prije otprilike dva sata, a zadnji put upravo maloprije dok si ti gledao u oluju.

Mustafa je spavao. Zaklonio se od oluje pokrivši se preko glave trima dekama, dok su ga sa strane deve zagrijavale svojom toplinom. Sanjao je o raju ispunjenom zlatnim sunčanim sjajem i ljupkim hurijama zlaćane boje, debelih grudiju, trbuha i stražnjica. To su bili divni hašiški snovi, jer on nije bio tako sebičan da samo svojim devama dadne hašiš i tako ih pusti neka lutaju rajem same, bez njegova vodstva. Jadna bi se bića bez njega izgubila.

Nad njim je bjesnjela oluja, a vjetar mu je nanosio pijesak na deke, zatim ga opet odnosio, mijenjajući smjer. Na rubu raja jedna se deva pomakla i iznenadna hladnoća mu je prožela stare kosti. Nagonski se primakao toplom tijelu životinje, no ona se odmakla od njega. Navlačeći pokrivače oko sebe, primakao se drugoj devi. No, i ta se odmakla i sad ga je hladnoća napadala sa svih strana. Polako se počeo buditi.

Deve su s mukom ustale. Kao i obično, kada su bile nervozne, stale su balegati, a zatim mokriti. Mlaz jedne deve po njegovim dekama posve ga razbudi. Ljutito psujući što je iščupan iz svojih snova otpuzao je dalje od toplog kiselkastog mlaza.

Podignuo se četveronoške i provirio ispod pokrivača. A onda mu iznenada zastane dah. Iz pješčanog zida izronio je čovjek na magarcu, jahao je prema njemu. Iza čovjeka bio je još jedan magarac, ali prazna sedla. Jahač se okrene da pogleda magarca.

Na to Mustafa krikne. Čovjek je imao dvije glave. S dvaju blijedih lica na jednom tijelu zurio je u Mustafu zlokobnim pogledom.

Mustafa skoči na noge. Ne obazirući se na pijesak koji mu je štipao lice, potrči ka šatoru vođe karavane.

- Jao! Jao! Anđeo smrti dolazi po nas! Fuad istrči iz šatora poput strijele, zgrabi Mustafu svojim ogromnim rukama i podiže uvis,

tresući ga kao dijete.

- Zaveži! - drekne. - Zar naš gospodar nema dosta brige sa ženom u porođajnim mukama, nego još treba slušati i tvoje narkomanske snove?

- Anđeo smrti! Vidio sam ga! - Mustafi su cvokotali zubi. - Pogledaj. Kod deva! - Upre prstom.

Dotle je nekoliko ljudi dotrčalo k njima. Svi su se okrenuli i pogledali u smjeru Mustafina uperenog prsta. Kako su dva magarca izronila iz tame i zasljepljujućeg pijeska, ljudima se otrgnuo jedan zajednički uzdah straha. Na prvom magarcu bio je čovjek s dvije glave.

Gotovo isto tako brzo kao što su došli, ljudi nestadoše, svaki u svom vlastitom skloništu, ostavivši samo Mustafu, koji se još uvijek trzao u Fuadovu naručju. Fuad nehotice olabavi stisak oko čuvara deva, a čovječuljak isklizne iz njegovih ruku i zavuče, se u šator, ostavljajući Fuada sama licem u lice s anđelom smrti.

Gotovo ukočen, Fuad je promatrao kako mu se magarci približavaju dok nisu stali. Onda jahač progovori čovječjim glasom:

- Selam alejkum.

Fuad mehanički odgovori:

- Alejkum. selam.

- Molim vas, pomozite mi - reče jahač. - Već danima lutamo u oluji, a moja žena je bolesna i blizu porodu.

Polako i pažljivo jahač je sjahao. Tek tada je Fuad vidio da je dvoje pokriveno jahačevim pokrivačem. Brzo se primače.

- Evo - reče tiho - da vam pomognem.

U tami se pojavi Samir, obučen u teški žuto-sivi mislah.

- Što se događa? - upita.

Fuad se okrene, držeći ženu u naručju.

- Putnici koji su se izgubili u oluji, gospodaru. Čovjek je stajao i

oslanjao se nemoćno na magarca.

- Ne znam koliko smo dana proveli tamo... - Polako je počeo padati.

Samir ga uhvati i podvuče mu ruku pod ramena.

- Nasloni se na mene - reče. Čovjek mu se zahvalno prepusti.

- Moja žena - prošapće. - Bolesna je. Treba joj vode.

- Sve će biti u redu - umirivao ga je Samir. Pogleda vođu karavane. - Odnesi je u moj šator.

- Magarci - reče čovjek.

- Pobrinut ćemo se i za njih - odgovori Samir. - Dobro došli u moj dom.

Čovjeku je lice bilo izgrebeno, krvarilo je od šibanja pijeska nošena vjetrom, a usnice mu bile natečene i osute mjehurićima. Ispucalim je rukama stisnuo i potpuno sakrio čajnu šalicu. Bio je visok, viši od Samira, imao je gotovo metar i osamdeset, veliki nos i prodorne plave oči, skrivene iza otečenih kapaka. Promatrao je Samira, dok se liječnik dizao sa strunjače na kojoj mu je ležala žena.

Samir se okrene k njemu. Nije znao što da kaže. Žena je umirala. Bila je gotovo posve dehidrirana, puls joj bio slab i nepravilan, a krvni tlak opasno nizak.

- Koliko ste dana proveli u oluji? - upita. Čovjek je zurio u njega.

- Ne znam. Činilo mi se čitavu vječnost.

- Ona je u vrlo teškom stanju.

Čovjek je trenutak šutio. Zurio je u šalicu. Usne su mu se pomaknule, ali Samir nije čuo glasa. Zatim pogleda u Samira.

- Ti si liječnik?

Samir klimne.

- Hoće li živjeti?

– Ne znam.

– Moja je žena željela da nam se dijete rodi u svetoj zemlji – reče čovjek. – No, Britanci nam nisu dah vize. Stoga smo smislili da pređemo pustinju i tako uđemo otraga i prebacimo se u zemlju.

U Samirovu glasu osjećalo se zaprepaštenje.

– Samo s dva magarca? Još morate preći gotovo šesto milja pustinje.

– Nadošla je oluja pa smo izgubili zalihe. Prava mora.

Samir se ponovo okrene k ženi. Pljesne rukama, a u prostoriju uđe Aida, dvorkinja njegove žene.

– Pripremi malo zašećerene vode – reče joj. Kad je izašla, on se opet okrene čovjeku: – Morate je prisiliti da proguta malo vode.

Čovjek klimne. Trenutak je šutio, zatim progovori:

– Vi naravno, znate da smo Židovi.

– Da.

– A ipak ste voljni da nam pomognete?

– Svi smo mi putnici na istome moru – reče Samir. – Da li bi vi meni odbili pomoći, da smo u obrnutom slučaju?

Čovjek odmahne glavom.

– Ne bih. Pa zar bi to bilo ljudski?

– Onda je to tako – osmjehne se Samir i ispruži ruku. – Ja sam Samir Al Faj.

Čovjek mu stisne ruku.

– Izaija Ben Ezra.

Aida uđe, noseći zdjelicu i žlicu. Samir to prihvati pa doda:

– Donesi čisti ubrus.

Onda sjedne pokraj madraca, s ubrusom koji mu je Aida donijela.

Namoči salvetu u toplu zaslađenu vodu i pritisne je na ženina usta.

- Evo gledajte kako to radim - obrati se čovjeku. - Morate joj blago rastvoriti usne i ukapnuti vodu da joj curi u grlo. To je sve što mogu smisliti umjesto intravenoznog hranjenja glukozom. Ali, vrlo polako, jer se ne smije zagrcnuti.

- Razumijem. Samir ustade.

- Sada se moram pobrinuti za svoju ženu. Ben Ezra ga upitno pogleda.

- Vraćamo se kući sa hodočašća u Meku, pa nas je tu zahvatila oluja. Kao i vi, i mi smo željeli da nam se dijete rodi kod kuće, ali izgleda da neće biti tako. Trudovi su počeli tri tjedna prerano. - Samir napravi izražajnu kretnju. - Tajnoviti su putevi Alahovi. Da nismo pošli u Meku da Ga molimo za sina, da vi niste željeli da vam se dijete rodi u svetoj zemlji, ne bismo se nikada sreli.

- Zahvaljujem Gospodinu što ste ovdje - reče Ben Ezra. - Neka vam On podari sina za kojegmolite.

- Hvala. I neka Alah bdije nad tvojom ženom i djetetom.

On napusti odaju koja je bila zavjesama odvojena od ostalih prostorija, dok se Ben Ezra okrenuo k ženi i počeo joj pritiskati vlažnu krpu na usta.

Oluja je dostigla vrhunac baš negdje pred zoru. Vjetar je izvan šatora tutnjao poput daleke topovske jeke, a pijesak udarao po šatoru kao da to bijesno nebo gađa tučom. Upravo tog trena Nabila krikne od bola i straha.

- Dijete je u meni mrtvo. Više mu ne osjećam ni života ni pokreta.

- Tiho - reče Samir nježno - sve je u redu. Nabila ga uhvati za ruku. U glasu joj se osjećao očaj.

- Molim te, Samire, sjeti se obećanja. Pusti me da umrem.

On je pogleda, suze mu zamaglile vid.

- Volim te, Nabila. Živjet ćeš da bi mi dala sina. - Bio je brz, tako

brz da nije ni osjetila kako joj potkožnom iglom pronalazi venu već samo ugodan prestanak bola dok ju je obuzimao morfij.

On umorno ustade. Već puna dva sata ne može ni pomoću stetoskopa čuti udaranje dječjeg srca. Cijelo to vrijeme Nabili su se pojačavali trudovi, no otvor je bio vrlo malen.

- Aida - reče dvorkinji - zovi vođu karavane. Trebat će mi pomoći da izvadim dijete. No, prije nego što uđe u šator, neka se temeljito opere. Ona klimne i zastrašeno istrči iz odaje. Samir je brzo stao redati instrumente na čistu bijelu krpu kraj kreveta.

Iznenada Nabila zadrhta a iz nje poteče krv. Nešto je ozbiljno bilo u pitanju - Nabila je krvarila. Činilo se kao da njeno nabreknuto tijelo pokušava izgurati dijete van, ali Samir nije mogao napipati dječju glavicu. Sada je znao u čemu je problem. Posteljica je blokirala ušće maternice.

Mrlja na platnu brzo se povećavala, a Samir je mahnito radio usprkos sve većem strahu. Uvukao je ruku u Nabilino tijelo i rastegnuo cerviks da bi izvukao posteljicu. Kad je odmaknuo krvavo tkivo, probije vodenjak i izvuče dijete iz utrobe. Brzo prereze pupčanu vrpcu i okrene se k Nabili. Na momenat zadrži dah, a onda s olakšanjem odahne, jer je krvarenje prestalo. Tek onda pogleda dijete.

Bilo je žensko, mrtvo. Odmah je to vidio, nije je morao ni taknuti. Oči mu se napune suzama, okrene se i pogleda Nabilu. Više nikada mu neće moći roditi sina. Ni dijete uopće. On će se brinuti da nikada više ne zatrudni - bilo bi to preopasno za njen život. Obuze ga bujica očajanja. Možda je ona bila u pravu. Smrt bi možda za nju bila bolja.

- Doktore! - Ben Ezra je stajao kraj zastrtihvratiju.

Zamagljenih očiju zabuljio se u Židova. Nije mogao govoriti.

- Moja žena, doktore. - Glas Ben Ezre bio je uplašen. - Više ne diše!

Samir automatski uzme svoju liječničku torbu, još jednom pogleda Nabilu. Morfij je učinio svoje. Bila je u dubokom snu. Brzo pređe u drugu odaju.

Klekne kraj nepomične žene i stetoskopom potraži otkucaje srca. Ne ču ništa. Brzo pripremi injekciju adrenalina i zabode je izravno u ženino srce. Silom joj otvori usta i pokuša udahnuti zrak u pluća, ali bez uspjeha. Konačno se okrene čovjeku.

- Žao mi je - reče.

Ben Ezra je buljio u njega.

- Ne može biti mrtva. Vidim da joj se trbuh miče.

Samir pogleda ženu. Ben Ezra je imao pravo. Ženin trbuh kao da se nadimao.

- Dijete! - uzviknu Samir, posegne u torbu i izvadi jedan skalpel.

- Što to radiš? - upita Ben Ezra.

- Dijete - objasni Samir. - Još nije kasno da spasimo dijete.

Samir nije imao vremena da rastvori ženinu odjeću. Brzo je razreze. Sada je ženin trbuh, modar i nabujao, bio otkriven.

- Sad zatvori oči, ne gledaj - reče Samir. Ben Ezra učini kako mu je rečeno. Samir brzo napravi rez. Tanka se koža raspara kao da prska. Samir otvori trbuh i trenutak kasnije držao je dijete u rukama. Odreže brzo pupkovnicu i sveže je. Dva britka udarca po dječjoj zadnjici i šator se ispuni zdravim dječjim plačem. On pogleda oca.

- Imaš sina.

Ben Ezra je piljio u nj s čudnim izrazom lica. Šutio je.

- Imaš sina - ponovi Samir. Oči Ben Ezre ispune se suzama.

- Što ću sa sinom? Nemam žene, a moram preći još tisuću kilometara pustinje. Dijete će umrijeti.

- Dat ćemo vam namirnica.

Židov odmahne glavom.

- Neće ići. Već se krijem od policije. Ništa ne mogu pružiti djetetu.

Samir je šutio, jednako držeći dijete u naručju. Ben Ezra ga

pogleda.

- A vaše dijete?

- Mrtvo.- odgovori Samar jednostavno. - Vjerujem da je Alah u svojoj mudrosti odredio da ne usliša naše molbe.

- Je li bilo muško? Samir odmahne glavom.

- Žensko.

- Možda je Alah mudriji od nas obojice i zato je nas sastavio u pustinji.

- Ne razumijem - na to će Samir.

- Da nije bilo tebe, dijete bi umrlo zajedno s majkom. Više si mu ti otac nego ja.

- Ti si lud - reče Samir.

- Nisam. - Ben Ezrin glas kao da ojača. - Sa mnom će umrijeti. A s njim na teretu mogao bih i ja nastradati. No, Alah je udovoljio vašoj molbi da dobijete sina. S vama će odrasti siguran i jak.

Samir pogleda Židova ravno u oči.

- Ali, bit će Musliman, a ne Židov. Ben Ezra mu uzvrati pogled.

- Je li to zaista važno? Zar mi nisi rekao da smo svi putnici na istome moru?

Samir pogleda malenog dječačića u svom naručju. Iznenada ga prožme ljubav kakvu nikada dotle nije osjećao. Alah mu je uslišio molbu na svoj način, uistinu.

- Moramo biti brzi - reče. - Pođite za mnom. Uzmite drugo dijete.

Ben Ezra uzme mrtvorođenče i vrati se kroz zavjesu. Samir položi dječaka na stol i zavije ga u čistu plahtu. Upravo je završio kad uđoše Aida i Fuad.

On pogleda ženu.

- Očisti i operi mog sina - naredi.

Žena ga je časak netremice gledala u oči, zatim se njene usne pokrenu:

- Neka je slava Alahu.

- Za to će biti vremena u jutarnjim molitvama - odsječe on, pa pogleda vođu karavane. - Dođi sa mnom - reče izlazeći kroz zavjesu.

Naglo, kao što je i nadošla, oluja prestade. Svanu dan, svjetao i jasan. Pokraj svježih grobova na rubu pustinje stajala su dva čovjeka. Kraj Ben Ezre bila su dva magarca, jedan natovaren vodom i namirnicama, a drugi istrošenim sedlom. Ben Ezra i Samir gledali su u neprilici jedan u drugoga. Ni jedan nije znao što da kaže.

Izaija Ben Ezra pruži ruku.

Samir je bez riječi prihvati. U njihovu je rukovanju bilo topline i prisnosti. Trenutak kasnije pustiše se i Židov se vinu u sedlo.

Samir ga pogleda. Desnom rukom učini tradicionalni pokret. Dotakne čelo, usne i konačno srce.

- Selam alejkum. Pođi u miru.

Ben Ezra je trenutak šutio. Svrne pogled na grobove, zatim na Samira. Obojici su oči bile pune suza.

- Alejhem šolem - reče i okrene magarce. Samir je časak stajao i gledao za njim, a onda se polako odšeta natrag u šator. Na ulazu u šator dočeka ga Aida uzbuđenim glasom:

- Gospodarica se budi.

- Jesi li joj rekla? - on je upita. Služavka odmahne glavom.

Samir uđe u šator i uzme dijete. Stajao je tik kraj žene kada je otvorila oči. Smiješeći, on je pogleda.

- Samire - šapne ona - žao mi je.

- Nema ti što biti žao - reče on nježno, polažući joj dijete u naručaj. - Alah nam je uslišio molbu. Dobili smo sina.

Dugo je gledala bebu, a onda okrene lice k njemu. Oči su joj se

zamutile suzama.

- Imala sam užasan san - upola će šaptom. - Sanjala sam da je dijete umrlo.

- Bio je to san, Nabila. Samo san.

Nabila pogleda u dijete, prstima smakne bijeluplahtu s dječjeg lica.

- Lijep je - reče. Onda joj se na licu pojavi izraz zaprepaštenja. Pogleda u Samira.

- Samire! - uzvikne. - Naš sin ima plave oci!

Samir se glasno nasmije.

- Ženo, ženo, pa kad ćeš se opametiti? Svako novorođenče ima plave oči.

No, Alah je uistinu napravio čudo. Jer je Baydr Samir Al Faj odrastao s tamnoplavim, gotovo ljubičastim očima, s očima poput noćnog plavetnila neba nad pustinjom.

KNJIGA PRVA
KRAJ PROLJEĆA, 1973.

1.

Mlaz iz tuša mu je pljuštao po tjemenu i potisnuo brujanje četiriju snažnih motora na mlazni pogon. Zidovi uske kupaonice su se zamaglili od pare. Brzo je tijelo nasapunao finim sapunom, istrljao mirisnom sapunicom, pa se isprao i zatvorio toplu vodu, a pustio potpuno hladnu. Umora odmah nestade, a on se sasvim razbudi. Zatvori vodu i izađe iz kupaonice.

Kao i obično, Jabir ga je već čekao s teškim samtanim ogrtačem i debelim ručnicima u rukama. Ogrne gospodarevo tijelo ručnicima i reče tiho arapski:

- Dobro veće, gospodaru.

- Dobro veče, prijatelju - odvrati Baydr, snažno se brišući.

- Koliko je sati?

Jabir pogleda na sjajni čelični kronograf Seiko, gospodarev poklon, pa odgovori ponosno:

- Devetnaest sati i petnaest minuta. Je li se gospodar odmorio?

- Jesam, hvala. - Baydr ispusti ručnike i navuče ogrtač. - Gdje smo?

- Nad Engleskim kanalom. Kapetan poručuje da u Nicu stižemo u dvadeset i četrdeset.

- U redu.

Jabir pridrži vrata kupaonice, a Baydr izađe u kabinu. Gazdina je kabina velika, zauzima gotovo trećinu unutrašnjosti Boeinga 707. Pa ipak zrak je bio težak, ispunjen žestokim mirisom hašiša i amil nitrata.

Baydr trenutak zastane. Mirisave mu tvari obično pri upotrebi ne smetaju, ali poslije su gadne.

- Ovdje smrdi. Šteta što ne možemo otvoriti prozor i provjetriti. No, na visini od devet kilometara to baš ne bi bilo pametno.

Jabiru to nije bilo smiješno.

- Odmah, gospodine - reče, pa brzo uključi sve ventilatore, a onda dohvati mirisavi aerosol sprej i poprska prostoriju. Zatim se obrati Baydru:

- Je li gospodar odlučio što će obući?

- Još nisam. - Baydr baci pogled na ogroman krevet koji je zauzimao gotovo pola kabine.

Tamo su ležale dvije djevojke, jedna drugoj unaručju. Gola im tijela svjetlucala na zlaćanomsvjetlu kabine. Spavale su ko mrtve.

Bilo je to prijenekoliko sati - prisjeti se Baydr, a učini mu setako živo, kao da se upravo sada događa.

Stajao je kraj kreveta i gledao ih kako vode ljubav. Glave su žarile jedna drugoj među noge, ustima i jezicima se poročno lizale, kad se iznenada prevrnuše; sad je jedna bila odozgo, bijela joj stražnjica zasja kao dva polumjeseca blizanca. Osjeti kako ga prožima uzbuđenje, pa pogledavši nadolje, opazi svoju brzu i silovitu erekciju. Brzo zgrabi sa stola kapsule amila, klekne iznad djevojke i nasloni joj penis na otvor čmara. Snažnu ruku podvuče pod djevojčin trbuh i priljubi je k sebi. Zatim segne niže pa joj rukom opipa brežuljak. Druga joj je djevojka lizala klitoris; njen jezik mu dotače vršak prstiju. On ju grubo privuče sebi i snažnim pritiskom uđe duboko u čmar.

Iznenađena, djevojka se na čas ukoči. Onda otvori usta i htjede kriknuti. U tom trenutku on jojpred licem prsne dvije kapsule, a ona udahne. Umjesto krika ona svrši u ludom, grčevitom orgazmu. Trenutak kasnije smrska jednu ampulu i za sebe i tijelo mu zahvati takav orgazam da je mislio da mu nema kraja. Soba se zavrti, a onda sve zapadne u mrak. Slijedeće čega se sjećao, bilo je buđenje. Ustao je

i pošao u kupaonicu.

Sad, evo, stoji kraj kreveta i opet ih promatra. No, više ne osjeća ništa. Djevojke su poslužile svojoj svrsi, upotrijebio ih je i sad je gotovo. Let od Los Angelesa je dug; one su mu utukle dosadu. Ne može se sjetiti čak ni njihovih imena. Okrene se i pođe. S vratiju se obrati Jabiru.

- Probudi ih, pa neka se obuku.

Hodnik je vodio pokraj dviju kabina za goste do glavnog salona. Njegov izvršni pomoćnik Dick Carriage sjedio je za stolom na radnom dijelu salona, tik kraj telefona i teleksa. Mladi je odvjetnik, kao i obično, bio dolično obučen: bijela košulja, kravata, tamno odijelo. Baydr ga nikada nije vidio bez jakne.

Carriage ustade.

- Dobro veće, šefe - reče učtivo. - Jesi li se odmorio?

- Jesam, hvala, a ti?

Mladi se pravnik isceri; bio je to najveći izraz nezadovoljstva koji je sebi dozvoljavao.

- Nikako se ne 'mogu naviknuti da spavam u avionu.

- Već će to ići, samo se strpi.

- Pune dvije godine mi nije uspjelo, pa se bojim da ni neće - istim će izrazom Dick.

- Ima li što novog?

- Nema. Pa, kraj tjedna je, zar ne?

Baydr klimne. Subota je. Nije ni očekivao da bi se nešto moglo dogoditi. Iz Los Angelesa isu krenuli u jedan ujutro.

Pozvoni. Iz kuhinje se pojavi glavni stjuard Raoul.

- Izvolite, gospodine.

- Kavu - naruči Baydr. - Američku kavu. - Želudac mu ne bi podnio jaku filtriranu kavu kakvu je stjuard običavao posluživati.Ponovo se obrati Carriageu:

- Jesi li dobio vezu s jahtom?

- Razgovarao sam s kapetanom Petersenom. Pripremio je sve za večerašnju zabavu. Rolls royce i San Marco će čekati na aerodromu. Kaže, ako more bude mirno, da ćeš sa San Marcorn doći do Cannesa za dvadeset minuta. Autom će ti trebati više od sata, jer su ceste zakrčene zbog filmskog festivala.

Stjuard se vrati s kavom. Dok je punio šalicu, Baydr zapali cigaretu, onda srkne malo kave.

- Želite li nešto pojesti? - priupita stjuard.

- Sad još ne, hvala. - Baydr će opet Dicku: - Je li mi žena već na jahti?

- Kapetan mi je retkao da je u vili. No, Jusuf se vratio iz Pariza i on je na jahti. Zamolio me da ti kažem da je za večeras sakupio neke uzbudljive osobe.

Baydr klimne. Jusuf Ziad je šef njegovog ureda . u Parizu. U svakoj državi .ima jednog takvog: pametnog, šarmantnog, obrazovanog mladića koji voli novac i želi uvijek biti blizu moćnih. Njihov je glavni zadatak pronaći zgodne djevojke koje ukrašavaju Baydrove poslovne zabave.

- Zovni mi gospođu Al Faj - naredi Baydr, pa se vrati u blagovaonicu i sjedne za okrugli stol od mahagonija. Raoul mu ponovo nalije šalicu. Šuteći je pio kavu. Telefon uskoro zazvoni. On podigne slušalicu.

Javi se Carriageov glas:

- Gospođa Al Faj nije kod kuće, ali sam razgovarao sa sekretaricom. Gospođa je otišla na filmsku predstavu i odatle će poći ravno na jahtu.

- Hvala. - Baydr spusti slušalicu. Nije se iznenadio. Nije ni očekivao da će Jordana biti kod kuće, pogotovo kad se održava filmski festival ili kakva zabava. Ona mora biti tamo gdje se nešto događa. Bilo mu je malo krivo, no brzo se smirio.

Na koncu konca, upravo to ga je najprije i privuklo k njoj - Amerikanka je, a ne Arapkinja. Američke žene ne sjede kod kuće. Jednom je to pokušao objasniti svojoj majci, ali ona to nije nikada pravo shvatila. Još joj je i danas žao što se nakon razvoda nije ponovo oženio Arapkinjom.

Telefon opet zazvrnda. Ovaj put je bio pilot, kapetan Andrew Hyatt.

- Ako dozvolite, gazda, želio bih da Air France pregleda avion, ukoliko se u Nici zadržimo dovoljno dugo.

Baydr se nasmiješi. Kapetan je na tako uglađen način želio saznati koliko slobodnog vremena može dati posadi.

- Mislim da možemo računati do srijede. Hoće li to biti dosta, Andy?

- Hoće, gospodine.

- Let je bio ugodan, Andy. Hvala.

- Hvala vama, gospodine. - Pilotov glas je zvučao zadovoljno.

Baydr zovne Carriagea.

- Rezerviraj sobe za posadu u hotelu Negresco do utorka.

- U redu, šefe. - Carriage je oklijevao: - A što ćemo s djevojkama? Da ih pozovem na zabavu?

- Ne -? odrešito će Baydr. Jusuf se već za to pobrinuo.

- Pa što s njima?

- Smjesti ih s posadom u Negresco. Daj svakoj petsto dolara i povratnu kartu za Los Angeles.

Spusti slušalicu i pogleda kroz prozor. Gotovo je mrak. Duboko dolje počela su treperiti svjetla na francuskom tlu. Pitao se što radi Jordana. Prošlo je već mjesec dana otkako je vidio i nju i djecu u Beirutu. Dogovorili su se da će se naći na njen rođendan na jugu Francuske. Pomisli na dijamantnu ogrlicu marke Van Cleef. Tko zna

hoće li joj se svidjeti. Danas se svi odijevaju u jeans i nose lažne dragulje. Ništa više nije stvarno, pa ni njihovi uzajamni osjećaji.

Jordana ustade iz kreveta i pođe prema kupaonici. Usput je kupila dijelove odjeće.

- Zašto toliko žuriš, mila - začu se s kreveta muškarčev glas.

Ona zastane na vratima kupaonice i pogleda ga.

- Dolazi mi muž. Moram na vrijeme stići na brod i presvući se za zabavu.

- Možda će mu avion kasniti.

- Baydrov avion nikad ne kasni - mirno će ona, uđe u kupaonicu i zatvori vrata. Nagne se nad bide, otvori slavine pa izjednači topli i hladni mlaz vode do željene temperature. Otvori torbicu, izvadi plastičnu kutiju sa sapunom i, opkoračivši bide, poče se prati.

- Jednog dana se jednostavno neću oprati - pomisli. - Tko zna hoće li primijetiti kad me bude lizao.

Smijući se odbaci pomisao. Muškarci su jednostavno opsjednuti idejom o neodoljivoj moći svojih silnih kurčina, i ne mogu ni zamisliti da bi ijedna žena koju ševe činila išta drugo, nego doživljavala orgazam za orgazmom. A ona bi na prste mogla nabrojati koliko je puta istinski doživjela vrhunac. No, jedno je sigurno: kad bi se dodjeljivala akademska nagrada za odglumljeni orgazam, ona bi je dobila svake godine.

Zatvori slavinu, ustane i obriše se. Voda je klokotala kroz cijev. U svim francuskim hotelima voda iz bidea uvijek klokoće na isti način: u Parizu, Cannesu ili kakvoj provinciji. Klok, klok, stanka, klok, klok, klok.

Obrisavši se, utrlja lagano parfem duž svilenkastog mekanog brežuljka. Onda brzo navuče haljinu i izađe iz kupaonice.

Muškarac je gol sjedio na krevetu, i igrao se penisom koji mu je

ponovo nabrekao.

- Gle, draga, što se dogodilo!

- Strašan si.

- Suces moi. Pas partir comme ca.[2]

Ona odmahne glavom.

- Žao mi je, dušo. Kasnim.

- A kako bi bilo u toku zabave? Možemo pronaći miran kutić, dalje od gomile, pogleda ga pravo u oči.

- Ti nećeš doći na zabavu.

- Ali zašto ne, srce? - usprotivi se on. - Pacijeli sam tjedan bio s tobom na brodu. - Baš zato. Baydr nije budala.

- Pa kada ću te vidjeti? - zapita je, a penis mu se već spuštao.

Slegla je ramenima.

- Ne znam. - Otvori novčanik, izvadi koverticu punu novčanica od sto franaka i položi je kraj njega na krevet.

- Ovo ti je za račun u hotelu i ostale troškove, a nešto će ti i pritećI do novog poznanstva.

Glas mu je zvučio uvrijeđeno:

- Ali srce, zar misliš da je sve ovo bilo samo za novac?

Ona se nasmije.

- Nadam se da nije. Valjda još nisam na to spala.

- Takvu žensku neću više nikad naći - snuždi se on.

- Samo ti potraži. Ima ih mnoštvo ovakvih. Ako ti budu trebale preporuke, samo reci da sam te ja držala najboljim.

Nije ni stigao odgovoriti, već je bila izašla. Dok je u hodniku čekala lift, pogleda na sat. četvrt do osam. Ima upravo dovoljno vremena da stigne na brod, okupa se i odijene za zabavu.

2.

Jordanin bijeli corniche bio je parkiran ispred hotela Carlton. Jusuf ga spazi čim je izašao iz taksija. Plati taksisti i osvrne se okolo ne bi li je vidio, no ugleda samo njenog šofera Guya kako razgovara s nekim kolegama. Okrene se i uđe u predvorje hotela.

Sutra se službeno otvara filmski festivali i već su svugdje postavljeni plakati po stupovima i stalcima manjih filmskih poduzeća. Na tren zastane da ih razgleda.

Predvorjem je dominirao ogroman raskošan plakat. ALEXANDER SALDKIN PREDSTAVLJA VAM „TRI MUŠKETIRA“. Polako pročita popis imena: Michael York, Oliver Reed, Richard Chamberlain, Raquel Welch, Charlton Heston, Faye Dunaway. Sve same zvijezde. Imena koja ostavljaju dojam čak i na njega, obožavatelja filma još iz dječjih dana. Priđe portirnici.

Glavni portir Elie se nasmiješi i nakloni.

- Gospodine Ziad, milo mi je što vas opet vidim.

Jusuf mu uzvrati smiješak.

- I meni je uvijek drago doći ovamo, Elie.

- Što mogu učiniti za vas, gospodine Ziad?

- Trebam se ovdje sastati s gospodinom Vincentom. Je li stigao?

- Čeka vas u malom baru.

- Hvala. - Jusuf htjede krenuti, a onda, kao da se nečeg sjetio, priupita: - Jeste li slučajno vidjeli gospođu Al Faj?

Elie odmahne glavom bez oklijevanja.

– Nisam, želite li da je pokušam pronaći?

– Ne, nije važno – odgovori Jusuf i uputi se prema malom baru kraj lifta.

Elie dohvati telefonsku slušalicu ispod pulta i šapne u nju broj. Lift se upravo spuštao, kad telefon zazvoni. Liftboj se javi. Trenutak kasnije spusti slušalicu i obrati se Jordani:

– Gospodin Elie predlaže gospođi da siđe liftom u Rue de Canada, s druge strane hotela. Na međukat je poslao čovjeka po vas.

Jordana ga pogleda; lice mu je bilo bezizražajno. Lift se upravo zaustavio na međukatu. Ona klimne.

– Hvala.

Izađe i krene hodnikom prema drugom kraju hotela. Vjeran svojoj riječi, Elie joj je poslao čovjeka; čekao ju je u malom staromodnom dizalu koje se u tom dijelu zgrade upotrebljavalo samo u posebnim prilikama.

Izašla je iz hotela kroz bar Carlton, pa preko terase i kolnika došla do glavnog ulaza u hotel. Njen šofer Guy je ugleda i priskoči do vrata rollsa. Ona se okrene, i, prije silaska niz stepenice, pogleda u predvorje. Na recepciji se tiskala grupa ljudi, no, ona ipak uhvati Elijev pogled i klimne mu glavom u znak zahvalnosti. Ne promijenivši izraz lica, on se blago nakloni.

Guy joj pridrži vrata dok je ušla. Nije znala zašto ju je Elie poslao na drugi izlaz, no, svakako je postojao razlog. Taj portir je vjerojatno najpametniji čovjek na Rivijeri, a svakako i najdiskretniji.

Mali je bar bio krcat, no Michael Vincent je zauzeo stol daleko od svih, između bara i izlaza. Kad je ušao Jusuf, ustane i pruži mu ruku.

Jusuf je prihvati.

– Oprostite što kasnim. Promet na Croisetti je upravo strašan.

– Ništa ne smeta – odgovori Michael. Taj gorostas od gotovo dva

metra imao je iznenađujuće nježan glas. S njim za stolom su sjedile dvije mlade žene. - Kao što vidite, bio sam ugodno zaposlen.

Jusuf se nasmiješi. Poznavao ih je; pripadaju grupi koju je on doveo iz Pariza.

- Zdravo, djevojke - promrmlja i sjedne. One ustadoše gotovo istog trena. Bilo im je jasno: ovo je poslovni sastanak. Moraju poći u svoje sobe i pripremiti se za večerašnju zabavu.

Konobar žurno priđe s bocom Dom Perignona i pokaže je Jusufu. Jusuf klimne, a on brzo otvori piće, nalije malo u čašu, pa pričeka. Jusuf ponovo klimne. Konobar sad upitno pogleda Michaela Vincenta.

- Ja ću nastaviti sa scotchom - reče producent-režiser.

Konobar nalije Jusufovu čašu do vrha i ode. Jusuf podigne čašu.

- Nadam se da ste se udobno smjestili. Ljudina se osmjehne.

- I vi još pitate? Pa dobio sam najbolji smještaj u gradu. Da mi je samo znati kako ste to uredili. Zvao sam prije dva tjedna i u cijelom mjestu nije bilo ni jedne jedincate slobodne sobe za vrijeme festivala. A vi ste se potrudili svega dan ranije, i, kao u priči - soba je tu.

Jusuf se zagonetno nasmiješi.

- Recimo da nismo bez utjecaja.

- U to ime, živjeli - nazdravi Amerikanac, ispije whisky i naruči drugi.

- Gospodin Al Faj vam najljepše zahvaljuje što ste došli i raduje se skorašnjem susretu.

- Ja također - odvrati Vincent. Trenutak je oklijevao, a onda će: - Čini mi se nevjerojatno.

- A što to?

- Sve skupa. Za Gandhija sam više od pet godina skupljao novac, a evo - vi mi sada dolazite deset milijuna dolara i pitate zanima li me snimanje filma o Muhamedu.

- Za mene to nije iznenađenje, a neće biti niza vas kad upoznate gospodina Al Faja. To je čovjek koji zna što treba. Gledao je vaše filmove o velikim misliocima - Mojsiju, Isusu Kristu i Gandhiju - i zar nije najprirodnije da se obrati vama, jedinom koji bi mogao oživjeti tu veliku priču. Režiser klimne.

- Bit će problema.

- Naravno, uvijek ih ima. Vincent se namršti.

- Neće biti lako dobiti dozvolu za prikazivanje. Mnogi su Židovi umiješani u filmske poslove.

Jusuf se nasmiješi.

- O tom ćemo povesti brigu kad bude vrijeme za to - mirno će on. - Možda će gospodin Al Faj i kupiti jednu veliku kompaniju i tako sam i distribuirati film.

Vincent otpije gutljaj scotcha.

- Mora da je čovječina... taj vaš gospodin Al Faj.

- Mi i mislimo da jest. - Jusuf je promatrao režisera. Kako li bi se osjećao kad bi znao da su pomno ispitali sve o njemu prije no što gaje Baydr odabrao. U dosjeu na Baydrovom stolu zapisano je sve što je Vincent radio od djetinjstva. Ni jedan podatak iz njegovog privatnog života nije ostao nepoznat. Djevojke, žene, pijanke, čak i članstvo u tajnom Društvu Johna Bircha i nekim drugim tajnim, anti-semitskim grupama. Sve je tamo. Analizirali su i zašto ga u filmskom svijetu smatraju nepoželjnom osobom. Amti-semitizam je teško sakriti u tako osjetljivom poslu ;kao što je filmski. Još prije pet godina je snimao Gandhija, a film do danas nije prikazan na Zapadu. Otada mu nitko nije ponudio ni jedan jedini novi film. Zadnjih nekoliko godina živi od prijatelja i obećanja. I whiskyja.

Jusuf mu nije rekao da je Baydr već mnogima ponudio snimanje, ali su ga odbili. Ne zato što im se nije svidjela tema - priča o Proroku vrlo je zahvalna za film - nego stoga što smatraju da će se film upotrijebiti u svrhu širenja propagandi, a ne filozofije. Svima je njima

zapravo stvar jasna. Boje se Židova. Židovi imaju u poslovima presudan utjecaj, i nitko se ne usuđuje suprotstaviti mu se.

Pogleda na sat i ustade.

- Žao mi je, ali moram otići. Imam još obaviti neke važne poslove.

Vincent ga pogleda.

- Naravno, razumijem. Hvala što ste me došli obići.

- Bilo mi je zadovoljstvo - reče Jusuf i pogleda ga. - Jahta će biti u zaljevu ispred hotela. Na kraju pristaništa Carlton od deset i trideset stoji na raspolaganju čitava flota brzih motornih brodića za prijevoz do broda. Dobro nam došli u bilo koje doba.

Priđe konobar s čekom. Jusuf ga potpiše, a Vincent ustade. Rukuju se, pa Jusuf napusti bar. Vincent naruči novi scotch.

Kad je izašao iz hotela, vidje da su Jordanina kola nestala. Pogleda na sat. Osam i nekoliko minuta. Siđe stepenicama i krene ka Martinezu. Znatiželjnici su se već skupljali. Slijedeća dva tjedna ovdje će svake večeri biti prava ludnica, jer ljudi dolaze sa svih strana da bi blesavo buljili u slavne ličnosti i filmske zvijezde. Brzo se progura kroz svjetinu, ne gledajući lijevo ni desno. Ima još cijeli sat do povratka na brod i sastanka s Baydrom.

Predvorje Martineza nije bilo tako krcato kao Carhonovo Uđe pravo u lift i poveze se na najgornji kat. Iz lifta krene hodnikom do apartmana na uglu. Pritisne dugme. Začu se blaga zvonjava. Pričeka trenutak, zatim opet nestrpljivo zazvoni. Kroz zatvorena vrata odjekne snažan glas:

- Tko je?

- Ja sam. Otvori.

Čulo se skidanje lanca, vrata se otvore i pojavi visoik, plavokos mladić. Gledao je divlje u Jusufa.

- Kasniš - optužujućim će glasom - rekaosi da ćeš doći u sedam.

- Rekao sam ti da imam posla - objasni Jusuf i uđe. - Moram

zarađivati za život, znaš.

- Lažeš! - razbjesni se mladić i zatvori vrata.

- Bio si s Patrickom.

- Patrick je u Parizu, i to sam ti već rekao. Nisam ga htio dovesti.

- Ovdje je on. Vidio sam ga popodne u avionu. Bio je s onim Englezom, vlasnikom robnih kuća.

Jusuf je šutio, jedva uzdržavajući bijes. U njemu je kipjelo. Izričito je naredio Patricku da ostane u hotelu i ne izlazi do sutra.

- Kurva! - opsuje. - Sredit ću ga kad ga vidim. - Priđe na drugu stranu sobe. Tamo je bio bar. U posudi s ledom otvorena boca Dom Perignona. Nalije čašu i okrene se mladiću.

- Hoćeš li malo vina, dragi?

- Neću - zlovoljno će mladić.

- Ma hajde, Jacques, ne budi takav. Pa znaš da imam s tobom velike planove.

Jacques ga tek sada pogleda.

- Kada ću je upoznati?

- Večeras na jahti. Sve sam uredio.

- Idem li s tobom? Jusuf odmahne glavom.

- Ni govora. Ti me čak ni ne poznaš. Ako posumnja da smo prijatelji, neće ti dati priliku. Pratit ćeš princezu Maru na zabavu. Ona će te upoznati s domaćicom.

- Zašto Maru? Znaš da je ne mogu smisliti.

- Jer će ona učiniti što ja želim. U toku večeri će odvući Jordanu na stranu i reći joj kako si sjajan u krevetu i kakvu imaš kurčinu.

- I tako će se ženska zatelebekati u me?

- Neće, jer to ovisi o tebi. Ali Jordana je još uvijek dovoljno Amerikanka, i svakako će preporuka tako iskusne žene, kao što je

Mara, ostaviti nanju veliki dojam. Osim toga, Jordana je luda za kurcem.

Mladić šuteći priđe baru i nalije čašu šampanjca.

- Nadam se da si u pravu - reče i otpije gutljaj. - Ali što ako je zanima netko drugi?

- Zanimao ju je. Saznao sam to od posade na brodu. No, koliko je ja poznam, već ga se riješila jer ne želi neprilike dok joj je muž u blizini.

- A ako joj se ne svidim?

Jusuf se nasmiješi i odloži čašu. Približi se mladiću, odveže mu ogrtač i otvori ga. Onda uhvati Jacquesov penis i nježno ga pogladi.

- Dvadeset i pet divnih centimetara - promrmlja. - Pa i kako da joj se ne svidi?

3.

Čim se avion zaustavio na zapadnom kraju aerodroma, kraj spremišta, oglasi se telegraf. Dick Carriage odveže remen i priđe stroju. Pričeka da zvuk utihne, onda otrgne poruku, sjedine za stol pa otvori knjigu za dešifriranje koju je stalno nosio sa sobom.

Baydr pogleda njega, pa djevojke. Upravo su otkopčale pojaseve i ustale. Ustade i on smiješeći se.

- Nadam se da će vam se svidjeti Rivijera. Plavuša uzvrati smiješak.

- Jako smo uzbuđene. Prvi put dolazimo ovamo. Jedino nam je žao što te nećemo vidjeti.

On odmahne rukom.

- Poslovi, uvijek poslovi. - Misli su mu bile zaokupljene porukom. Mora da je nešto važno kad telegraf radi i preko vikenda. - No, ako vam što ustreba, obratite se Carriageu; on se brine o svemu.

- Hoćemo - uzvrati crnka, pa svečano pruži ruku. - Od srca ti hvala za divno putovanje.

Plavuša se nasmije.

- To je zbilja bilo putovanje.

I Baydr se nasmije.

- Hvala vam što ste se pridružile. Približi se Raoul.

- Auto čeka dame na izlazu.

Baydr ih je promatrao kako izlaze sa stjuardom, zatim se okrene Carriageu. Malo poslije mladi je čovjek dešifrirao poruku. Istrgne

papir iz bloka i pruži ga Baydru.

DESET MILIJUNA FUNTI STERLINGA UPLAĆENO PREMA UGOVORU NA VAŠ RAČUN KOD SIRIJSKE BANKE U ŽENEVI. ZA DALJNJE POJEDINOSTI OBRATITE SE ALI JASFIRU U HOTELU MIRAMAR U CANNESU.

Potpis: ABU SAAD

Baydr je ravnodušno pročitao poruku, a onda je pažljivo podere na komadiće. Carriage učini to isto s originalom, pa stavi komadiće u kovertu. Vrati se k stolu i ispod njega izvuče nešto isto je sličilo na običan koš za papire s otvorom na poklopcu. Otvori ga, baci papire u nj, zatvori i pritisne dugme sa strane. Dugme se za tren zažari, a onda se ugasi. Dick opet otvori koš i pogleda; od papira je ostala samo hrpica sivog pepela. Klimne glavom i vrati se Baydru.

- Kada želiš vidjeti gospodina Jasfira?

- Večeras. Pozovi ga na zabavu.

Carriage potvrdno klimne i vrati se k stolu. Baydr se zavalio u stolicu i razmišljao. Eto, uvijek ista pjesma. Koliko god pažljivo planirao praznike, svaki put se nađe nešto što ma ih upropasti. No, ova je stvar važna, mora joj posvetiti pažnju. Abu Saad je financijski zastupnik Al-Ikhwaha, jedne od najmoćnijih fedajinskih separatističkih grupa, a kroz njegove ruke prolaze basnoslovne svote novaca. Ovu organizaciju potpomažu vladari šeikata bogatih naftom kao i kraljevina poput Kuvaita, Dubaia i Saudijske Arabije, zbog očuvanja dobrih odnosa s Muslimanima. A s tipičnim srednje-istočnjačkim oprezom, dio novca se odvaja za investicije i čuva uslučaju da pokret propadne. Vjerojatno se u borbu za oslobođenje ulaže samo oko pedeset posto od cijele svote.

Baydr tiho uzdahne, čudnovati su putevi Alahovi. Za arapski svijet sloboda je oduvijek bila varavi san. Možda je određeno da tako i ostane. Svakako, neki su u Alahovoj milosti, kao na primjer on, ali za

ostale život je samo gola borba za opstanak. No, vrata raja su otvorena svim vjernicima, jednog će dana oni stići do njih. Možda.

Ustane, priđe stolu i obrati se Carriageu:

- Donesi mi ogrlicu iz sefa. - Gurne baršunastu kutijicu u džep i krene k vratima aviona. Na izlazu dobaci Carriageu:

- Vidjet ćemo se na brodu u jedanaest.

- Da, gospodine.

Jabir ga je čekao pri dnu rampe.

- Auto je ovdje, gospodaru. Odvest ću vas do glisera.

Veliki crni rolls royce bio je parkiran na aerodromu, blizu aviona. Kraj auta je stajao Raoul i uniformirani francuski carinik. Carinik pozdravi dotaknuvši kapu.

- Imate li štogod za carinjenje, gospodine? Baydr odmahne glavom.

- Nemam. Carinik se nasmiješi.

- Hvala, gospodine.

Baydr uđe u kola. Jabir zatvori vrata i sjedne naprijed kod vozača. Motor se upali i auto skrene ka zapadnom dijelu aerodroma.

San Marco je bio privezan za trošan lukobran. Čekala su ga dva mornara i časnik jahte. Kad je izašao, pozdravi ga časnik:

- Dobro nam došli, gospodine Al Fay.

- Hvala, John - odgovori Baydr sa smiješkom.

Mornar ispruži ruku, Baydr je prihvati i spusti se u gliser. Slijedio ga je Jabir, zatim mornari. Baydr stane za kormilo.

Prvi mu časnik pruži žuti nepromočivi kaput i kapu.

- Neki su se uređaji smočili, gospodine. Puše lagani vjetar, a ova igračka prilično prska oko sebe.

Baydr šuteći ispruži ruke, a mornar mu pomogne navući kaput.

Jabir i mornari također se obukoše. Onda Baydr uključi motor. Kroz noć se razliježe grmljavina. Svrne pogledom preko ramena.

- Odveži.

Mornar klimne i povuče. Konopac poskoči s mjesta, skovrča se poput zmije, a mornar odgurne brod od pristaništa.

- Sve u redu, gospodine - vikne, izravna konop, savije ga i stavi na pod.

Baydr uključi spojku, veliki gliser polako krene naprijed. Lagano je povećavao brzinu i usmjeravao prema otvorenom moru. Brod je klizio po vodi. Baydr sjedne i pričvrsti opasač.

- Svežite se, raspalit ću do kraja.

Začuje komešanje otraga, zatim časnikov glas nadjača buku motora:

- Spremni, gospodine.

Baydr pritisne gas do kraja. Brod se propinjao kao da će iskočiti iz vode, a pramac tako silno zasiječe naprijed, da im se nad glavama podigao sjajan luk. Vjetar mu je šibao u lice, on se isceri hvatajući zraka. Zirne u brzinomjer: već jure brzinom od sedamdeset i pet kilometara. Okrene pažljivo kormilo u pravcu Cannesa i skoro se glasno nasmije. U rukama snaga od tristo dvadeset konja, vjetar i voda udaraju u lice. Na neki način - bolje od seksa.

U Ali Jasfirovom apartmanu zazvoni. Debeljuškasti Libanonac se odgega do telefona i digne slušalicu.

- Jasfir.

U uho mu zapraska glas na američkom. Trenutak je slušao zatim klimne.

- Da, svakako, bit će mi milo. Radujem se susretu s njegovom ekselencijom. - Spusti slušalicu i odgega se natrag k prijateljima.

- Uređeno - najavi sa zadovoljstvom. - Srest ćemo se večeras na njegovom brodu.

- Izvrsno za tebe - na to će vitak, tamnokosi Francuz. - No, naš problem i dalje ostaje neriješen.

- Pierre ima pravo - nadoda Amerikanac u svijetloj sportskoj košulji. - Moji suradnici u Americi imaju još veći problem.

Ali Jasfir se obrati njemu:

- Razumijemo i činimo sve što je u našoj moći.

- Ali jako sporo - nezadovoljno će Amerikanac. - Morat ćemo potražiti nove partnere.

- Do vraga! - opsuje Pierre. - I baš sad kad su nam radionice za preradu glatko radile.

- I nije nam manjkalo sirovina - doda Ali. - Farmeri su prebrodili krizu. Žetva je bila dobra, a u isporuke plantažama nije se nitko miješao. Izgleda mi, Tony da nešto nije u redu u tvom načinu isporuke. Dvije posljednje velike pošiljke iz Francuske su u Americi zaplijenjene.

Amerikančevo lice otvrdne.

- Ovdje nešto ne štima, inače federalni agenti ne bi nikad ništa otkrili. Pronaći ćemo mi neki drugi put u zemlju.

- Kroz Južnu Ameriku - predloži Francuz.

- Neće to valjati - bez razmišljanja će Tony. - Zadnji put smo to učinili pa su nam ga digli. Ako počne tu, onda smo u sosu.

Svi pogledaju u Francuza.

- Mora da je u tvojoj organizaciji izdajnik.

- Nemoguće - usprotivi se on. - Svakog smo našeg čovjek,a ispitali i provjerili.

- Mi nemamo izbora - na to će Ali. - Ne možemo financirati rad tvoje grupe ako roba ne stiže na tržište.

Francuz je šutio i razmišljao.

- Ne naglimo - konačno prozbori. - Ovog tjedna kreće jedna pošiljka. Vidjet ćemo što će biti.

Ali Jasfir pogleda Amerikanca. Ovaj potvrdno klimne, a na to se Ali obrati Francuzu:

- Dogovoreno, Pierre. Ćekat ćemo, pa ćemo vidjeti.

Francuz ode, a Tonv upita Alija:

- Što misliš?

Ali slegne ramenima.

- Što? A što mogu misliti?

- Taj bi nas mogao i izdali. Roba još uvijek prolazi na Zapadnoj obali. Onoj bagri plaćamo premiju da bi dobili dovoljno da se održimo u poslu.

- Dolazi li njihova roba iz Indokine? Tony potvrdi.

- I jeftinija je od naše.

- S razlogom. I naši bi troškovi bili manji, da nas financira CIA.

- To je samo dio problema - napomene Tony.

- U Americi je sada glavni krik - kokain. A tu smo mi slabi.

- O tome smo već govorili. Slijedeći tjedan idem u Bogotu, imam nekih veza.

- Momcima će to biti drago. Mi bismo radije i dalje poslovali s vama, nego tražili druge partnere.

Ali ustade. Sastanak je završen.

- Surađivat ćemo mi još dugo vremena. Otprati Amerikanca do vratiju i rukuje se s njim.

- Vidjet ćemo se u New Yorku, početkom slijedećeg mjeseca.

- Nadam se da će dotle stvari krenuti na bolje.

- Sigurno hoće - odgovori Ali. Zatvori vrata za njim, zaključa ih i stavi lanac preko brave. Odatle pođe ravno u kupaonicu, pomno opere ruke, obriše ih a zatim tiho zakuca na vrata spavaonice.

Vrata se otvore, pojavi se mlada djevojka. Maslinasta joj je put, tamne oči i duga crna kosa bile su u suprotnosti s modernim pripijenim trapericama iz St. Tropeza i košuljom.

- Je li sastanak završen? - upita.

On potvrdi.

- Hoćeš li hladno piće? - Imaš li kokakolu?

- Sigurno. - On se uputi u kuhinju i donese joj koka-kolu iz hladnjaka. Nalije čašu i pruži joj. Ona žedno ispije.

- Kada krećemo?

- Rezervirao sam mjesta za sutrašnji avion za Beirut. Ali moglo bi se dogoditi da odgodim put.

Upitno ga pogleda. Zurio je u nju.

- Večeras se sastajem s tvojim ocem. Pogledala ga je zaprepašteno.

- Nećeš me valjda odati. Obećali su mi da on neće ništa saznati, inače ne bih napustila školu u Švicarskoj.

- Nema to veze s tobom - uvjeravao ju je on. - Tvoj otac ništa ne sumnja. Mi imamo s njim neke poslovne veze.

- Kakve poslovne veze? - sumnjičavo će ona.

- Upravlja mnogim našim investicijama, jer ima pristup u područja koja su nama nedostupna. Isto tako može nam pribaviti i novčanu pomoć, a i robu do koje mi ne možemo.

- Zna li da je to za pokret?

- Zna.

Licem joj preleti čudan izraz.

- On je pristaša - brzo doda on.

- Ne vjerujem mu! - Pucala je od bijesa. - Njemu su jedino važni novac i moć. Ni patnja naroda, ni pravda ne znače mu ama baš ništa.

– Tvoj je otac Arapin – uporno će on.

– Nije! Više je zapadnjak nego Arapin. Inače ne bi napustio majku i oženio se onom ženom. Takav je i u poslu. Koliko vremena provodi sa svojim narodom, u svojoj zemlji? Dva tjedna godišnje? Ne bi me čudilo da čak i trguje s Izraelcima. Na Zapadu ima mnoštvo prijatelja Židova.

– Ipak je on, na svoj način, učinio mnogo za pokret. – Ali se našao u položaju da brani čovjekakojeg nikad nije sreo. – Naša se borba ne može izvojevati samo s vojnicima.

– Dobit ćemo bitku uz pomoć onih koji su voljni proliti krv i dati svoje živote, a ne s ljudima poput mog oca čiji je jedini cilj izvući korist za sebe.

– Ona ljutito otapka u sobu i tresne vratima.

On pokuca na vrata i blago upita:

– Leila, hoćeš li večeru?

Glas joj slabašno dopre iz sobe:

– Odlazi. Pusti me na miru. Nisam gladna. – Kroz vrata se čulo tiho jecanje.

Trenutak je neodlučno stajao, zatim ode u svoju sobu da se odjene za večeru. Mladi su uvijek puni ideala. Njima je sve ili crno ili bijelo. Sredine nema. Nešto je ili dobro ili loše.

No, njegov posao nije da sudi. Pokreti se ne vode samo idealima. Mladi nemaju pojma da za ostvarenje nečeg treba novaca. Novaca za kupovinu uniformi, hrane i oružja kao i za obuku. Moderni rat je skup, čak i gerilski. A to je pravi razlog što su utrošili toliko puno vremena da bi nju pridobili. Iskoristili su njen bijes protiv oca i doveli je u stanje u kom je spremilo prišla fedajinima. Ne da bi ona sama mogla učiniti bog zna što. Takvih djevojaka ima mnoštvo i poslužile bi svrsi isto tako dobro.

No, ni jedna druga nema oca među najbogatijim ljudima na svijetu. Uzdah mu se ote s usana. Prekosutra će ona biti u kampu za obuku, u planinama Libanona. Kad jednom bude tamo, i pod njihovom

kontrolom, možda će Baydr Al Faj biti popustljiviji prema nekim planovima koje je već odbio. Ona će poslužiti bolje nego da mu je pištolj uperen u glavu.

4.

- Imate vezu s Amerikom, gospodine Carriage - najavi portir na engleskom.

- Hvala. - Najprije se čulo zujanje i škljocanje, zatim se javi glas. - Halo - prozbori Dick. Opet škljocanje, pa zujanje.

- Halo, halo - poviče on. Odjednom je linija bila slobodna, i on začu ženin glas.

- Halo, Margery? - zaviče u slušalicu.

- Richard? - glas joj je bio sumnjičav.

- Naravno, Richard - oštro će on, iznenada ljutit. - A tko misliš da bi mogao biti?

- Glas ti je tako dalek.

- Pa i jesam daleko, u Cannesu.

- Zar tamo? Mislila sam da radiš.

- Isuse, Margery, pa normalno da radim. Rekao sam ti da šef ovdje planira provesti vikend, jer mu žena ima rođendan.

- Tko ima rođendan?

- Njegova žena - vikne on. - Ma, nije važno, Margery. Nego, kako su dečki?

- Dobro. Samo je Timmy prehlađen. Danas ga nisam pustila u školu. Kada se vraćaš?

- Ne znam. Šef ima puno posla.

- Ali rekao si da će ovaj put trajati samo tri tjedna.

– Nakupilo se posla. Nisam ja kriv.

– Bilo nam je bolje dok si radio za Aramcoa, barem si dolazio kući svake večeri.

– Ali smo imali i puno manje novaca. Dvanaest tisuća godišnje umjesto četrdeset.

– Nedostaješ mi. – Po glasu joj se osjećalo da jedva usteže suze.

I on se raznježio:

– I ti meni, mila. I dečki, također.

– Richard.

– Molim, draga?

– Jesi li dobro?

– Jesam, zbilja jesam.

– Stalno brinem. Čini mi se da vječno letiš, da nikad nisi dovoljno na jednom mjestu da bi se pošteno odmorio.

– Navikao sam spavati u avionu – lagao je. – Odlično se osjećam. – Slobodnom rukom izvuče cigaretu i zapali je. – Ovdje ćemo svakako ostati do srijede, dotle ću se odmoriti.

– Drago mi je. Hoćeš li skoro kući?

– Što prije budem mogao.

– Volim te, Richard.

– I ja tebe. Poljubi dečke u moje ime.

– Hoću. Doviđenja.

– Doviđenja, draga. – Spusti slušalicu i duboko povuče dim cigarete. Pogledom obuhvati hotelsku sobu. Bila je neobično prazna i pusta. Sve hotelske sobe na svijetu su slične. Uređene su tako da se čovjek u njima osjeća strancem.

Da je barem kao Baydr. On kao da svugdje pripada. Nove sobe i nova mjesta na njega nemaju nikakvog utjecaja. Naravno, u svim

većim mjestima ima vlastite kuće i stanove: u New Yorku, Los Angelesu, San Franciscu, Parizu, Londonu, Ženevi, Beirutu, Tehranu. No, i kad odsjedne u hotelu, uređuje sobu onako kako njemu odgovara.

Cijeli je život proveo u stranim državama - možda je to razlog. Otac ga je još kao dječaka poslao na školovanje u Englesku, zatim na studije u SAD, najprije u poslovnu školu u Harvard, pa u Stanford. Njegov je životni put, na čudnovat način, bio isplaniran još prije rođenja. Bilo je i normalno da mu se povjeri vođenje poslova kao prvom rođaku vladajućeg emira i jedinom muškom nasljedniku njegove obitelji. Kako je rasla potražnja nafte, u njihove je blagajne počeo pritjecati novac. Sve obiteljske investicije povjerene su Baydru, jer se na zapadnjake nisu mogli osloniti. Ne samo da su postojale osnovne razlike u filozofiji i religiji, nego i dugogodišnje kolonijalno ugnjetavanje. Baydr je započeo svoju karijeru kao bogataš, i postao još bogatiji. Dobiva pet milijuna dolara godišnje samo od provizije, a upravlja međunarodnim investicionim fondom od preko petsto milijuna dolara. Možda je najinteresantnije od svega, što on vodi poslove bez centralizirane uprave. U svakoj državi ima malu grupu službenika koji direktno njemu podnose izvještaje, a on donosi konačne odluke. Jedini on zna kamo ide sav taj novac. Tek sada, nakon dvije godine rada, Dick počinje shvaćati posao, no, još uvijek mu svaki novi dan donosi nešto novo, neko iznenađenje.

Prvi put je spoznao da bi Baydr mogao biti umiješan u organizaciju Al-Ikhwah kad je vidio telegram s potpisom financijskog zastupnika grupe, Abu Saada. Uvijek je vjerovao da Baydr, u biti konzervativac, zazire od djelovanja fedajina, i da ih smatra više štetnima nego korisnima za arapski pokret. Pa ipak, izgleda da posluje s njima. Carriage je dovoljno bistar i shvaća da tu mora postojati neki razlog. Nešto se događa - a to zna samo Baydr. Što li bi to moglo biti? On to nikako ne može pogoditi. No, s vremenom će saznati, i to kad Baydr bude spreman da mu otkrije.

Carriage pogleda na sat. Skoro je deset. Vrijeme je da se obuče i ode na jahtu. Baydr želi da je negdje u blizini kad se sklapaju poslovi.

Baydr zastane pred vratima između njihovih kabina. Stajao je trenutak i razmišljao, zatim se vrati do toaletnog stolića i uzme baršunastu kutijicu s nakitom. Papučama je bešumno gazio po debelom prostiraču. Kad je ušao u njenu sobu čulo se samo šuškanje sjajnog pamučnog ogrtača, dželabe.

Soba bijaše u potpunom mraku, samo je kroz otvorena vrata prodirala svjetlost. Ugleda je šćućurenu, skrivenu pod plahtama. Tiho zatvori vrata, priđe krevetu i sjedne. Nije se pomaknula. Trenutak poslije zovne je: - Jordana. Ne ču se odaziv. - Jesi li budna? - šapne.

Opet tajac. On se prigne, stavi joj kutijicu s nakitom na jastuk kraj glave, zatim ustane i krene k vratima. Upravo je htio pritisnuti kvaku, kad se upali svjetlo. Zatrepće i okrene se.

Sjedila je na krevetu, duga joj plava kosa pala preko bijelih ramena, a grudi se uzdigle kao ruže. Šutjela je.

- Mislio sam da si zaspala.

- Pa i jesam. Jesi li dobro putovao? On klimne.

- Jesam.

- Dječaci ti se vesele. Hoćeš li im ovaj put moći posvetiti malo vremena?

- Ostat ću do srijede. Mogli bi ih sutra povesti u Capri i provesti tamo par dana.

- To će im se sigurno svidjeti. - Odgurne plahtu, ustane i uzme haljinu sa stolice. Spazi kako je promatra u ogledalu, na drugoj strani kabine. - Moram se odjenuti za zabavu - napomene okrećući se njemu i navlačeći haljinu.

On ne odgovori.

- Bit će bolje da se i ti obučeš.

- Hoću.

Promatrao ju je kako ulazi u kupaonicu i zatvara vrata. Onda se

okrene prema krevetu; crnabaršunasta kutijica ležala je još uvijek na jastuku, nije ju čak ni primijetila.

Priđe krevetu, uzme je i vrati se u svoju kabinu, pozvoni Jabiru, a ovaj se pojavi istog trena.

- Izvoli, gospodaru.

Baydr mu pruži kutijicu s nakitom.

- Neka kapetan ovo spremi u sef. Sutra ćemo je vratiti.

- U redu, gospodaru - odgovori Jabir i stavi kutijicu u džep - Za večeras sam pripremio plavu večernju jaknu od šantunga. Hoće li vam to odgovarati?

- Izvrsno.

- Hvala. - Jabir se nakloni i izađe.

Baydr je buljio u zatvorena vrata. Ne, nije moguće. Nije moguće da nije vidjela kutijicu s nakitom. Bila je na jastuku, kraj nje. Nije ju htjela vidjeti.

Nenadano se okrene i vrati u njenu sobu. Sjedila je za toaletnim stolićem i gledala u ogledalo. Spazi ga i okrene se.

Njegov je otvoreni dlan pogodi posred lica. Izvrne se sa stolice na pod, sa toaletnog stolića povuče za sobom parfem i bočice s kozmetikom. Uzgleda u nj. Oči joj široko otvorene, više od iznenađenja nego od straha. Dotakne obraz i gotovo opipa otisak njegove šake. Ni ne pomakne se, samo ravnodušno reče:

- To ti je zbilja bilo glupo. Sad neću moći doći ni na vlastitu rođendansku zabavu.

- Doći ćeš ti - bijesno će on - čak i ako budeš morala nositi veo, kao svaka dobra muslimanska žena.

Slijedila ga je pogledom dok je odlazio. Na vratima zastane.

- Sretan rođendan - dobaci i zatvori vrata.

Dick je stajao kraj bara i preko palube promatrao poslodavca.

Baydr je bio u društvu Jusufa i nekoliko drugih ljudi, i na svoj miran i pažljiv način slušao. Jusuf je i opet razvezao neku svoju beskonačnu priču. Dick pogleda na sat. Skoro jedan. Jordane još nema. Ako je Baydr i uznemiren, ne pokazuje ničim.

Glazba je dopirala kroz zvučnike, smještene na nadstrešnici nad palubom. Nekoliko je parova plesalo; tijela im lelujala pod svjetiljkama kojima je brod bio okićen za ovu priliku. Ostali su parovi sjedili i pijuckali za stolićima uzduž ograde i oko plesnog podija. Večera je postavljena dolje, na glavnoj palubi, ali Baydr još nije dao znak za početak.

Priđe mu Ali Jasfir. Veče je bilo prohladno, pa ipak, debeljuškasti se Libanonac sjajio od znoja.

- Prekrasan brod - započe on. - Koliko je dugačak?

- Pedeset i pet metara - otpovrne Dick.

- Izgleda veći. - Pogleda prema Baydru pa će: - čini se da se naš domaćin zabavlja.

Carriage se nasmiješi.

- Uvijek je takav. Nitko ne umije tako sjajno spojiti korisno sa zabavnim kao on.

- Očito je zabava na prvom mjestu - pomalo je negodovao Jasfir.

Carriage mu odgovori uglađeno ali hladno:

- Danas je gospođi rođendan, uostalom, pa nije očekivao da će i ovaj put morati voditi brigu o poslovima.

Na ovaj prigovor Jasfir nije imao primjedbe.

- Još nisam vidio damu. Carriage se smijuljio.

- Pa, danas je njen rođendan, a znate kakve su žene. Možda priprema veličanstven nastup.

Jasfir ozbiljno klimne.

- Žene sa Zapada su sasvim drukčije od Arapkinja. Naše žene ne

bi nikad ni sanjale o takvoj slobodi kakvu one sebi dozvoljavaju. Moja žena... - glas ga izdade kad pogleda u pravcu stepenica koje vode s donje palube.

Carriage mu je slijedio pogled. Jordana je upravo stigla. Razgovor na palubi je naglo utihnuo.

Samo je glazba drečala nad glavama. Iznenada se ritam promijeni - odjeknu divlji zvuči Misirloua.

Jordana stupi na sredinu podija, svjetlost je potpuno obavije. Nosila je kostim orijentalne plesačice. Na prsima joj zlatni grudnjak, a ispod njega golo tijelo sve do pojasa od dragulja, koji je pridržavao suknju, napravljenu od komada finog sifona. Dijadema je sjala na glavi, a duga zlatna kosa spuštala se niz ramena. Svileni veo prekrivao joj lice, pa su se vidjele samo njene zamamne oči. Podiže ruke i zasta lebdjeći.

Carriage ču kako Libanonac zadržava dah. Jordana nije nikad bila tako lijepa. Na njenom se prekrasnom tijelu ocrtavao svaki djelić. Polako se počela ljuljati u ritmu glazbe.

Najprije uhvati ritam udarajući dairama, a kad je zvuk postao jači, zapleše. Carriage je već mnogo puta gledao trbušni ples. Njegova obitelj potječe sa Srednjeg istoka i upoznao je taj ples još kao dijete. Ali nikad ga nitko nije plesao ovako.

Ovo je vrhunac seksualnosti. Svaki njen pokret podsjećao ga je na mnoge žene koje je poznavao, a sve kao da su se sakupile u njenom erotičnom plesu. Prisili se da otrgne pogled i svrne okom po palubi.

Svi su to osjećali, muškarci i žene podjednako. Dok se ples divlje približavao vrhuncu, u načinu na koji su piljili u nju osjećala se strast i požuda. Kod svih, osim Baydra.

Stajao je šuteći i promatrao svaki njen pokret, ravnodušno i odsutna pogleda. Izraz lica mu se ne promijeni ni kad mu se približila i poklečući izvodila klasične pokrete nuđenja. Glazba dostiže vrhunac, a ona klekne pred njim i čelom mu dotakne noge.

Trenutak je vladala tišina, a onda se razliježe pljesak. Čuli su se uzvici: „Bravo“ i arapski „Ahsanti“. Jordana se nije micala.

Malo zatim Baydr se sagne, uze je za ruku i uspravi. Pljesak je još trajao. On se okrene gostima i podigne ruku da ih smiri; pljesak presta.

- U ženino i moje ime zahvaljujemo što ste nam se pridružili ovom radosnom prigodom.

Ponovo odjekne pljesak. Čuli su se uzvici: „Sretan rođendan!“ Pričekao je dok su se smirili.

- Ne preostaje nam ništa drugo nego da vas pozovemo na večeru.

Držeći je za ruku, odvede je niz stepenice. Gosti su ih slijedili. Razgovor ponovo živne i ispuni noć.

5.

Uniformirani stjuardi su stajali za stolićima za serviranje i pomagali gostima. Stol je bio krcat jelom: pečena govedina, šunka, purani i ogromna riba, uhvaćena baš toga dana u Mediteranu. U samoj je sredini ležala velika riba, izrezana od leda, a na njoj kristalna zdjela s pet kila specijalnoga kavijara od jesetre.

Gladni su gosti već zauzeli mnoge stolove d stoliće. Uto Carriage spazi Baydra kako se ispričava i ide prema vratima salona. Okrene se, pogleda Carriagea, pa klimne glavom prema Jasfiru ikoji je još uvijek čekao u redu da se posluži. Zatim uđe u salon, ne osvrćući se.

Carriage priđe Libanoncu.

– Gospodin Al Faj vas očekuje.

Jasfir pogleda na stol, zatim u Carriagea. Pomisao na hranu izazva mu kruljenje u želucu. Nerado spusti prazan tanjur.

Dick prihvati tanjur.

– Poslat ću vam večeru po stjuartu.

– Hvala.

Dick zovne stjuarda, naredi mu da posluži gospodina Jasfira u radnoj sobi, pa se obrati opet Jasfiru:

– Slijedite me, molim.

Jasfir je išao za njim kroz salon i hodnik prema kabini. U sredini broda zastanu pred vratima od mahagonija. Carriage zakuca.

Začu se Baydrov glas:

– Naprijed.

Carriage otvori vrata, propusti Jasfira unutra, pa upita:

- Još nešto gospodine?

- Uključi aparat, možda ću te trebati poslije - odgovori Baydr.

- U redu, gospodine. - Pojavi se stjuard noseći Jasfiru večeru. - Stavi to unutra - naredi i pričeka da izađe. Onda zatvori vrata. Kad je krenuo hodnikom, začu kako se vrata zaključavaju.

- Oprostite što smetam - reče Baydr. Libanonac je već sjedio i jeo.

- Ništa za to - izusti između zalogaja kavijara, i pažljivo obriše ubrusom krajeve usana.

Baydr priđe stoliću, iz srednje ladice izvuče jedan spis i položi ga na stol, do Jasfirovog tanjura.

- Prema dogovoru s vašim šefovima, pripremio sam popis investicija, zajedno s dionicama i nekretninama, koje bi prema najmanjim procjenama mogle davati dvanaest posto godišnje, u razdoblju od deset godina. Uključeno je i povećanje postotka od šest posto i dividenda u gotovini. To znači da ćemo na kraju devetogodišnjeg razdoblja dobiti u gotovom više od četrdeset posto, ili deset milijuna funti sterlinga, a glavnica će se podvostručiti.

- Izvrsno - na to će Jasfir glođući pile.

- Da bi se započelo s poslom, treba mi samo odobrenje vaših šefova.

Jasfir se ni ne pomakne da bi pogledao spis. Vrati na tanjur pileću kost i uljudno cmokne usnama, pokazavši tako da mu je prijalo. - Smijem li oprati ruke?

Baydr ga odvede u mali nužnik, odmah do obe. Kad se čovječuljak vratio, Baydr je sjedio za stojorn. Jasfir primakne stolicu i smjesti mu se nasuprot. Spis je netaknut ležao kraj tanjura. Baydr je pristojno čekao da gost progovori.

- Čovjek snuje, a bog određuje - konačno će Jasfir.

Baydr je šutio.

– Okolnosti zahtijevaju promjenu planova. Bojim se da nećemo moći napredovati s planom ulaganja.

Baydr ga je gledao bezizražajno i šutke.

– Što se tiče fondova, moralo bi se preuzeti neke druge obaveze.

– Razumijem – reče Baydr mirno. – Uredit ću da vam se odmah vrati deset milijuna funti.

– To nije potrebno – brzo uskoči Jasfdr. – Nema razloga da nam vi ne sredite taj posao. Naravno, uz vašu uobičajenu proviziju.

Baydr šuteći klimne.

– Poznato vam je da Izrael postaje svakim danom sve moćniji. Tlači sve više. Patnje našeg naroda se povećavaju. Braća vape pomoć, a vrijeme leti. Moramo se uskoro pokrenuti, ali će sve biti izgubljeno. – Predahne, pa nastavi: – S „Anonimnim društvom za vojnu opskrbu" sklopili smo sporazum o isporuci robe u vrijednosti od šest milijuna funti. Budući da u vas imamo povjerenja, složili smo se da nam vi odgovarate kao kupovni zastupnik. Za taj smo vam posao voljni platiti uobičajenu proviziju od deset posto, plus troškovi.

Baydr je i dalje šutio.

– Ostaje nam još saldo od tri milijuna i četiristo tisuća funti. Od toga smo odredili uložiti milijun funti u kolumbijske plantaže; naravno, radi se o plantažama kave.

– Naravno – ponovi Baydr. No, obojici je bilo jasno o čemu se radi. – Preostalo je još dva milijuna tristo tisuća.

Jasfir se smiješio. Bio je zadovoljan. Jedno je sigurno: čim Baydr nanjuši novac, posao je sklopljen. Ma koliko bio bogat, on uvijek želi još.

– Nismo napravili plan za saldo – doda. – Mislili smo da bi vi pripremili popis za tu sumu, a mi ćemo onda dati spisak označenih konta u švicarskoj i na Bahamima, kojima će bit povjeren.

– Aha.

– Vi ćete, naravno, dobiti proviziju od deset posto i na taj saldo – brzo će Jasfir. – To znači da, ćete dobiti gotovo milijun funti samo za provođenje novca kroz vaš konto.

Baydr ga je promatrao. To je slabost arapskog svijeta: korupcija i mito skoro su postali sastavni dio njihove trgovine. Od deset milijuna funti samo šest milijuna će se upotrijebiti za dobrobit naroda. A i ta dobrobit je u znaku pitanja. Narodu je potrebna hrana i obrazovanje, a ne oružje. Zar da na vlastitoj grbači još i obogaćuje svoje vođe?

Libanonac je shvatio šutnju kao pristanak. Ustade.

– Znači, mogu obavijestiti šefove da preuzimate posao – utvrdi zadovoljno.

Baydr upre pogled u nj.

– Ne preuzimam. Jasfir zine od iznenađenja.

– Što?

Baydr ustade i pogleda ga odozgo.

– Novci će vam biti vraćeni u ponedjeljak u jutro, kad se otvore banke. Reći ćete vašim da žalim što im ne mogu biti na usluzi. Na žalost, ne mogu prihvatiti tako obiman posao. Sigurno će već naći nekog drugog, sposobnijeg od mene.

– Zapisano je, da zbog brze odluke često požalimo – reče čovječuljak.

– Također je zapisano – citirao je Baydr zajedljivo – da pošten čovjek proživi svoj vijek bez kajanja. – Pritisne dugme na signalnom uređaju, ugrađenom u digitalnom satu, i krene prema vratima.

– Gospodine Al Faj – zovne ga Jasfir.

– Molim?

– Bit će rata prije zime – progovori Libanonac arapski. – Kad završi. Srednji istok će biti naš. Izrael neće više postojati, jer ćemo baciti svijet na koljena. Stari se poredak mijenja – nova snaga dolazi iz naroda. Ako nam pridete, bit ćete s pobjednicima.

Baydr ne odgovori.

- Pustinjsiki će se pijesak zacrvenjeti od krvi naših neprijatelja.

- I vaše vlastite - doda Baydr. - A kad rat završi, neće se promijeniti ništa. Nekoliko stotina metara ovdje, nekoliko tamo. Mi smo samo šahovske figure u rukama većih sila. Sovjetski Savez i Amerika ne mogu dozvoliti da bilo koja strana pobijedi.

- Morat će nas slušati. U našim je rukama nafta. Ako im je uskratimo, bacit ćemo ih na koljena.

- Samo do određenog trenutka, a onda će oni nas prisiliti da Maknemo.

Na vratima se začu kucanje, Baydr otključa i otvori.

- Dick, otprati gospodina Jasfira natrag na zabavu. - Ponovo se obrati Libanoncu. - Ako bi vam nečim mogli učiniti posjetu ugodnijom, stojimo vam na raspolaganju.

Jasfir je buljio u nj. U grlu ga stisne gorčina zbog razočaranja. Na silu se smiješio. Neka, drugačiji će se razgovori voditi kad Baydr sazna da mu je kći kod njih.

- Khatrak - pozdravi. - S vašim dopuštenjem.

- Pođite u miru - otpozdravd Baydr pristojno na arapskom. Zatvori vrata, priđe stolu i uze popis. Trenutak je gledao u nj, zatim ga baci u košaru za papir.

Bila je to samo igra, pokušaj da ga uvuku. Nisu nikad ni namjeravali ozbiljno prihvatiti popis. Sad mu je to jasno. A jasno mu je i da neće odustati.

Neće stati sve dok ne povuku svijet dolje, na vlastiti nivo. Dok dok ga ne unište, ako im to ne uspije.

Nenadano osjeti umor, vrati se k stolu, sjedne i sklopi oči. Ugleda blag i ozbiljan očev pogled. Prodirao mu je gotovo u samu dušu. Bio je to prizor iz djetinjstva, kad je bio najviše desetogodišnjak.

Djeca su se igrala rata. Sabljom krivošijom je tukao jednog

dječaka, druga u igri, i vikao iz sveg glasa: „Crkni, nevjernice, crkni! U ime Prorokovo crkni!“

Netko mu istrže sablju iz ruke. Okrene se i zaprepasti - bio je to otac. Dječak je šmrcao i plakao.

„Zašto si me prekinuo?“ upita ljutito. „Ahmed je igrao Židova.“

Otac je kleknuo i njihove su glave bile sad na istoj razini. „Hulio si boga“ reče blago. „Služio si se Prorokovim imenom da opravdaš svoje postupke.“

„Nisam. Branio sam Proroka.“

Otac odmahne glavom. „Sine moj, zaboravljaš da je Prorok, kojeg ti hoćeš braniti silom, također poznat i kao Glasnik mira.“

Zbilo se to prije trideset godina. Sjećanjem mu prohujaše još mnogi događaji iz prošlih dana.

6.

Na vrućini podneva svjetlucala je avionska pista. Dvomotorac DC-3 kružio je nad aerodromom, na rubu pustinje, pripremajući se na prizemljenje. Baydr je promatrao aerodrom kroz prozor. Uređaj za prizemljenje se uključi. Tamo, na udaljenom dijelu ipiste bilo je parkirano nekoliko velikih crnih cadillaca; malo dalje, u sjeni palmi vidjele su se deve i njihovi vodiči. Škripa krilaca najavi da se avion konačno spušta.

Baydr skrene pogled u kabinu. Stjuardesa je već sjedila, pričvršćena opasačem, Jabir također. I on se veže. Avion je lagano tonuo prema pustinji.

Ispod prozora se kovitlao pijesak, pa je na tren izgledalo da će se pilot spustiti na samo tlo pustinje. Onda se pojavi betonska traka, kotači dotakoše pistu, avion zadrhta. Trenutak poslije pilot zakoči; Baydr osjeti kako se naginje prema remenu. Pritiska iznenada nestane, avion se lagano otkotrlja prema kraju piste. U kabini se smanjila buka motora, pa stjuardesa ustane i priđe mu.

Bila je to plavokosa Amerikanka, imala je isti bezličan profesionalni osmijeh, kao i sve stjuardese, bez obzira na kojoj liniji letjele. Na njezino ponašanje kao da nije utjecala činjenica što je ovo privatni avion njegovog oca.

- Nadam se, da vam je put bio ugodan, gospodine Al Faj.

- Bio je, hvala.

- Postigli smo izvrsno vrijeme, samo osamdeset sedam minuta od Beiruta.

- Odlično.

Avion se zaustavi. Kroz prozor je vidio kako se automobili primiču. Iz prvih se kola pomoli nekolicina napola uniformiranih ljudi, svi s automatima. Potrčaše da zauzmu svaki svoje mjesto oko aviona. Vrata drugog automobila ostala su zatvorena. Tamno smeđe staklo štitilo je unutrašnjost od sunca i pogleda. Duž piste su četiri radnika već gurala stepenice za silazak.

Baydr se odveže, ustade i krene k vratima. Jabir ga zaustavi ispruženom rukom:

- Gospodaru, pričekajte samo malo, molim vas. Baydr ga pusti prvog. Pomoćnik pilota je većstajao ispred izlaza, zajedno sa stjuardesom. Vrata su još uvijek bila zatvorena. Jabir otkopča jaknu, izvuče iz njedara teški automatski luger, pa se povuče u zaklon i nategne pištolj.

Na vratima se začu kucanje. Jedanput, dvaput, triput. Pomoćnik pilota podigne ruku i pogleda Jabira.

- Jedan, dva - reče sluga. - Trebali bi odgovoriti s jedan, dva, tri, četiri. Ako bude drugačije, odmah odlazimo.

Pilot potvrdi. Kucne u vrata: jedanput, dvaput.

Ispravan odgovor dođe odmah. Pilot povuče patentnu bravu i vrata se otvore. Na vrhu ljestava za silaženje već su stajala dva naoružana stražara, pri dnu druga dvojica.

Baydr htjede izaći, no, Jabir ga opet zaustavi:

- Dozvolite, gospodaru.

Izađe, brzo izmijeni par riječi na arapskom s jednim stražarem, potom se okrene Baydru i dadne mu znak.

Još prije no što je stigao do izlaza, mladića zapljusne jaki val vrućine iz pustinje. Stupi na sunce, žmirkajući zbog blještavila. Upravo je krenuo niz stepenice, kad se otvore vrata drugog automobila; pojavi se njegov otac.

Prođe kraj stražara i polako krenu prema Baydru. Na njemu svijetla tradicionalna odjeća pustinjskog šeika, glavu i vrat ovio je

ghutrom, da se zaštiti od žarkih sunčevih zraka. Baydr mu hitro priđe, prihvati ispruženu ruku i poljubi je, odavši tako uobičajeni znak poštovanja.

Samir obuhvati sinovljevu glavu i podigne je. Potraja dug trenutak u kojem je otac istraživao sinovljevo lice, zatim se prigne, zagrli ga i poljubi u oba obraza.

- Merhaba. Dobro mi došao, sine.

- Ja halabik. Sretan sam što sam kod kuće, oče. - Baydr se uspravi. Bio je za glavu viši od oca.

Samir ga uzgleda.

- Narastao si, sine - ponosno utvrdi. - Postao si pravi čovjek.

Baydr se nasmiješi.

- Tisuću devet stotina pedeset prva je oče. Ne ostaje se dječak zauvijek.

Samir potvrdi.

- Ponosimo se tobom, sine. Ponosni smo na tvoje uspjehe u američkim školama, ponosni na pohvale koje nam donosiš, ponosni da su te primili na velikim sveučilištima u bostonskom Harvardu, Cambridgeu, Massachusettsu.

- Samo želim biti na čast i sreću svojim roditeljima - reče Baydr, pogledavajući prema automobilu. - Kako su majka i sestre?

Samir se smiješio.

- Dobro. Uskoro ćeš ih vidjeti. Majka te kod kuće željno očekuje, a sestre će nam doći na večeru, zajedno s muževima.

Baydr je bio pomalo razočaran što ga nisu svi dočekali na aerodromu, no, znao je da je bolje ne pokazati to. Nije ovo Amerika gdje je proveo zadnjih pet godina. Arapske žene se ne pojavljuju u javnosti, barem ne žene dostojne poštovanja.

- Jedva čekam da ih vidim, oče. Otac ga primi za ruku.

- Hajde, ulazi u kola. Tamo će nam biti hladnije. To je automobil s uređajem za klimatizaciju, najnoviji model. Dobro dođe na ovoj nepodnošljivoj žegi.

- Hvala, oče. - Baydr pristojno pričeka da otac uđe prvi.

Brzo im pritrči stražar s automatom, zatvori za njima vrata, pa sjedne naprijed do vozača. Ostali stražari se natrpaše u prvi auto. Automobili krenuše. Baydr ugleda vodiče kako gone deve prema avionu, da bi natovarili prtljagu i opremu. Kola su krenula betonskom cestom prema planinama koje su se uzdizale na udaljenosti od nekoliko kilometara. Pridruži im se aklopljen landrover s montiranom mašinkom.

Baydr se obrati ocu:

- Rat je davno završio. Mislio sam da straža više nije potrebna.

- Planine su još krcate razbojnicima.

- Razbojnicima?

- Da. Svako toliko šmugnu preko granice pa kradu, otimaju, ubijaju. Neki tvrde da je to izraelska gerila.

- Ali izraelska granica nije tu u blizini - Čudio se Baydr.

- Točno - na to će starac - ali bi oni mogli biti njihovi doušnici. Moramo uvijek biti na oprezu.

- Jesi li ikad imao neprilike s tim razbojnicima?

- Nisam. Imali smo sreću, ali drugi nisu tako dobro prošli. No, govorimo radije o ugodnijim stvarima. Znaš li da ti starija sestra za nekoliko tjedana očekuje dijete?

Počeo je uspon u planine. Domalo Baydr ugleda prvo zelenilo pored ceste. Kaktuse je zamijenila crnogorična šuma, zatim cvijeće, pa trs i zelena trava. Otac se nagne i pritisne dugme; staklo na prozorima se spusti. Autom zastruji mirisav svjež zrak i istisne onaj ustajali i umjetno rashlađen. Otac duboko udahne.

- Čovjek je izumio mnogo toga, ali ništa ne može zamijeniti miris

planinskog zraka.

Baydr potvrdi. Brzo su se penjali prema vrhu planine. Njihov je dom tamo daleko, s pogledom na more. Tko zna je li onakav, kakav mu je ostao u sjećanju.

S vrha brda su se počeli spuštati. Na vidiku se pojavi kuća. Gledajući kroz prozor, Baydr vidje bijele krovove rodnog doma. Sada mu je kuća izgledala veća. Dodane su nove zgrade. Tamo na kraju posjeda, na dijelu koji gleda na more, izgrađen je veliki bazen. I još je tu nešto, čega prije nije bilo. Oko cijelog imanja proteže se visoki zid, a na vrhu zida na svakih pedesetak metara podignute stražarnice s naoružanim stražarima.

Samu kuću je zaklanjalo drveće. Baydr će začuđeno ocu:

- Zar oko svake kuće ovako?

- Neke imaju i više stražara. Na princevom ljetnikovcu ih je više od stotinu.

Baydr je na to šutio. Nešto sigurno nije u redu, kad se ljudi moraju zatvarati da bi se osjećali slobodni. Kola skrenu s ceste na kolnik prema kući. Prošli su kraj drveća koje zaklanja vidik s ceste i približili se ogromnim željeznim dvorišnim vratima. Tihi električni motor polako ih otvori, i oni bez zastoja produže. Vozili su se još kojih petsto metara, a onda se zaustave ispred velike bijele zgrade. Pritrči sluga i otvori vrata automobila. Otac izađe prvi, Baydr ga je slijedio.

Uzdigne pogled; široke mramorne stepenice vodiile su do otvorenih vratiju. Na ulazu se pojavi žena, bez vela, ali s maramom na glavi, u dugoj bijeloj halji.

- Majko! - usklikne, u hipu pretrči stepenice i privuče je u zagrljaj.

Nabila suznih očiju uzgleda sina. - Oprosti mi, sine, jedva sam dočekala da te vidim.

Blagovali su svi zajedno, jer večera nije bila svečana, a bili su prisutni samo članovi porodice. Prigodom svečanosti, muškarci su jeli sami, a žene tek poslije, ili pak nikako.

Baydr je promatrao sestre pri dnu stola. Fatima, tri godine starija od njega, okruglog lica i nabreklog tijela, sjala je od ponosa kraj muža.

- Bit će dječak - reče. - U Salahovoj porodici se stalno rađaju dječaci, a svi mi kažu da izgledam isto kao njegova majka, kad je njega nosila.

Otac joj se nasmije.

- Bablje priče. Ne zvuči baš jako znanstveno, ali, eto, i ja se slažem s tim, dok ne pronađemo neki bolji način.

- Poklonit ću ti prvog unuka - naglasi Fatima, gledajući sestru Nawal koja je rodila djevojčicu.

Nawal je šutjela, šutio joj je i muž Omar, liječnik, zaposlen u tastovoj bolnici.

- Dječak ili djevojčica, bit će to volja Alahova - javi se Baydr.

Svi se slože. Samir ustade i reče:

- Na Zapadu je običaj da se muškarci povuku u drugu sobu i tamo popuše cigaru. Smatram da je to izvrsno.

Otac se uputi prema radnoj sobi. Baydr i njegovi šurjaci su ga slijedili. Samir otvori kutiju na stolu, izvadi cigaru i pomiriše je s užitkom.

- Prave kubanske. Poslali su mi ih iz Londona. Ponudi i ostale. Salah i Omar uzmu po jednu,Baydr odbije i izvadi iz džepa kutiju američkih cigareta.

- Radije ću ovo - reče. Samir se smiješio.

- Čak i govoriš na američki način.

- Amerikanci se ne bi složili. - Baydr zapali cigaretu, pa pripali i ostalima.

- Što misliš o njima? - znatiželjno će Samir.

- Kako to misliš?

- Uglavnom su Židovi - umiješa se Salah, na što se Baydr obrati

njemu.

- Nije istina. U odnosu na cijelo stanovništvo ima vrlo malo Židova.

- Bio sam ja u New Yorku - nije odustajao Salah. - Grad vrvi od Židova. Sve nadziru... vladu, banke.

Baydr je promatrao šurjaka Salaha, tog snažnog, pedantnog mladog čovjeka, čiji se otac obogatio zelenašenjem, a sad je vlasnik jedne od najvažnijih banki u Beirutu.

- Znači vi poslujete sa židovskim bankama? - upita ga.

Na Salahovom se licu pojavi užasnut izraz.

- Sigurno da ne - žestoko uzvrati. - Poslujemo samo s najvećim bankama: Američkom bankom, Prvom narodnom i Chase bankom.

- Zar one nisu židovske? - Krajičkom oka Baydr opazi kako mu se otac smješka. Samir je shvatio bit.

- Nisu.

- Dakle, Židovi ne nadziru baš sve u Americi, zar ne?

- Sva sreća - složi se Salah. - Bi oni, samo da imaju priliku.

- Ali, Amerika je na strani Izraela ?- umiješa se Samir.

Baydr potvrdi:

- Da.

- Zašto?

- Morate pokušati razumjeti američki način mišljenja. Oni suosjećaju s pobjeđenima. A Izrael se uspješno predstavlja kao takav. Najprije su ih tlačili Englezi, sada mi... to je bit njihove propagande.

- Pa kaiko bi se tome stalo na kraj?

- Vrlo jednostavno. Treba ih pustiti na miru. To je komadićak zemlje, a mi smo svud okolo. Izgledaju poput muhe na leđima slona; što nam oni mogu?

- Ali, neće i ostati muha - na to će Salah. - Iz cijele Evrope dolaze

na tisuće izbjeglica... sve sama ftikara. Neće se oni zadovoljiti onim što imaju. Židov uvijek hoće sve.

- To još ne znamo - usprotivi se Baydr. - Možda bi sve bilo drukčije kad bi ih prihvatili kao braću i surađivali s njima na razvoju naših zemalja, umjesto što im se suprotstavljamo. Stara poslovica kaže, da oštar mač može jednim udarcem oboriti stablo oraha, ali ne može prerezati svileni šal što lebdi u zraku.

- Bojim se da je za to kasno - usprotivi se Salah. - Čuju se krici naše braće pod njihovom vlašću.

Baydr slegne ramenima.

- To se u Americi ne zna. Poznato im je samo, da jedan mali narod od milijun ljudi živi usred neprijatelja, koji ga okružuju i brojčano nadmašuju sto puta.

Otac ozbiljno klimne.

- Treba o tom dobro razmisliti. Složen je to problem.

- Nije složen - opet se javi Salah. - Zapamtite moje riječi, s vremenom ćete uvidjeti da su istinite. A onda ćemo se ujedinti i uništiti ih.

Samir se obrati svom drugom zetu:

- Što ti veliš, Omare?

Mladi se liječnik nakašlje zbunjeno. Bio je previše sramežljiv.

- Ne bavim se politikom, pa ni ne razmišljam o tim stvarima. Na inozemnim sveučilištima gdje sam studirao, u Engleskoj i Francuskoj, bilo je puno profesora židova. Bili su to dobri stručnjaci i nastavnici.

- I ja imam isto iskustvo - doda Samir, pa pogleda Baydra. - Valjda nemaš nikakvih planova za sutra?

- Pa kod kuće sam. Što bih planirao?

- Odlično - zadovoljno će Samir. - Sutra ćemo ručati s njegovom ekselencijom, princem Feijadom. Želi proslaviti tvoj osamnaesti

rođendan.

Baydr se zbuni. Rođendan mu je bio prije nekoliko mjeseci.

- Zar je njegova ekselencija ovdje?

- Nije, u Alavhu je. Odmara se od obitelji i obaveza. Pozvao nas je za sutra.

Baydr je znao da ne treba pitati za razloge. Otac će mu ih već reći kad dođe vrijeme za to.

- Drago mi je, oče - samo napomene. Samir se smiješio.

- Odlično. A sada se vratimo majci i sestrama. Sigurno su nestrpljive, htjele bi čuti tvoje priče o Americi.

7.

Alayh je seoce u planinama, pedesetak kilometara udaljeno od Beiruta. Bez industrije, bez trgovine, bez poljoprivrede. Jedini mu je razlog opstanka - uživanje. Sredinom sela proteže se glavna ulica; s obje strane nanizani restorani i kavane. Tu nastupaju istočnjačke plesačice i pjevačice iz cijelog Srednjeg istoka. Ovdje su turisti sa zapada prava rijetkost, bolje rečeno ni nema ih, jer se osjećaju obeshrabreni. Bogati šeici, prinčevi i poslovni ljudi stalni su posjetitelji mjesta; bježe ovamo od krutog morala i dosade svog svijeta.

Ovdje se mogu upustiti u sve ono, što nije dozvoljeno kod kuće. Mogu piti liker, uživati u hrani i slastima koje zabranjuje strogi muslimanski zakon. Svatko je tu nepoznat - možda je to još najprimamljivije. Ma kako se dobro poznavali, nitko se nikom nije nepozvan obraćao, i svi su se pravili kao da nemaju pojma tko je tko.

Slijedeće večeri, iza deset sali, Samirov se automobil zaustavio na parkiralištu, ispred najveće kavane u ulici. U skladu sa svojim položajem, princ Feijad je unajmio cijelu zgradu. Ne bi bilo zgodno da odsjedne gdje i slučajni namjernik, jer on je apsolutni vladar zemlje od dvije i pol tisuće kvadratnih kilometara, a graniči s četiri zemlje: Irakom, Saudijskom Arabijom, Sirijom i Jordanom. Njegova zemlja ponekad i krši ugovore s ovim državama, no, to nije tako važno, jer im često i dobro posluži. Baš u njegovu zemlju može svaki susjed nekažnjeno doći i u sigurnosti riješiti nesporazume i uzajamne probleme. Baydrova baka je sestra prinčevog oca, pa su Al Fajovi, kao rođaci kraljevske porodice, druga porodica po značaju u zemlji.

Baš je Baydrovom ocu Princ dao pravo korištenja svih javnih institucija. Samir posjeduje električne i telefonske kompanije, a za uzvrat, obitelj je izgradila škole i bolnice, gdje se osigurava besplatna

njega za sve one kojima je potrebna. Počeli su kao bogataši, a uz potporu, postali još bogatiji, i to gotovo bez napora.

Cijela je obitelj bila silno razočarana što Princ nema muških nasljednika kojima bi ostavio prijestolje, ženio se nekoliko puta i uvijek ispunjavao svoju dužnost, a kako ni jedna žena ne bi uspjela roditi željenog nasljednika, razvodio se. Sada je već šezdesetogodišnjak, a odluku je davno stvorio: Alah mu nije podario vlastitog nasljednika, stoga se mora pobrinuti da mu ga osigura rođak.

Zbog tog je razloga Samir i hodočastio u Meku prije osamnaest godina. Njegove su molitve uslišane, jer mu se rodio Baydr. No usprkos obećanju, Feijad još nije imenovao dječaka nasljednikom. Umjesto toga zahtijevao je da se Baydr odgaja na zapadnjački način, te da tamo živi i uči o Zapadu. Samiru je to na mnogo načina godilo. Sin će mu postati liječnik, kao i on, pa će raditi zajedno, rame uz rame.

Ali je Princ imao sasvim druge ideje. Neka drugi budu liječnici. Baydra treba obrazovati za puno važnije stvari - trgovinu i investicije.

Samo profinjenim poslovanjem zemlja će, što znači on i njegova obitelj, jačati bogatstvo i položaj. U osnovi toga je arapska nepovjerljivost prema zapadnjacima s kojima je bio u poslovnim vezama. Osjećao je da ga smatraju nekako manje vrijednim,gotovo poput djeteta, zbog nedostatka znanja. Stoga je i odlučio da Baydra ne pošalje očevim stopama u Englesku, nego u Ameriku gdje je zvanje poslovnog čovjeka cijenjeno i poštovano.

Samir je ponosno promatrao kako mu sin izlazi iz kola. Bila je to lijepa pojava, obučena u tradicionalnu arapsku odjeću, ghutra mu padala niz vrat, a odora se priljubila uz vitko visoko tijelo, čvrsta brada, izrazit nos i tamno plave oči, uvučene duboko u koščate maslinaste obraze, odražavale su snagu i karakter mladića. Princ će biti zadovoljan. Možda će sada imenovati Baydra nasljednikom.

U sebi je molio Alaha da mu oprosti zbog njegovih svjetovnih nadanja i taština. I samo čudo što mu je podario sina u pustinja, bilo je dovoljno. S tim bi trebao biti zadovoljan. Bit će volja Alahova.

Mahne Baydru, pa se popeše stepenicama u kavanu. Na vratima je stajao prinčev dvorski upravitelj i još dva naoružana čuvara. Prepoznao je Samira, poklonio se i po običaju pozdravio:

- Selam alejkum.

- Alejkum selam - odzdravi Samir.

- Njegova Ekselencija nestrpljivo očekuje dolazak svog miljenika - reče upravitelj. - Naredio je da vas dovedem čim stignete. Gore je u svom apartmanu.

Slijedili su upravitelja kroz praznu kavanu do stepenica, u stražnjem dijelu velike prostorije. U kavani je bilo tiho. Obično zaposleni, konobari su sada stajali u skupinama, čavrljajući, a čitav orkestar je sjedio kraj pozornice, pušio i razgovarao. Nije bilo vidjeti ni jedne pjevačice ni plesačice. Svi čekaju da Princ dade znak.

Apartmani iznad kavane rezervirani su za posebne posjetioce i njihove goste, koji su obično, nakon noći provedene u zabavi, preumorni da se vrate kući, ili za one, koji žele ostati i nastaviti sa zabavom. Upravitelj zastade ispred jednih vratiju i pokuca.

- Tko je? - začu se glas nekog dječaka.

- Doktor Al Faj i sin mu, žele vidjeti njegovu Ekselenciju.

Dječak otvori vrata. Bio je u svilenoj košulji i hlačama. Oči mu jako našminkane, obrazi narumenjeni, a nokti dugi i lakirani.

- Molim uđite - tepao je na engleskom. Baydr i Samir uđu. U zraku se osjećao sladunjav mirjs hašiša. Soba je bila prazna.

- Molim, sjednite. - Dječak im pokaže sofe i stolice, pa se izgubi u drugoj sobi.

Baydr i otac su se bez riječi gledali. Dječak se vrati.

- Njegova Ekselencija će odmah doći. Mogu li vam štogod ponuditi? Želite slatkiša, ili piće? Imamo engleski whisky.

Samir odbije.

Vrata se ponovo otvore, uđe Princ Feijad. Bio je potpuno obučen u kraljevsku odjeću, a glavu mu pokrivao bijeli muslin. Priđe rođaku.

Samir i Baydr ustanu i po običaju se poklone vladaru. Feijad sa smiješkom odgurne Samirove ruke.

- Zar se tako susreću rođaci nakon dugog vremena? - upita, zagrli Samira i poljubi ga u oba obraza, a onda se obrati Baydru, još uvijek sa smiješkom. - A ovo je dječačić koji je plakao kad je odlazio u školu?

Baydr je osjećao kako crveni.

- To je bilo davno, vaša Ekselencijo.

- Ne baš tako davno - smijao se Princ. - Mislim da ti je bilo šest godina.

- Sad mu je osamnaest - javi se Samir. - Odrastao čovjek, hvala budi Alahu.

- Al-hamdu lillah - ponovi Princ. Pogleda Baydra; bio je za glavu viši od obojice.

- Sin ti je visok, viši od ikog u našoj obitelji, koliko se sjećam.

- Ishrana, vaša Ekselencijo - Samir će. - Hrana u Americi je obogaćena mnogim vitaminima i mineralima. Čitava mlađa generacija je viša od roditelja.

- Kakva to čuda stvarate vi znanstvenici?

- Alah stvara čuda - reče Samir. - Mi smo samo njegovo oruđe.

Princ klimne.

- Imamo o mnogo čemu razgovarati, rođače. Ali to ćemo u jutro. Noćas ćemo uživati u ponovnom susretu. - Pljesne rukama. - Naredio sam da se pripreme odaje, pa se možete odmoriti od puta. U ponoć ćemo se naći dolje u kavani; bit će svečanost.

Samir se nakloni.

- Srdačno zahvaljujemo na gostoprimstvu. Ponovo se pojavi

dječak.

- Odvedi moje rođake u njihove odaje - naredi Princ.

Dječak se pokloni.

- Bit će mi zadovoljstvo, Ekselencijo. Dnevni boravak odvajao je Baydrovu i očevu sobu. Ostavivši oca, Baydr ode u svoju spavaonicu. Bogato namještena, bila je sva u svili i satenu. Ležajevi prekriveni jastucima od samta. Čim je ušao, začu se tiho kucanje na vratima.

- Naprijed - odazva se on.

U sobu uđe mlada sobarica. Pokloni se s poštovanjem.

- Smijem li pomoći gospodinu? - upita nježnim glasom, spuštena pogleda.

- Ničeg se ne mogu sjetiti.

- A kako bi bilo da spremim toplu kupelj? To će vas osvježiti.

- To bi bilo izvrsno - složi se on.

- Hvala, gospodine.

Pošla je u kupaonicu, a Baydr je zamišljeno gledao za njom. Sad je znao da je kod kuće: u Americi nema ovakvih usluga.

Kavanu preplavi zvuk citre i bubnjeva. Plesačica se vrtjela na maloj pozornici, šareni joj velovi lepršali, a metalni dijelovi grudnjaka odbijali iskre svjetlosti. Princ je s društvom sjedio ispred pozornice, za polukružnim stolom. Svi su napeto promatrali.

U sredini je sjedio Princ, desno od njega, na počasnom mjestu, Samir, a Baydr lijevo. Na malim stolicama iza Princa smjestilo se nekoliko dječaka, a svi su bili pomno našminkani poput onog koji ih je prvi pozdravio u prinčevim odajama. Iza njih je stajao dvorski upravitelj i nadgledao konobare i ostalo osoblje. Kraj svakog gosta po nekoliko boca šampanjca. Konobari su stalno punili čaše. Na stolu više od pedeset vrsta predjela i specijaliteta tog područja. Gosti su jeli prstima, a poslužitelj im je iza svakog zalogaja brižno brisao ruke vlažnim ubrusom. Na vratima i uza zid dvanaest Feijadovih osobnih

stražara. Nisu dizali pogled s Princa. Glazba dostiže krešendo, a plesačica se na kraju spusti na koljena. Princ zaplješće prvi. Na njegov znak konobari dohvate boce šampanjca, kleknu ispred pozornice i otvore ih. Čepovi poletješe iznad plesačice. Ona je još uvijek klečala. S hrpe novčanica, koja je stajala ispred njega, Princ uze jednu, zgužva je i baci plesačici na pozornicu.

Plesačica uze novac gracioznom kretnjom i zadije ga za pojas ispod pupka. Ponovo se pokloni i napusti pozornicu smiješeći se zavodljivo.

Princ pozva upravitelja i nešto mu prošapće. Ovaj potvrdno klimne. Okrene se i dade znak dječacima, a zatim orkestru. Svirka ponovo otpoče.

Na prvi zvuk na pozornicu izađu četiri plesačice i ples poče. Svjetla su se postepeno gasila, sve dok prostorija nije gotovo utonula u mrak. Samo je još plavo svjetlo reflektora obasjavalo plesačice. Glazba je bila sve zanosnija, njihov ples sve razuzdaniji, gubile su se u tmini, a onda se nanovo pojavljivale. Ples je trajao više od petnaest minuta. Kad je završio, plesačice su bile u stanju mahnitosti. Popadale su po podu, a pozornicom je potpuno zavladao mrak.

Nastao je tajac, a onda Princ oduševljeno zaplješće. Svjetla su se postepeno palila, a plesačice počele ustajati. Baydr je zurio u čudu: to nisu oneiste plesačice, umjesto, njih tamo su sada dječaci - oni koji su prije sjedili iza Princa.

Ovaj put Princ nije gužvao novčanice, punim šakama zahvati novac i baci ga na pozornicu. Čepovi šampanjca opet su divlje pucali.

Baydr pogleda oca: lice mu je bdio bezizražajno. Što li on misli o svemu ovome? Pa Princ bezbrižno baca plesačicama novčanice od sto funti. Jedan radnik ne zaradi toliko u cijeloj godini.

Princ mu se obrati na francuskom:

- C'est beau, c'est magnifique, non?[3]

Baydr mu pogleda ravno u oči. Promatrale su ga ispitivački.

- Da - reče. Trenutak je oklijevao, a onda priupita: - C'est tout pederaste?[4]

- Vous aimes? Choisissez quelqu'un pour votre plaisir.[5]

Baydr je uvijek gledao u starčeve oči. Odmahne glavom.

- Merci, non. Pas pour moi. Je prefere les femmes.[6]

Princ se glasno nasmije i okrene Samiru.

- Sin ti je dražestan i ima ukusa. Uz to je i pravi Amerikanac.

Samir se ponosno smiješio. Baydr je nekako osjećao da je položio prvi Princev test.

Bilo je već pet sati ujutro, nad planinskim visovima je rudjela zora, a Baydr je tek poželio ocu laku noć i pošao u svoju sobu. Zavjese su bile navučene, soba u mraku. Htjede upaliti svjetlo.

Jedna ga ruka zaustavi. Ženin je glas bio nježan, sa slabim egipatskim naglaskom:

- Zapalit ćemo svijeće, ekselencijo.

Kad se odmakla od njega, osjeti u nozdrvama slab miris mošusa. Stajao je nepokretan u mraku, tražeći je pogledom, ali ništa se nije vidjelo. Onda kresne šibica; plamičak je obasja. Njene su mu se tamne oči smiješile ispod dugih trepavica.

Zapalila je svijeću; žuto svjetlo preli se prostorijom. Prepoznao ju je - bila je to jedna od plesačica. Promijenila je samo jedan dio kostima, grudnjak. Srebrna metalna ploča nije joj više stezala grudi, umjesto toga bile su prekrivene prozirnim svilenim šalom. Jasno su se vidjeli tamni krugovi njenih bradavica. Ponovo mu se nasmiješila.

- Dala sam pripremiti toplu kupelj, u slučaju da je njegova ekselencija umorna.

Šutio je.

Ona pljesne rukama. Iz tamnih kutova sobe izrone još dvije žene. Imale su na sebi još manje odjeće nego ona. Fini lepršavi veo prekrivao

im grudi i spuštao se niz bedra do nogu. Primakle su se Baydru. Na svjetlu su im se ocrtavala gola tijela i brižljivo obrijani brežuljci. Samo donji dio lica sakriven ispod tradicionalnog muslimanskog vela.

Prva žena opet pljesne. Pojavi se još jedna i uključi gramofon. Soba se ispuni nježnim zvucima glazbe, a ona se poče ljupko ljuljati po taktu.

Dvije ga žene uhvate za ruke i odvedu prema krevetu. Svuku ga nježnim i hitrim pokretima. Još je uvijek šutio.

Ona prva zapali cigaretu pa mu je pruži. On povuče dim. U nosnicama osjeti slatkasto rezak miris hašiša, preplavi ga toplina. Duboko povuče još jedanput i vrati cigaretu.

Pogleda ženu i upita:

- Kako se zoveš?

- Nadia, vaša ekselencijo - odgovori mu, uz poklon.

Smiješio joj se, a želja je u njemu bujala. Ispruži se na krevet.

- Moramo li se kupati?

- Kako god želi vaša ekselencija.

Sve ih obuhvati pogledom. Osjećao je hašiš u slabinama. Pogleda svoj dugačak i ukrućen penis, pa se obrati prvoj ženi:

- Želim vas sve.

8.

Kad se probudio, sunce je obasjavalo sobu, a Jabir je stajao kraj kreveta sa šalicom turske ikave. Srkne gutljaj i opeče se.

- Koliko je sati?

- Podne, gospodaru.

Pogleda po sobi. Nije se mogao sjetiti kad su žene otišle. Posljednje čega se sjeća je grčevito isprepletanje tjelesa i topline. Ležao je na boku. Jedna mu je cijelo telo namazala uljem, a onda su ga lizale, čmar, mošnje, bradavice, penis, trbuh, sve dok se nije tako jako uzbudio, da je sjeme prsnulo iz njega kao iz gejzira. Onda je zaspao.

Otpije još malo vruće kave i mahne glavom.

- Je li mi otac budan?

- Jest, gospodaru. Doručkuje s Princom. Čekaju vas.

Opet srkne kave i ustane.

- Reci im da ću se okupati i doći.

Pustio je najprije hladnu vodu, pa toplu, a onda opet hladnu. Za tren se sasvim razbudio. Brzo prstima pređe preko brade. Obrijat će se poslije. Izađe iz kupaonice. Jabir mu je već pripremio odjeću.

Kad je došao u blagovaonicu, Princ i otac su još sjedili za stolom. Poslužitelj je upravo sklanjao posuđe od doručka.

Baydr poljubi očevu, pa Princevu ruku. Na Emirov znak sjedne.

- Hoćeš li nešto pojesti? - upita Princ.

- Hvala, neću - otpovrne Baydr. Nije pristojno da on jede kad su oni već završili.

- Onda ćeš kavu, zar ne?

- Hoću, hvala.

Poslužitelj mu brzo napuni šalicu. Baydr kuša; bila je jaka i slatka. Pristojno je šutio i čekao. Zavjese su bile navučene, tako da sunčeva svjetlost nije prodirala u odaju, pa ipak je Princ nosio tamne naočale i oči mu se nisu vidjele. Sačekao je da Baydr spusti šalicu.

- Tvoj otac i ja smo upravo razgovarali o tvojoj budućnosti.

Baydr se malo nakloni.

- Vaš sam sluga. Princ se nasmije.

- Najprije si mi rođak, moja krv.

Baydr je šutio. Od njega se ne očekuje da bilo što kaže.

- Svijet se brzo mijenja - započe Princ. - Mnogo se toga dogodilo otkako si se rodio, stoga moramo promijeniti naš plan. - Pljesne oštro rukama.

Poslužitelj napusti prostoriju i tiho zatvori vrata za sobom. Ostali su sami.

Princ malo pričeka, pa progovori tihim glasom, skoro šapatom:

- Poznato ti je da sam te uvijek držao svojim nasljednikom i smatrao da ćeš jednoga dana zauzeti moje mjesto, kao vladar zemlje.

Baydr pogleda oca; lice mu bezizražajno. Okrene se ponovo prema Princu.

- No, vremena su se promijenila - nastavi Emir. - Suočavamo se s drugim, važnijim stvarima. Cijeli Srednji istok očekuje budućnost ispodpustinjskog pijeska i obećava bogatstvo o kojem nikada nismo mogli ni sanjati. Izvor blagostanja je nafta ... životni sok modernog, industrijaliziranog Zapadnog svijeta. Naša mala zemlja leži na najvećim bazenima nafte koji su ikad dosad bili poznati čovjeku. - Predahne i kuša malo tople, slatke kave. - Prošlog sam mjeseca sklopio ugovor o iskorištavanju ovih izvora s nekoliko američkih, britanskih i evropskih kompanjia. Oni su pristali da nam plate deset

milijuna dolara za pravo istraživanja. Ukoliko se otkrije nafta, platit će nam dodatne iznose za svaku bušotinu, kao i postotak za izvezenu naftu. Uz to su se obavezali da će izgraditi rafinerije i pomoći razvoju zemlje. Sve to puno obećava, ali ja ipak nisam miran.

– Ne razumijem – na to će Baydr, a zapravo je potpuno razumio. Zato su ga i poslali na Zapad – da ga upozna.

– Mislim da razumiješ – lukavo će Emir. – No, dozvoli da nastavim. Iako se svijet okanio kolonijalizma i imperijalizma kao načina života, postoji mnogo drugih načina da se podjarmi jedna zemlja i njen narod. Na primjer... ako ju se učini ekonomski ovisnom. To neću dozvoliti, ali namjeravam pustiti Zapad neka plati naš napredak.

Baydrklimne. Osjeti novo poštovanje prema Princu. Njegovo čudno i osobito ponašanje skriva zapravo misaonog čovjeka.

– Ako mogu pomoći, stojim vam na raspolaganju – ponudi se on.

Princ uputi pogled Samiru i s odobravanjem klimne, na što se Samir nasmiješi. Onda se Princ ponovo okrenu Baydru.

– Kakvo nasljeđivanje, tebe čeka puno važniji zadatak, želim imati čovjeka koji će se moći kretati Zapadom, i uzimati bogatstvo koje nam oni tako škrto daju, a onda ga, na njihov način, povećavati. Ako se prihvatiš ovog posla, za koji si školovan, a i dalje ćeš biti, obećavam ti da će ti prvorođeni sin postati moj nasljednik i slijedeći princ.

– Od mog vladara mi nisu potrebna obećanja. Sretan sam ako mu mogu ispuniti želje.

Emir ustade i zagrli Baydra.

– Moj vlastiti sin ne bi mogao učiniti više zamene.

– Zahvaljujem vašoj Ekselenciji na povjerenju. Jedina mi je želja da me Alah u svojoj mudrosti učini toga dostojnim.

– Bit će volja Alahova – odgovori Princ i vrati se na svoje mjesto. – Vratit ćeš se u Ameriku, no odsada će tvoje obrazovanje biti u rukama određenih ljudi koje su mi preporučile američke naftne kompanije. Nećeš ići u neku redovnu školu. Tvoje će obrazovanje biti

specijalizirano, a trajat će tri godine.

- Razumijem.

- Još jednu stvar treba utanačiti: ženidbu.

Baydr se začudi. Ovo nije očekivao.

- Ženidbu? - ponovi. Princ se smijuljio.

- Nemoj se čuditi. Prema onom što se dogodilo noćas, čujem da bi mi trebao osigurati mnogo sinova.

Baydr je šutio.

- Tvoj otac i ja smo vrlo pažljivo razmotrili to pitanje, i nakon mnogo razmišljanja, odabrali smo ti nevjestu kojom se možeš ponositi. Mlada je i lijepa, a potječe iz ugledne libanonske porodice. Zove se Maryam Riad, kći je poznatog bankara Mohameda Riada.

Otac mu brzo doda:

- Poznajem djevojku, zbilja je jako lijepa. Uz to i vrlo ozbiljna.

- Koliko je stara? - priupita Baydr.

- Šesnaest godina - uzvrati Samir. - Vrlo je obrazovana, iako nikada nije bila u inozemstvu. Pohađa Američku školu za djevojke u Beirutu.

- Šesnaestogodišnja djevojka je premlada za brak - primijeti Baydr.Emir se nasmije.

- Izabrao sam mudro. Možda je to u Americi prerano, ali kod nas je djevojka od šesnaest godina upravo sazrela za udaju.

Dok su se vozili natrag u Beirut, Baydr je šutio. Samir također. Oslovi ga tek na ulazu u grad:

- Što te muči, sine?

- Ništa, oče.

- Je li ti žao što nećeš biti Princev nasljednik?

- Nije.

- Onda te sigurno muči pomisao na budući brak?

Baydr je oklijevao.

- Pa ja čak ni ne poznam djevojku, danas sam popodne prvi put za nju čuo.

Samir ga pogleda.

- Mislim da razumijem. Pitaš se zašto smo se toliko trudili i obrazovali te na zapadnjački način, a sada te ponovo vraćamo na naš nivo, i ugovaramo ti brak. Jel' tako?

- Tako nekako. Konačno, u Americi najprije sretneš djevojku, pa onda vidite sviđate li se jedno drugom, ili ne.

- I ovdje se to događa, sine. Ali mi ne spadamo u običan narod. Naše su obaveze iznad naših osobnih osjećanja.

- Ali ti i majka ste se poznavali prije braka. U stvari ste odrasli zajedno.

- To je istina, ali i naš je brak ugovoren dok smo još bili djeca. Nekako smo mi to znali i to nas je još više vezivalo.

- Bi li ti oženio neku drugu, da je tako bilo utanačeno? Mislim, iako si volio majku.

Samir je trenutak razmišljao, zatim odgovori:

- Bih. Možda baš ne bih volio, ali, ne bih imao izbora. Čovjek mora učiniti ono što mora, ukoliko je to volja Alahova.

Baydr uzdahne. Volja Alahova - to objašnjava sve. Sam čovjek ima skučen izbor. Stoga reče: - Želio bih sresti djevojku.

- Već je to uređeno. Pozvali smo njenu obitelj k nama na vikend, u planine. Stići će prekosutra.

Baydru iznenada sine misao pa upita:

- Jesi li znao za ovo već odavno?

- Nisam. Princ mi je prošlog tjedna saopćio svoju odluku.

- Zna li majka?

- Zna.

- Odobrava li ona?

- Brak? Svakako.

- Nisi baš siguran.

- Tvoja majka je uvijek sanjala o tome kako ćeš postati princ. Znaš, žene baš nisu jako praktične.

- A ti, oče, jesi li ti razočaran? Samir ga pogleda ravno u oči.

- Nisam? Toga se trena prisjeti noći kad mu se rodio sin. - Ti si uvijek bio i ostat ćeš moj princ.

9.

Maryam Riad bijaše, poput većine libanonskih djevojaka, malenog rasta, velikih tamnih očiju. Crnu je kosu nosila visoko začešljanu, po posljednjoj pariškoj modi, da bi izgledala viša. Put joj svijetlo maslinasta. Naginjala je debljanju, stoga je stalno držala dijetu na očajanje roditelja, koji su smatrali da Arapkinja mora biti okrugla. Govorila je tečno francuski, engleski ne baš sjajno. Mrzila je što mora ići u Američku školu za djevojke, i vječno je prigovarala roditeljima što je nisu poslali u švicarske ili francuske škole, kamo su išla sva djeca dobrostojećih roditelja.

Njen je otac na ovo predbacivanje imao samo jedan odgovor: djevojkama ne treba obrazovanje, jer kad se udaju jedina im je briga kućanstvo i rađanje djece. Maryam je s gorčinom promatrala kako njena braća odlaze u školu, dok je ona ostajala kod kuće, a da čak nije imala ni slobodu koju su uživale mnoge njene školske drugarice. Nakon nastave je morala odmah kući, na sastanke nije smjela, a varni je mogla izlaziti samo uz pratnju.

U autu, na putu prema Baydrovoj kući, otac ju je zadovoljno promatrao.

- Kćeri - poče nespretno - možda sada razumiješ našu brigu za tebe. Možda ćeš nas višecijeniti.

Gledala je kroz prozor. Okrene se i reče poslušno:

- Hoću, oče.

- Misliš li, da bi te sam Princ izabrao za ovaj brak da si bila na školovanju u inozemstvu? Ne bi. On želi pravu arapsku ženu, ne neku zatrovanu stranim utjecajima.

Djevojka pogleda majku: šutjela je. Majka nikad ne govori u prisustvu oca.

- Tako je, oče - potvrdi opet.

- Ne zaboravi dobro ponašanje. Prije svega budi pristojna i puna poštovanja. Neću nikakvih lakornislenosti koje si naučila od prijateljica u školi.

- U redu, oče - umorno se složi ona.

- Ovo će vjenčanje biti najvažnije u zemlji. Tvoj će prvi sin biti prijestolonasljednik... to znaju svi.

Promatrala je oca krajičkom oka.

- A što ako budem rađala samo djevojčice? Otac se zaprepasti.

- Rađat ćeš sinove! - izdere se, kao da će zbog vike i biti tako. - čuješ li me? Rađat ćeš sinove!

- Ako to bude htio Alah - s pritajenim će smiješkom ona.

- Bit će volja njegova - nesvjesno reče majka.

- I jest volja Alahova - uvjeravao je otac - zašto bi inače odredio ovaj brak?

Kad su stigli, Maryam se silno dojmio pogled na ogromno imanje. Znala je ona što znači bogatstvo, ali ovako nešto nije nikad vidjela. U usporedbi sa Samirom, njen otac - a on spada među najbogatije ljude u Beirutu - živi upravopristojno. Ovdje je bezbroj slugu i stražara, kao da je to neki drugi svijet.

U čast prigode cijela je obitelj bila obučena u tradicionalnu odjeću, no, u kovčezima su imali drugu, šivanu po posljednjoj pariškoj modi, za veliku svečanu večeru.

- Namjesti vel - upozori je majka kad se auto zaustavio a sluga pritrčao da otvori vrata.

Maryam brzo pokrije lice; sad su joj se vidjele samo oči. Digne pogled prema stepenicama i vidje Al Faja kako im silazi u susret. Iza

njega Baydr. Dah joj zastane. Obojica su u narodnoj nošnji, a po zaručnikovom se ponašanju vidi da je plemenitog roda. Samo pravi šeik može tako izgledati.

Otac joj izađe iz automobila. Samir mu priđe s ispruženom rukom.

- Ahlan, Ahlan.

- Ahlan fikum. - Zagrle se i poljube u obraze. Samir predstavi sina. Baydr se pokloni i zaželidobrodošlicu budućem tastu, onda na zapadnjački način pruži ruku.

Kad su se rukovali, okrenu se prema automobilu. Maryam izađe, otac joj ispruži ruku i privede je doktoru.

- Sjećaš se doktora Al Faja?

Ona samo na čas digne pogled pa ga brzo spusti - kao što zahtijeva običaj - onda klimne i pokloni se.

Samir je prihvati za ruku,

- Dobro nam došla, dijete. Neka naš dom bude zauvijek tvoj.

- Hvala - prošapće ona. - Neka bude volja Alahova.

Samir dadne znak, Baydr priđe. Ona je dolično držala spušten pogled. Sve što je vidjela bijahu vršci njegovih cipela ispod lepršave dželabe.

- Maryam, ovo je moj sin Baydr, tvoj budući muž.

Ona se najprije pokloni, pa uzgleda gore. Zapanji se - nitko joj nikad nije rekao da su mu oči plave. Srce joj zaigra, osjeti kako je crvenilo obli ispod vela. Mnogo joj toga nisu kazali o njemu: da je tako visok, tako zgodan. Ponikne pogledom. Od silnog udaranja srca jedva je čula njegove riječi dobrodošlice. Prvi put u životu bila je uistinu zahvalna roditeljima što je nisu poslali na školovanje u inozemstvo. Bila je beznadno zaljubljena.

Večera je bila svečana. Samir je iz njdhove ikuće u Beirutu pozvao francuskog kuhara da ju pripremi. Umjesto uobičajene libanonske ‚ymeze“, za predjelo se služila guščja pašteta i iranski kavijar.

»Mouloukhieh«, zečevinu i rižu zamijenio je kopun u vinu i janjeći but, no, desert je bio tipičan: baklava u više od dvadeset svojih medeno-slatkih varijacija.

Pili su šampanjac - jedina iznimka od muslimanskog običaja, žene u dugim pariškim haljinama, muškarci u večernjim odijelima. Dvije su se porodice polako upoznavale uglađeno razgovarajući.

Negdje pri kraju večere ustade gospodin Riad.

- Ako mi dozvolite - poče značajno - nazdravio bih našem ljubaznom domaćinu, dobrom doktoru Al Faju. Neka Alah blagoslovi njega i njegovu obitelj. - Podigne čašu i otpije gutljaj šampanjca. - Želim nazdraviti još nekome - nastavi i osmjehne se Baydru - mom budućem zetu, nazvat ću ga već sinom, i mojoj kćeri. Neka ih Alah obdari mnogim sinovima.

Začu se veseo smijeh; Maryam poorvenje. Nije se usuđivala pogledati na suprotnu stranu stola, u Baydra. Otac je opet govorio.

- Iako se među našim porodicama nije nikad spominjao miraz, ne bih želio zaboraviti ovaj drevni i časni običaj, jer na koji dr'igi način se može pokazati ljubav prema kćeri i poštovanje prema njenom mužu, ako ne na taj.

Samir ustane negodujući.

- Ne, Mohamede, tvoja kći je dovoljno bogat dar za nas.

- Moj dragi doktore - smiješio se bankar, prečuvši Samirove riječi - zar bi mi zabranio ovo malo zadovoljstvo?

- Naravno, ne bih - popusti Samir i sjedne.

- Sine moj - obrati se Riad Baydru - na dan vjenčanja otvorit ću, u mojoj banci u Beirutu, konto na tvoje ime u iznosu od milijun libanonskih funti. Taj ćeš novac moći upotrijebiti kako god želiš.

Prije no što je ustao da zahvali tastu, Baydr pogleda preko stola, u Maryam. Lice joj purpurno, a pogled prikovan za stol. On započe polako:

- Cijenjeni oče, nek' Alah bude svjedok vaše darežljivosti i ljubaznosti. Jedno vas molim: poučite me kako da mudro upotrijebim vaš veliki dar.

- Hoću - zabrza Mohamed. Bio je zadovoljan. Sve se odvija po planu. Ovaj konto je, svakako samo početak poslovne veze s porodicom Al Faj.

Samir ustade; večera je završena. Pogleda Baydra i napomene:

- Bilo bi lijepo od tebe da zaručnici pokažeš vrt. Mi ćemo se malo odmoriti u čitaonici.

Baydr klimne, zaobiđe stol i pridrži stolicu dok je Maryam ustajala.

- Žele nas se osloboditi, izgleda - sa smiješkom joj reče.

Ona potvrdi. Primi je za ruku i odvede u vrt. Kad su izašli, gospođa Riad će Nabili:

- Zar nisu zgodan par?

Došetali su se do bazena ne progovorivši, a onda u isti mah htjedoše nešto reći. Maryam zastane.

- Oprosti.

- Ja sam kriv - brzo će Baydr. - što si željela reći?

- Ništa važnoga, a ti?

Oboje se nasmiju, pomalo zbunjeni.

- Pitao sam se kako se osjećaš, mislim, s obzirom na naše vjenčanje.

Ona ponikne pogledom i ne odgovori.

- Ne moraš odgovoriti - brzo doda on. - Nije lijepo od mene što to pitam. Nemaš puno izbora, zar ne?

Podigla je pogled.

- A ti?

Sada je on šutio. Gurne ruku u džep, izvuče kutiju cigareta i ponudi joj.

- Pušiš li?

Ona odmahne glavom.

Zapalio je cigaretu, duboko povukao dim i polako ga ispuhavao,

- Zastarjeli način, zar ne?

- Da.

- U Americi sam skoro zaboravio kako je kodnas.

- Uvijek sam željela ići u inozemstvo, ali me otac nije puštao. Sviđa li se tebi tamo?

- Sviđa. Ljudi su jednostavniji, uglavnom znaš točno što misle.

Oklijevala je.

- Jesi li tamo imao djevojku?

- Nisam stalnu, ali mladi se često sastaju. A ti?

- Otac mi je jako strog. Nisam baš smjela puno izlaziti. Ćak sam se i za školu morala izboriti.

Opet su ušutjeli. Promatrao je žar cigarete. Ovaj put ona progovori:

- Imaš plave oči.

- Da. Otac kaže da se još od svetih ratova, tu i tamo u porodici rodi poneko dijete s plavim očima.

Ona se okrene prema moru i tiho prozbori:

- Mora da si razočaran sa mnom, nakon svih tih zapadnjačkih djevojaka koje si upoznao.

- Nije istina. Ne bih ih mogao uistinu prihvatiti. Previše su praznoglave. Nisu kao mi.

- Ipak su vrlo lijepe. Visoke.

- Maryam.

Pogleda ga.

- I ti si lijepa.

- Jesam li? Ozbiljno?

- Jesi. - On je uze za ruku. - Još uvijek želiš ići u inozemstvo?

- Da.

- Onda ćemo medeni mjesec provesti u Evropi. Tako i bi. Vjenčali su se krajem srpnja, tijekomkolovoza putovali kontinentom. Kad je u rujnu Baydr doveo Maryam natrag u Beirut, da bi je tu ostavio i vratio se na školovanje u Ameriku, bila je već u drugom stanju.

10.

Nakon večere, ples se nastavio na gornjoj pa lubi. Baydr je, kao i obično, nestao čim su gosti počeli jesti. Za vrijeme objeda on drži sastanke, vraća se i na kraju pridružuje zabavi. Na taj način nikome ne nedostaje.

Jordana se tako smjestila za stol, da može promatrati vrata salona i vidjeti kad se Baydr vrati. Ćak i sada, nakon devet godina braka, on joj je neshvatljiv. Ima u njemu nečeg što nikad neće razumjeti. Katkad je izgledalo da je uopće ne zapaža, a onda bi je iznenada, niodakle, kratko upozorio i ona je shvatila da je malo toga što on na njoj ne primjećuje.

Tako je bilo i sinoć. Vidjela je na jastuku kutijicu s nakitom, ali se zbog nekog nastranog razloga koji ni sama ne razumije, pravila da je ne primjećuje. Možda je to učinila stoga što mu ne može oprostiti ta njegova odlaženja i vraćanja s poklonima. Ne osjeća on krivnju, kao Amerikanci. Za njega to nije grijeh. On je čovjek svoga kova i nitko ne može na nj vršiti utjecaj. Reagirao je direktno i jednostavno - duboko iz njega riknuo je divljak.

Zapravo ju je zaprepastila njena vlastita reakcija. Njegova joj je silovitost nekako godila. Kao djetetu, koje izaziva roditelje da ga kazne, tako je i njoj kazna bila dokaz ljubavi. Njena krivnja je očita, stoga mora pronaći način da ponovo pridobije njegovu naklonost.

Ćim je tresnuo vratima, ustala je i pogledala u ogledalo. Na obrazu joj se vidio otisak njegove šake. Zovne sekretaricu i zatraži vrećicu leda. Sjedila je više od jednog sata u sobi i držala hladni oblog na licu, sve dok joj oteklina nije nestala.

Tada je odlučila što će odjenuti. Bit će Muslimanka, ako on to

hoće. Žena, hurija, robinja. To ih čeka kad prođu kroz vrata raja - nije li tako obećao Alah?

Ustima prinese čašu šampanjca promatrajući ulaz u salon. Baydr se još nije vratio.

- Jordana, mila, divno si plesala - začuje ushićen šapat.

Prepozna glas i okrene se.

- Mara - reče i pruži obraz na uobičajen poljubac - zbilja si preljubazna.

- Nisam, mila - brzo će princeza - istina je. Taj je ples bio erotika... takvog nikad nisam vidjela. Da sam muško, bila bih te otela, baš tada i baš tamo. - Nasmije se i doda: - Zapravo, možda i hoću.

Jordana se nasmije.

- To mi je najveći kompliment, Mara. Princeza prigne glavu još bliže Jordaninom uhu.

- Bilo je upravo nevjerojatno. Jesi li primjetila mog pratioca? Pošašavio je. Mislila sam da će mu puknuti hlače.

Jordana je pogleda. Obično Mara ne pretjeruje.

- Stvarno, draga?

- Stvarno. Umire od želje da te upozna. Jesi li na tren slobodna?

Preko princezinog ramena Jordana spazi Carriagea i gospodina Jasfira na vratima salona.

- Sad baš nisam. Baydr bi trebao skoro doći.

Jasfir se uputi ravno k njoj.

- Gospođo Al Faj - oslovi je i pokloni se.

- Gospodine Jasfir - pristojno će ona.

- Želim vam zahvaliti za divno veče i ujedno se oprostiti, jer na žalost, imam hitnih poslova.

- Žao mi je. - Ispruži mu ruku koju on poljubi, a ona doda: - Možda

ćemo se drugom prilikom bolje upoznati.

– Bit će mi milo. Do viđenja, gospođo. Jasfir krene niz palubu prema stepenicama za silazak, gdje čeka brodić koji će ga odvesti na obalu. Jordana spazi Carriagea kako prilazi Jusufu, a zatim kako obojica zajedno s američkim filmskim režiserom Michaelom Vincentom odlaze hodnikom prema Baydrovoj kabini.

– Još jedan sastanak? – upita Mara. Jordana bez riječi slegne ramenima i podigne čašu. Princeza se zavali u stolicu kraj nje.

– Takav je bio i jedan od mojih muževa, zaboravila sam koji. Vječno sastanci. Dosada živa, zato sam se i razvela od njega.

Jordana joj se nasmiješi.

– Baydr može biti svakakav, ali dosadan nije.

– Nisam ni rekla da jest, ali neki muževi ne shvaćaju da postoje i druge stvari, osim poslova.

Jordana je šutjela i pijuckala šampanjac. Iznenada klone. Izgleda da među njima više ništa nijekako treba.

– Hajde, draga – navaljivala je princeza – upoznaj se s mojim momčićem. Usrećit ćeš ga, a i ti ćeš se malo zabaviti.

– Gdje je?

– Tamo preko. Onaj visoki, plavi, stoji krajstepenica.

– Izgleda mlad. Princeza se nasmije.

– I jest mlad, draga. Dvadeset i pet godina i snaga bika. Još nisam vidjela takva čovjeka, osim Rubija, kad je bio u naponu snage.

– žigolo? – upita Jordana.

– Naravno, draga. Zar to nisu svi mladi ljepotani? To je i puno jednostavnije. Kad ih se zasitiš, daš im par franaka i gotovo. Bez ikakvih komplikacija.

– Već si ga se zasitila? Zar mi ga zato nudiš?

– Ni govora, draga, nego zato jer me iscrpljuje. Ne mogu s njim na

kraj. Stalno nasrće na me svojim divnim, velikim kurcem, a ja više nisam tako mlada ko nekad. Umorna sam.

- Barem si iskrena.

Marin glas je izvučio uvrijeđeno.

- Ja sam uvijek iskrena. Dakle, hoćeš li ga upoznati?

Jordana obuhvati pogledom salon. Carriage se vraćao sam, dakle Jusuf i Vincent su ostali s Baydrom. Slegne ramenima.

- U redu - pristade - dovedi ga.

Baydr pruži Vincentu scotch s vodom i ponudi mu da sjedne. Jusuf se diskretno povuče u jedan kut sobe, a Baydr sjedne nasuprot Amerikancu.

- Već dugo se divim vašem radu, gospodine Vincent - započne Baydr.

- Hvala, gospodine Al Faj. Uistinu mi laskate.,

- Sigurno nisam jedini - nastavi Baydr i odluči prijeći na stvar. Na koncu, ima posla s Amerikancem, i ne treba se tu sada motati kao mačak oko vruće kaše. - Zato sam i odlučio da razgovaram s vama o snimanju filma o Prorokovom životu. Jeste li ikad o tom razmišljali?

Redatelj posegne za pićem.

- Iskreno, gospodine Al Faj, nisam nikad.

- Imate li neki poseban razlog, Vincente? Vincent odmahne glavom.

- Jednostavno ini nije palo napamet. Možda zato što mi Amerikanci znamo jako malo o Muhamedu.

- Ali više od četiristo milijuna ljudi zna. Vincent klimne.

- Sada mi je to poznato. Gospodin Ziad mi je sve brižno objasnio. Dao mi je i nekoliko Prorokovah životopisa i moram priznati da me je ideja opčinila.

- što mislite, bi li se dao stvoriti fikn?

- Bi i to dobar.

- Bi li imao uspjeha na Zapadu? Hoću fikn, koji će pokazati da i mi imamo civilizaciju, koja se zasniva na moralu sličnom vašem.

- Uspjeha? Ne znam. Bit će problema kod prikazivanja, što se tiče razumijevanja, rekao bih da će uspjeti. Naravno, pod uvjetom da se prikaže.

- Razumijem. Pretpostavimo da je to moguće. Što je potrebno za početak?

- Scenarij.

- Pisali ste scenarije za vaše druge filmove. Kako bi bilo da i ovaj napišete?

- Prihvatio bih, ali bojim se da omi je stvar prilično nepoznata.

- Ako vam pomognemo? Biste li onda prihvatili?

- Bih, ali moram biti siguran da će se snimiti po mom scenariju.

- Ako vam ja garantiram?

Vincent pogleda Baydra i duboko udahne. Ako pristane, a film se ne snimi, s njim je onda gotovo. Židovi će se već za to pobrinuti. Ako se snimi i bude dobar, prikazat će se i u njihovim kino-dvoranama. Ne mare oni o čemu film govori, ukoliko puni kase.

- Skup sam, neću raditi za male pare.

- To već znam, gospodine Vincente.Bi li honorar od milijuin dolara plus udio od profita bilo premalo?

Iz zvučnika je dopirala lagana i romantična glazba, a podij je bio krcat. Jasques joj uze čašu šampanjca iz ruke, spusti je na stol i povede je na podij. Smiješio joj se.

- Dugo sam čekao pravu glazbu da vas mogu zamoliti za ples.

Jordana je osjećala ikako joj zuji u glavi od šampanjca. Uzvrati mu smiješak.

- Ljubazni ste. On je privuče bliže.

- Vi Amerikanke. Zar samo to umijete reći: „Ljubazni ste“?

- Amerikanka? Nisam Amerikanka. Zar mi se to ne vidi po odjeći?

- Ne govorite, plešamo. - Jednom joj rukom nasloni glavu na svoje rame, a drugom pritisne njezina bedra čvrsto uza se. Plesao je sporo uz glazbu, tako da je mogla osjetiti njegovu erekciju.

Malo zatim je pogleda: oči su joj bile sklopljene. Polako se pomicao prema ogradi, gdje su bili zaklonjeni. Uhvati joj ruku i poče je trljati o svoju kao kamen tvrdu motku.

- Na rasporku su dugmeta - šapne joj. - Nije patent. Otkopčaj!

Zaprepašteno ga pogleda.

- Ti si lud, ljudi nas gledaju.

- Nitko ne može vidjeti - vatreno će on. - Okrenuti smo im leđima. Već sam dvaput svršio otkako si plesala. Ovaj put me moraš dodirnuti.

Gledajući ga u oči, prstima napipa dugmad i otkopča ih. Nije nosio gaće i penis joj uskoči u ruku. Pritisne joj glavu na svoje grudi, tako da je morala gledati dolje.

- Vuci! - naredi joj.

Njen je dlan pokrivao tek trećinu dužine. U nejasnom svjetlu vidjela je kako mu se svetluca crveni glavić, što je provaljivao iz kožice. Osjetila jekako joj se dlan ovlažio.

- Jače!

Nije više čula glazbu, jedino je osjećala ritam svoje ruke u pokretu natrag i naprijed, natrag i naprijed uzduž njega.

- Sada - šapne on. - Kroz ogradu u more. - On svrši.

Zureći dolje, vidje kako sjeme klizi iz uzdrhtalog penisa. Onda je bio kraj. Pogleda ga u lice.

- Hvala ti - nasmiješi se on i izvuče maramicu iz džepa. ?- Obrisi ruke.

Ona uze maramicu, protrlja dlanove li htjede mu je vratiti.

- Obrisi i mene.

Posluša ga, a onda ga on uvuče u hlače.

- Možeš baciti maramicu.

Maramica padne u more, a oni se odmaknu od ograde i uguraju na podij među plesače.

- Moram te opet vidjeti - šapne joj. - Gdje te mogu nazvati?

- Nigdje, ja ću tebe.

- Kod Martineza sam. Zvat ćeš? Obećavaš? Ona klimne. Glazba prestade baš u času kad jeugledala Baydra kako dolazi, na vrh stepenica, iza njega Jusuf i američki redatelj.

- Moj muž - šapne i htjede krenuti, no on je zaustavi.

- Sutra? - upita šapatom.

- Da. - Izvuče ruku i probije se kroz plesače prema Baydru. Lice joj je bilo crveno. Tako joj se činilo da lebdi, kao da se napušila hašiša.

- Dragi - usklikne. - Kakva divna rođendanska zabava. Kako da ti uopće zahvalim za sve ovo?

11.

Bilo je prošlo pola noći, a Leila se dosađivala sjedeći u sobi. Ustala je prišla prozoru i gledala na Croisette. Svjetina se još uvijek uporno šetala gore-dolje kroz toplu noć. Svjetla na oglasnim pločama na »otocima« u centru su još uvijek reklamirala filmove koji će se pokazati na festivalu, a atmosfera je bila vedra i vesela.

Okrene se od prozora. Dosta joj je već. Mora izaći u šetnju, ili će poblesaviti. Zgrabi jeans jaknu i ključ, pa izađe u hodnik. Dok je čekala lift, ogrne jaknu. Malo poslije napusti zgradu. Izgledala je poput svih ostalih mladih djevojaka koje lutaju noću u svojim trapericama i košuljama.

Krene prema Carltonu, zastane i kupi sladoled na uglu Rue du Canada, zatim pređe na drugu stranu ulice, na obalu, gde je bilo manje svijeta. Nasuprot Carltona sjedne na kosu betonsku ogradu, pa je promatrala kako svijet ulazi i izlazi iz hotela.

Kad je polizala sladoled, pojede slatki (šećerni stožac sve do zadnje mrvice, a zatim poliže i pršte. Začuje zvuk brodskog motora, pa se okrene.

Veliki brod Riva zaustavi se na gatu kod Carltona. Na njemu su bila samo dva mornara u uniformama, bijelim košuljama i mornarskim hlačama. Jedan je skočio na obalu i privezao brod. čas potom pridruži mu se i drugi mornar, pa su obojica stajala i besposleno pušila i razgovarala.

Pogledala je mimo broda. Jahta njenog oca usidrena je nekoliko stotina metara od obale, u zaljevu. Vidjela su se svjetla sa gornje palube - zabava je bila u toku. Slab zvuk glazbe dopirao je do obale. Ona izvadi cigaretu i pripali.

Ponovo pogleda u pravcu hotela. Tamo se ništa ne događa. Povuče dim. Croisettom je prolazio mali auto. Uspori i zaustavi se kraj nje, a vozač se nagne, otvori prozor pa joj nešto dobaci.

Nije čula što je rekao, ali je znala sto hoće. Prezirno odmahne glavom, ustane i okrene mu leđa. Vozač zatrubi i odveze se uz škripu kočnica.

Leila se razdražljivo spusti stepenicama na plažu i odšeta do pristaništa. Mornari nesvjesno obratiše pažnju, no, kad su ugledali nju, opuste se i nastave pušiti. Pratili su je pogledom dok se približavala.

Zaustavila se na gornjem dijelu lukobrana I gledala ih bez riječi.

- Bon soir - doviknu joj viši.

- Bon soir - odazva se ona. Ispitivačkim okom je promatrala Rivu. Bio je to oveći brodić, opremljen radio-telefon i stereo uređajem. Nije bilo sumnje da pripada njenom ocu. On se okružuje samo američkim stvarčicama.

- Večeras nema posla? - vragolasto će manji na francuskom.

Pravila se da ne čuje. Viši se smijao.

- Dođi, dat ćemo ti svaki po deset franaka za brzaka.

Gledala ga je.

- Što je, a? - naruga mu se i pokaže na jahtu. - One tamo su ti preskupe?

Dugonja se nije dao smesti:

- Dvadeset franaka svaki, to je najveća cijena.

Ona mu se nasmiješi.

- Dat ću vam mukte ako me odvezete tamo. Mornari izmijene poglede, onda dugonja odgovori:

- To ne možemo.

- Bojite se izgubiti posao, a? - bockala ih je ona. - što se to tako

važno tamo događa?

- Žena našeg gazde, šeika Al Faja, slavi rođendan.

Ona izazovno otkopča košulju, zavuče unutra ruke pa izvuče obje dojke i pokaže im.

- Regardez ces tetons.[7] Hoćete li svaki po jednu od ovih ljepotica, a?

Odmahnuše glavama, gotovo tužno.

- Dvadeset i pet franaka - konačno izusti dugonja.

- Žalim. - Brzo zakopča dugmad i krene natrag. - Imali ste priliku.

- Sutra - poviče za njom dugonja - dođi u staru luku. Povest ćemo te.

- Sutra više nisam tu.

- Čekaj - zovne je niži, brzo nešto dobaci drugome, pa joj se obrati: - Dobro. Do tamo, jedanput oko jahte, onda natrag. U redu?

- U redu. - Spusti se niz drveni molo, a dugonja skoči u brod. Motor zagrmi kroz noć. Manji joj pruži ruku i htjede pomoći, no ona odbije, siđe sama i sjedne na krmu.

Manji mornar odveže brod, skoči unutra i obrati joj se:

- Makni se naprijed, bit će ti bolje. Ovdje prska, smočit ćeš se.

Ona mu se nasmiješi.

- Ne smeta, volim vodu.

Kad je brod ubrzao sjedne kraj nje, pa posegne rukom i otkopča joj dva dugmeta na košulji. Osjeti na grudima njegovu žuljevitu ruku.

- Magnifigue - izusti on. - Predivno.

- Čemu žurba? Imamo vremena - na to će ona.

Mornar se prigne i prisloni joj usta na sisu, pa izubima grubo stisne bradavicu. Odgurne ga.

- Pričekaj do kraja vožnje - reče mu ljutito. Gledao ju je, zajapuren.

Slatko mu se nasmije.

- Neću te prevariti, ne boj se. - Svuče jaknu i dade mu je. - Zadrži kao zalog.

Glupavo je buljio u nju, s jaknom u ruci.

- Kakvu ti to igru igraš?

Nije stigla odgovoriti jer zazvoni radio-telefon. .Dugajlija se javi. Začu se ljutito praskanje. On spusti slušalicu, okrene brod u širokom luku i pogleda ih.

- Moramo natrag, na obali ima još ljudi: treba ih prevesti na jahtu. Kapetan bjesni.

- Do vraga - opsuje manji i vrati joj jaknu.

- Obuci se.

- Rekao sam ti da to ne činimo - prigovoridugonja.

- Merde!

Leila se bez riječi zakopča. Pogleda prema pristaništu. Tamo je stajalo nekoliko ljudi, svi u otmjenoj večernjoj odjeći. Mornar ugasi motor, brod pristane uz gat.

Manji mornar sikoči pažljivo na obalu i pričvrsti konop. Dugonja je ostao u brodu.

Čekala su dva čovjeka i dvije žene. Gledali su Leilu znatiželjno, dok je izlazila, no ne rekoše ni riječi. Popela se sve do gornjeg dijela lukobrana, a onda pogledala natrag. Manji je brižljivo pomagao damama sići u Rivu. Iznenada je pogleda.

- Takav je život - dobaci mu sa smiješkom.

Gosti su se ukrcali, brod polako krene, Mornarskoči unutra i okrene se k njoj. Onda se nasmije,pa bespomoćno podigne ruke, na tipičan galskinačin.

Leila krene lukobranom prema plaži. On se pojavi iznenada, izroni iz sjene kabina.

- Što ti je? - izdere se. - Jesi li poludjela? Mogla si sve upropastiti!

Ona se zaprepasti.

- Kad si se vratio? Nisam te vidjela.

- Uđem u apartman, a tebe nema. Skoro sam poludio. Znaš da ne smiješ izlaziti iz sobe - ljutito će Ali Jasfir.

- Bilo mi je dosadno - branila se Leila.

- A tako, bilo ti je dosadno - ponovi za njom podrugljivo - pa si morala izaći i provozati se brodićem.

Trenutak ga je gledala, pa upita.

- A zašto ne bih? Tko ima više prava od mene? Konačno ... brod pripada mom ocu.

Bilo je prošlo četiri ujutro, kad su se i zadnji gosti ukrcavali u glisere ikoji su ih razvozili na obalu. Jordana se upravo opraštala s princezom Marom i Jacquesom. Baydr je stajao sam, sa strane. Priđe mu Jusuf.

- Da zadržim djevojke? - upita, pokazujući na dvije glumice kraj Vincenta.

Baydr odmahne glavom.

- Hoćeš li da ja ostanem na brodu?

- Ne. Potražit ću te sutra u hotelu.

- U redu. Laku noć,

- Laku noć.

Kad se Jordana okrenula, Baydr je već nestao. Polako uđe u salon.

Želite nešto, gospođo? - upita je stjuard.

- Ništa, hvala. A da, jeste li vidjeli gospodina Al Faja?

– Mislim da je otišao u svoju kabinu, gospođo. Jordana siđe hodnikom u svoju kabinu. Kraj kreveta je gorjela svjetiljka, spavačica i ogrtač bili su pripremljeni na krevetu. Polako se razodjene. Iznenada osjeti umor i iscrpljenost. Ponovo ju je počeo boljeti obraz od udarca.

Uđe u kupaonicu, otvori ormarić s lijekovima i izvadi bočicu Percodana. Strpa u usta dvije žute tabletice i proguta ih uz gutljaj vode. Pogleda se u ogledalu. Bilo bi dobro skinuti šminku, ali to jeprevelika gnjavaža.

Vrati se u spavaonicu i navuče spavaćicu, zatim umorno legne u krevet, ugasi svjetiljku, pa se zavali u jastuke.

Iz njegove je sobe prodiralo svjetlo kroz pukotinu ispod vratiju. Još je budan. Bol se smanjio; ona sklopi oči. Skoro je bila zaspala, kad se vrata iznenada otvore. Brzo pogleda.

Stajao je na vratima, još uvijek potpuno obučen. Dugo je šutio. Konačno reče:

– Neka djeca dođu na brod do devet sati.

– U redu, Baydre, pobrinut ću se za to. Bit će divino. Već dugo vremena nismo bili zajedno sdjecom.

Glas mu je bio hladan i bezizražajan.

– Želim moje sinove, ne tebe. Šutjela je.

– Vratit ću ih u nedjelju.

– Ne možeš do nedjelje stići u Capri i vratitise.

– Nećemo ići u Capri. Moram biti u Ženevi uponedjeljak, rano ujutro. Poći ćemo samo do St. Tropeza i Porquerollesa.

Vrata se zatvore, soba opet utone u mrak. Pogleda sat na ormariću: prošlo pet.

Dohvati cigaretu i zapali je. Prekasno je za spavanje; djeca do devet moraju stići na brod. Umorno upali svjetlo i pozvoni djevojci.

Mogla bi se obući i vratiti u vilu. Djeca se bude oko sedam.

Odspavat će kad odu.

12.

Michael Vincent uđe u blagovaonicu hotela. Oči mu natečene od nespavanja, lice umorno i iscrpljeno od whiskyja. Zagleda se kroz jutarnje sunčeve zrake, tražeći Jusufa. Spazi ga za stolom kraj prozora.

Jusuf je bio svježe obrijan, bistrog pogleda. Na stolu, kraj kave, ležao je dvogled.

- Dobro jutro - pozdravi sa smiješkom.

- 'bro jutro - zagunđa Vincent i sjedne. Žmirkao je. - Kako samo vi uspijevate? Valjda niste legli prije šest. Sad je tek devet i pol, a vi ste već orni za sastanak.

- Kad je gazda tu, nitko ne spava - odgovori Jusuf, podigne dvogled i pruži ga redatelju. - Pogledajte i sami. On već skija na vodi.

Vincent se zagleda kroz dvogled, podešavajući leće sve dok mu jahta nije postala jasna i oštra. Riva je jurila zaljevom. Iza broda se vidio Baydr; jednom se rukom držao za konopac, drugom je pridržavao dječaka na ramenima.

- Tko je taj dječak?

- Gazdin mlađi sin Samir. četiri mu je godine, a ime su mu dali po djedu. Princ Muhamed,stariji sin, također se skija. Eno ga iza oca. Njemu je deset godina.

Vincent je slijedio Baydra, pa nije vidio drugi gliser. Pomakne dvogled i spazi dječaka. Desetogodišnjak je bio otac u malom; vitak i jak. On je isto držao konop samo jednom rukom.

- Princ Muhamed? Zar je Baydr ...

– Nije – brzo će Jusuf. – Baydr je prvi rođak princu Feijadu, vladajućem princu. On nema muških nasljednika, pa je Baydrovog sina odredio za prijestolonasljednika.

– Očaravajuće. – Vincent spusti dvogled, jer im je prišao konobar. – Je li prerano za Krvavu Mary?

– Ovdje nije – nasmije se Jusuf i naruči mupiće.

Konobar se izgubi, a Jusuf se nagne prema redatelju.

– Žao mi je, što vas tako rano uznemiravam, ali jutros me je nazvao šef. Moram otputovati s njim na nekoliko dana, pa smatram da bismo trebali zaključiti naš posao.

– Zar nismo noćas sve sredili?

Konobar donese piće. Jusuf je pričekao da ode, pa mirno odgovori:

– Gotovo sve, osim agentove provizije.

– Nema agenta, uvijek sam vodim pregovore.

– Ovaj put imate. Vidite, to je stvar običaja, a mi smo narod koji cijeni običaje.

Vincent je počeo naslućivati o čemu se radi, ali je htdo to čuti iz Jusufovih usta, zato upita:

– A tko mi je agent?

– Šaljivčino – uglađeno će Jusuf. – Onaj tko vas je preporučio za posao: ja.

Vincent je šutio trenutak, onda potegne gutljaj Krvave Mary pa osjeta kako mu se razbistruje.

– Uobičajenih deset posto?

Jusuf odmahne glavom, još uvijek sa smiješkom.

– To je zapadnjački običaj, kod nas je tridesetposto.

– Trideset posto? – zaprepasti se Vincent. – To je nečuvena svota.

- Nije akose usporedi s vašim honorarom. Milijun dolara je nečuvena svota. Slučajno znam da je to pet puta više no što ste dobili za zadnji film. Da nije bilo mene, ne bi vam se ponudilo toliko novaca; jedini sam ja znao da je snimanje tog filma Baydru davni san, i da je spreman na sve da bi vas pridobio.

Vincent je proučavao Jusufovo lice; Arapin se još smiješio, no, pogled mu na smrt ozbiljan.

- Petnaest posto - ponudi mu.

- Imam puno izdataka - otkloni Jusuf, pa rukama napravi pokret kao da želi ublažiti stvar - ali, prijateljsi mi, neću se cjenkati. Dvadeset i pet posto.

- Kakvih izdataka? - interesirao se Vincent. - Mislio sam da radite za Baydra. Zar vam ne plaća dobro?

- Dosta dobro za pristojan opstanak, ali mora se misliti na budućnost. Moram pomagati veliku obitelj, a treba nešto i zaštedjeti.

Vincent htjede iz džepa izvaditi cigarete. Jusuf ga predusretne; otvori brzo zlatnu kutiju za cigarete i ponudi redatelja.

- Krasna kutija - primijeti Vincent i posluži se.

Jusuf je sa smiješkom položi na stol ispred njega.

- Tvoja je. - Vincent ga pogleda iznenađeno. Ne shvaća ovog čovjeka uopće.

- Pa to je pravo zlato, ne možete mi je samo tako dati.

- Zašto ne? Sviđa vam se.

- To još uvijek nije dovoljan razlog.

- Svatko ima svoje običaje. Za nas je darivanje blagoslov.

Vincent popusti.

- U redu, dvadeset posto. Jusuf mu pruži ruku.

- Dogovoreno.

Rukuju se, pa Vdncent stavi cigaretu u usta, a Jusuf mu je zapali zlatnim upaljačem. Vincent povuče dim i nasmije se.

- Ne usuđujem se diviti vašem upaljaču, jer bi mi ga poklonili.

- Brzo učite naše običaje.

- Moram, ako mislim snimati taj film.

- Baš tako - uozbilji se Jusuf. - Na ovom ćemo filmu vrlo usko surađivati, i, ikad dođe vrijeme, moći ću ti pokazati kako ćemo obojica zaraditi dosta novaca.

Vincent podigne čašu i srkne.

- Na koji način?

- Tebi će naplađivati puno više za usluge i materijal nego meni. Mogli bismo šefu mnogo toga prištedjeti, a istodobno naći korist za nas.

- Upamtit ću to. Vjerojatno ću se puno osloniti na tebe.

- Stojim ti na raspolaganju.

- Kada će ugovori biti gotovi za potpisivanje?

- Kroz tjedan dana. Pripremaju ih u Los Angelesu, poslat će ih preko teleksa, kad budu gotovi.

- Zašto u Los Angelesu? Zar u Parizu nema dobrih pravnika?

- Naravno, ima, ali moraš razumjeti šefa. Uzima uvijek samo najbolje, a najbolji odvjetnici za filmske poslove su u Hollywoodu. - Jusuf pogleda na sat. - Moram ići. Kasnim. Šef mi je naredio da nađem djevojke i dovedem ih na brod.

Ustane, Vincent za njim, pomalo zbunjen.

- Djevojike? Zar se gospođa Al Faj neće protiviti?

- Gospođa Al Faj je odlučila ostati u vili; tako će šef moći vaše vremena posvetiti svojim sinovima.

Rukuju se, pa Jusuf ode, a Vincent se zavali u stolicu. O ovim

ljudima mora još puno toga naučiti. Nisu baš tako jednostavni kao što izgledaju na prvi pogled. Priđe mu konobar, i on naruči još jedno piće - neka i dan počne kako treba.

Kad je Jusuf izašao iz restorana, Patrick i glumice su ga već čekali s prtljagom u predvorju. Zamolio je Elija da pošalje nosača neka odnese torbe u luku i smjesti ih na Rivu.

- Vi idite - reče im - ja ću za čas za vama. Moram još obaviti jedan telefonski razgovor.

Uđe u govornicu i nazove Jacquesa kod Martineza. Telefon je zvonio deset puta; tek onda se javi pospani glas.

- To sam ja, Jusuf. Jesam li te probudio?

- Jesi - mrzovoljno će Jacques.

- Moram biti na brodu sa šefom par dana, pa sada odlazim. Htio sam znati kako stojiš s njom.

- Trebala bi me nazvati.

- Što misliš, hoće li?

- Ne znam. Nije ju baš trebalo dugo nagovarati da mi ga uhvati.

- Onda će zvati - zadovoljno će Jusuf. - Da bi joj ga gurnuo među noge, treba joj ga najprije strpati u ruke.

- Kad se vraćaš?

- U nedjelju uvečer. Šef te noći odlazi u Ženevu. Ako te do tada ne nazove, priredit ću večeru za američkog redatelja pa ćeš je sresti.

Valjda ne moram opet doći s onom princezom Marom? Ne podnosim tu žensku, pa gotovo.

- Ne moraš, ovaj put ćeš doći sam. - Jusuf izađe iz kabine i dadine telefonisti napojnicu. Htjede izvući kutiju za cigarete, onda se sjeti da ju je poklonio. Opsuje, a onda se nasmiješi i siđe stepenicama na ulicuj Nije to, zapravo, loš posao; kutijica, vrijedna svega tristo dolara, donijela mu je zadnjih pet posto. A pedeset tisuća dolara - nije to svota

kojoj se treba smijati.

Stajala je kraj prozora ti gledala prema moru kad je ušao.

- Jesi li se spremila?

- Jesam - odgovori, ali se ne okrene. - Brod mog oca odlazi.

Prišao je prozoru i pogledao; jahta se Okrenula i zaplovila prema Esterelu. I nebo i more bili su u jednom plavetnilu, a sunce jarko - Danas će biti vruće - primijeti.

Još ga uvijek nije gledala. : - Skijao se sa svojim sinovima.

- Tvojom braćom?

- Nisu oni moja braća, već njegovi sinovi - ogorčeno će ona. - Jednom će to spoznati.

Ali Jasfir ju je bez rdječi promatrao; prišla je stolici i zavalila se u nju, pa zapalila cigaretu. Ona je zapravo prava kći svog oca, samo joj to nije jasno. Ni traga od majke u tom vitkom, snažnom tijelu. Njena se majka, poput svih Arapkinja, razdebljala.

- Kad sam bila mala, sjećam se, vodio je sestru i mene na skijanje. Bio je dobar, divno smo se zabavljali. Nakon razvoda ... ništa. Nije nas čak nikada ni došao vidjeti. Odbacio nas je ko stare cipele.

Ali je branio Baydra i protiv svoje volje:

- Tvom su ocu trebali sinovi, a majka ti nije više mogla rađati.

Leilin je glas bio pun prezira:

- Svi ste vi muškarca isti. Možda ćete jednog dana shvatiti da mismo stvorene samo vama za zabavu. Čak i sada, žene žrtvuju za naš pokret više nego većina muškaraca.

Nije želio s njom o tome raspravljati. Nije mu to zadatak. Njegov je zadatak da je dovede u Beirut, a odatle u planine, u kamp za obuku. Tamo neka ona raspravlja o čemu god želi. Pozvoni portiru.

- Kojim avionom idemo? - priupita ona.

- Air Franceom do Rima, zatim MEA-om do Beiruta.

- Kakva dosada - uzdahnu Leila, ustane, priđe prozoru i pogleda van. - Što li bi rekao moj otac, da zna da sam ovdje.

13.

Baydr pogleda na sat i reče:

- Imamo pet sati do otvaranja burze u New Yorku.

- Znači, nemamo mnogo vremena da dobijemo deset milijuna funti sterlinga, gospodine Al Faj - napomene švicarski bankar, gospodin Brun. - A prekasno je i da opozovemo kupovne naloge.

Njegov ortak iz Britanije, John Sterling-Jones, klimne odobravajući.

- To neće biti moguće, zato predlažem da dobro razmotrite svoje stanje, gospodine Al Faj.

S druge strane sobe, Dick Carriage je promatrao svog poslodavca; Baydrov se izraz lica nije promijenio, iako mu je prijedlog britanskog bankara bio sasvim jasan. Bilo bi dovoljno dignuti telefon i dati Abu Saadu novu naredbu. No, kad to jednom učini - u njihovim je rukama, a to mu, pak, mi na pamet ne pada. Zar nakon svih tih godina borbe za nezavisnost? Ne, ne želi biti ni u čijoj vlasti. Čak ni u vlasti svog princa.

- Neću promijeniti mišljenje, gospodine Sterling-Jones - marno odvrati Baydr. - Ne namjeravam ulaziti u posao s naoružanjem. Da sam to htio, bio bih već davno učinio.

Englez je šutio.

Baydr se obrati Švicarcu:

- Koliko mi se ovdje može isplatiti? Švicarac pogleda u spase na stolu.

- Imate gotovinski saldo od pet milijuna funti, gospodine Al Faj.

- A što je s kreditom?

- Mislite pod sadašnjim uvjetima? Baydr potvrdi.

- Od kredtia nema ništa, ukoliko ne promijenite mišljenje. Učinite li to, možete dobiti bilo kojusumu.

Baydr se nasmiješi. Svi su bankari isti.

- Kad bih to učinio, ne bi mi ni trebao vaš novac - reče, pa posegne u džep i izvadi čekovnu knjižicu. - Gospodine Brun, molim vas, posuditemi nalivpero.

- Svakako, gospodine Al Faj. Izvolite.

Baydr brzo napiše ček, istrgne ga iz bloka i pruži bankaru, zajedno s nalivperom.

- Gospodine Al Faj - u čudu će bankar, uzevši ček - ako vam isplatimo ovaj ček na pet milijuna funti, na vašem računu neće ostati ni pare.

Baydr ustade.

- Točno, gospodine Brun. Zatvorite ga. Bit ću u hotelu. U roku od jednog sata želim dobiti kopiju o prijenosu novca na moju banku u New Yorku. Vi ćete u toku jutra primiti upute o disponiranju sredstava s računa ostalih akcionara kojima ja raspolažem. Nadam se da ćete moje račune likvidirati isto tako brižno, kao što ste ih i otvorili - završi Baydr i krene prema vratima.

- Gospodiine Al Faj - zaciči bankar - nitko nije nikad u jednom danu povukao s banke pet milijuna funti.

- Netko jest, upravo sada - osmjehne se Baydr i mahne Carriageu, koji požuri za njim prema glavnom izlazu.

Kod samih vrata dostigne ih Sterling-Jones.

- Gospodine Al Faj!

- Izvolite, gospodine Sterling-Jones? Englez je u žurbi skoro mucao.

- Gospodin Brun i ja smo nanovo razmatrali vaš zahtjev. Kakvi bi mi bili bankari, kad ne bi odobrili zajam tako starom i cijenjenom klijentu, kao što ste vi. Dobit ćete zajam od pet milijuna funti.

- Deset milijuna. Ne vidim razlog zašto bih morao upotrijebiti i najmanji dio vlastitog novca.

Englez ga je trenutak gledao, onda klimne.

- Deset milijuna.

- Vrlo dobro, gospodine Sterling-Jones. - Baydr će na to Dicku: - Pođi s gospodinom i uzmi ček koji sam im maloprije dao. Ja ću na sastanak Aramcoa, naći ćeš me tamo.

- U redu, gospodine.

Baydr ljubazno klimne bankaru i bez liječi pozdrava izađe. Vani ga je čekao auto. šofer mu brzo otvori vrata.

Baydr utone u udobno sjedalo i odahne. Bankari nisu znali da blefira; bez pristanka šefova nije nikako mogao zatvoriti konto. Ali ček od pet milijuna funti ih je prisilio da to zaborave.

Zapali cigaretu. Do sutra to neće biti važno, Chase Manhattan u New Yorku će mu dati sedamdeset posto tržišne vrijednosti na glavnicu, kao nuz-jamstvo. To će vratiti švicarskoj banci jer su kamatne stope na njujorškoj banci mnogo niže. Tako će on ovdje biti u minusu samo tri milijuna, što u slučaju potrebe može pokriti i s vlastitog računa.

U međuvremenu i nije tako loše. Možda odista duguje zahvalnost Ali Jasfiru. Baš zato što su oni obustavili pomoć, postao je glavni dioničar male banke u La Jolli u Californiji, jednog osiguravajućeg društva sa sjedištem u Richmondu, Virginia, te jednog kreditnog i investicionog društva sa četrdeset podružnica u Floridi. Samo te tri kompanije posjeduju aktivu od više od šezdeset milijuna dolara,od kojih barem dvadeset milijuna u gotovom, s godišnjim čistim profitom od deset milijuna dolara.

Naglo odluči da ne ide na sastanak Aramcoa. Nema se zapravo

što više učiniti. Godišnji udio u proizvodnji i prodaji je već utanačen. Naredi šoferu da ga vrati u hotel Predsjednik Wilson.

Nazove upravu Aramcoa, ispriča se što neće doći na sastanak, pa zamoli da pošalju Canriagea u hotel. Zatim zovne aerodrom i naredi pilotu da odmah sve pripremi za odlazak u Ameriku.

Onda pođe u spavaonicu, svuče jaknu i baci je na krevet. Jabir se gotovo odmah pojavi iz svojemale sobice.

- Želi li se gospodin okupati?

- Ne, hvala. Samo ću malo prileći i razmišljati.

- U redu, gospodaru. - Jabir htjede izaći.

Baydr ga zovne.

- Gdje je djevojka? - Gotovo je zaboravio Suzanu, maki crvenokosu francusku glumicu, s kojom ga je Jusuf upoznao u Cannesu.

- Izašla je nešto kupiti. Rekla je da će se brzovratiti.

- Odlično. Pobrini se da budem u miru, barem jedan sat.

- U redu, gospodaru. Hoću li navući zavjese?

- Izvrsna ideja. - Kad je sluga izašao, Baydr sklopi oči. Čeka ga puno posla i o mnogim stvarima mora razmišljati, a ima tako malo vremena. Zar je još jučer popodne skijao sa sinovima?

Proveo je svaki trenutak s dječacima. Išli su na plaže, uzalud tražili školjke, veslali u St. Tropezu, plivali s maskama ispred Porquerollesa, išli na izlet na otok Levant. Uvečer, iza jela, gledali su Diznijeve filmove, koje je za njih prikazivao u brodskoj kinoteci. Ima on i drugih filmova, ali ti nisu za djecu.

Tek na povratku u Cannes, u nedjelju uveče, shvatio je da ga nešto muči.

Bili su u salonu i gledali Snjeguljicu i sedam patuljaka. Baš tada mu je sinulo. Pogleda im zanesena lica, dok su zurili u ekran. Podigne

ruku i dade znak stjuardu da prekine. Svjetla se upale.

Dječaci ga pogledaju.

- Još nije vrijeme za spavanje, tata - reče Muhamed.

- Ne, nije - odgovori arapski - samo smo se previše zaokupili zabavom pa nemamo vremena za razgovor.

- U redu, tatice - složi se dječak. - O čemu ćemo razgovarati?

Baydr ga je gledao; Muhamed mu je odgovorio na engleskom.

- S tim da govorimo arapski - reče mu uz blagi smiješak.

Dječak je malo negodovao, ali ipak klimne potvrdno.

- Slažeš li se ti, Samire? Dječak nijemo potvrdi.

- Jeste li proučavali Kur'an? Obojica potvrde.

- Jeste li već došli do proročanstva? Opet bez riječi klimnu.

- što ste naučili?

- Naučio sam da je Bog jedan - oklijevajući će stariji - i da je Muhamed Njegov prorok. - Vidjelo se da je dječak zaboravio lekciju.

- A što si ti naučio? - obrati se blago Samiru.

- To isto - brzo će mališan na engleskom.

- Mislio sam da govorimo arapski - ukori ga nježno.

Mališan ga pogleda.

- Teško je to reći, tatice. Baydr je šutio.

Samir se zabrine.

- Ne ljutiš se na mene, tatice, zar ne? Znam kako se to kaže francuski - la mirne chose.

- Ne ljutim se, Samire - blago ga umiri otac. - To je jako dobro.

Dječak se nasmiješi.

- Onda možemo opet gledati film?

On potvrdi pa dade stjuardu znak. Svjetlo se ugasi, slika se ponovo pojavi, i domalo su se svi opet uživjeli u Snjeguljičine doživljaje. No, Muhamedove su oči bile suzne.

Nagne se i privuče dječaka.

- što ti je, sine moj? - upita arapski. Dječak mu se zagleda u lice, a suze mu se zakotrljale niz obraze. Pokuša prigušiti jecaje.

Baydr se osjećao bespomoćan.

- Reci mi, sine.

- Govorim tako loše, oče - reče arapski s jakim engleskim naglaskom, Ti me se stidiš.

- Nikad te se neću stidjeti, sine - tješio ga je i priljubio uza se. - Ponosim se tobom.

Dječakovo se suzno lice ozari smiješkom.

- Zbilja, oče?

- Zbilja, sine. Gledaj sada film.

Djeca su otišla na spavanje, a Baydr je dugo sjedio u zamračenom salonu. Jusuf uđe u prostoriju s dvije Francuskinje, upali svjetlo i tek ondauoči Baydra.

- Oprosti, šefe, nisam znao da si ovdje.

- Ne smeta, baš se idem presvući - otpovrne Baydr i ustane, a onda se nečeg sjeti pa upita arapski: - Jesi li bio ovdje kad je Jordana stigla s djecom iz Beiruta?

- Vidio sam ih na aerodromu.

- Je li s njima bio arapski učitelj? Jusuf se zamisli.

- Mislim da nije, samo dadilja.

- Zašto li ga Jordana nije povela?

- Ne znam, šefe, nikad mi ništa ne kaže. Baydrovo je lice bilo bezizražajno.

- Osim toga, Jordana i ja baš nemamo puno prilike za razgovor. Stalno je zaposlena; ovdje su vječno neke zabave.

- Da, da. Sjeti me da sutra pošaljem telegram u Beirut. Želim da mi otac pošalje učitelja slijedećim avionom.

- U redu, šefe.

Baydr krene prema svojoj kabini.

- Ručak u deset sati, u St. Tropezu, Mouscardins, zar ne? - priupita Jusuf.

- Odilično, kod Les Mouscardinsa. - Baydr se uputi hodnikom. Neka se Jusuf pobrine za to. Les Mouscardins je najbolji restoran u St. Tropezu, a Jusuf želi uvijek najbolje.

Slijedećeg jutra Baydr nazove Jordanu sa aerodroma, prije polaska u Ženevu.

- Što je s učiteljem arapskog? Mislio sam da dolazi s vama.

- Razbolio se, a bilo je kasno pronaći drugog.

- Kasno? - zajedljivo će on. - Mogla si nazvati mog oca, bio bi ga pronašao i poslao.

- Nisam smatrala to toliko važnim. Konačno, ljetni su praznici, ne moraju i sad učiti.

Glas mu je bio hladan od bijesa:

- Nije važno? Otkud tebi pravo da odlučuješ što je važno, a što nije? Shvaćaš li da će Muhamed biti vladar četiri milijuna Arapa, a ne zna ni govoriti svojim jezikom?

Šutjela je.

- Dao sam ti ja i suviše slobodne ruke. Javio sam ocu da pošalje učitelja, a kad se djeca ove jeseni vrate u Beirut, živjet će u mom roditeljskom domu. Možda će ih tamo odgojiti kako treba.

Ćasak je šutjela, a onda uvrijeđeno progovori:

- A ja? Kakve imaš planove sa mnom?

- Nikakve - sikne on. - Možeš raditi što god ti prokleto padne na um. Dat ću ti na znanje kad mi budeš trebala.

14.

Jordana je bila pijana, tako pijana, kako još nikad u životu nije bila. Bila je to čudna vrsta pijanog zanosa koji se javlja tek nakon duboke potištenosti, pijanstvo u kom čovjek može sagledati sebe, kao da je izvan vlastitog tijela. Istovremeno je bila vesela, dražesna, duhovita i oštroumna.

Nakon razgovora s Baydrom, tog jutra, ležala je cijeli dan. Jedina dva stvorenja na svijetu koja istinski voli su njeni sinovi. Nekad je vjerovala da i Baydra voli istom ljubavlju, no, sad više ne zna što osjeća za nj. Možda je to stoga jer ne zna što on osjeća za nju.

Prvi se put obradovala Jusufovom pozivu. Ne voli Jusufa, no, nikad nije voljela nijednog Baydrovog stalnog slugu, ni honorarnog svodnika. Nikad nije shvatila zašto se okružuje ljudima takve vrste, kad može dobiti ženu koju god zaželi, samo ako pucne prstom. Njoj je on još uvijek najuzbudljiviji i najprivlačniji čovjek u životu.

Jusuf joj je objasnio da će prirediti malu večernju zabavu u čast Michaela Vincenta, redatelja koji će po Baydrovoj narudžbi režirati Navjestitelja, a ona je pristala da preuzme ulogu domaćice.

Godila joj je Jusufova primjedba da bi Baydr time bio jako zadovoljan.

Večerali su u restoranu La Bonne Auberge, negdje između Cannesa i Nice. Bilo ih je dvadeset. Kao domaćica, sjedila je na čelu stola, a Vincent, počasni gost, njoj s desne strane. Lijevo je sjedio Jusuf, Baydrovo mjesto, na dnu stola, bilo je prazno. Negdje na polovini stola, između dvije zgodne žene, sjedio je Jacqiues, plavi žigolo, s kojim ju je upoznala princeza Mara na rođendanskoj zabavi. U dokolici se pitala s kim li je u društvu.

Jusaf je naručio izvrsnu večeru, a Dom Perignon se točio u beskraj. Od prvog gutljaja je znala da će se napati. Baš je briga. Michael Vincent je sjajan čovjek, iako pije samo scotch. Osim toga, Amerikanac je, i s njim se može šaliti na način koji nitko za stolom uistinu ne razumije.

Negdje u sredini večere postade svjesna Jacquesovog pogleda. Kad god je svrnula okom prema dnu stola, pokušao joj je uhvatiti pogled. No, bili su predaleko da bi mogli razgovarati.

Nakon večere, Jusuf predloži da nastave sa zabavom u disko-klubu. Bila je već poprilično pijana, pa oduševljeno pristade. Voljela je ples. Cijelo se društvo preselilo u Whisky. Prošao je još cijeli sat - tek onda joj Jacques priđe. Pokloni se gotovo svečano. - Smijem li moliti za ples? Oslušne glazbu: to su Rolling Stonesi raspalili svoj beat. Ispriča se Vincentu, a on klimne s razumijevanjem i nastavi razgovarati s Jusuf om. Plesala je već na putu prema podiju.

Jacques je okrene prema sebi i zapleše. Trenutak ga je kritički promatrala; Francuzi zbilja nemaju smisla za rock. Plesao je nervoznim, kratkim pokretima, što se jednom Francuzu čini kao »ono pravo«. Bolje bi mu bilo da se drži takta. Uskoro zaboravi na nj, jer se zaokupila vlastitim plesom. Glas mu nadjača zvuke glazbe: - Obećala si me nazvati.

- Zar jesam?

- Jesi.

- Ne sjećam se - uzvrati mu, što je bilo istina.

- Lažeš - optuži je on.

Ona se bez riječi okrene i htjede napustiti podij. Njegova je ruka zgrabi i povuče natrag.

- Oprosti - reče joj iskreno. - Molim te,plešimo.

Trenutak ga je gledala, pa pusti da je povede natrag. Rock pređe u laganu plesnu muziku. On je uze u naručaj i čvrsto privine uza se.

- Već tri dana niti mogu jesti niti spavati - šapne joj.

Držala se još uvijek hladno.

- Ne treba mi žigolo.

- To je potpuno jasno. Takva ljepotica želim te samo za sebe.

Gledala ga je sumnjičavo. Osjeti kako se ukrutio.

Eto dokaza. Sad znaš koliko te želim - on će.

Zatvorila je oči i naslonila glavu na njegovo rame. Baš će uživati u tom pritisku. U glavi joj je omama polako prelazila u ružičasto. Na koncu konca, možda joj i govori istinu.

Nije vidjela kako je izmijenio smiješak, s Jusufom.

Jednostavna košulja i hlače od grube pamučne tkanine greble su joj kožu, dok je slijedila pet drugih novopridošlih žena u prostorije zapovjednice. Krute kožne čizme jako su udarale o drveni pod. Žuti plamenovi uljanica slabo su osvjetljavali sobu.

Na drugoj strani odaje, za stolom je sjedila zapovjednica, kraj nje uniformirani vojnici, po jedan sa svake strane. Proučavala je neki papir na stolu. Podigne pogled tek kad su joj sasvim prišle.

- Mirno! - vikne njihov vodnik.

- An-nasr. Pobjeda! - uzvratiše one, kako su ih naučili već pri samom dolasku u kamp, prije nekoliko dana.

Leila se uspravi. Grudnjak joj je čvrsto stezao prsa; i on je od grubog pamučnog platna. Gledala je pravo naprijed.

Zapovjednica polako ustade. Po činovima na naramenicama Muze, vidjelo se da je pukovnik. Trenutak ih je šuteći gledala, pa vikne iznenađujuće jakim glasom:

- Idbah al-adu!

- Smrt neprijatelju - na to će one.

Ona klimne, osmjehne se s odobravanjem, pa reče prirodnijim glasom:

- Voljno.

Začu se šuštanje grube tkanine; žene se opuste. Zapovjednica stane ispred stola.

- U ime Bratstva palestinskih boraca za slobodu, dobro nam došle. Drago nam je što ste se pridružile našoj svetoj borbi, borbi za oslobođenje naših naroda od izraelskih okova i imperijalističkog porobljavanja. Znam da ste mnogo žrtvovale da bi došle ovamo; otuđile se od dragih, možda i bile prognane od bližnjih. Jedno vam mogu obećati: na kraju borbe čeka nas sloboda, sloboda o kakvoj dosad nismo ni sanjali.

- Vaša borba tek počinje. Morat ćete žrtvovati još puno više: vašu čast, tijelo, možda i sam život, da bismo došli do željene slobode. Jer mi ćemo pobijediti.

- Ovdje ćete mnogo naučiti: rukovanje oružjem, pušikama, noževima, kako se prave bombe, velike i male, kako ubiti golim rukama, kako se boriti, kako bi mi, zajedno s našim ljudima, mogli potjerati cionističke uzurpatore natrag u more, i vratiti zemlju pravim vlasnicima ... našem narodu.

- Sve ste već položile zakletvu odanosti našem pokretu. Od sada će vaša imena biti zaboravljena i nećete ih nikad upotrijebiti u kampu. Odazivat ćete se samo na određena imena, te na taj načim nećete odati imena svojih drugova, u slučaju da budete zarobljene. Od sada budite odani samo pokretu i braći po oružju.

Zapovjednica zastane. Žene su šutjele i napeto slušale. Ona nastavi:

- Slijedeća će vam tri mjeseca biti najteža u životu, ali poslije toga ćete moći zauzeti mjesto rame uz rame s Fatmah Bernaoui, Miriam Shak-hashir, Aidom Issa, Leilom Khaled i drugim ženama, koje su dokazale da ne zaostaju za braćom uborbi.

Vrati se na svoje mjesto iza stola, između dvavojnika, pa završi:

- želim vam sreću.

- Mirno! - začu se vodnik.

- An-nasr - viknu one i usprave se.

- Idbah al-adu - oštro će zapovjednica.

- Idbah al-adu - odgovore one. Zapovjednica ih raspusti.

One krenu za vodnikom u noć.

- U barake, djevojke - oglasi se on suho. - Dan vam sutra počinje u pet.

Na to ode u muški dio kampa, a one nastave prema svojim kućercima. Leila je hodala upored s visokom mladom ženom, čiji je krevet bio do njenog.

- Zar zapovjednica nije izvrsna? - upita Leila.

- Prvi put osjećam da mi život ima smisla.

Žena je pogleda u čudu, kao da je stvor s neke druge planete.

- Drago mi je što si tako oduševljena - reče običnim glasom. - Ja sam došla ovamo samo zbog momka. Ne puštaju me ni blizu njega, a strašno sam uzbuđena, i neće biti čudo ako ti se noćas uvalim u krevet i nasrnem na tvoje sise.

Deset tisuća metara iznad Atlantskog oceana, avion je brzao tamnoplavim, zvjezdanim nebom prema New Yorku. Baydr je spavao. Iznenada se probudi uz trzaj. Uspravi se, očaju mokrih od suza.

Rukom obriše suze pa dohvati cigaretu. Valjda je nešto ružno sanjao. Oćutje strah; srce mu otežalo od neke čudne slutnje.

Kraj njega se pomakne djevojka.

- Što je dragi? - sneno upita.

- Ništa, spavaj.

Ona zašuti. Domalo ga uspava zujanje motora pa ugasi cigaretu i nastavi spavati.

NA DRUGOM MJESTU: LIPANJ, 1973.

Crni cadillac s diplomatskom tablicom zaustavio se ispred upravne zgrade; iz njega izađoše trojica, dva čovjeka u civilu i jedan u uniformi pukovnika. Popnu se stepenicama prema ulazu. Izraelska straža ih pozdravi, pukovnik odzdravi i sva trojica uđu u zgradu.

Za prijemnim stolom sjedio je stariji vodnik. Kad ugleda pukovnika ustane, pozdravi i reče:

- Znate put, zar ne, pukovniče? Pukovnik se nasmiješi i klimne.

- Već sam bio ovdje, vodniče - potvrdi, pa se obrati svojim pratiocima: - Za mnom, molim.

Povede ih hodnikom do lifta pa pritisne dugme. Vrata se bešumno otvore, oni se ukrcaju. Pukovnik opet pritisne dugme; lift se poče spuštati. Zaustavi se šest katova niže i vrata se otvore.

Stigli su opet u predvorje sa prijemnim stolom. I tu je sjedio jedan stariji vodnik. Ovaj nije ustao, samo ih je pogledao pa se zagledao u spisak na stolu.

- Vaša imena, gospodo?

Pukovnik se javi prvi:

- Alfred R. Weygrin, pukovnik, SAD.

Za njim nastavi civil u odijelu s tri dugmeta:

- Robert L. Harris, Ministarstvo vanjskih poslova, SAD.

Konačno će i čovjek u izgužvanoj sportskoj jakni:

- Sam Smith, Američko društvo za opskrbu instalacijama.

Vodnik nije prasnuo u smijeh na ovaj besmislen naziv pod kojim se prijavio agent CIA-e. Označio je imena na spisku i svakome dao žutu plastičnu iskaznicu, koje su oni pričvrstili na revere. Zatim pritisne signalno dugme na stolu. Na vratima s desne strane se pojavi kaplar.

- Odvedi gospodu u sobu »A«.

Soba za sastanke s oznakom »A« nalazila se na kraju dugog, uskog, sivog hodnika, a čuvala su je dva vojnika i još jedan vodnik. Zastanu ispred vodnikovog stola, on pregleda iskaznice pa pritisne dugme koje otvori elektronska vrata. Posjetioci uđu u sobu, vrata se za njima zatvore.

U sobi je bilo otprilike devetoro ljudi, od kojih samo dvojica u izraelskoj vojnoj uniformi, i to jedan brigadni general, drugi pukovnik. Brigadni general im priđe ispružene ruke.

- Drago mi je što te vidim, Alfrede. Amerikanac se rukuje i osmjehne.

- I meni što vidim tebe, Lev. Htih bih te upoznati s Bobom Harrisom iz Ministarstva i Samom Smithom. Gospodo, ovo je general Eshnev.

Rukuju se pa ih general upozna s ostalima, a onda pokaže na veliki okrugli stol, tamo na drugoj strani ogromne sale za sastanke.

- Zauzmimo mjesta, gospodo.

Na stolu su bile kartice s imenima, i kad je svatko sjeo na svoju stolicu, samo je jedna ostala prazna. Bila je to stolica s lijeve strane izraelskog generala, a budući da je on među prisutnima oficir najvišeg ranga, znači da prazno mjesto pripada njegovom pretpostavljenom. Amerikanci su znatiželjno buljili u karticu, ali su šutjeli.

General Eshnev ih obuhvati pogledom.

- Žao mi je što kasnimo, gospodo, ali obavijestili su me da je general Ben Ezra na putu ovamo. Zadržao se zbog prometne gužve no, trebao bi stićisvakog trena.

- Ben Ezra? - šapatom će Harris pukovniku.

- Nikad nisam čuo za nj. Vojnik se nasmiješi.

- Bojim se da je njegovo doba bilo nešto malo prije tvoga, Bob. Pustinjski lav je gotovo legendarna osoba. Iskreno rečeno, mislio sam da je već davnogotov.

General Eshnev, čuvši zadnji dio primjedbe,reče:

- Zar nije vaš MacArthur kazao: „Stari vojnici nikad ne umiru, oni naprosto nestanu“? Ben Ezra pobija tu tvrdnju, jer odbija i umrijeti i nestati.

- Valjda mu je već sedamdeseta - na to će agent CIA-e. - Zadnji put smo čuli za njega tisuću devetsto šezdeset i sedme, kad se vratio u svojkibuc.

- Njemu su sedamdeset četiri - odgovori Izraelac. - A što se tiče kibuca, nikako da se sazna koliko je tamo vremena bio. Cijeli je kibuc njimočaran. Cak nam ni djeca neće da kažu ništa o njemu, tako da ne znamo je li još tamo ili nije.

- Po mom mišljenju, da vam je stalo do njega, držali biste ga u Tel Avivu - reče Harris.

- Moglo bi to biti nezgodno - smiješio se Eshnev. - Pustinjski lav nije baš poznat po taktu. Vaš predsjednik, izgleda, još pamti njegove primjedbe iz pedeset šeste, kad je Eisenhower obustavio zauzimanje Sueskog Ikanala koje su planirali Britanci i Francuzi. Valjda znate da je on napravio Britancima plan operacije.

- Nisam znao - uzvrati Harris. - Ali zašto bi se predsjednik ljutio? On tada i nije bio predsjednik.

- Bio je potpredsjednik, a Ben Ezra je vrlo otvoreno kritizirao njegovu potporu izvjesnih arapskih elemenata koji su, po Ben Ezrinom mišljenju,bili odgovorni za Eisenhowerovu odluku. Ben Ezra je išao čak tako daleko da je savjetovao Britancima neka poruče Eisenhoweru da gleda svoja posla, a bojim se... jezik mu nije baš bio diplomatski. Nakon te neprilike, Ben Gurion nije imao izbora, već je morao odobriti njegov zahtjev za penziju. Tada je i otišao na Sinaj, u kibuc.

- Spomenuli ste da se opet aktivirao šezdeset sedme?

- Jest, ali ne službeno, i to je bila još jedna neprilika. Nije nam dao stati dogod nismo stigli do Kaira i izvojevali potpunu predaju. Ako to ne uradimo, rekao je, za sedam godina ćemo morati nanovo, sve od početka.

- Po čemu se on to smatra iznad nas? - čudio se agent CIA-e.

- Majka mu je Aorapkinja, neki pak tvrde da je on više Arapin nego Židov. No, što je da je, on živi tamo među tisućama njihovih i oni mu na neki čudan način vjeruju i dolaze k njemu tražiti pravdu. Arapi ga zovu »Imam«, što znači sveti čovjek, učitelj, čovjek koji slijedi časne principe. Sam prelazi granicu, slobodno, kad god želi.

- Je li se ženio? - upita Harris.

- Dvaput - uzvrati general. - Prvi put još kao mladić, žena mu je umrla u pustinji, pri porodu, dijete također. Upravo su se pokušavali provući kroz britansku liniju u Palestinu. Drugi se put ženio u penziji. Uzeo je jednu Arapkinju, i, koliko mi je poznato, još je uvijek živa, stanuje s njim u kibucu.

- Da li njegov dolazak ovamo znači da očekujete neku nevolju? - interesirao se pukovnik Weygrin.

Izraelac slegne ramenima.

- Mi Židovi uvijek očekujemo nevolju, pogotovo kada se događa nešto što ne razumijemo.

- Kao na primjer? - na to će Harris.

- Baš zato smo se i sastali - otpovrne Eshnev - no, pričekajmo Ben Ezru. On je sazvao sastanak, i to nakon dva mjeseca potpune šutnje.

Harrisov glas je zvučio pomalo prezrivo:

- I stari saziva sastanak samo tako?

- Nije baš tako. Najprije je morao uvjeriti Dajana da je nešto važno, a on se onda obratio predsjednici. Ona je odobrila sastanak.

- Kad je već toliko energičan, očekivalo bi se da je i točan - primijeti Harris.

- To je starac - opravdavao ga je Eshnev - a uporno sam vozi auto, svoj stari volkswagen koji se vječno kvari. Odbija naš auto. Izdao sam posebno naređenje, inače ga sigurno ne bi pustili na parkiralište.

Uto zazvoni telefon, general podigne slušalicu, javi se, pa je spusti i reče:

- Gospodo, general stiže.

Elektronska se vrata bešummo otvore, svi upere poglede prema njima, čovjek na vratima bio je visok, viši od metra i osamdeset, obučen u prašnjavu beduinsku odjeću, boje pijeska. Zbog bijele kose i brade, koja mu je pokrivala preplanulo i izborano lice, izgledao je više Arapin nego Židov. Samo se po zapanjujuće plavim očima vidjelo da nije arapskog podrijetla, čvrstim i ponosnim korakom uputi se prema generalu Eshnevu.

- Ovo je vaš sastanak, generale - započe Eshnev.

- Lev - progovori, a glas mu hrapav, kao da ga je nagrizlo vrijeme i pustinjski pijesak.

- Generale - uzvrati Eshnev ustajući, i prihvati ispruženu ruku. - Gospodo, dozvolite da vam predstavim generala Ben Ezru.

Eshnev upozna starca sa svakim pojedinačno. Ben Ezra je svakom gledao pravo u oči i ponavljao ime. Onda svi sjedoše.

- Zahvaljujem. - Starac je čisto govorio engleski. - Pretpostavljam da znate da Egipat koncentrira snage na Sueskom kanalu, a Sirija na Golanskoj visoravni. Pretpostavljam i da znate da još nikad nije stizalo toliko vojne opreme iz Rusije i Kine kao sada. Valjda shvaćate da će nam, ako seova pomoć nastavi, za vrlo kratko vrijeme postati vojno ravni, a možda i jača udarna snaga od nas.

- Istina je - reče Eshnev. - Sve mi to znamo.

- Sigurno ste čuli i za veliki priliv boraca i pilota bombardera iz Sjeverne Koreje.

- Jesmo - napomene Eshnev - ali umjereni jako kritiziraju Sadata zbog ruskog utjecaja.

Ben Ezra klimne.

- To nas ne smije uljuljkivati, ne smijemo se osjetiti sigurnima. Po

prvi put stvaraju moćnu ratnu mašineriju, a to nije bez razloga, imaju neku namjeru.

- Sigurno - na to će Eshnev - ali mogla bi proći još i godina i pol, dok budu spremni.

- Ne bi - usprotivi se Ben Ezra. - Spremni su sada. Mogu udariti bilo kad.

- što onda čekaju? - Eshnevov je glas bio uljudan, ali sa prizvukom nestrpljenja. - Do sada nam niste rekli ništa novog.

Ben Ezra se nije dao smesti.

- Ovoga puta ih ne bismo smjeli promatrati samo na vojnom području, jer postoji niz drugih faktora, usko vezanih za njihov plan. Financijskim ulaganjima uvlače se u zapadni svijet. Osim toga, okupljaju sve zemlje proizvođače nafte, da bi tako stvorili ekonomsku silu koja se može upotrijebiti protiv nas, i to kao pritisak na tehnološki razvijene zemlje da nam smanje pomoć. Udarit će tek kad ostvare cjelokupan plan, prije neće.

- Imate li neki određeni podatak?

- Nemam. Znam samo ono što sam pokupio na mojim lutanjima. Na Sinaju se pronose glasine da fedajini vrše pritisak na umjerene. Biraju ciljeve među samim Arapima, da bi iznudili suradnju bogatih proizvođača nafte.

- Nešto pobliže o tom? Starac odmahne glavom.

- Zato sam i sazvao sastanak. - Pogleda Amerikance na drugoj strani stola, - Mislio sam ja možda naši poslovni prijatelji znaju nešto o tom pritisku.

Harris pogleda svoje pratioce.

- Da bar znamo, ali na žalost imamo malo podataka.

Ben Ezrin je izraz lica bio zagonetan.

- Vi ste iz Ministarstva vanjskih poslova? Harris potvrdi.

- Razumljivo - Ben Ezra će, pa pogleda pravo u agenta CIA-e. - što je s vama?

Smith se meškoljio.

- Pa, poznati su nam njihovi ekonomski planovi.

- Poznati?

- Da, ali ih nismo mogli povezati. Izgleda da ekonomskim pritiskom upravlja jedan čovjek - Baydr Al Faj, osobni predstavnik princa Feijada. No, on je, izgleda, potpuno nezavisan, poznat kao konzervativac i zagovornik približavanja Izraelu. Ne zato jer nas voli, već zato što smatra da bi to bilo ekonomsko rješenje od kojeg bi cijeli Srednji istok imao koristi. Ipak, nismo baš sigurni u to; do sada se još nismo uspjeli ubaciti u njegovu organizaciju.

Eshnev se začudi:

- Niste uspjeli? Amerikanac odmahne glavom.

- Nismo.

Eshnev se nasmiješi, pomalo pobjednički. - Možda vam možemo pomoći, jer mi tamo imamo svog čovjeka.

Nastade muk, a onda se začu Ben Ezrin glas:

- Zar zbilja?

Eshnev spokojno nastavi:

- Al Faj je sada, izgleda, jako okupiran filmom o Muhamedovom životu. Želi ga snimiti pod imenom Navjestitelj. Znamo i da je odbio Al-Ikhwahov prijedlog o vođenju nekih njihovih poslova.

- Je li u to bio umiješan i Ali Jasfir? - priupita Ben Ezra.Sada se Eshnev iznenadi:

- Kako znate?

- Ne znam, ali Jasfir je u jedan Al-Ikhwahov kamp za obuku u Libanonu doveo najvažnijeg regruta od svih koje su dosad imali, tako bar kažu. Kćer najbogatijeg čovjeka u arapskom svijetu. Ima li Al Faj

kćer?

- Ima dvije. Jedna je udata i živi u Beirutu s majkom, Al Faj ovom prvom ženom. Mlađa je na školovanju u švicarskoj.

- Jeste li sigurni? - raspitivao se Ben Ezra.

- Nismo čuli ništa suprotno - odgovori Eshnev - ali lako možemo provjeriti.

- Ima li druge djece?

- Dva sina sa sadašnjom ženom, Amerikankom. Starijem je deset godina. Princ Feijad će ga imenovati nasljednikom prijestolja.

- Znači, ako imaju kod sebe djevojku, to bi mogao biti ključ za Al Faja - zaključi Ben Ezra.

- Moguće.

- Vidjet ću što se može saznati na Sinaju, a vi i dalje preko vaših izvora pratite što se događa - predloži Ben Ezra.

- Hoćemo - obeća Eshnev.

- Dogovoreno - doda Smith.

- Još uvijek nismo riješili važno pitanje - napomene Eshnev. - Kad mislite da će napasti?

- Odmah poslije svetkovine Ramazana - odgovori Ben Ezra jednostavno.

Eshnev nije mogao prikriti uzbuđenje:

- Ali to je oko Svetih blagdana. Valjda neće baš tada. Pa u njihovu religiju spada i poštovanje Mojsijevih zakona.

Ben Ezra ustade.

- Ne toliko koliko u našu. Eshnev ga pogleda.

- Ako dođu, bit ćemo spremni.

- Nadam se - na to će starac - ali postoji i nešto pametnije.

- Mislite da mi napadnemo prvi? - upita Eshnev, ali nije četkao odgovor. - Pa znate da to ne možemo, saveznici nam neće dozvoliti.

Ben Ezira pogleda najprije njega, pa Amerikance.

- Možda i hoće, ako shvate da bez nas gube moć na Srednjem istoku, šesta flota ne može prijeći pustinju i okupirati naftna polja.

- Ministarstvo vanjskih poslova smatra da Arapi neće napasti u doglednoj budućnosti - odlučno će Harris.

Ben Ezra se nasmije i pogleda agenta CIA-e.

- Je li to i vaše mišljenje?

Smith ne odgovori; na ovom mjestu ne može davati službene izjave.

Ben Ezra se obrati američkom vojniku:

- U Suezu i na Golanskoj visoravni završeno je postavljanje ruskih projektila zemlja-zrak. Vidio sam ih svojim očima. Zar ne mislite da je vrijeme za napad onda kad je obrana osigurana?

Weygrin klimne.

- Mislim da jest.

Ben Ezra obuhvati pogledom sve prisutne.

- Dakle, oni su spremni. - Trenutak zastane, pa nastavi: - Sad još samo imaju srediti unutarnje stvari.

- Kako ćemo znati kad će to biti? - zapita Eshnev.

Starac slegne ramenima.

- Nećemo znati sve dok ne napadnu. Ukoliko ...

- Ukoliko - što?

Starac je zamišljeno gledao. Trenutak je utonuo u sjećanja, onda mu se pogled razbistri.

- Možda će vam zvučiti čudno, ali poslušajte starca: čini mi se da bi odgovor mogao biti u Al Fajiu. Pustinjski vjetrovi ne jezde više sa

istoka, nego sa zapada. Arapski su šeici svjesni moći svog bogatstva, i to će biti pravi kraj ruskog utjecaja. Za njih komunizam nije odgovor. Vlast nad Srednjim istokom samo je početak. Ako mudro ulože bogatstvo, uskoro će vladati svijetom bez ijednog ispaljenog metka.

Starac opet pogleda sve za stolom; šutjeli su. On nastavi:

- žao mi je što vam moram srušiti iluzije, gospodo, ali činjenica je da mi za Islam više nismo važni, osim zbog njihovog ponosa. Moraju izvojevati neku pobjedu, pa ma kako bila malena, samo da osvjetlaju obraz. Tek nakon bitke bit će veliki pritisak. - Obrati se Amerikancima: - Za sada ćemo trebati vašu pomoć, a poslije ćete vi našu.

Harripriupita uglađeno, ali prezrivo:

- Ka'ko to mislite?

- Jer ih mi razumijemo bolje no itko na svijetu - uzvrati starac, a lice mu poprimi krut izraz - i zato jer ste vi prava meta, ne mi.

Opet su svi šutjeli. Konačno Eshnev progovori:

- I dalje ćete nas obavještavati o onom što saznate?

Starac klimne.

- Naravno. Volio bih da i vi mene.

- Ukoliko budem mogao, hoću - reče Eshnev.

- Želio bih kompletni dosje o Al Faju. Hoću znati sve o njemu, cijeli njegov život. Osobno i poslovno... sve. - Eshnev upitno pogleda prisutne. Nije bilo primjedbi. On klimne. - Odmah ćemo to srediti.

- Prenijet ćete moj stav predsjednici? - želio je znati Ben Ezra.

- Hoću.

- I poljubite je u moje ime - vragolasto će Ben Ezra - dobro će joj doći.

Za stolom se začu uljudan smijeh. Telefon zazvoni, javi se Eshnev. Trenutak je slušao, zatim spusti slušalicu, pa reče:

- Opet otmica. Lufthansin avion iz Diisseldorfa. Leti za Beirut.

Ben Ezra tužno odmahne glavom.

- Kako glupo. I tužno. - Pogleda Amerikance i doda - Što slijedi? Samo veliki naslovi u novinama. I dok mi ostajemo zbunjeni viješću, oni nam lijepo, pred nosom, mirno otimaju svijet, a da nitko toga nije pravo ni svjestan.

KNJIGA DRUGA
KRAJ LJETA, 1973.

1.

Jusuf je ušao kroz glavna vrata u restoran na plaži Tahiti. U tamnom odijelu, bijeloj košulji i kravati odudarao je od mjesta, dok se provlačio prema plaži kroz mnoštvo polugolih muškaraca i žena. Izađe, a sunčeva svjetlost ga zaslijepi. Žmireći pogleda po stolovima. Trenutak zatim ugleda ga; sjedio je kraj bara, pod papratima, i usrdno razgovarao sa pristalim mladim Crncem.

Jacques podiže pogled tek kad ga prekri Jusufova sjena.

- Jusuf - reče francuski i ustade. - Kakvo ugodno iznenađenje. Nismo te očekivali.

Jusuf ne uzvrati smiješak, nego hladno reče:- Vidim. Reci svom malom prijatelju neka segubi.

Jacquesovo lice poprimi mrzovoljan izraz.

- Kojim pravom ...

Jusuf mu ne dozvoli da dovrši.

- Ti si moj, pizdo - zareži. - Reci mu neka se izgubi, ili ću te baciti natrag, na parišku ulicu, gdje sam te i našao, pa se izvoli prodavati turistima za deset franaka.

Crnac ustade, stegnutih pesnica i nabreklih mišića.

- Hoću li ga srediti, Jacques?

Jusuf je netremice gledao Jacquesa, a on domalo spusti pogled.

- Bolje odlazi, Gerard - reče, ne pogledavši više Crnca.

Gerard prezrivo pucne usnama.

- Kurvo! - okosi se na Jacquesa, zatim im okrene leđa. Spusti se

na pijesak, malo dalje, pokrije oči rukom, pa je izgledao da više ne obraća pažnju na njih.

Jusuf sjedne u njegovu stolicu, konobar im odmah priđe.

- Gospodin želi?

- Kokakolu s ledom - naruči, pa se obrati Jacquesu koji se zavalio u stolicu: - Gdje je ona?

Jacques ga ni ne pogleda.

- Otkud bih ja znao, do vraga? - zlovoljno uzvrati. - čekam je ovdje, na plaži, već dva sata.

- Trebao bi znati - prosikta Jusuf. - što misliš, za ikoga vraga ti toliko plaćam? Valjda da se tucaš okolo s crnčinama?

Konobar stavi kokakolu na stol i ode. Jusuf zgrabi čašu i žedno ispije.

- Jesi li bio noćas s njom?

- Jesam.

- što je sa slikama, jesi li snimio koju?

- A kako? Nije bila u apartmanu. U tri je otišla iz diskača i rekla da ćemo se naći na plaži, danas u podne.

- Zar si bio s tim crnim cijelu noć?

- Što sam drugo mogao raditi? - branio se Jacques. - Čuvati se za nju?

Jusuf zavuče ruku u unutrašnji džep, izvuče novu zlatnu kutijicu za cigarete, polako je otvori i pažljivo izvadi cigaretu.

- Nisi baš jaiko bistar - reče i zapali. - Uopće nisi.

Jacques je buljio u nj.

- Kako mogu snimiti slike, kad mi uopće ne dolazi u stan? Nikad. Uvijek ona izabire mjesto. -

Pogleda preko Jusufovog ramena prema moru. - Eno je, dolazi.

Jusuf se okrene; veliki San Marco plovio je sa pučine prema obali. Brzo izvadi ključ iz džepa i baci ga na stol, ispred Jacquesa.

- Rezervirao sam ti apartman kod Byblosa. Sva je oprema tamo; prislušni uređaji i sve što treba. U susjednoj sobi će čekati fotograf. Odvedi je tamo. Ne zanima me kako ćeš to izvesti, ali je odvedi. Imaš još samo ovu noć.

- Zašto tolika žurba?

- U džepu imam telegram njenog muža; sutra popodne leti za Kaliforniju.

- A što ako ne bude htjela ostati? što ću napraviti? Udariti je po glavi? Ako bude kao prošle noći, u tri ujutro će se pokupiti natrag na San Marco, i... pravo za Caimes.

Jusuf ustade i pogleda ga.

- To ću ja srediti. Noćas će se pokvariti motor na San Marcu. Ostalo ovisi o tebi. - Svrne pogledom natrag: San Marco je već polagano plovio plićakom uz plažu. - Na more, ljubavnice - naruga se - pomogni dami da se iskrca.

Jacques šuteći ustade i krene na plažu. Jusuf ga je časak promatrao, onda se okrene i vrati kroz restoran na ulicu gdje je parkirao auto.

Uđe u auto, pa je neko vrijeme sjedio i razmišljao. Sve ovo ne bi bilo potrebno da ga Jordana ne mrzi. Ali ona je toliko puta pokušavala nahuškati Baydra protiv njega, jer ne može smisliti njihov odnos. Osim toga, on je samo namještenik, a ona šefova žena. Ako se otkriju karte, nema sumnje tko će biti pobjednik: ona, bez da i prstom makne. Međutim, ako Jacques noćas uspije, neće do toga nikad doći. Imat će u rukama dokaz za Baydra, i ta će je prijetnja držati na odstojanju. Pobijeđen neprijatelj je najbolji saveznik - to je Jusufu dobro poznato.

Grmljavina brodskog motora se smanjila; čulo se još samo tiho brujanje. Jordana otvori oči i pogleda na sat. Krenula je iz Cannesa prije četrdeset minuta. Da je pošla kopnom, uza sav taj promet bi joj

trebalo sigurno sat i pol. Ovaiko je i brže stigla, a usput je i odspavala, jer je more bilo mirno.

Uspravi se i dohvati bikini, onda se pogleda pa poče namještati prsluk. Grudi joj bronČane, boje zlatnog oraha, ostali dijelovi tijela također, a bradavice nisu crvenkasto ružičaste, kao obično, već tamnoljubičaste. Zadovoljna je sobom; grudi mnogih žena njene dobi već su davno omlohavile, njene su još uvijek čvrste.

Nagonski pogleda preko ramena. Tamo za kormilom su mornari; da je možda ne promatraju? Nisu gledali u nju, ali je znala da je vide u stražnjem ogledalu, na vjetrobranu. Nasmiješi se u sebi. Da ih izazove sugestivno podupre dojke rukama, tako da su joj se bradavice stvrdnule, a onda zakopča prsluk.

Kraj broda prođe čamac na vesla, s dvije djevojke u toplesu. Gledale su San Marca - vrijednost od sedamdeset tisuća dolara - s neskrivenom nadom i znatiželjom. Kad spaze Jordanu, jedinog putnika, na licima im se pokaže otvoreno razočaranje, a Jordana se na to po drugi put nasmije. Bilo je tako očito što su. Polako se okrenu i odveslaju.

- Hej! - začu se s druge strane broda.

Ona se okrene: Jacques je upravo stigao u malom motorinu. Plava mu kosa potpuno pobijelila na ljetnom suncu, a bronČana put još izražajnija. Bez riječi mu mahne.

- Došao sam po tebe, znam koliko ti je mrsko smočiti noge.

- Evo me odmah - dovikne mu, pa se okrene mornarima. - Čekajte ovdje - reče im francuski. - Zvat ću vas kad budem spremna za polazak.

- U redu, gospođo - odvrati mornar za kormilom, a drugi priđe da joj pomogne. Pruži mu veliku torbu; unutra su cipele, večernja presvlaka, voki-toki za vezu s brodom, kozmetika, cigarete, novac i kreditna kartica.

Mornar se nagne preko ograde, potegne brodić bliže i doda torbu

Jacquesu. Onda joj pomogne sići, pa odveže brodić.

Jacques je sjedio kod rude kormila, na krmi, a ona njemu nasuprot.

– Žao mi je što kasnim – napomene ona.

– Ne smeta. Jesi li dobro spavala?

– Izvrsno, a ti? On se napući.

– Ne baš dobro, Bio sam nekako... kako da kažem ... mrzovoljan.

Promatrala ga je. Nikako da ga pročita. Mara joj je rekla da je žigolo, no, nekoliko puta mu je ponudila novac – uvrijeđeno je odbio. Reče da se ljubav rie plaća, da je zaljubljen u nju. Pa ipak, nešto tu nije u redu. Stanuje u skupom apartmanu, usred Cannesa, vozi nov novcat citroen SM, novaca mu, izgleda, nikad ne manjka. Ne dozvoljava joj da plaća, a to čine mnogi, bili žigoloi ili ne. U nekoliko ga je navrata vidjela kako gleda mladiće, ali pred njom se nikad ničim nije izjasnio. Uvjerena je, ipak, da je topli brat; možda ga je njegov pravi ljubavnik i poslao na ljetovanje na Ažurnu obalu, no to je uopće ne uznemirava. Već je davno spoznala: biseksualci su najbolji ljubavnici.

– Zar nakon onako sjajne zabave u diskaču? – smijala se ona. – Nisam mogla ni zamisliti da ćeš imati problema.

»I nisam«, on će u sebi, misleći na noć s Gerardom. Osjeti ukrućivanje pri samoj pomisli na crnca – kako se uzdiže nad njim s nategnutom kožicom na ogromnoj crnoj batini, a crvenkastopurpurni glavić mu nabrekao. Legao je na leđa, poput žene, digao noge, dok mu se veliki penis u snažnoj agoniji grubo ugurao u šupak. Sjeća se kako je i cvilio kao žena, a onda, u orgazmu, završišti, a sjeme mu se razlije među njihove tijesno priljubljene trbuhe.

– Pogledaj – reče naglas oslobađajući nabreknuti penis iz gaćica. – Vidiš, što mi činiš. Čim te spazim. Noćas sam se triput morao olakšati.

Smijala se.

– Zar ti nikad nije nitko rekao da je to opasno. Ako pretjeraš, mogao bi izgubiti moć.

On se uozbilji.

- Kad ćeš ostati sa mnom cijelu noć? Barem jedanput, pa da se volimo bez gledanja na sat, da se potpuno predamo jedno drugom i uživamo.

Opet se nasmijala.

- Previše si pohlepan. Zaboravljaš... ja sam udata žena, imam obaveza. Moram svaku noć biti kod kuće, ujutro vidjeti djecu kad ustanu.

- Zar bi bilo tako strašno da to ne učiniš? - objesi se on.

- U tom bih slučaju zanemarila jedinu dužnost koju od mene traži moj muž, a to ne želim.

- Tvog muža nije briga, inače bi bar jedanput u ova tri mjeseca bio došao vidjeti tebe i djecu.

Glas joj postade hladan.

- To se tebe ne tiče.

Istog trena shvati da je pretjerao.

- Volim te. Ludim od želje za tobom. Ona se opusti.

- Onda prihvati stvari onakve kakve jesu. Čuj, ako ćeš se dalje poigravati kurcem, bolje okreni brod natrag prema pučini, inače ćemo se razbiti o obalu.

- Hoćeš li me onda sisati?

- Neću - oštro će ona. - Više bi mi prijala čaša hladnog bijelog vina.

Bila je pijana. Papagayo - krcat. Barske svjetiljke što se pale i gase zasljepljivale su joj oči poput bliceva, a preglasno pjevanje rock-grupe treštalo u ušima. Gucne još malo bijelog vina i pogledom obuhvati stol: petnaest ljudi, a svi jedan drugome dovikuju, jer se glasovi gube u toj općoj galami koja vlada u diskaču.

Jacques razgovara s Engleskinjom s desne strane. To je neka glumica, upravo je snimila film s Peterom Sellersom, a došla je na

vikend s grupom iz Pariza. Jordana ih je počela skupljati popodne, na plaži, a nastavila u L'Escaleu, gdje su pili koktele i večerali. Oko pola noći svi su došli u diskač.

Dosađivala se, zapravo, s Jacquesom, stoga ih je i vukla za sobom. On previše uzima stvari zdravo za gotovo. Nekako je poput žene, samo što misli da se svijet vrti oko njegovog kurca. Postao joj je dosadan, ali što se može kada tu nema nikog pouzdanog, osim nekog slučajnog posjetitelja. Iz dosade zapali cigaretu marihuane. Obično ne puši javno, ali joj je Engleskinja ponudila dim u toaleti za dame, pa je ostala s njom i popušila.

Poslije toga nije joj više bilo stalo za ovo veče. činilo joj se da se u životu nije toliko smijala. Svi su se trudili da budu duhoviti i pametni. Baš bi sada zaplesala, ali svi su se zadubili u razgovor.

Ustade i krene sama na podij. Progura se kroz mnoštvo i zepleše. Njihala se u ritmu, sretna što je na jugu Francuske; ovdje nitko ne zamjerava ako žena ili muškarac žele plesati sami. Zatvori oči.

Kad ih je otvorila, pred njom je plesao visok, zgodan Crnac. Gledali su se pravo u oči, bez riječi. Zapazila ga je još popodne na plaži. Poslije je bio na koktelu u baru L'Escale, sada je, pak tu. Prije je sjedio za stolom, blizu njenog.

Pokreti su mu upravo sjajni, tijelo se uvija pod košuljom, otvorenom do pojasa i vezanom u čvor iznad samih crnih pripijenih traperica. Uskladi pokrete s njim.

- Amerikanac, zar ne?

- Kako znate? - Glas mu je zvučio južnjački.

- Ne plešete kao Francuz... Oni se bacakaju gore-dolje, a Englezi cupkaju.

On se nasmije.

- Nikad nisam o tom razmišljao.

- Odakle ste?

- Iz postojbine kvekera, Georgie.

- Nisam bila tamo.

- Ništa niste izgubili. Više mi se sviđa ovdje, tamo ne bismo mogli ovo izvoditi.

- Zar još uvijek - začudi se ona.

- Još uvijek. Oni se ne mijenjaju. Šutjela je.

- Je m'appelle Gerard.[8]

Ona se iznenadi; govorio je tečno pariški francuski.

- Izvrsno govorite francuski.

- I trebao bih. Moji su me poslali ovamo na školovanje u osmoj godini. Vratio sam se kad mi je otac ubijen. Bilo mi je tada šesnaest, ali nisam to mogao podnijeti, čim sam dobio neku kintu, krenuo sam natrag, ravno u Pariz. školovanje u Francuskoj - to, bogme, nije jeftino. Mora da mu obitelj ima novaca.

- Što vam je bio otac? - priupita ga.

- Svodnik - mirno će on - ili svugdje je imao prste. Bijeloj se gospodi nije sviđala njegova crna boja, pa su ga sasjekli u nekoj ulici. Okrivili su za to nekog prolaznika, naravno... Crnca, objesili ga, i sve se sredilo.

- Žao mi je.

- Otac je govorio da će to oni jednog dana uraditi. Nije se žalio; živio je dobro.

Gromoglasna glazba presta, grupa siđe s pozornice, a začu se neka lagana melodija s gramofona.

- Baš smo lijepo razgovarali - reče ona i htjede se vratiti za stol.

Njegova je ruka zaustavi.

- Ne moraš se tamo vraćati. šutjela je.

- Činiš mi se kao da si za slogu, a tamo imaš same bezmudaše.

- Na što ciljaš? - upita ga.

- One stvari. To je meni ostalo od starog. Ja sam za slogu. Da se nađemo vani?

Opet je šutjela.

- Vidio sam ti po pogledu; s onom ruljom tamo mora da ti se smučilo. - Iznenada se nasmije. - Jesi li se kada šikala sa crnim?

- Nisam - odgovori, a bila je i istina.

- Bolji sam nego što za nas govore.

Ona pogleda prema stolu: Jacques je još uvijek razgovarao s Engleskinjom. Vjerojatno nije ni primijetio da je nema za stolom. Okrene se Gerardu.

- U redu, ali imat ćemo samo sat vremena. Onda moram otići.

- Sat je dosta - nasmije se on. - Za sat vremena šibnut ću te na mjesec i natrag.

2.

Kad je izišla, čekao ju je na pločniku, nasuprot diskača, i promatrao ulične umjetnike; spremali su stvari za odlazak. Na zvuk njenih potpetica okrene se.

- Je li bilo problema? - upita je.

- Nije. Rekla sam da idem u toalet. Nasmiješi joj se.

- Hoćemo li pješke? Stanujem tu blizu, u ulici kraj Le Gorille.

- Jedini način da se leti - odgovori ona i krene s njim u ikorak.

Iako su već bili sitni sati, mnoštvo je još šetalo gore-dolje. Gledanje je glavna zabava ovdje, pa se svijet i zaokupio time: promatrali su jedni druge i divili se raskošnim jahtama, vezanim uzduž jedne strane ulice. Mnogima je to bilo jedino što si mogu priuštiti, jersezonske cijene za sobe i hranu ispraznile suim džepove. Francuzi nemaju milosti za turiste bilo koje narodnosti, pa bili to i njihovi vlastiti.

Kod Le Gorille je mirisalo na pržena jaja i pomfri. Skrenu iza ugla i počnu se penjati uskim pločnikom. Na pola bloka on zastane ispred vratijuneke stare zgrade, u čijem je prizemlju bio butik. Otvorio je vrata teškim starinskim željeznim ključem i upalio svjetlo na hodniku. - Na drugi kat - napomene. Slijedila ga je starim drvenim stepenicama. Njegov je stan bio na samom vrhu. Ova su vrata imala moderniju bravu. Otvorio ih je i pridržao.

Ona uđe. Soba bijaše u mraku. Vrata se zatvore. Začuje se škljocanje prekidača; soba se ispuni nježnim crvenim svjetlom dviju lampi kraj kreveta. Radoznalo je razgledala sobu. Namještaj jeftin, izderan, baš onakav kakvim Francuzi opremaju sobe za izdavanje

preko ljeta. U kutu sobe umivaonik, ispod njega bide na stalku, a jedna uska vrata vode u WC. Nema kade, tuša ni kuhinje. Kuhalo je na nekoj komodi, kraj ormara. Uhvati njen pogled, pa reče:

- Nije bog zna što, ali je dom. Ona se nasmije.

- Vidjela sam i gore. Sretan si što ti toalet nije na hodniku.

Prišao je komodi i otvorio ladicu. Izvadi cigaretu marihuane i pripali je. U nozdrve joj se uvuče sladunjavo ljut dim. On joj pruži cigaretu i napomene:

- Nemam nikakvog pića.

- Nije važno - na to će ona i povuče dim. - Dobra trava.

- Donio mi je jedan prijatelj, baš iz Carigrada. Ostavio mi je i nešto zaista dobrog kokaina. Uzimaš li ga?

- Katkad - odgovori i vrati mu cigaretu. Gledala ga je kako uvlači dim. Odloži torbu i priđe mu. U glavi joj je šumjelo, a između nogu se već ovlažila. Stvarno dobra trava, kad joj je već nakon jednog dima ovako. Potegne ga za čvor košulje.

- Hoćemo li razgovarati, ili se fukati - upita. - Imam samo jedan sat.

Oprezno je stavio cigaretu na pepeljaru, zatim joj razgne bluzu i otkrije nage grudi. Obuhvati ihrukama, pa joj je gnječio bradavice između palca i kažiprsta, sve dok je ne prožme bol.

- Bijela kuja - podrugljivo će on sa smiješkom.

- Crnčino - uzvrati mu istim tonom. Prisili je da klekne.

- Moli malčice, ako želiš crni kurac u svojoj toploj maloj maci.

Odvezala mu je košulju, sad povuče patent na trapericama. Ispod nije nosio ništa; penis mu iskoči. Ona mu ga uhvati i povuče prema ustima.

Rukom joj zadrži glavu i oštro naredi:

- Moli!

Pogleda ga, pa šapne:

- Molim te.

Nasmiješi joj se, povuče ruku i pusti da ga uzme u usta, a on dohvati iz otvorene ladice komode malu bočicu s kokainom. Zlatna žličica bila je za vrh bočice pričvršćena lančićem od niza bisernih zrnaca. Vještim pokretom zahvata punu žličicu praška i ušmrkne. Onda ju pogleda.

- Na tebi je red.

- Meni je divno - ona će, ljubeći i ližući mu testise - ne treba mi.

On je ščepa za kosu i povuče joj glavu natrag.

- Bijela kurvo! - Podigne je, napuni žličicu i gurne joj je pod nozdrve. - Učini što kažem, šmrči!

Ona udahne i povuče prah u nos. Gotovo u isti čas pod drugom joj je nozdrvom bila puna žličica. Ovog joj puta nije morao narediti, ona udahne. U nosu osjeti laganu omamu, a onda joj u mozgu nastane eksplozija; sva joj se snaga spusti u genitalije.

- Gospode! - vikne. - Ludo je. Svršila sam šmrčući.

On se smijao.

- Ne znaš ti još ništa, curice. Pokazat ću ti ja još neke trikove, koje me naučio moj stari. Čas zatim bili su na krevetu, goli. Smijala se; nikad se nije tako dobro osjećala. On ponovo zahvati praška, natrlja njime desni, pa dadne i njoj. Lizao joj je bradavice, smočile su se od njegovog jezika, a onda ih pospe bijelim praškom, pa ih je obrađivao i ustima i prstima.

Još joj nikad nisu tako nabrekle i tako očvrsle. Učini joj se da će prasnuti u agoniji užitka. Poče se tresti i jecati:

- Jebi me! Jebi me!

- Još ne - smijao se on - tek počinjemo. Presavije joj noge i pospe kokaina na klitoris, zatim joj zavuče glavu među noge.

Trenutak poslije je vrištala kao nikad do tada. Svaki je orgazam bivao jači. Dohvati mu penis, pa ga povuče k sebi. Požudno ga je sisala; da ga bar može progutati, da joj se ugušiti tom ogromnom divnom alatkom.

On je iznenada odgurne. Gledala ga je širom otvorenih očiju, bez daha. Klečao joj je među nogama, a penis mu se pružao prema njoj. Sada je uzeo bočicu i posipao prašak po svjetlucavom mokrom glaviću, sve dok nije izgledalo da je posut šećerom. Onda joj jako raširi noge, pa poče polako prodirati u nju.

Osjeti kako joj se pluća skupljaju. Bio je tako velik. Na tren se poboja da ga neće moći primiti, a onda je već sav bio u njoj. Prođe dugi miran trenutak. Brujanje joj je dopiralo sve do trbuha. Polako se počeo micati, u početku nježno uz dugo, blago milovanje, zatim sve brže i brže, dok nije udarao poput čekića.

Čula je svoj vrisak negdje u daljini, a orgazam za orgazmom joj je prožimao tijelo. Nikad nije doživjela ovako nešto. Nikad. Ona, koja je uvijek mislila da je ta vrsta seksualnog uzbuđenja nešto o čemu ljudi samo pričaju ili čitaju. Nekakva igra, kojom prikrivaju osjećaje. Ako i jest istina, čini joj se da je iznad njenih osjećajnih mogućnosti. Za nju je seks trijumf nad muškim rodom, a svako zadovoljstvo je sasvim slučajno. Ali, ovo je nešto drugo. Sada je potpuna: daje i uzvraća joj se, uzima i nju uzimaju.Konačno više nije mogla.

- Stani! - vikne. - Molim te prestani!

Njegovo se tijelo smiri, bio još je bio ukrućen u njoj. Pogleda ga; orošeno mu lice i brada svjetluca na mutnom crvenom svjetlu poput bakra. Nasmije se, a zubi mu bijesnu.

- Jel' ti dobro, bijela curo? Ona polako klimne glavom.

- Jesi li svršio?

- Ne. Jedino mi to stari nije rekao kako. Treba zadovoljiti damu, a to je dovoljno da ne usreći tebe.

Dugo ga je promatrala, onda iznenada poče neuračunljivo plakati.

Ćasak ju je gledao, zatim bez riječi ustane i ode do umivaonika. Nagne se, izvuče bide, pa pusti vodu. Uspravi se i objasni joj:

- Moraš pustiti da teče par minuta, ako hoćeš toplu vodu.

Otvori mali ormarić iznad umivaonika, izvadi ručnik li krpu za pranje te ih objesi preko cijevi, a onda opipa prstom vodu i reče:

- Spremno za tebe. Šuteći ga je promatrala.

- Pa rekla si da imaš samo sat na raspolaganju, zar ne?

Ona potvrdi i sjedne.

- Ne znam mogu li hodati.

- Sve će biti u redu čim se pokreneš. Ustala je. Imao je pravo; nakon prvog koraka snaga joj se vratila, čučne iznad bidea, pa uzme sapun i krpu, koju joj je pružio. Brzo se opere. Mlaka je voda osvježi. Obriše se ručnikom i počne oblačiti. On se prao.

- Žao mi je što nisi svršio.

- Sve je u redu. Obećao sam ti putovanje na mjesec, pa sam ti to htio i pružiti.

- I jesi. Nikada neću zaboraviti. Oklijevao je.

- Možda ćemo još koja put.

- Možda. - Bila je već obučena. Iz torbe izvadi novce i pruži mu nekoliko velikih novčanica. - Nadam se da nemaš ništa protiv.

Uzeo je novac.

- Ne moraš, ali ga mogu upotrijebiti.

- Nisam ti dala puno drugog.

- Jesi, puno si mi dala, curo. Ostavila si sve svoje prijatelje i pošla sa mnom, a to je nešto.

Ona se žacne na ton njegovog glasa.

- Poznaš li me?

On odmahne glavom.

- Ne.

- Kako to da si mi prišao?

- Vidio sam te na plaži, kad je onaj čovjek poslao Jacquesa pred tebe.

- Znaš Jacquesa?

- Znam. Bio sam noćas s njim. Trenutak je šutjela.

- Je li Jacques ...

- Jest. Bolje bi mu bilo da je djevojka.

- A ti?

- Volim jebati. Sve mi je ravno do mora, samo nek' ima rupa da ga usadiš.

- Poznaš li onog što je razgovarao s Jacquesom?

- Nikad ga nisam vidio. Tamnokos je, a govori francuski s arapskim naglaskom. Čuo sam kako kaže da Jacques noćas mora nešto učiniti, jer ti sutra putuješ za Kaliforniju, i neka on, Jacques, ne brine, jer je on uredio sve, pa te San Marco neće moći odvesti u Cannes.

Odjednom je sve shvatila. Jusuf jedini zna za njen odlazak. Došao je iz Pariza da utanači putovanje prema Baydrovim uputama.

Davno je čula za nekakvu vezu između Jusufa i princeze Mare. Pa da, Mara joj je gurnula Jacquesa u naručaj. Što li od svega toga ima Jusuf? Misli li možda upotrijebiti to kao dokaz za Baydra?

Prođu je srsi od straha. Jusuf je zaista nikad nije volio, ali nije izgledao spreman na podvalu.

Ništa joj nije jasno, samo zna - najbolje se noćas vratiti u vilu.

A 'baš je to bio problem. Iza ponoći u St. Tropezu nema taksija, a svom šoferu Guyu je dala slobodno, pa ga sada ne može nazvati.

Pogleda Gerarda.

- Imaš li auto?

- Nemam.

Sad se zbilja zabrine.

- Imam motor. Ako ćeš na zadnje sjedište, povest ću te natrag.

- Baš si srce - nasmiješi se ona s olakšanjem, pa ga zagrli i poljubi u obraz. - Bit će sjajno.

Skine joj ruke, iznenađen i zbunjen.

- Nemoj biti suviše sigurna, curo. Vidjet ćemo što ćeš misliti kad stigneš.

3.

Krenuli su iz Pariza prije dva sata. Upravo se trebao poslužiti ručak.

Jordana se obrati Jusufu:

- Malo bih odspavala. Jusuf otkopča pojas i ustade.

- Naredit ću da vam pripreme ležaj - reče, pa pogleda Dijanu, Jordaninu sekretaricu; drijema na sjedalu do njega, kraj prozora. Pred njom, na poslužavniku, neispijena čaša s pićem.

Priđe glavnom stjuardu, kraj kuhinje.

- Gospođa Al Faj se želi odmoriti.

- Ali sad ćemo donijeti ručak - pobuni se stjuard.

- Nije gladna.

- U redu, gospodine - brzo će stjuard, pa nestane među zavjesama između prvog razreda i prostorija za poslugu.

Jusuf se okrene i pogleda Jordanu; oči je zaklonila iza velikih tamnih naočala, no na licu ni traga neprospavanoj noći. Na krilu joj časopis Air Francea; lista ga i ipijucka bijelo vino.

Jedva je savladavao zijevanje. Iscrpljen je. Na nogama je jutros od četiri, kad ga je nazvao Jacques i javio da je nestala.

San Marco je još bio u luci, njoj nigdje traga. Jacques je obišao sve otvorene .restorane i diskače. Spustio je slušalicu bijesan. Nije mogao učiniti ništa nego čekati jutro, dok pođe po nju i odvede je na aerodrom. Nije više ni oka sklopio. Sve je propalo. A toliki je novac dao Jacguesu, skovao toliko planova. Tog je jutra naredio u garaži citroena

da se Jacquesu oduzme auto, no ni to ga nije utješilo.

U vilu je stigao oko devet. Jordana je upravo doručkovala. Ne reče ni riječi o prošloj večeri, niti spomene kako se vratila kući. Jedan čuvar vile mu je rekao da je u pet došla taksijem iz Cannesa.

U automobilu na putu za aerodrom, objasnio joj je plan putovanja. Imaju četiri zadnja mjesta u prvom razredu. Dva su za nju, on i sekretarica sjedit će iza nje. Rezervirao je i prva tri mjesta u odjeljenju blizu osoblja, tako da tamo može prileći i odmoriti se. Za prtljagu se također posebno pobrinuo; smještena je u kabini, pa u Los Angelesu neće morati čekati zbog nje. Dočekat će ih izvanredan carinik i odmah će se prebaciti u helikopter za Rancho del Sol. Avion treba stići u Los Angeles u četiri popodne po američkom vremenu, a večera na Ranchu del Sol je u osam; ako se sve bude odvijalo po planu, imat će dosta vremena za odijevanje.

Vrati se stjuard.

– Ležaj je spreman.

– Hvala – Jusuf će, pa priđe Jordani. – U redu je.

Ona ustade, izvadi iz torbice bočicu i istrese u ruku dvije tablete. Brzo ih proguta s gutljajem vina.

– Tek da budem sigurna da ću spavati.

– Naravno.

– Neka me probude barem sat i pol prije prizemljenja.

– Pobrinut ću se za to. Dobro se odmorite.

Na tren se zagleda u nj.

– Hvala.

Promatrao je kako nestaje među zavjesama, onda se zavali u sjedalo. Dijana se promeškolji, ali ne otvori oči. On pogleda na sat, zatim kroz prozor. Još jedanaest sati vožnje. Ovaj put zijevne, pa zatvori oči u nadi da će se moći odmoriti.

Air France je zbilja solidna kompanija. Oko sjedala su montirane pokretne zavjese, namijenjene rezervnoj posadi, ili putnicima na dugotrajnim letovima. I zavjese na prozorima 'bile su navučene, pa kad se ispružila i povukla deku, bila je ugodna tmina.

Ležala je mirno d čekala da tablete za spavanje počnu djelovati. Malaksalost ju je polako obuzimala, a cijelo tijelo boljelo. Još uvijek osjeća drndanje motocikla po cesti, dok su u svitanje jurili prema Cannesu. Opreza radi, Gerard ju je iskrcao kod željezničke stanice, u centru grada. Tamo uvijek ima taksija.

Ponudila mu je još novaca, ali je odbio.

- Dala si mi dosta.

- Hvala - reče ona.

- Potraži me kad se vratiš u St. Tro. - On zapali motor.

- Hoću. Još jednom... hvala.

Bio joj je posudio zaštitni šljem. Sad ga pričvrsti za zadnje sjedalo.

- Do viđenja - dovikne li odjuri.

Gledala je za njim sve dok nije zamakao iza ugla, prema moru, a onda se odšeta do prvog taksija i uđe.

Stigla je u vilu u pet i pet. Već je rudjela zora. Uza zid su bili brižljivo poslagani kovčezi, još uvijek otvoreni, u slučaju da u zadnji čas treba još štogod staviti unutra. Na noćnom ormariću poruka od sekretarice, prislonjena na svjetiljku. Bila je kratka, u Dijaniinom stilu.Odlazak iz vile - 9 h.

Polazak iz Niče za Pariz - 10 h.

Polazak iz Pariza za Los Angeles - 12 h.

Dolazak u Los Angeles - 4 h po pacifičkom vremenu.

Opet pogleda na sat. Želi li doručkovati s dječacima u sedam, nema smisla ni lijegati. Bolje da se otušira, spavat će u avionu.

Ode u kupaonicu, otvori ormarić ,s lijekovima i izvadi bočicu

tableta. Strpa Dexaminol u usta i proguta ga s vodom. Držat će je budnom, bar dok avion krene iz Pariza.

Polako se svuee, pa se pogleda u ogromnom ogledalu na zidu. Najprije grudi. Na mjestima gdje ih je Gerard stiskao zamjećuju se modrice, no, na slabom se svjetlu ne vide, a s malo pudera za tijelo neće se uočiti ni po danu. Trbuh joj je ravan, na bedrima i bokovima nema naslaga. Stavi ruku na pubis, nježno razdvoji mekane bijele dlačice, pa se kritički ispitivala. Osjećala je kako joj je vagina teška i nabrekla, uz to je malo crvena i nadražena. Zadrhti sjetivši se kako ju je Crnac uzeo. Nikad nije ni sanjala da može toliko puta svršiti. Opet se vrati do ormarića za lijekove, sad uzme kutijicu Massengila. Ispiranje joj neće naškoditi, barem će djelovati umirujuće. Dok je tako razmišljala, pade joj na um nešto drugo.

A što ako Crnac ima venerič nu bolest? Uvijek postoji mogućnost, pogotovo kad je peder. Negdje je čitala da je najveći postotak venerič nih oboljenja baš kod homoseksualaca. I po treći put otvori ormarić za lijekove. Ovaj put proguta dvije tablete penicilina. Stavi cijelu bočicu u torbu, jer će joj trebati slijedećih par dana.

Dexamyl je počeo djelovati, pa kad se isprala na bideu, pođe ravno pod tuš. Toplo, hladno, toplo, hladno - tri puta, tako ju je naučio Baydr. Gotovo. Sad se osjeća kao da je spavala cijelu noć.

Sjedne za toaletni stolić i poče se šminkati. Poslije se odjenula i u blagovaonici se pridružila dječacima.

Dečki se iznenade. Nije običavala doručkovati s njima. Oni su uvijek dolazili k njoj u sobu, kad bi se probudila, a to je uglavnom prije ručka.

- Kamo ćeš, mama? - iznenadi se Muhamed.

- Idem k tati, u Kaliforniju. Lice mu zasja.

- I mi?

- Ne, dušo. Idem na kratko, vratit ću se za par dana.

Razočaranje mu se vidjelo na licu.

- Hoće li tata doći s tobom?

- Ne znam - ona će. I zaista, nije znala. Baydr joj je samo javio da dođe, o budućim planovima - ni riječi.

- Nadam se da hoće - reče Samir.

- I ja također - na to će ona.

- Mora čuti kako dobro govorimo arapski.

- Hoćeš li mu ti reći, mamice? - upita Muhamed.

- Hoću. Tata će se ponositi vama. Dječaci su se smješkali.

- Reci mu da nam nedostaje - napomene Muhamed.

- Hoću. Samir je pogleda.

- Zašto tata ne dođe kući kao i svi drugi očevi. Taite mojih prijatelja se vraćaju kući svake večeri. Zar nas ne voli?

- Tatica vas voli obojicu, ali ima puno posla i naporno radi. Svakako vas želi doći vidjeti, ali ne može.

- Da bar imože doći kući,kao i drugi tate - uporno će Samir.

- Što ćete danas raditi? - zapita Jordana ne bi li promijenila razgovor.

Muhamedovo lice se ozari.

- Dadilja nas vodi na izlet.

- Bit će vam zabave.

- Hoće, ali je puno zabavnije skijati se s tatom po vodi.

Gledala je sinove. Njihova ozbiljna lica i velike tamne oči dirnu je. Tako su slični ocu. Ne može im ona puno koristit. Dječacima treba uzor po kojem se oblikuju, a to je otac. Pitala se, zna ii to Baydr. Ponekad se pitala i mari li on za išta drugo osim za posao.

U sobu uđe dadilja.

- Dečki, vrijeme je za sat jahanja - zovne ih svojim suhoparnim

škotskim glasom. - Učitelj je stigao.

Oni skoče i uz ciku jurnu prema vratima.

- Samo trenutak, momci - zaustavi ih ona. - Niste li nešto zaboravili?

Dječaci se pogledaju, pa posramljeno pohrle natrag, majci, i pruže joj obraze da ih poljubi.

- Pade mi nešto na pamet - Samir će, uzgledavši u nju.

Pogleda mališu pa se nasmiješi. Znala je što je na redu.

- što?

- Kad se vratiš, iznenadi nas poklonima. Nije li ideja dobra?

- Izvrsna. Kakav dar imaš na umu?

Mališa se nagne i šapne nešto bratu, a Muhamed klimne.

- Sjećaš se onih baseball kapa, što tata nosi na brodu?

Ona potvrdi.

- Možeš li nam nabaviti nešto slično?

- Pokušat ću.

- Hvala, mamice - u jedan glas će oni. Poljubi ih još jednom, a oni otrče ne okrećući se. Trenutak je sjedila za stolom, onda ustane i vrati se u sobu. U devet sati Jusuf je stigao autom. Čekala ga je spremna.

Poče joj se drijemati, malo od brujanja aviona, malo od tableta. Sklopi oči i pomisli na Jusufa. što li hoće? Radi li to na svoju ruku, ili na Baydrov nagovor? Pa i to Baydrovo izbivanje je čudno. Već tri ga mjeseca nema. Nikad nisu tako dugo bili odvojeni. Ne, ne radi se o drugoj ženi. Pozna ga ona dobro - to nije u pitanju. Znala je sve o Baydru i njegovim ženama puno prije njihovog vjenčanja. Baš kao što je i on znao za njene prolazne veze.

Ne, ne, ovo je nešto drugo. Dublje i važnije. Ali ona neće saznati što je na stvari, ako joj on ne kaže.

Doduše, on je po mnogo čemu zapadnjak, a ona je postala Muslimanka, no među njima je jaz od tisuću godina, tisuću godina različitih filozofija. Iako je Prorok dao ženama do tada najveća prava, nije im dao punu ravnopravnost. Sva su njihova prava, zapravo, podređena užitku muškaraca.

U njihovom je odnosu to jasno. I njoj, i njemu. On joj može oduzeti sve, čak i djecu ako želi, sve je njegovo.

Jeza je prođe, pa odbaci pomisao. Ne, neće to učiniti. Još mu je uvijek potrebna. I sada mu je potrebna, jer u zapadnom svijetu on je stranac, a kada je ona uza nj, to više nije tako strašno.

Bila je to Jordanina zadnja misao. Onda je utonula u san.

4.

Podnevno sunce probijalo je kroz granje u lođu ispred Polo-dvorane hotela Beverli Hills, šarajući nježnim crtama po ružičastim stolnjacima. Baydr je sjedio u sjeni, njemu nasuprot Carriage i dva Japanca. Upravo su završili objedovati.

Noževe i vilice pažljivo su položili na tanjure, na evropski način, znak da je blagovanje gotovo. - Kavu? - upita ih.

Oni kimnuše. Zovne konobara i naruči četiri kave. Ponudi im cigarete. Oni odbiju, a on zapali, pa je sjedio i promatrao ih.

Stariji Japanac reče nešto pratiocu na svom jeziku, na što se mlađi nagne preko stola i reče:

- Gospodin Hokkaido pita imate li vremena razmotriti naše prijedloge.

Baydr se obrati mladiću, iako je znao da Hokkaido razumije svaku riječ:

- Razmišljao sam o tom.

- I? - Mladić nije mogao zatomiti nestrpljenje.

Na licu starijeg Baydr spazi tračak negodovanja koji brzo nesta.

- Neće ići. Sporazum je jednostran.

- Ne razumijem - na to će mladić.

- Spremni smo izgraditi deset tankera, po cijeni koju ste sami odredili. Želimo samo da ih financirate preko naših banaka.

- Mislim da ne shvaćate - mirno odgovori Baydr. - Vi govorite o kupoprodajnom govoru, a mene zanima stvaranje kompletnog

konzorcija. Ne vidim svrhe da se natječemo jedan s drugim da bi kupili izvjesna dobra. Uspijemo samo podići cijenu koju konačno platimo. Uzmite, na primjer, posao s Rancho del Sol. Upravo ga je kupila jedna vaša grupa.

– To je neko drugo društvo, naše nije – brzo će mladić. – Nisam znao da ste vi zainteresirani.

– Pa i nisam, ali na tom području nas interesira nešto drugo, a i vas također. Kao rezultat... cijena se podvostručila, pa koji god od nas dobije taj posjed, izgubio je na samom početku.

– Pregovarate li preko vaše banke u La Jolli? Baydr potvrdi.

Mladić se obrati Hokkaidu na japanskom. Govorio je brzo. Stariji je Japanac slušao i klimao glavom. Onda odgovori, a mladić prenese:

– Gospodin Hokkaido žali što smo bili konkurenti za taj posjed, no veli da su pregovori počeli prije no što smo s vama stupili u vezu.

– I meni je žao, zato sam vam se i obratio. Htio bih da se nagodimo. Ni jednome nije potreban tuđi novac. Svatko ima i više nego dovoljno. Ako budemo surađivali, mogli bi se uzajamno pomagati u drugim stvarima. Stoga sam vam i predložio izgradnju tankera.

– Ali vi i to otežavate. Izgradit ćemo vam deset tankera koje želite, ali odakle smoći odmah deset tankera za isporuku. Na tržištu nema nijednog.

– To mi je poznato, ali vaša i brodska kompanija ima više od stotinu. Jednostavno ih možete prebaciti na nas, a pošto biste i vi imali pedeset posto udjela u tom društvu, nikako ne biste bili na gubitku.

– Kako ne? Izgubit ćemo pedeset posto prihoda od njih, a što ćemo dobiti za uzvrat?

– Pedeset posto prihoda od onih deset koje izgradite, a to nije malo. Vaša bi vlada sigurno blagonaklono gledala na toliki dobitak od stranih investicija.

– Mi se ne moramo potvrđivati na taj način.

– Prilike se u svijetu mijenjaju – mimo će Baydr. – Dovoljna je jedna kriza na zapadu… i vaša se povoljna bilanca mijenja.

– Za sada nema ni traga krizi.

– Nikad se ne zna. Dođe li do promjene u svjetskoj opskrbi energijom, nastat će silan zastoj u svemu. Onda ćemo se suočiti s dva problema: nećemo imati nffcišterija, a produktivnost će nam opasti.

Mladić se opet obrati Hokkaidu. Stariji ga sasluša, pa se okrene Baydru i progovori engleski.

– Ako prihvatimo vaš prijedlog, hoćete li tim tankerima dovoziti naftu u Japan?

Baydr potvrdi.

– Isključivo? Baydr opet potvrdi.

– Za koliko nafte možete jamčiti?

– To bi ovisilo isključivo o odobrenju moje vlade. Mislim da bi se uz dobre uvjete mogao postići povoljan ugovor.

– Bi li mogli osigurati klauzulu najpovlaštenije nacije?

– Bih.

Hokkaido je trenutak šutio. Onda progovori jasno i precizno:

– Da ponovim, gospodine Al Faj. Ako vam sada damo pet brodova u pola cijene i izgradimo drugih pet, na naš trošak, vi ste voljni upotrijebiti te brodove za prijevoz nafte, koju od vas kupujemo, u našu zemlju.

Baydr je šutio. Lice mu bezizražajno. Japanac se iznenada nasmije.

– Sad mi je jasno zašto vas zovu Gusarom. Zaista ste samuraj. Ipak, razgovarat ću o ovome s mojim suradnicima u Japanu.

– Naravno.

– Možete li doći u Tokijo ako vas budemotrebali?

- Mogu.

Japanac ustade, Baydr također. Gospodin Hokkaido se nakloni i pruži ruku.

- Hvala na ručku, gospodine Al Faj. Bilo je jako ugodno, a uz to smo i štošta saznali.

- Hvala vama što ste mi posvetili vrijeme I pažnju.

Kad su Japanci otišli, Carriage mahne konobaru.

- Ne znam što im nije pravo - nasmije se - pa mi plaćamo ručak. - Potpiše ček i doda: - Michael Vincent nas čeka u bungalovu.

- U redu. Kad stiže Jordana?

- Avion bi trebao doći u četiri, ali kasni oko pedeset minuta. Provjerio sam prije ručka. Moramo krenuti iz hotela prije tri i pol.

Izašli su kroz Polo-dvoraniu na sunce i krenuli prema bungalovu. Koraci su im odjekivali na ružičastoj cementnoj stazi.

- Jesi li provjerio kako je na Ranchu del Sol? - upita Baydr.

- Sve je spremno. Za tebe smo uzeli privatnu kuću kraj glavne zgrade, s pogledom na igralište golfa. Bankari su sami rezervirali sobe u klubu. Večera će biti u ekskluzivnoj prostoriji, a počet će se s koktelima. Tako ćemo imati prilike upoznati se međusobno.

- Je li tko otkazao?

- Nije, svi će biti tamo. Znatiželjni su, jedva čekaju da te vide, kao i ti njih.

Baydr se nasmije.

- Što li bi rekli da dođem u narodnoj nošnji? Carriage se pridruži smijehu.

- Sigurno bi se usrali. Već govore da očekuju vidjeti običnog divljaika. To je tamo vrlo snobovska grupa. Sami čistunci. Nikakvi Židovi, katolici ni stranci.

- Onda će im se svidjeti Jordana - na to će Baydr. To je istina. Ona

je rođena i odgojena u Kaliforniji, a oni nisu veći čistunci od nje.

- Sigurno hoće.

- Ipak, neće biti lako. Primijetio sam nedostatak entuzijazma u njihovim težnjama što se tiče novog posila, a mi smo izgubili neka važna konta otkako smo preuzeli banku.

- Prema njihovim izvještajima, oni za to okrivljuju banke u Los Angelesu koje su u rukama Židova.

- To opravdanje je prejednostavno da bi me zadovoljilo. Uvijek postajem sumnjičav, kad mi kažu nešto što misle da ću uzeti zdravo za gotovo. Uiprskali su i ponudu sa Star Ranchom i dopustili Japancima da nas natjeraju da mi nudimo.

- Japanci, kažu, posluju preko banaka Los Angelesa.

- Ne dovoljno dobro. Tamo su zgrabili priliku za investiciju. Mi smo to trebali srediti, prije no što se u Los Angelesu i saznalo za to. Sad neka nam bude ... u Tokijo i natrag.

Bili su već kod bungalova. Carriage otvori vrata, uđu. Poslije blještavila i vrućine na suncu, osvježila ih je hladna, mračna soba s klima-uređajem.

Vincent ustade. Kraj njega na stoliću obavezna čaša whiskyja.

- Baydr, drago mi je što te opet vidim.

- I meni, prijatelju. - Rukovali su se, pa je Baydr zaobišao stolić i sjeo na kauč. - Kako napreduje scenarij?

- Baš zbog toga sam te i želio vidjeti. U početku sam mislio da će biti lako. U filmu se uvijek mora prikazati neko čudo, radi vizuelnog utiska. Tako sam u Mojsiju imao razdvajanje Crvenog mora pred Izraelcima, u Isusu uskrsnuće, ali ovdje nema ničeg. Tvoj Prorok nije stvarao čuda, bio je jednostavno čovjek. Baydr se nasmije.

- To je točno, čovjek... poput svih nas. Ni više ni manje. Zar te to razočaralo?

- U filmskom smislu, jest.

- Po mome bi baš zato njegova poruka trebala biti uvjerljivija i dramatičnija. Upravo stoga što običan čovjek, kao bilo tko od nas, donosi svojim bližnjima Alahovo otkrivenje. Poganski Arapi su ga proganjali, kršćani i Židovi mu se izrugivali. Zar tu nema drame? A što je s progonstvom i bijegom iz Medine, borbom za povratak u Meku? Ima materijala i za nekoliko filmova.

- Možda za Muslimane, no zapadnjacima se neće svidjeti ako ih prikažemo kao narušitelje mira. Ti želiš da ovaj film obiđe svijet, zar ne?

- Da.

- E tu je problem. - Vincent iskapi čašu. - Moramo ga riješiti prije no što počnemo sa scenarijem.

Baydr je šutio. Uvijek isti problem, a u Kur'anu je istina tako očita. Nevjernici ne žele čak ni slušati. Da bar jedanput hoće otvoriti dušu i srce i poslušati Prorokovu poruku. Sinula bi im svjetlost. Zamišljeno pogleda redatelja.

- Ako se ne varam, u tvom su filmu Krista razapeli Rimljani, a ne Židovi, zar ne?

Vincent potvrdi.

- Nije li to iskrivljavanje istine? Zar nisu, zapravo, Židovi osudili Krista na križ?

- Postoje različita mišljenja. Sam je Krist bio Židov, izdao ga je njegov apostol Juda, također Židov, rabini ortodoksnih hramova su ga mrzili, jer je ugrožavao njihovu silu i autoritet, pa stoga mnogi vjeruju da su Židovi nahuškali Rimljane da ga razapnu.

- U tvom su filmu Rimljani zločinci, zar ne?

- Da.

- Onda smo našli rješenje. Snimit ćemo film o Prorokovom sukobu s kureifima, zbog čega je morao bježati u Medinu. Zapravo nije ni ratovao s Židovima, koji su već prihvatili jednoboštvo, nego s tri velika arapska plemena koja su štovala mnoge bogove. Oni su ga protjerali iz

Meke, ne Židovi. Vincent se zagledao u nj.

- To sam čitao, sjećam se, no te događaje nisam nikad promatrao u tom svjetlu. Nekako mi se činilo da su Arapi oduvijek bili uza nj.

- U početku nisu. Kureifi su bili arapsko pleme, ali pogani, mnogobošcj, pa je Muhamed najprije njima i propovijedao o Alahu, a ne Židovima i kršćanima. Upravo njih je prve nazvao „nevjernicima".

- Dobro, pokušat ću na taj način promatrati stvar. - Napuni čašu i pogleda Baydra. - Zbilja te ne interesira pisanje scenarija zajedno sa mnom?

Baydr se nasmije.

- Ja sam poslovan čovjek, a ne pisac. Prepustit ću to tebi.

- Ali nitko ne pozna tu povijest bolje od tebe.

- Pročitaj nanovo Kur'an. Možda ćeš u njemu naći isto što i ja. Jusuf stiže popodne, pa ćemo se svi sastati iza vikenda. Sad izvini, idem na aerodrom, pred ženu. - Baydr ustade.

- Onda te neću zadržavati - na to će Vincent i ustade također. - Baš dobro da smo porazgovarali. Ukazao si mi na pravi put. Odmah ću se dati na posao, sad znam kako započeti.

Pozdrave se i Vincent ode. Baydr se obrati Carriageu:

- Što misliš?

- Ako smijem reći, šefe, trebao bi ga isplatiti i zaboraviti cijelu tu stvar. Jedno je sigurno: s tim ćeš filmom imati samo gubitaka,

- Kur'an nas uči da korist nije samo u dobitku, nego i u dobrim djelima.

- Nadam se da si u pravu, ali ja bih ipak bio oprezan.

- Čudan si ti momak. Zar nikad ne misliš ni o čemu drugom osim o dolarima i centima? Carriage mu pogleda pravo u oči.

- Ne dok radim. Ne umišljam si da si me zaposlio zbog mojih društvenih odlika.

- Svakako, ali ima važnijih stvari od novca.

- Nije moje da o tome odlučujem, bar kad je u pitanju tvoj novac. Dick je slagao papire u torbu za spise. - Moj je posao da te upozorim, kako bi bio svjestan rizika. Ostalo je na tebi.

- Po tebi je film rizičan?

- Jako. Baydr se zamisli.

- Imat ću to na umu. Razgovarat ćemo opet o svemu kad se završi scenarij i učini proračun.

- U redu, šefe.

Baydr se uputi prema vratima spavaonice, pa se okrene i mirno reče:

- Hvala ti, Dick. Ne zaboravi, cijenim tvoje mišljenje i tvoju pomoć.

Dick pocrveni. Baydr je bio škrt na pohvalama.

- Ne trebaš mi zahvaljivati, šefe.

Baydr se nasmiješi.

- Na brzinu ću se otuširati. Bit ću spreman za par minuta; neka auto bude ispred bungalova.

- Dobro, šefe. - Dick je gotovo istog časa podigao telefonsku slušalicu.

5.

Kao i obično, avion iz Pariza je kasnio cijeli sat. Baydr je u sebi proklinjao avionske kompanije. Sve su iste. Uvijek daju prekasno obavijesti o zakašnjenju aviona, i što onda čovjeku preostaje? Sjediti i čekati.

U malom ekskluzivnom salonu zazvoni telefon. Domaćica podigne slušalicu, časak je slušala, a onda im se obrati:

- Nula nula tri se upravo spušta. Trebao bi biti na rampi za koji tren.

Baydr ustade, ona također, pa mu priđe.

- Gospodin Hansen će čekati na rampi i obaviti sve formalnosti u vezi gospođe Al Faj.

- Hvala - na to će Baydr.

U čekaonici se guralo mnoštvo ljudi. Gospodin Hansen im dođe u susret. Bio je to snažan čovjek u uniformi Air Francea. Brzo ih povede prema zabranjenoj carinskoj zoni. Pridruži im se uniformirani carinski službenik. Ušli su u prijemnu prostoriju baš kad je Jordana sišla s aviona.

Zadovoljno klimne glavom. Jordana zbilja zna što treba. Na jugu Francuske izlizane traperice i prozirna odjeća ne izazivaju pažnju, ali na ovommjestu ne pristaje. Stoga se i odjenula kao moderna mlada Kalifornijka. Sve na njoj odgovara prigodi: odijelo Diorove kreacije s umjerenom kratkom suknjom, šešir s velikim obodom, a šminka neupadljiva. Uputi se prema njoj. Ona mu ispruži obraz.

- Dražesna si - reče on.

- Hvala - nasmiješi se ona.

- Jesi li dobro putovala?

- Spavala sam cijelo vrijeme. Namjestili su mi poseban ležaj.

- Odlično, jer nas čeka poprilično posla.

Iza nje se pojave sekretarica i Jusuf u malo izgužvanom tamnom odijelu. Baydr ih pozdravi, a predstavnik Air Francea uzme pasoše za carinsku kontrolu. Baydr povede Jordanu na stranu, da u miru porazgovara.

- Žao mi je, ali ovog ljeta nisam mogao doći k vama.

- I nama, naročito dječacima. Poručuju ti nešto.

- Što?

- Da već dobro govore arapski, i da ih se ne ćeš trebati stidjeti.

- Zar zbilja?

- Zbilja. Hoće da im se stalno govori arapski, razumjeli ili ne.

Smiješio se zadovoljno.

- Drago mi je. - Pogledi im se sretnu. - A ti? Što si ti radila?

- Ništa naročito, uobičajene stvari.

- Izvrsno izgledaš. Šutjela je.

- Je li ove godine bilo dosta zabave?

- Kao i uvijek.

- Nešto posebno?

- Ne naročito. - Zagleda se u nj. - Smršavio si.

- Morat ću više jesti. Ne smijem na Srednji istok ovakav, pomislili bi da su mi nastala teška vremena.

Smiješila se. Znala je o čemu govori. Arapi još uvijek prosuđuju nečiji uspjeh prema njegovom opsegu. Debeli se cijene više nego mršavi.

- Moraš jesti više kruha i krumpira, a i janjetine.

Glasno se nasmijao. Njegov je ukus zapadnjački, ona to zna. Ne voli škrobnu i masnu hranu, a goveđi odrezak mu se sviđa više od svega.

- Imat ću to na umu. Priđe im Hansen.

- Sve je sređeno. Automobil vas čeka na pisti, odvest će vas do helikoptera.

- Onda možemo krenuti - reče Baydr, pa se obrati Jusufu: - Vincent je u hotelu Beverly Hills. Budi s njim preko vikenda i pokušaj točno saznati kako stvari stoje. Javit ću ti se u ponedjeljak.

Jusuf pokuša prikriti razočaranje. Ne voli biti izvan žarišta događaja.

- Zar s Vincentom ima problema?

- Ne znam, ali prošla su tri mjeseca, barem je trebao početi.

- Prepusti to meni, šefe - povjerljivo će Jusuf. - Potpalit ću ga ja.

- Trebat će nam oko pola sata do tamo - reče pilot helikoptera kad su se uzdigli.

- Kako ćemo se odjenuti večeras? Hoće li biti dosta vremena? - upita Jordana.

Baydr pogleda na sat.

- Koktel je u osam, večera u devet. Večernja odijela.

Jordana ga pogleda. Znala je koliko mrzi večernja odijela.

- Sav si se tom posvetio.

- Točno. Želim ostaviti dobar dojam. Imam osjećaj da mi zamjeravaju što sam preuzeo banku.

- Sigiirno će preći preko toga kad te upoznaju.

- Nadam se - ozbiljno će Baydr - ali ne znam. Teško je ući u njihov klan.

- Uspjet ćeš, poznam ja dobro taj svijet. Prognani Pasadenci, ali se ne razlikuju od ikog drugog. Vole paru.

Ogroman buket crvenih ruža što su ga Jordani pri dolasku poklonili predsjednik banke Joseph E. Hutchinson III i njegova žena Dolly, dokazao je da je bila barem djelomično u pravu.

Na vratima se začu tiho kucanje, a onda prigušen Jabirov glas navijesti:

- Sedam i petnaest, gospodaru.

- Hvala. - Baydr je upravo za stolom čitao posljednje banikovne izvještaje. Ustade. Još će se jedanput istuširati, pa obući. Brzo skine košulju i hlače, pa tako gol krene u kupaonicu između njegove i Jordanine sobe.

Otvori vrata. Ona je baš ustala iz mirisave kade, sva blistajući. Na tren je zastao zabezeknut.

- Oprosti - ote mu se bez razmišljanja - nisam znao da si još tu.

- U redu je - ona će s laganim prizvukom ironije - ne moraš se izvinjavati.

Šutio je.

Dohvatila je ručnik, pa se htjede omotati. Njegova je ruka zaustavi. Upitno ga pogleda.

- Skoro sam zaboravio koliko si lijepa. Polako joj uzme ručnik iz ruke i spusti ga na pod. Prstima ju je gladio od obraza preko nabreklih bradavica do nježnog ispupčenog pubisa.

- Baš lijepa.

Ni ne pomakne se.

- Pogledaj me - on će, a glas mu iznenada zapovjednički.

Ona ga pogleda: u očima mu tuga.

- Jordana. - Da?

- Jordana, što je to s nama. Zašto smo se tako otuđili?

Oči joj se iznenada napune suzama.

- Ne znam - šapne.

On je uzme u naručaj i nasloni joj glavu na svoje rame.

- Griješili smo. Odakle početi nanovo? Ne znam ni sam.

Željela mu je govoriti, ali nije smogla riječi. Oni dolaze iz različitih svjetova. U njegovom žena je ništa, muškarac sve. Ona, paik, ima iste potrebe kao i on, iste seksualne i društvene sklonosti. Ako mu to ikaže, smatrat će to napadom na njegovu mušku nadmoć, a mislit će i da nije prava žena. Pa ipak, baš to ih je na početku zbližilo.

Pritisne mu lice na grudi, plačući tiho.

On joj je nježno gladio kosu.

- Nedostajala si mi. - Rukom joj podigne glavu. - Nijedna za mene nije kao ti.

Zašto onda bježiš? čemu druge žene? pomisli ona.

Odgovori kao da joj čita misli:

- One mi ne znače ništa. Samo su za provod. Još je šutjela.

- Je li tako i s tobom?

Gledala ga je ravno u oči. On zna. Oduvijek je znao. Pa ipak, nikada nije o tom govorio. Ona klimne.

Stisnuo je usne, pa uzdahne.

- I raj i pakao počinje ovdje, na zemlji, čovjek ih sam stvara. I ja sam kriv za svoj.

- Ljutiš li se na mene?

- Zar imam pravo? Sudit će nam se kad dođemo pred Alaha i kad se bude čitala naša knjiga. I moji su mi grijesi dovoljni. Ti nisi naša, pa ni naši zakoni za tebe nisu pravi. Samo jedno tražim od tebe.

- Što to?

- Samo nemoj sa Židovom. Za druge ću biti slijep kao i ti.

Ona ponikne pogledom.

- Mora li biti drugih?

- Ne mogu na to odgovoriti umjesto tebe. Ja sam muškarac.

Na to nije mogla ništa više reći. Opet joj podigne glavu i poljubi je.

- Volim te, Jordana.

Priljubila se uza nj, pa osjeti kako njegova toplina struji u nju. Ukrutio se, osjetila je pritisak na trbuhu. Spusti ruku i obuhvati ga. Bio je vlažan i tvrd.

- Baydre! - vikne. - Baydre!

Dugo ju je gledao u oči, onda je obuhvati i podigne. Noge joj se nesvjesno raširе, da ga obujme oko pojasa, a on je polako priljubi uza se. Dahtala je dok je ulazio u nju. činilo joj se da joj u srce gura baklju. Još na nogama, počeo se u njoj polako micati.

Cijelo joj je tijelo bilo u jednoj vatri. Nije se mogla uzdržati; priljubi se uza nj kao majmun pa se grčevito tresla, a tijelo joj prožimao orgazam za orgazmom. Misli su joj luđački jurile glavom. Ovo nije pravedno, nije ono što zaslužuje. Nije kazna za kojom čezne.

Otvori oči i divlje ga pogleda.

- Udari me.

- Što?

- Udari me, molim te. Kao prošli put. Ne zaslužujem bolje.

Trenutak je mirno stajao, onda je polako spusti i skine joj ruke sa sebe. Glas mu iznenada hladan.

- Radije se obuci, ili ćemo zakasniti na zabavu.

Naglo se okrene i vrati u svoju sobu. Ona zadrhti. Dohvati ručnik i umota se. Baš ništa joj ne polazi za rukom.

6.

Sunce zaslijepilo bjelinom, šiljato stijenje i pustinjski pijesak žare. Na toplom se vjetru savija smeđa šikara. Negdje naprijed prestalo je štektanje mitraljeza.

Leila je nepomično ležala u rovu. Znoj joj se skupljao pod pazusima, među dojkama i nogama. Pažljivo se okrene na leđa, pa s olakšanjem odahne. Bol u grudima, što se stvarao od pritiskanja na tvrdo tlo, poče jenjavati. Zime u nebo. Koliko će još ovako? Sirijski plaćenik, koji ih obučava, naredio je da se ne miče dok joj se ne priključi ostatak voda. Pogleda na teški muški sat. Morali su stići bar prije deset minuta.

Stoički se prisili da čeka. Možda je to samo vježba, ali ovdje se, bogme, upotrebljavaju pravi meci, i jedna je žena već ubijena, a tri druge ranjene. Nakon posljednje vježbe, logorom kruži crni vic: fiko će istrijebiti fedajine - oni sami, ili Izraelci?

Zaželi cigaretu, ali se ne pomakne. Na bistrom zraku dim bi bio čisti izazov, netko bi sigurno pripucao. Iza rova začu se šuškanje.

Tiho se prevrne potrbuške i okrene da vidi što je, u isto vrijeme privlačeći pušku. Virne preko ruba rova.

Teška je ruka pogodi posred šljema i nabije joj ga na glavu. Kroz bol ču najamnikov glas:

- Glupa pičko! Rečeno ti je da držiš glavu dolje. Mogao sam te pogoditi sa sto metara.

Uvali se u rov, dahćući. Bio je to zdepast, ojači čovjek, dah mu kratak; a i strpljivost takva.

- Što se to događa tamo gore?

- Otkud ja znam, do vraga - odgovori mu ljutito. - Rekao si mi da ne dižem glavu.

- Ali ti si trebala biti izvidnica.

- Pa kako to dvoje spojiti? - podrugljivo će ona. - Kako ću išta saznati kad mi je glava u rovu?

Šutio je. Bez riječi izvadi kutiju cigareta i ponudi joj. Ona uzme, a on pripali.

- Mislila sam da je pušenje zabranjeno.

- Pička im materina. Već mi je dosta ove glupe igre.

- Kad stiže vod?

- Tek kad se smrkne. Da krenu prije ne bi bili sigurni.

- Zašto si onda došao ovamo?

Gledao ju je, oči mu tamne, pogled mrk.

- Netko ti je morao javiti o promjeni plana.

Ona mu uzvrati pogled. Nije baš on morao doći, mogao je poslati bilo kog drugog. Ali znala je zašto je došao. Valjda je ostala jedina u vodu koju nije imao.

Nije joj baš jako stalo. Mogla bi se pozabaviti s njim da mora, ili želi. Sve su nekako pojednostavnili, svi tradicionalni muslimanski tabui su nestali. U borbi za slobodu, rečeno im je, ženska je dužnost utješiti muškarce i ugoditi im. U novom, slobodnom društvu nitko neće u njih upirati prstom. Jednostavno, i to je način na koji žene pridonose pobjedi.

Skinuo je čuturu s pojasa, odvrnuo čep, pa zabacio glavu i nagnuo čuturu. Voda mu je polakoispirala grlo. Onda ponudi nju. Ona izlije par kapi na prste i obriše pažljivo lice.

- Za ime Alaha, što je vruće - izusti on. Ona potvrdi, vrati mu čuturu, pa reče:

- Imaš sreću, ja sam ovdje već dva sata. Do mraka nema toliko.

Opet se prevrnula na leđa. Sunce joj udaralo u oči pa navuče šljem. Bar će se udobno smjestiti, kad već mora čekati. Domalo primijeti njegov pogled. Buljio je u nju, vidjela je kroz poluspuštene kapke. Postade svjesna tamnih mrlja znoja na pamučnoj uniformi. Pod pazuhom, duž pojasa, među nogama, kao da je označila sve intimne dijelove tijela.

- Odmorit ću se malo, ova me žega dotukla.

Šutio je. Ona podigne pogled. Pri kraju ljeta nebo se čudesno plavi. Neobično. Nekako je to plavetnilo uvijek označavalo kraj ljetnih praznika i povratak u školu. Sjećanja su navirala. Bio je dan kao ovaj, nebo isto ovako plavo. »Otac traži rastavu«, rekla je majka. Zbog one američke kurve. I stoga što je nakon pobačaja ostala jalova, pa mu ne može roditi sina.

Tog se popodneva Leila igrala na plaži sa starijom sestrom. Iznenada se pojavila njihova domaćica Farida. Bila je strašno uzrujana.

- Brzo se vratite kući. Otac vam odlazi, želi se pozdraviti.

- Dobro, presvući ćemo se, kostimi su nam mokri.

- Ne, nema vremena. Ocu se žuri.

Okrene se i odgega u kuću. Slijedile su je u stopu.

- Nije li tata trebao ostati duže? Zašto odlazi? - čudila se Amal.

- Ne znam. Ja sam samo služavka, nije moje da pitam.

Djevojčice izmijene poglede. Farida uvijek sve zna. Kad kaže da ne zna, znači da im ne želi reći. Zastanu pred ulazom.

- Otresite pijesak s nogu - naredi im. - Otac vas čeka u prednjem salonu.

One brzo poslušaju, pa otrče. Otac je čekao kraj vrati ju. Jabir mu je već odnosio kovčege u auto.

Baydr im se nasmiješi. Oči mu neobično tužne. Klekne na jedno koljeno i dočeka ih u naručaj.

- Drago mi je što ste došle na vrijeme. Bojao sam se da ću morati otići bez pozdrava.

- Kamo ćeš, tatice? - upita Leila.

- Natrag u Ameriku, imam važnih poslova.

- Mislila sam da ćeš ostati - razočarano će Amal.

- Ne mogu.

- Ali obećao si nas povesti na skijanje na vodi - prigovori Leila.

- Žao mi je. - Glas mu je bio prigušen, oči se iznenada ovlaže. Čvrsto ih je priljubio uza se.

- Budite dobre djevojčice, slušajte mamu.

Nešto nije u redu, osjećale su to. Ali što?

- Kad se vratiš, hoćemo li onda na skijanje?- upita Leila.

Nije odgovorio, samo ih je još čvršće zagrlio. Iznenada ih pusti i ustade. „Kako je lijep“, pomisli Leila. Ničiji otac nije takav.

Na vratima iza njih pojavi se Jabir.

- Kasno je, gospodaru. Moramo požuriti ako ćemo se držati plana.

Baydr se sagne i poljubi ih, najprije Amal, pa Leilu.

- Djevojčice, uzdam se u obje. Bit ćete poslušne i brinuti se za majku, zar ne?

One šuteći klimnu. Krenuo je prema izlazu, one za njim. Već se spuštao stepenicama, kad ga Leila zovne:

- Tatice, zar te dugo neće biti?

Časak je oklijevao, ali bio je već u autu i vrata su se za njim zatvorila, a odgovor nije stizao. Gledale su kako auto klizi kolnikom, a onda se vrate u kuću.

Farida ih je čekala.

- Je li mama u svojoj sobi? - upita Amal.

- Jest, ali odmara se. Nije joj dobro, pa je molila da je ne uznemiravate.

- Hoće li sići na večeru? - Leila će.

- Vjerojatno neće. Djevojke, sad se okupajte i isperite sav taj pijesak. Za stolom morate biti čiste, došla mama ili ne.

Tek kasno u noć, saznale su što se zbilo. Mamini su roditelji došli iza večere, čim ih ugleda, baka udari u plač.

Brižno ih privuče u naručaj.

- Jadne moje male sirotice, što će biti s vama? - jecala je.

Djed Riad se odmah naljuti.

- šuti, ženo - zagrmi. - Što hoćeš? Na smrt preplašiti djecu?

Amal odmah zaplače.

- Srušio se tatin avion - zakuka.

- Vidiš? što sam ti rekao? - pobjedničkim će glasom djed, pa odgurne ženu i uzme djevojčicu u naručaj. - Tvom se tati nije ništa desilo, živ je.

- Ali baka veli da smo siročad.

- Niste siročad, još imate vašu mamu i vašeg tatu. I nas.

Leila pogleda baku. Staroj se dami šminka razlila po licu.

- Zašto onda baka plače? Starac je bio u neprilici.

- Uzrujana je, jer je tvoj otac otišao, eto zašto.

Leila slegne ramenima.

- Nije to ništa. Tata stalno odlazi i vraća se. To je u redu.

Djed Riad je šutio i gledao je. U salon uđe Farida.

- Gdje ti je gospodarica?

- U svojoj sobi - Farida će, pa se obrati djeci: - Vrijeme je za spavanje.

- Tako je - brzo se složi djed. - Idite u krevet. Vidjet ćemo se ujutro.

- Hoćeš li nas voditi na plažu?

- Hoću, a sad poslušajte Faridu. U krevet. Na stepenicama Leila začu djedov glas:

- Reci gospodarici da je čekamo u salonu. Farida se usprotivi:

- Gospodarica se jako uzrujala. Neće sići. Djedov je glas bio čvrst:

- Hoće. Reci da je važno.

Poslije, već su bile u krevetu, odozdo su se čuli povišeni glasovi. Ispuzle su iz kreveta i otvorile vrata. Majka je govorila oštro i ljutito:

- Poklonila sam mu sav svoj život, a ovo mi je zahvalnost. Ostavlja me zbog neke plavokose američke drolje koja mu je rodila kopile!

Djed je bio tiši, hladnokrvniji, ali ipak se čuo.

- Nije imao izbora, tako je naredio Princ.

- Braniš ga - otpuživala ga je majka. - Braniš nepravdu, urotio si se protiv vlastite krvi i mesa. Važna ti je samo tvoja banka i novac. Dogod je njihov depozit kod tebe, nije te briga što se događa sa mnom.

- A što se to događa s tobom, ženo božja - zagrmi on. - Fali li ti nešto? Milijunerka si. Nije ti oduzeo djecu, a po zakonu je to mogao. Darovao ti je imanje i kuću, ovdje i u Beirutu, i još posebnu rentu za djecu. Zar možeš tražiti više?

- Jesam li ja kriva što mu nisam rodila sina? - plakala je Maryam. - Zašto je uvijek žena kriva? Zar mu nisam rodila djecu, zar nisam bila vjerna, iako sam znala da se svud po svijetu vucara s nevjerničkim kurvama? Tko je živio čestito u očima Alahovim? Sigurno ja, ne on.

- Alahova je volja da muškarac ima sina, a ti mu ga nisi dala. Njegova je dužnost, a ne samo pravo, da osigura nasljednika.

Maryamin glas se stiša, ali se u njemu osjećala prijetnja.

- Možda će jednog dana za to i platiti, mogla bi i to biti volja Alahova. Njegove će kćeri saznatiza njegovu izdaju. On im neće značiti

ništa. Više ih neće vidjeti.

Dalje se nije čulo. Djeca bešumno zatvore vrata i ušuljaju se u krevet. Sve im je bilo čudno i neshvatljivo.

Slijedeći su dan bile s djedom na plaži. On je sjedio u stolici pod suncobranom i čitao novine. Leila ga iznenada oslovi:

- Ako je tata zaista želio sina, zašto se nije obratio meni? Ja bih rado bila dječak.

Djed spusti novine.

- Nije to tako lako, dijete moje.

- Je li istina ono što veli mama? Zar ga više nećemo vidjeti?

Prođe dugi trenutak šutnje, a onda joj odgovori:

- Mama je bila ljuta. Predomislit će se ona već.

Ali nije nikada. Kako su godine prolazile, djevojčice su postepeno prihvaćale majčin stav prema ocu. On, pak, nije ni pokušavao premostiti jaz među njima, pa su na koncu čvrsto vjerovale da je majka u pravu.

Sunce na zapadu, a ljetno plavetnilo potamnilo. Zahladilo. Leila se okrene Sirijcu.

- Koliko još?

- Oko pola sata - smiješio se om. - Za nas dosta. - Pruži ruku prema njoj.

Brzo se odmakla.

- Nemoj. Zurio je u nju.

- Što ti je? Da nisi lezbijka?

- Nisam.

- Onda ne budi staromodna, što misliš, zaštovam daju pilule?

Zagleda se u nj. Svi su muškarci isti. Prezrivo mu odgovori:

- Za moju zaštitu, a ne za tvoje zadovoljstvo. Ponovo se nasmiješio, ovaj put pobjednički, bar je on tako vjerovao.

- Onda dođi, naučit ću te kako se uživa - reče i posegne za njom.

Bila je brza; istog trena osjetio je pušku na trbuhu.

- Sumnjam - mirno će ona. - Mogao si me naučiti kako se rukuje ovim oružjem, ali jebati se već znam.

Pogledao je najprije pušku, pa nju, a onda se iskreno nasmije.

- U to nisam ni trenutka sumnjao, samo sam se bojao da ne zaboraviš.

7.

Leila je krivudala tvrdom pješčanom klisurom sve do redova bodljikave žice. Tu stane hvatajući dah. Onda se okrene i zagleda kroz slabu mjesečinu, Iza nje su polagano koračale velika Egipćanka Soad i Libanonka Aida.

- Gdje je Hamid? - upita ih.

- Otkuda ja znam, do vraga - opsuje Egipćankca. - Trebao bi biti tu, ispred nas.

- Jamila je ogrebla koljeno na prelazu preko klisure - javi se Aida. - Stavljao joj je zavoj.

- To je bilo još prije sat vremena - zlobno će Soad. - Do sada joj je sigurno već i pičku zavio.

- Što ćemo sad? - pitala je Leila. - Trebaju nam škare iza žicu ako mislimo proći ovuda.

- Čini omi se da su kod Faride.

- Javi neka ih pošalje.

Poruka se hitro prenosila od usta do usta, duž cijelog reda žena iza nje. Trenutak kasnije iz rukeu ruku su se dodavale škare, konačno dospiju do Leile.

- Jesi li kad s ovim baratala? - Soad će dodavši joj škare.

- Nisam, a ti?

Soad odmahne glavom.

- Nije valjda strašno teško. Vidjela sam Hamida kako to radi.

S teškim škarama u ruci primakne se ogradi od bodljikave žice pa

se okrene na leđa. Podigne ih polako iznad glave. Sjajne metalne oštrice bijesnu na mjesečini, kratko, samo djelić sekunde, no istog trena negdje sprijeda zaštekće mitraljez. Meci su im fijuikali nad glavama.

- Do vraga - nezadovoljno se izdere Leila, priljubivši se što je više mogla uz zemlju. Nije se usudila okrenuti i pogledati što je s drugima, samo im dobaci: - Gdje ste?

- Ovdje smo - javi se Soad. - Ne mičemo se odavde.

- Moramo dalje, otkrili su nas - na to će Leila.

- Ti idi, ja neću dok ne prestane pucnjava.

- Ako budemo puzale, sigurne smo. Pucaju metar iznad glave.

- To su Arapi - zajedljivo će Soad. - Koliko ja znam nitko ne puca ravno. Ostajemo ovdje.

- Ja ću naprijed. Ako želiš, ostani ovdje cijelu noć.

Pažljivo se okrenu pa trbuh, pa otpuže duž žičane ograde poput raka. Domalo začu iza sebe grebanje. Svrne pogledom otraga: ostale su je žene slijedile.

Zastane tek nakon pola sata. Mitraljez je još uvijek pucao, ali meci im više nisu zviždali nad glavama. Bile su izašle iz njihova dometa.

Ovoga puta nije riskirala. Zgrabi šaku zemlje i premaze škare. Sada nema opasnosti, više nisu sjajne. Ponovo se okrene na leđa i počne rezati. Bilo je teže no što je mislila. U noćnoj tišini, izgleda, nitko nije čuo škljocanje, mada je zvuk bio rezak. Za nekoliko minuta prvi red je bio gotov. Provuče se kroz otvor i krene naprijed. Još dva reda, i na slobodnom su.

Znojila se usprkos studeni. Revno je rezala drugi red. Ovdje su bile dvostruke žice, pa joj je trebalo gotovo dvadeset minuta da ih prereže. Posljednji red je bio od trostruke žice. Prerezala ih je za četrdeset minuta.

Ležala je na leđima, hvatajući dah, a ruke joj i i ramena bridjele od

bolova. Okrene se Soadi.

- I dalje ćemo puzati, sve do bijelih oznaka. Mora da su negdje ispred nas, oko dvjesto metara naprijed. Iza njih smo na sigurnom.

- U redu.

- Zapamtite, glave dolje!

Potrbuške počne puzati naprijed. Dvjesto metara na trbuhu to je kao tisuću kilometara.

Konačno ugleda bijele oznake, svega nekoliko metara ispred. U isto vrijeme začu glasove, muškeglasove.

Leila ispruži ruku i dade znak ženama da šute. Bilo bi sramota, da ih sada otkriju. Sve se pripijuuz zemlju.

Glasovi su dopirali s lijeva. Na mjesečini su se vidjela tri vojnika. Jedan je upravo pripaljivao cigaretu, druga dvojica su sjedila iza mitraljeza., Odbacio je šibicu i ona pade pred Leilino lice.

- One kurve su još tamo vani - reče vojnik s cigaretom.

Drugi ustade mašući rukama da se zagrije.

- Hamid će se naći s mnoštvom smrznutihmačaka.

Vojnik s cigaretom se nasmije.

- Neka meni da koju. Ja ću njih zagrijati.

- Nećeš od njega dobiti nijednu - reče onaj na zemlji. - Ponaša se kao paša u haremu.

Začu se slabo zujanje. Vojnik s cigaretom podigne voki-toki. Govorio je u aparat, pa nije čula što govori, ali je čula kako se nakon razgovora obraća drugovima:

- Javili su se sa položaja broj jedan. Bili su ih pronašli, ali su im opet kidnule. Misle da bi mogle naići ovuda.

- Što seru. Na ovoj se mjesečini vidi pola milje uokrug. Nema ovdje ničeg.

- Ipak, otvorite oči. Ne bi baš bilo lijepo da nas namagarči šaka cura.

Leila se u sebi bijesno nasmije. Baš to i namjeravaju. Ona gurne Soad. - Jesi li čula? - šapne.

Soad klimne. Čula je, sve su žene čule.

Leila široko zamahnu rukom, sve razumješe. Puzat će okolo i doći im s leđa do mitraljeza. Polako krenuše, zadržayaju dah.

Trebalo im je gotovo pola sata da stignu dobrano iz bijelih oznaka, iza mitraljeza. Leila dadneznak.

Žene s poklikom skoče i navale. Vojnici se psujući okrenu i ugledaju pred sobom uperene puške.

- Zarobljeni ste - reče Leila. Kaplar se iznenada nasmije.

- Pa i jesmo - prizna on.

Leila prepozna onog s cigaretom. Likovala je.

- Možda ćete sada drugačije misliti o ženama vojnicima.

Kaplar klimne.

- Možda.

- Što ćemo sad? - upita Soad.

- Ne znam - otpovrne Leila. - Mislim da bismo trebali nazvati i javiti da su se predali. - Onda se obrati kaplaru: - Daj mi voki-toki!

On joj pruži. Još se smijuljio.

- Mogu li nešto predložiti?

- Možeš.

- Vaši smo zarobljenici, zar ne? Leila potvrdi.

- Zašto nas ne silujete prije nego nazovete štab? Nećemo se žaliti, obećavamo.

Žene zahihoću. Leila je bila ljuta. Arapi su najgora vrsta muških

šovinističkih svinja. Pritisne pozivno dugme na aparatu.

Prije no što je i mogla dobiti odgovor, iškrsnu pred njima Hamid i Jamila. Doklatili se kao da su se do sada šetali u parku.

- Gdje ste, do vraga, bili? - izdere se na Hamida.

- Tu, iza vas.

- Zašto nam niste pomogli? Slegnuo je ramenima.

- Čemu? Sve ste obavile kako treba.

Ona pogleda Jamilu. Zdepasta Palestinka imala je izraz olakšanja na licu, a Leila je znala i zašto. Opet se obrati Hamidu:

- Kako ste se provukli kroz bodljikavu žicu?

- Lako - otipovrne on, a usne mu se razvuku u širok smiješak. - Iskopali smo mali jarak i projebali se kroza nj.

Leila je nastojala biti ozbiljna dok god je mogla, ali je na to prasnula u smijeh. Sirijski plaćenik odista ima čudan smisao za humor. Pruži mu voki-toki.

- Evo, najavi nas. Možda ih možeš nagovoriti da nam pošalju kamion. Jedva čekamo da se okupamo.

Iznad tuševa u barakama dizala se para. Žamor je prigušivao pljuskanje vode.

Svaki stalak ima četiri tuša, pa se istovremeno mogu kupati četiri žene. U kupaonici su samo dva stalka, pa se vječno mora čekati red. Leila je običavala pričekati dok se većina istuširа, tako da se ne mora žuriti. Naslonjena na prozor, pušila je cigaretu i slušala žamor.

Već su tri mjeseca otkako je u kampu, a svo to vrijeme provela je na vježbama od jutra do večeri. I zadnja mrvica sala na tijelu davno je nestala. Sada je vitka, čvrstog trbuha i bokova, grudi ju poput dviju jabuka. Sjajna crna kosa pala doramena.

Dan je počinjao gimnasticiranjem i vježbama s oružjem dva sata prije doručka. Slijedila je poduka o upotrebi i čuvanju oružja. Učili su

ih o granatama, plastičnim bombama, te različite tehnike pravljenja i kamufliranja tempiranih bombi i upotrebi tranzistorskih detonatora. Popodneva su provodili vježbajući različite tehnike borbi. Na kraju dana slušale su politička predavanja. Ideološka obuka je i te kako važna, jer se svaka oid njih sinatra misionarkom novog poretka u arapskom svijetu.

Iza političkih predavanja slijedila su predavanja o vojnoj taktici, infiltraciji špijuna, sabotaži, gerilskom ratovanju i diverziji.

Zadnji su mjesec sve što su naučile praktički primjenjivale na otvorenom. Leila je osjećala kako biva sve snažnija. Sve manje je mislila o sebi kao ženi. Svrha za koju je vježbala, opsjela ju je i postala joj način života. Ona i njoj slične stvorit će novi svijet. Pomisli na majku i sestru. One su u Beirutu, još uvijek žive u tom starom svijetu. Njena se sestra okupirala svojom sitnom obitelji i beznačajnim društvenim problemima, a majka je još uvijek ogorčena i srdita na oca zbog načina na koji ju je odbacio, ali ne mijenja svoj način života. Na tren zatvori oči i prisjeti se onog dana na jugu Francuske, prije dolaska ovamo. Njen otac skijao se na vodi sa svojim sinovima u zaljevu ispred Carltona. Zadnji ga je put vidjela prije skoro devet godina. Otad se nije promijenio; još je uvijek visok i zgodan, pun snage i vitalnosti. Da bar shvaća, da bar zna koliko bi puno mogao pomoći Arapima u borbi za oslobađanje od izraelskog i američkog imperijalizma. Kad bi znao za bijedu, patnju i ugnjetavanje svoje braće, ne bi pasivno stajao po strani i dozvolio da se ovo događa. No, ona samo čeznutljivo sanjari. Naravno da on zna za sve to. Mora znati.

On jednostavno ne mari. Rođen je u blagostanju i njegov je jedini cilj da ga poveća. Voli raskoš i moć i sve što skače na njegov mig. Najstrašnije je što nije jedini. Šeici, prinčevi i kraljevi, bankari i bogataši - svi su oni isti, bili Arapi ili ne. Brinu se samo za sebe. Svi su njihovi napori usmjereni prema njima samima. Milijuni seljaka skapavaju u svim arapskim zemljama, a vladari im se voze u klimatiziranim cadillacima, lete privatnim avionima, razbacuju se palačama i kućama po cijelom svijetu, a uz to razmetljivo govore o težnji svog naroda za slobodom.

Konačno će i to doći. Rat protiv stranaca - to je samo prvi korak. Drugi će korak, vjerojatno i teži, biti rat protiv vlastitih ugnjetavača, ljudi poput njenog oca, onih koji sve uzimaju, a ništa ne i dijele ni s kim.

Svi su se već okupali. Leila prebaci svoj veliki: grubi ručnik preko pregrade i stane ispod mlaza' vode. Topla joj je voda godila poput blagog melema. Napetost u mišićima je popuštala. Polako se sapunala. Dodir po koži izazivao je čulno zadovoljstvo.

U tom je nalik na oca. Njegova joj se slika opet pojavi pred očima. Skija. Mišići mu napeti, a tijelo uživa u fizičkom naporu vještine i ravnoteže.

Nasapunala je mekane stidne dlačice pa su tamne kovrdže izgledale prekrivene bijelim pahuljicama. Onda isturi bokove i pusti mlaz ravno dolje na sebe. Tijelo joj obuzme brujanje i toplina. Gotovo nesvjesno, poče se lagano ljuljati. Bokova isturenih, ugleda oca na skijama, a onda je iznenada strese orgazam. Jedan, pa odmah i drugi. Zgrozi se, pa se naljuti i na kraju osjeti gađenje prema sebi samoj. Mučno joj je i pomisliti nešto tako. Naglo zatvori toplu vodu i pusti leden mlaz, pa je tako stajala sve dok nije poplavila od studeni. Onda izađe i omota se ručnikom.

To je ludo. Nikad joj nije ni na um palo nešto slično. Ali to joj je u krvi. Ona je kao otac, majka joj je tako govorila. Rob je tijela; njegove strasti i apetiti se ne mogu zadovoljiti. Majka im je govorila o njemu i njegovim ženama. Njemu nije dovoljna jedna dobra žena. Nečista krv, upozoravala je majka.

Obrisala se, ovila ručnik oko sebe i pošla u spavaonicu.

Soad je imala krevet do nje. Bila je već obučena.

- Što radiš večeras?

Leila dohvati ogrtač.

- Ništa, ostat ću u krevetu i čitati.

Soad se šminkala.

- Imam sastanak s Abdulahorn i njegovimprijateljem. Dođi s nama.

- Ne da mi se.

- Ma. hajde, dobro će ti doći.

Leila je šutjela. Prisjeti se prvog dana u kampu. Soad je došla da bi bila blizu svog momka i svima je govorila kako ne može dočekati da ga vidi. Kad se on nije pojavio, nije se dala smesti. Ozbiljno je shvatila žensku slobodu. Žene u ovoj vojsci su ravnopravne muškarcima i ona se do sada tucala s cijelim muškim rodom u kampu i nije ju boljela glava za to.

- U Kairu se nikad nisam ovako provodila - govorila je i promuklo se smijala.

- Znaš što - ozbiljno će Soad - ako dođeš s nama, prepustit ću ti Abdulaha. To ti je najbolji jebač u kampu. Ja ću se zadovoljiti s njegovim prijateljem.

- Ma neću.

- Za koga je čuvaš? - čudila se Soad. - Pa ako ti osobno ne želiš, to ti je dužnost. I sama zapovjednica je rekla da moramo tješiti i ugađati našim momcima. Za mene nema boljeg načina da se spoji ugodno s korisnim.

Leila se nasmije. Soad je uistinu ograničena.

- Strašna si, ali nijedan od tih muškaraca mi se ne sviđa.

- Dok ne probaš, ne znaš. Muškarci te mogu iznenaditi. I najveći ljubavnici su katkad nikakvi.

Leila odmahne glavom. Soad je upitno pogleda.

- Da nisi djevica?

- Nisam.

- Onda si zaljubljena - zaključi Soad.

- Nisam.

Soad odustane.

- Ne razumijem te.

To je bila najveća istina koju je Soad ikada izrekla. Ali kako uvjeriti ženu da postoje važnije stvari od seksa?

8.

Deset minuta nakon buđenja iznenada se otvore vrata barake. Hamid vikne s ulaza:

- Mirno!

Nastane pometnja, žene skoče, obuku se navrat-nanos i poredaju ispred kreveta.

Hamid se povuče, uđe zapovjednica. Prodornim pogledom svojih oštrih tamnih očiju obuhvati cijelu prostoriju pa stupi u sredinu, Hamid za njom. Neke su žene bile polugole, no nije se na to obazirala.

Prođe par dugih trenutaka šutnje. Kad je progovorila glas joj bio jasan i bezosjećajan.

- Danas vam je zadnji dan ovdje. Vaša je obuka završena, naš posao također. Kamp će se zatvoriti, i svi ćemo krenuti na nove zadatke, na neko drugo mjesto.

Trenutak zastane, žene su nepomično stajale, ne skidajući pogled s njenog lica.

- Ponosim se vama, svima vama. Bilo je onih koji su na nas gledali s prezirom i sumnjom. Govorili su da žene, pogotovo arapske, ne mogu biti dobri vojnici, da su dobre samo za kuhanje, čišćenje i odgoj djece. Nisu imali pravo, mi smo to I dokazale. Vi ste članice Al-Ikhwaha. Ravnopravne ste s muškarcima u našoj vojsci, završile ste obuku, i to s jednakim uspjehom. ?

Među ženama je vladala šutnja. Zapovjednica nastavi:

- Imate na raspolaganju jedan sat vremena. Spremite svoje stvari za odlazak. Sa svakom ću pojedinačno razgovarati i sve ćete dobiti

zadatke. O njima ne smijete međusobno razgovarati. Zadacisu krajnje povjerljivi i tajni, i svaka rasprava o njima smatrat će se izdajom i kažnjavati smrću. Kazna je stroga, jer svako povjeravanje nepogodnoj osobi može izazvati smrt mnogih naših drugova.

Uputila se prema vratima, onda se još jednom okrene i salutira.

- An-nasr, pozdrav. Neka vas štiti Alah.

- Al-nasr - poviču one. - Idbah al-adu.Vrata se za njom zatvore. Nastade opći žamor.

- Mora da se događa nešto veliko.

- Trebale smo ostati još mjesec dana.

- Nešto nije u redu.

Leila je šutjela. Otvori svoju ladicu pa izvadi odjeću u kojoj je došla. Uniforme i radnu odjeću položi uredno na krevet. Zatim pomno složi sve, čak i prsluke, gaćice, cipele, čizme i čarape.

Otvori svoj mali kovčeg pa izvuče traperice, kupljene u Francuskoj prije odlaska, i navuče ih. Koliko li se promijenila u tijelu. Te su joj hlače nekad bile točne, sad su prevelike u struku i stražnjem dijelu. Čak i košulja visi, rukavi kao da su narasli. Ona ih zavrne pa veže košulju u pojasu i navuče mekane sandale. Spremi češalj, četku i kozmetiku, zatim pažljivo pregleda ladicu. Bila je prazna.

Zatvori kovčeg, sjedne na krevet i zapali cigaretu. Ostale su žene još raspravljale što će uzeti, što ostaviti. Soad pogleda u nju.

- Obukla si svoje odjeću?

- Zapovjednica je rekla svoje stvari. Jedino je ovo moje.

- A što je s uniformama? - priupita jedna druga.

- Da žele da ih uzmemo, bili bi nam rekli.

- Čini se da je Leila u pravu - na to će Soad pa se okrene prema svojoj ladici. - Moja će mi stara odjeća baš dobro doći za promjenu. - Trenutak poslije sva očajna ustanovi: - Ništa mi ne pristaje. Sve

preveliko!

Leila se smijala.

- Nije to ni loše. Pomisli kako ćeš se samo zabavljati kupujući sve novo.

Kad je izašla van, sunce je provirivalo iza planine. Jutarnji zrak bio je svjež i čist. Leila duboko udahne.

- Spremna? - začu iza sebe Hamidov glas. Ona se okrene. Stajao je tamo, naslonjen nazgradu, u ustima mu vječna cigareta.

- Sprema kao uvijek - odgovori mu. Gledao ju je čvrstim pogledom.

- Nisi kao druge, znaš. šutjela je.

- Nisi morala doći ovamo. Bogata si, možeš imati što god zaželiš. - Plaćenikove su je oči ispitivale.

- Misliš? Kako znaš što ja želim?

- Valjda ne vjeruješ svim ovim praznim pričama - nasmije se on. - Bio sam u tri rata. Svaki put isto: parole, vika, prijetnje, obećanja. Onda, kad zafijuču meci, sve je gotovo. Okrenu se i bježe. Samo političari nastavljam u beskraj.

- Možda će jednog dana biti drugačije.

On iz džepa izvuče drugu cigaretu i pripali je na čiku.

- Što misliš, što će se dogoditi ako vratimo Palestinu?

- Narod će biti slobodan - uzvrati ona.

- Slobodan za što? Moći će slobodno skapavati, poput nas ostalih. Uza sav taj novac koji pristiže u arapske zemlje, narod još uvijek skapava.

- Morat će se i to mijenjati.

- Ma nemoj. Misliš da će Hussein, kraljevi nafte, pa čak i tvoj ovac i njegov princ dobrovoljno dijeliti svoj novac narodnim masama? Sada barem nešto moraju pripomoći, ali ako pobijedimo, i na njih se ne

bude vršio pritisak, što onda? Tko će ih natjerati da dijele? Ne, ne, postat će oni još bogatiji no što su.

- Narod će ih morati izmijeniti. Hamid se gorko nasmije.

- Gotovo mi je žao što je ovaj posao gotov. Dobro mi je bilo ovdje. Sad moram opet trbuhom za kruhom.

- Kako to? Zar za tebe nemaju drugi zadatak.

- Zadatak? - smijao se on. - Ja sam profesionalac, plaćaju me. Tisuću libanonskih funti mjesečno. Nigdje drugdje ne mogu zaraditi tolike novce.

- Pa valjda ima nekakvo mjesto u vojsci za te.

- Za sto i pedeset mjesečno moram oderati dupe. Hvala, više volim Bratstvo, bolje plaćaju. Oni, izgleda uvijek imaju novaca za razbacivanje.

- Zar ne vjeruješ u inas?

- Vjerujem, samo uvaše vođe ne vjerujem. Ima ih mali milijun, a svaki puni svoje džepove i uz to bi htio postati glavna zvjerka.

- Nisu valjda baš svi takvi. Smiješio joj se.

- Još si mlada, naučit ćeš ti već.

- Čemu ovo danas? Zašto su promijenili planove?

On slegne ramenima.

- Ne znam. Naredba je stigla noćas, i zapovjednica je, izgleda, i sama iznenađena. Probdjela je cijelu noć i sređivala stvari.

Hamid klimne.

- Izvrsna je to žena, zar ne?

- Da je muško, više bih vjerovao našim vođama. - Gledao ju je podrugljivo. - Znaš da mi, nešto duguješ?

- Zaista? - u čudu će ona. - Što to? On upre prstom u barake iza sebe.

- U vodu je četrnaest ženskih. Samo se s tobom nisam fukao.

- Žao mi je - smijala se ona.

- I mora ti biti žao. Trinaest je loš broj. Nešto će se gadno dogoditi.

- Ne slažem se. Postavi to ovako: čeka me to u budućnosti, veselim se, dakle, onom što će doći.

Isceri joj se.

- Da se pogodimo. Ako se ikad ponovo sretnemo, pa bilo gdje bilo, sredit ćemo stvar.

Ona mu pruži ruku.

- Dogovoreno.

Prihvati njenu ruku i pogleda joj ravno u oči.

- Znaš, kao djevojka, nisi loš vojnik.

- Hvala. Pogledao je na sat.

- Što misliš, jesu li spremne?

- Valjda jesu. Nijedna nema baš puno stvari. Bacio je cigaretu, okrenuo se i otvorio vrata barake.

- Idemo, djevojke - vikne borbenim glasom. - Trčećim korakom naprijed!

Tek nakon gotovo dva sata su ih poveli u štab zapovjednice. Dok su čekale, kamp je pred njihovim očima ogoljen. Muškarci su iz baraka prenosili u kamione sve što se dalo nositi: krevete, posteljinu, odjeću i oružje. Naselje je već izgledalo poput sablasnog grada. Kroz otvorena vrata i prozore pustinjski pijesak kovitlao je u prostorije, kao da ponovo želi osvojiti svoje područje.

Žene su stajale ispred štaba i promatrale kako natovareni kamioni odlaze jedan za drugim. Zgradu u kojoj je štab ispraznit će zadnju. Kad su ulazile, upravo su iznosili namještaj.

Prema abecednom redu Leila je prozvana prva. Zatvori za sobom vrata, priđe zapovjedničinom stolu pa živahno pozdravi:

– Al Faj se javlja na raport. – Sad, kad je u trapericama, ovaj joj pozdrav nije zvučio onako prikladan kao prije.

Zapovjednica umorno odzdravi:

– Voljno. An-nasr. – Pogleda u papir pred sobom. – Vi se zovete Al Faj?

– Da, gospođo. – Leila je prvi put u zapovjednici gledala ženu.

– Vratit ćete se majci u Beirut. Tamo ćemo stupiti s vama u vezu i odrediti vas na slijedeći zadatak.

– Zar je to sve, gospođo? Ništa više?

– Za sada, sve. No, ne brinite, već ćemo vam se javiti.

– Kako ću znati. Postoji li neka lozinka ili neki drugi način po kojem ću sigurno ...

Zapovjednica je prekine:

– Kad dođe poziv, znat ćete. Za sada vaš je zadatak ići kući i čekati. Nećete se uključiti ni u kakvu političku grupu, bez obzira koliko ona bila naklonjena našoj stvari, šutjet ćete i kretati se samo među vašim najbližima. Razumijete?

– Da, gospođo.

Zapovjednica ju je još trenutak gledala, činilo se da će još nešto dodati, ali reče samo:

– Sretno. Možete ići.

Leila ozbiljno pozdravi i izađe. Na prolazu kroz hodnik žene su je znatiželjno motrile, no ona je šutjela.

Vani je bio parkiran kamion. Hamid joj mahne.

– Auto vas čeka, gospo.

Leila se šutke popne na stražnji dio i sjedne na klupu. Ne prođe ni pola sata, a kamion je bio pun.

Zavladala je neuobičajena šutnja. Iznenada su bile stranci jedna

drugoj, u strahu da nesvjesno ne odaju svoja naređenja.

Soad prva prekide napetost.

– Znate – poče svojim grubim egipatskim glasom – zbilja će mi faliti ovo mjesto. Nije bilo tako loše, a bilo je tucanja kakvog ne pamtim.

Ma to se sve nasmiju i navale brbljati u isti mah. Imale su toliko zajedničkih uspomena, šala, nesreća, pogrešaka, tegoba. Prošlo je tako pola sata, kamion je još bio na istom mjestu.

– Što čekamo? – dobaci jedna Hamidu.

– Zapovjednicu. Doći će za koji čas.

Bio je u pravu. Pojavila se na vratima slijedećeg trena. Žene se bez riječi zagledaju u nju.

Prvi put su je vidjele bez uniforme. Na njoj je vuneno odijelo, skrojeno na francuski način. Ni šta joj ne pristaje kako treba: jakna prekratka, suknja preduga. Rubovi čarapa neukusno zavrnuti, a da bi izgledala viša nosi cipele s visokom petom, očito neudobne. Ovako u civilu više ne izgleda kao zapovjednica. Čak joj i lice nekako zdepasto, nesigurno.

Da je malo deblja, bila bi ista moja majka, pomisli Leila, ili kao bilo koja žena u mojoj obitelji.

Hamid joj otvori vrata i ona sjedne do vozača, a on se popne otraga k ženama pa dovikne vozaču:

– Kreči!

I posljednji dijelovi namještaja su izvezeni baš kad je njihov kamion izašao na cestu i stao u kolonu iza drugih. Trenutak zatim pridruži im se i zadnji kamion i zatrubi. Cijela kolona krene cestom prema obali.

Na južnom dijelu planine uđu u zavoj i kamp nestane s vidika. Ostao je prazan i pust, kao i jučer. Žene opet zašute, šale se više nisu čule. Sve su se zaokupile svojim mislima.

Ne prođe ni sat vremena, kad odjekne eksplozija. Otraga, tamo negdje iz kampa, čas potom zagrme avioni, i, iznenada ih evo nad njima. Tamo naprijed plane jedan kamion.

U zadnjem dijelu kamiona Hamid skoči i vikne vozaču:

- Izraelci. Sklanjaj se sa ceste!

Kroz buku i grmljavinu vozač ga nije čuo, nego jurne naprijed najvećom brzinom i zabije se u teretnjak ispred njih. Istovremeno drugi avion preleti sasvim nisko iznad kolone.

Meci su zviždali zrakom. Drugi kamion odleti u zrak. Žene su vrištale i pokušavale sići s kamiona.

- U stranu! - vikne Hamid. - Sklanjaj se u jarke!

Leila nesvjesno skoči. Ljosne na zemlju i otkotrlja se pa dopuže do ruba ceste i glavom zaroni u isušeni kanal.

Nad njima je grmio još jedan avion i rigao plamene rakete. Jedan za drugim eksplodirali su kamioni u oblacima dima.

- Zašto ne pucamo u njih? - vikao je netko.

- Čime? Svi su topovi na kamionima - odgovori drugi glas.

Jedna žena se uvali u jarak do nje. Leila je čula plač, ali nije dizala glavu. Nad njima opet avion.

Ovaj put projektil pogodi njihov kamion. Rasprsnuo se u tisuću dijelova, a zrakom se prolomi strašan vrisak. Svud oko nje padale su krhotine i dijelovi ljudskog tijela.

Još dublje se ukopa u jarak i pokuša sasvim sakriti u smrdljivoj zemlji. Mora, nekako mora pobjeći smrti i ovim letećim čudovištima.

Avioni ponovo zatutnje, motori su zviždali, a projektili mlatili po konvoju. Onda iznenada odoše kao što su i došli; vinuli se visoko u nebo i krenuli na zapad, a plave im zvjezdice ina stranama svjetlucale na suncu.

Trenutak je vladala tišina, a onda se sa svih strana začu jauk,

stenjanje, krici dozivi u pomoć. Leila polako podigne glavu.

Nekoliko se ljudi pomakne na cesti. Ona se okrene da vidi tko je to skočio k njoj. Bila je Soad.

- Soad - šapne - jesi li čitava? Egipćanka se okrene k njoj.

- Mislim da sam ranjena. - Soadin glas bio je neobično tih.

- Daj da ti pomognem. - Leila joj se primakne.

- Hvala - šapne Soad i pokuša dignuti glavu, no odmah nemoćno klonu na zemlju. Krv joj prokrklja kroz usta i nos i zaorveni zemlju, a onda joj se oči rašire i ukoče.

Leila ju je promatrala. Soad je mrtva. Njoj je jasno, iako nikad do tada nije vidjela kako čovjek umire. Sledi se; prisili se da odvrati pogled.

Ustane i posrćući izađe iz jarka. Tlo je bilo puno krhotina. Pred sobom ugleda otrgnutu ruku. Na jednom se prstu svjetlucao dijamantni prsten. Nogom je odgurne i uputi se prema kamionu, ali nađe samo iskrivljeno drvo i željezo. Svugdje naokolo pobacana unakažena tjelesa. Tupo je buljila, a onda krene naprijed. Tijelo zapovjednice jednim dijelom poleglo preko vazača, a drugim virilo kroz otvorena vrata. Suknja joj podignuta, bestidno pokazujući debela stegna.

Krajičkom oka spazi neko micanje. Neki je vojnik pronašao onu ruku i sad je skidao s nje prsten. Onda odbaci ruku, pažljivo ispita dijamant i strpa ga u džep. Osjeti njen pogled i podigne glavu.

Šutjela je.

Ona se priglupo nasmije.

- Mrtvacima ništa ne treba - reče i ode iza kamiona.

Osjeti mučninu, presavije se od bola i povrati na cestu. Malaksala zaljulja se i skoro pade, kad je zagrli neka čvrsta ruka.

- Polako - Hamid će - polako.

Drhtala je. Nasloni mu glavu na rame i zaplače.

- Zašto? Zašto su nam to učinili? Ništa im nismo skrivili.

- Rat je - odgovori Hamid. Pogleda mu lice. Krvavo.

- Znali su da će napasti, zato su nas na brzinu iselili.

Hamid je šutio. Ona nastavi ljutito:

- Onda je bilo glupo što su svi kamioni bili zajedno na cesti. Imali su vrlo jasan cilj.

Gledao ju je bezizražajno.

- Zar su nas za ovo obučavali? Da nas pokolju kao ovce?

- Noćas na radiju izvještaj neće biti baš takav. Pretpostavljam da smo junački oborili barem šest izraelskih aviona.

- O čemu ti to govoriš? - zbunjeno upita ona. - Jesi li lud? Nismo ispalili niti hica.

- Istina je, ali postoji sto milijuna Arapa koji nisu bili ovdje da bi vidjeli.

- Židovi su životinje. Bili smo bespomoćni, a oni su ipak došli.

- Prema vijestima na radiju, jučer smo dobili veliku bitku - produži on. - U Tel Avivu je dignut u zrak autobus i ubijeno tridesetero djece. Valjda na taj način pokazuju kako im se to ne sviđa.

- »Bratstvo« je u pravu - na to će ona. - Treba ih uništiiti, jedino na taj način ih se može zaustaviti.

Bez riječi ju je promatrao, onda posegne rukom u džep, izvuče cigaretu i zapali je, pa ispusti dim kroz nos.

- Dođi, mala, hajdemo odavde. Ovdje nikom nismo od koristi, a pred nama je dugi put.

- A da im pomognemo zakopati mrtve? Pokaže joj prstom na grupu ljudi koja je rovala među ostacima.

- Sada još traže, poslije će se tući među sobom da zadrže ono što

su našli. Nakon toga tući će se još samo za tebe. Ostala si jedina od žena.

Ona je buljila.

- Sigurno ne želiš pružiti zadovoljstvo grupi od dvadesetak ili tridesetak muškaraca istovremeno.

- Kako znaš da neće poći za nama?

Brzo se sagnuo i podigao nešto sa zemlje. Vidje da ima automatsku pušku, a za pojasom zataknut pištolj.

- Zar si očekivao ovo?

Slegnuo je ramenima.

- Rekao sam ti da sam profesionalac. Ovo sam držao pod klupom i zgrabio prije nego što sam iskočio iz kamiona. Osim toga, predosjećao sam. Nisam li ti rekao da je broj trinaest nesretan?

9.

Baydr je promatrao Jordanu na drugoj strani sobe. Zadovoljan je s njom. Točno je ocijenio; Jordana je ravnoteža koja mu je potrebna. Upravo se pozdravlja s Hutchinsonima. Ostavila je dobar dojam na žene, a nema sumnje da to povoljno utječe na njegove odnose s bankarima. Sada su udruženi.

Naravno, i njegov novi prijedlog o diobi dobiti uvelike je tome pridonio. Svima odgovara da se na osnovi dividendne temeljne glavnice dijeli petnaest posto od dobitli. Svim je ljudima jedna stvar zajednička - gramzljivost.

Priđe mu Joe Hutchinson.

- Drago mi je što ćemo surađivati - reče srdačno, kalifornijskini naglaskom. - Svakako je dobro da poslovni partneri imaju iste ideje.

- I meni je drago, prijatelju - odgovori Baydr.

- Djevojke se također dobro slažu - nastavi Hutchinson, gledajući ženu. - Vaša je gospođa pozvala Dolly slijedećeg ljeta na jug Francuske.

- Odlično. Dođite i vi, bit će zabave. Kalifornijac namigne i isceri se.

- Načuo sam nešto o tim francuskim mačkama. Je li istina da su polugole po plažama?

- Jesu na nekim.

- Doći ću, tako mi boga, doći ću. Ni u ratu nisam uspio stići do Evrope. U sjevernu Afriku sam dospio kad me oborio protuavionski top, i jedine ženske koje sam vidio bile su neke odvratne drolje, čovjek

koji poštuje sebe ne može ih ni taknuti. Ili ima gonoreju ili ih čuva neki crnčina, spreman skočiti na vas nasred ulice i zabiti vam nož u leđa.

Hutchinson očito nije shvaćao da govori o arapskim zemljama. Za njega ne postoji nikakva veza između sjevernoafričkih domorodaca i ovog čovjeka ovdje, pred njim.

- Bio je rat, loša vremena ?-na to će Baydr.

- Je li vaša obitelj bila umiješana?

- Zapravo nije. Naša je zemlja mala i mislim da nitko nije smatrao da je vrijedna osvajanja.

- Nije spomenuo da je princ Feijad bio sklopio ugovor s Njemačkom, po kojem bi, ako Njemačka pobijedi, oni nadzirali i iskorištavali sve naftne izvore na Srednjem istoku.

- Što mislite, hoće li biti još rata na Srednjem istoku? - interesirao se Hutchinson.

Baydr ga pogleda pravo u oči.

- Vi pretpostavljate isto što i ja.

- Pa, ako se išta desi, nadam se da ćete im dobro potprašiti pete. Već je i vrijeme da se tim Židovima stane na rep.

- Nemamo puno mušterija Židova, zar ne?

- Ne, gospodine - zadovoljno će bankar. - Mi ih jednostavno ,ne ohrabrujemo, to je sve.

- Mislite li da smo stoga izgubili Rancho del Sol, jer su neki sudionici bili Židovi?

- To mora biti razlog - brzo će Hutchinson. - Htjeli su poslovati s židovskim bankama u Los Angelesu.

- Malo sam se raspitivao. Rekli su mi da su nas isključili. Njima je Los Angeles dao zajam, a mi smo tražili još jedan i pol posto više.

- To su nam podvalili Židovi da bi nas srezali - reče Hutchinson.

- Slijedeći put im vratite. Naša se banka mora natjecati. To je

jedinii način da uđemo u velike poslove.

- Čak i ako su Židovi u pitanju? Baydrov je glas bio miran:

- Ne smijemo miješati neke stvari. Radi se o dolarima, američkim dolarima. Taj nam je posao mogao za tri godine donijeti dva milijuna dobiti. Da smo snizili samo pola procenta još uvijek bismo dobili milijun i pol. To je lijepa svotica i ja je bogme ne bih propustio.

- Ipak bi nas Židovi bili isključli.

- Možda, no dosada zapamtimo da smo ravnopravni zajmodavci.

- U redu, vi ste gazda.

- Usput rečeno - doda Baydr - je li ona svota u Laisure Cityju još uvijek ista?

- Jest, dvanaest milijuna dolara. Japanci su inzistirali na njoj.

- Uložite u taj posao.

- Čekajte malo. Nemamo na raspolaganju toliko novaca - pobuni se Hutchinson.

- Nisam rekao da kupite, nego da uložite. Pri kraju tjedna mogli bismo imati partnera.

- To će nas koštati deset posto, dakle milijun dvjesto tisuća. Ako ne nađemo partnera, gubimo, i ode naš godišnji dobitak. Revizorima se to neće svidjeti.

- Pokušat ću. Dođe li do najgoreg, uložit ću vlastite novce. - Bude li se sve odvijalo kako treba, ni on ni banka neće uložiti ni pare. Japanci će uložiti šest milijuna, drugih šest njegovo društvo sa Srednjeg istoka koje njujorška banka može financirati, a on će, pak, biti na trostrukoj koristi. Dobit će svoj dio u banci, jer će banka dobiti profit na ulog, u japanskom društvu također svoj dio, a i u srednjeistočnom društvu ima akcije. Novac, izgleda, ima čudnu moć da se sam od sebe hrani i raste.

Konačno su Hutchinsonovd otišli. Jordana se iscrpljena zavali u naslonjač.

- Isuse, ne mogu ovo vjerovati.

- Što to? - smiješio se on.

- Da još na svijetu ima ovakvih ljudi. Mislila sam da su davno nestali. Sjećam ih se od djetinjstva.

- Ljudi se zapravo ne mijenjaju.

- Mislim da se mijenjaju. Ti si se promijenio, ja također.

Pogledi im se sretnu.

- Ali nije obavezno, zar ne?

- Ovisi o tome kako se osjećaš. Nikada više ne bih mogla nanovo onako živjeti. Kao što se ni ti ne možeš vratiti kući i ostati tamo.

Šutio je. Na neki način je imala pravo. Nikada se ne bi mogao vratiti natrag i živjeti kao njegov otac. Svijet je previše uzbudljiv.

- Bilo bi dobro jednu zapaliti - predloži ona. - Ima li Jabir onog svog hašiša?

- Sigurno ima. - Baydr pljesne rukama. Jabir se pojavi iz susjedne sobe.

- Molim, gospodaru?

Baydr mu brzo reče nešto arapski. Jabir se vrati trenutak kasnije noseći srebrnu kutiju za cigarete. Otvori je i ponudi Jordanu. Cigarete su bile lijepo zamotane, zajedno s vršcima. Ona pažljivo uze jednu, a Jabir se okrene i ponudi Baydra. I on uze cigaretu, a Jabir odloži kutiju na stolić i zapali šibicu. Držao je plamen na određenoj udaljenosti, tako da je samo vrškom pripalio cigaretu i toplina je nije zahvatila. Na potpuno isti način zapali i Baydru.

- Hvala - reče Jordana.

Jabir se nakloni.

- čast mi je, gospodarice. - Tiho izađe iz sobe.

Jordana povuče dim duboko u pluća. Osjeti spokojstvo.

– Divino, ničije cigarete nisu ravne Jabirovima.

– Njegova porodica uzgaja hašiš na svojoj vlastitoj farmi nedaleko rodnog mjesta mog oca. Arapi to nazivaju »travom za tkanje snova«.

– U pravu su. – Iznenada se nasmije. – Znaš, Čini mi se da sam već na vrhuncu. Više nisam umorna.

– Ni ja. – Baydr joj sjedne nasuprot, u naslonjač, odloži cigaretu na pepeljari, nagne se prema njoj i uze je za ruku. – što bi sad željela?

Gledala ga je, oči joj se napune suzama.

– Htjela bih natrag, u doba kad smo se prvi put sreli, pa početi sve iznova. Časak je šutio, zatim progovori nježno:

– I ja, ali ne možemo. Suze su joj lile niz obraze.

– Baydre, Baydre, što se to s nama zbilo? Gdje smo pogriješili? Tako smo se voljeli onda.

Privuče joj ruku na grudi pa je sumorno gledao u prazno. Njen mu je glas potmulo tutnjao u ušima.

– Ne znam – reče, i sjeti se kako je bila lijepa kad ju je prvi put ugledao.

Sjeti se one studeni, zasljepljujućeg bljeskanja snijega i bijelih zgrada oko tribine. Siječanj 1961. Najveća svjetska sila svečano inaugurira novog predsjednika, mladog čovjeka po imenu John F. Kennedy.

Samo šest mjeseci ranije ime ovog mladog čovjeka bilo je potpuno nepoznato na Srednjem istoku. Onda je iznenada postao kandidat Demokratske stranke, a na njegovom je stolu ležao Princev telegram: »Kakva je Kennedvjeva politika u odnosu na Srednji istok?«

Njegov je odgovor bio sažet: »Proizraelska. Više nije poznato.«

Telefonski je poziv slijedećeg dana bio isto tako sažet. Zvao je sam Princ.

– Pronađi način za sudjelovanje u kampanji za Nixona sa milijun

dolara - naredio je Princ.

- Neće biti lako. Sjedinjene Države imaju neobična pravila kad je u pitanju kampanja.

Princ se zahihoće.

- Političari su svugdje isti. Sigurno ćeš pronaći način. Gospodin Nixon i gospodin Eisenhower bili su nam vrlo skloni pedeset šeste, onda kada su Britanci i Francuzi pokušavali preuzeti Suez. Moramo barem pokazati da smo zahvalni.

- Uredit ću to, no svakako bih predložio da, za svaki slučaj, damo značajan doprinos kampanji za Kennedvja.

- Zašto? Misliš da ima izgleda?

- Kako sada stvari stoje... nema, ali ovo je Amerika. Nikad se ne zna.

- Prepuštam to tebi. Već imi se čini da si više Amerikanac nego Arapin.

Baydr se nasmije.

- Amerikanci to ne bi rekli.

- Kako su ti žena i kćeri?. - interesirao se Princ.

- Dobro. U Beirutu su, razgovarao sam s njima noćas.

- Bilo bi dobro da malo dođeš kući u posjetu. Još uvijek čekam nasljednika. Obećao si mi ga, htio bih ga vidjeti uskoro. Ja se ne podmlađujem, znaš.

- Alah će vas očuvati - na to će Baydr. ?- Živjet ćete vječno.

- Nadam se da i hoću... u raju, ali neću na ovom svijetu - nasmije se Princ.

Baydr zamišljeno spusti slušalicu. Princ nikad ništa ne kaže slučajno. Je li možda saznao da Maryam više ne može rađati? No, da je čuo za to, ne bi pitao za nasljednika.

Zahtijevao bi da se Baydr rastavi i nanovo oženi. Po

muslimanskom zakonu jalovost je valjan razlog za razvod. No, Baydr je protiv toga. Ne, nije zaljubljen u Maryam, toga među njima nikad nije ni bilo, i što su duže u braku sve manje imaju zajedničkog. Ona je zbilja prava malograđanka i nesviđa joj se ni Evropa ni Amerika. Sretna je samo u svojoj sredini, u svijetu koji razumije. Tu je, zapravo, pravi problem - ona je previše Arapkinja. A oženiti drugu neku Arapkinju, nije mu ni na kraj pameti.

Možda je Princ u pravu: možda je i suviše Amerikanac. Zaista mu se više dopadaju žene sa zapada nego njegove. Pune su života, imaju stila, sjajno izgledaju i slobodoumne su, što sve nedostaje Arapkinjama.

Baydr je pronašao način da sudjeluje u obje kampanje. Pa imaju mnoštvo prijatelja među poslovnim ljudima iz obiju partija. Sudjelovanje u kampanji se isplatilo: odbor za inauguraciju poslao je Princu poseban poziv. Princ je odbio zbog slabog zdravlja i imenovao Baydra svojim osobnim predstavnikom na svečanosti inauguracije.

Baydr je stajao blizu glavne tribine, među predstavnicima stranih zemalja. Bilo mu je neudobno i hladno, usprkos toplom donjem rublju pod svečanim frakom, sedefasto sivim prslukom i hlačama. Na glavu je natakao toplu kapu, ali nije ga baš puno grijala.

Gledao je okolo. Neki diplomati i njihove žene došli su bolje pripremljeni od njega. Stariji su, i sigurno im ova i ovakva svečanost nije prva. Vidje kako pijuckaju iz srebrnih bočica, a našla se tu i pokoja termosica.

Pogleda na sat. Skoro dvanaest i petnaest. Svečanost kasni, trebala je početi u podne. Oči su ga pekle od stalnog žmirkanja, a snijeg je nemilosrdno blještio. Posegne rukom u džep i htjede izvaditi naočale za sunce, no onda se predomisli. Nitko od prisutnih nije nosio naočale. Na tribini nasta pometnja. Razliježe se pljesak, a on podigne glavu.

Predsjednik se upravo penjao na podij. Koračao je dugačkim, čvrstim koracima, a vjetar mu mrsio kosu. Zima mu, izgleda, ne smeta. Jedino on na tribini ne nosi ni kaputa ni šešira.

Malo kasnije svećenik je čitao zakletvu. Glas mu jednoličan i dosadan, kao kod svih svećenika bez obzira na vjeru, no, mladi je predsjednik stajao mirno, sklopljenih ruku, glave nagnute s poštovanjem. Alah ne bi smio dozvoliti tako dugu molitvu po ovakvoj zimi, pomisli Baydr.

Svećenik se povukao, a istupi neki drugi čovjek. Bio je to sijedi starac, lice kao da mu je isklesano iz istog granita iz kojeg i zgrada u pozadini. Pronese se šapat: Robert Frost, jedan od najvećih pjesnika Amerike.

Starac poče govoriti, na zimskom zraku smrzavao mu se dah. Baydr nije razaznavao riječi. Već slijedećeg trena čovjek zastane. Neka neprilika.

Iz mase izađe neki drugi čovjek i zakloni šeširom stalak ispred pjesnika. Očito je sunce zaslijepilo starca pa nije mogao čitati tekst. Tribinom se ponovo pročuje šapat: čovjek sa šeširom je Lyndon Johnson, budući zamjenik Predsjednika. Starac mu nešto reče, zamjenik se povuče, a pjesnik započe napamet recitirati pjesmu. Glas mu je odzvanjao preko razglasa, no Baydr nije više slušao. Na podiju, tri reda iza Predsjednika, primijetio je djevojku.

Izgleda visoka, no ne bi se moglo reći sigurno. Podij je uzdignut, tako da svatko može gledati i biti viđen. Bila je gologlava, duga ravna kosa uokvirivala joj je zlatno brončano lice. Visoke jagodične kasti ravno se spuštaju prema gotovo četvrtastoj bradi, oči joj svijetlo plave. Pažljivo je slušala pjesnika, a usne joj se micale i otkrivale ravne bijele zube. Na kraju recitacije nasmije se i oduševljeno zaplješće. Iz Kalifornije je, pomisli Baydr iz bog zna kojeg razloga.

Na redu je bio Predsjednik. Sam svečani trenutak polaganja zakletve trajao je malo, nakon čega se okrenuo prema stalku i započeo govor. Baydr je pažljivo slušao.

Čuo je jednu rečenicu, zbog koje se pitao nije li Predsjednik čitao Kur'an, no mogao je to bitii citat iz Biblije: »Pristojnost nije znak slabosti, a iskrenost uvijek treba dokazati.«

Nakon Predsjednikovog govora Baydr pogledom potraži djevojku. Bila je već nestala. Pokuša je pronaći u mnoštvu koje se guralo s tribine, no, nigdje je nije bilo.

Cijelo to popodne, dok se odmarao u hotelu, njen mu je lik bio pred očima. Nekoliko je puta gledao televizijske snimke svečanosti u nadi da će je barem letimično vidjeti, no kut snimanja uvijek je bio nepogodan.

Ostala mu je još jedna mogućnost. Na Baydrovom stolu ležale su pozivnice za četiri svečana plesa u čast inauguracije, a na svakom će se pojaviti Predsjednik. Na jednom će valjda i ona biti. Samo na kojem, to je pitanje.

Odgovor je jednostavan: poći će na sve četiri zabave. Ako to može Predsjednik, može i on.

10.

Baydr je na svakoj zabavi proveo oko sat vremena. Sve su bile slične, bučne i krcate ljudi, pijanih i trijeznih. Plesali su, razgovarali ili jednostavno bez cilja lutali amo-tamo. Zajedničko im je bilo jedno: pripadaju Demokratskoj stranci i sretni su što su nakon osam godina tmine ponovo izbili u prvi plan. Baydr se domalo upita ima li još uopće republikanaca u ovoj zemlji.

Stigao je na prvu zabavu baš kad je Predsjednik krenuo na drugu. Pažljivo je pregledao prostoriju. Sada je prvi put uočio da je Washington krcat plavuša, no ni jedna nije ona koju traži. Na šanku naruči čašu šampanjca.

Neki čovjek mu priđe i zgrabi ga za ruku.

- Jeste li ga vidjeli? - upita uzbuđeno.

- Koga? - začudi se Baydr.

- Predsjednika, jasno - rastuženo će čovjek. - A za koga bih drugog mogao i pitati?

- Jesam - nasmiješi se Baydr.

- Strašan je, zar ne? - čovjek ne sačeka odgovor, nego sa smiješkom ode.

Baydr spusti piće i odluči krenuti dalje. Dobro da je zabava blizu, jer su ulice još zaleđene. Opet jeon došao kad je Predsjednik već otišao. Prođe salom, pa kad vidje da djevojke nema ni ne popije ništa, nego odjuri.

Na trećoj se zabavi upravo plesalo. Mnoštvo se natrpalo oko podija, svak se gura i pokušava proviriti.

Baydr se priključi gomili. Potapše nekog čovjeka po ramenu i upita:

- Što se događa?

- Predsjednik pleše s nekom djevojkom - odgovori ovaj ne okrećući se.

Na drugoj su strani stalno bljeskali blicevi. Baydr se probijao. Neka žena zapita muža:

- Zašto ne pleše s Jackie? Muž joj s odvratnošću odgovori:

- Mora plesati s drugima, Mary. Takva je politika.

- A zašto onda uvijek s lijepim djevojkama? Zašto ne bi zaplesao s nekom od nas? Mi smo mu toliko pomogle u kampanji.

Sad je već Baydr dospio do ruba plesnog podija. Snimatelji su se penjali jedan preko drugog da bi snimili Predsjednika. Trenutak je bio prikovan na mjestu, onda se uspije provući između njih.

Predsjednik i njegova partnerica bili su na čistini. Ostali se plesači nisu skoro ni micali, vrpoljili su se u krugu i buljili u Predsjednika. Baydr je također buljio: Predsjednik je plesao s njegovom djevojkom.

Obuze ga silno razočarenje. Sudeći po načinu na koji su ćaskali i smijali se, izgleda da se prilično dobro poznaju. Izgubio je svaku nadu da će pronaći nekog tko ih zna oboje pa bi ih mogao upoznati. Ne može se jednostavno prići predsjedniku Sjedinjenih Država i moliti ga da vas upozna s djevojkom. Osim toga, čuo je već neke priče o Predsjedniku. Izgleda da umije sa ženama.

Glazba presta i oni krenu s podija. Mnoštvo ih odmah opkoli. Fotografi su snimali. Predsjednik se okrene djevojci, nasmiješi se i nešto joj reče. Ona klimne, a on se udalji. Gomila ga je slijedila. Za tren oka djevojka je ostala skoro sasvim sama. Duboko udahne i priđe joj.

- Gospođice?

Ovako izbliza bila je još ljepša.

- Molim? - uljudno će ona, a glas joj dubok, sa zapadnjačkim

naglaskom.

- Kako je plesati s Predsjednikom?
- Neobično pitanje.
- Kako se zovete?
- Jeste li novinar?
- Nisam. Poznajete li Predsjednika dobro?
- Previše pitate, a velite da niste novinar. Nasmiješi joj se.
- Vjerujem, no ne mogu smisliti drugi ne čin da vas zadržim.

Po prvi put ga pogleda.

- Ja mogu. Zašto me ne zamolite za ples?

11.

Zvala se Jordana Mason, rođena i odrasla u San Franciscu. U jedno je bila sigurna - da je Kalifomijka. Otac i majka su se razveli dok je još bila dijete. Oboje su se ponovo oženili, no ostali su u dobrim odnosima, pa je Jordana bila vrlo povezana s ocem, iako je živjela s majkom. Bilo joj je devetnaest godina, a studirala je na Barkleyu. Sudjelovala je u organiziranju studentske grupe pristalica Kennedvja, stoga je i bila pozvana na inauguraciju.

Kandidat ju je uočio na skupu u San Franciscu. Njegovi suradnici zaduženi za štampu uvelike su propagirali njegove snimke sa studentima, a on sam joj je obećao da će je pozvati ukoliko pobijedi.

Nije bila naivna pa nije vjerovala da će zapamtiti obećanje. Ima on sigurno puno važnijih stvari na umu. Njegov ju je poziv stoga uistinu ugodno iznenadio.

Uzbuđena, nazove majiku. - Zar to nije sjajno?

Majka je ostala hladna. Svi u obitelji bili su zadrti republikanci.

- Nadam se da su osigurali pratilju - reče majka.

- Majko - pobuni se Jordana - ovo je tisuću devetsto šezdeseta, a ne tisuću devetstota. Odrasla sam, mogu sama o sebi voditi brigu.

- U to sam sigurna, dušo, ali jesu li osigurali dobar smještaj? Tko će ti platiti avionsku kartu?

- Za sve to se moram sama pobrinuti. Poziv važi samo za svečanost inauguracije. Tu piše da ću biti na istoj tribini s Predsjednikom.

- Ipak mi se to ne sviđa - frkne majka. - Bolje, porazgovaraj s

ocem.

Nazvala ga je u ured u Civic centru. Nije bio ništa više oduševljen, ali je shvatio koliko joj to znači. Mada je znao da se može brinuti sama o sebi., ipak ju je upozorio na glas koji bije Kannedvja. No, sada je predsjednik, valjda će promijeniti svoje ponašanje. Pristao je, kupit će joj kartu, ali prije mora nazvati majku i vidjeti kod kojih bi prijatelja mogla odsjesti. U Washingtonu su hoteli ozloglašeni zbog poroka, krcati svakojakih južnjaka, crnih političara i stranaca koji stalno nešto snuju. Na koncu se ispostavilo da su im svi prijatelji odreda republikanci, i da je zapravo bolje da Jordana odsjedne u hotelu, nego da itko od njih sazna da je jedan član obitelji prešao na drugu stranu.

Baydr je sve ovo saznao tijekom prvog plesa. Kad je glazba prestala, krenu u potragu za ftclorn, gdje bi mirno razgovarali. Našli su jedan u maloj prostoriji kraj sale. Konobari su mahnito trčali okolo, a narudžbe stalno pljuštale.

Baydr jednostavno riješi problem. Uze novčanicu od deset dolara u ruku pa mahne šefu sale. Malo kasnije na stolu je bila boca Dom Perignona.

- To je skupo - primijeti Jordana. - Jeste li sigurni da si to možete priuštiti?

- Mislim da mogu - suzdržano će Baydr, pa podigne čašu. - Za najljepšu djevojku Washingtona.

Nasmijala se.

- Kako znate? Pa niste ih sve vidjeli.

- Jesam dosta. Ona gucne malo vina.

- Ukusno je. Vele da je kalifornijski Šampanjac ravan francuskom, ali nije kao ovo.

- Kalifornijski šampanjac nije loš.

- Kladim se da ga niste ni kušali. On se nasmije.

- Studirao sam na Harvardu, zatim sam proveo nekoliko godina

na Stanfordu.

- Što radite?

- Poslovan sam čovjek. Gledala ga je sumnjičavo.

- Izgledate premladi za to.

- Životna dob nije danas tako važna. Kennedy je tek u četrdeset trećoj, a već je predsjednik.

- Vama nije četrdeset tri. Koliko ste zapravostari?

- Dosta - odgovori i nalije čaše. - Kad odlazite?

- Sutra ujutro.

- Nemojte ići. Toliko sam se namučio dok sam vas našao, nećete valjda tako brzo nestati.

- U ponedjeljak moram biti u školi - nasmije se ona pa ga upitno pogleda. - Namučili ste se dok ste me našli? Kako to mislite?

- Vidio sam vas danas na svečanosti inauguracije. Nisam vas mogao zaboraviti, pa sam odlučio obići sve zabave i pronaći vas.

- Časna riječ?

On bez riječi klimne. Ona ponikne pogledom.

- Moram natrag.

- Ali ne sutra. Pred vama je još cijeli vikend.

- Zima je ovdje. Nikad u životu mi nije bilo toliko hladno. Nemam odjeće za ovu studen.

- Pobrinut ćemo se za to. Možemo još noćas u Acapulco, tamo je toplo.

- Zar tako kasno voze avioni?

- Uvijek voze.

- To je ludo - smiješila se ona. - Osim toga, tko zna ima li veza sa San Franciscom. Znate kakve su te meksičke kompanije.

- Jamčim za to - uvjeravao jii je on. - Štokažete?

Gledala ga je sumnjičavo.

- Ne znam, nisam sigurna.

- U što?

- Zašto to radite? ćak me ni ne poznate.

- Na taj način ću vas upoznati. Pogleda ga ravno u oči.

- Što time dobivate?

On joj mirno uzvrati pogled.

- Užitak da budem u vašem društvu.

- To je sve? Ništa više?

- Zar to nije dovoljno? Nisam seksualni manijak, ako na to mislite. Ne brinite ništa.

- Ali ja vam ni ime ne znam.

- To ćemo odmah utvrditi. - Izvadi posjetnicu iz novčanika i pruži joj.

Ona glasno pročita:

- Baydr Al Faj, MEDI A s o. j" Wall street 70. Što znači MEDIA?

- Ime mog društva. Srednjeistočno društvo za razvoj i investicije.

- Niste Amerikanac.

- Nisam. Zar ste mislili da jesam?

- Mislila sam da ste Židov.

- Zašto?

- Ne znam. Valjda zbog izgleda.

- Mnogi prave istu grešku - mirno će on.

- Arapin sam.

Šutjela je. Ponovo pogleda posjetnicu.

- Zar nešto ne valja? - brzo upita on.

- Ne, ne. Samo sam razmišljala. - Uzgleda u nj. - Nikada prije nisam uradila nešto slično.

- Sve ima svoj početak.

- Mogu li razmisliti i javiti vam ujutro?

- Naravno, ali zbilja je šteta propustiti cijeli dan na suncu.

Opet je oklijevala.

- Ne šalite se? Zbilja nema nekih prepreka?

- Nikakvih.

Prinese čašu ustima i isprazni je.

- Soba mi je tu gore u ovom hotelu. Idem se spremiti. Bit ću gotova za petnaest minuta.

- Odlično. Ja ću u međuvremenu obavit par telefonskih razgovora i urediti sve za let. Moje ćemo stvari pokupiti usput.

Autom su se polako vozili prema aerodromu. Sniježilo je. Jabir je bez riječi sjedio naprijed do vozača i pušio.

- Nadam se da nećemo zakasniti - javi se ona.

- Nećemo.

- Što misliš, hoće li zbog nevremena odgoditi let?

- Ja sam putovao i po puno gorem. Aerodrom je bio gotovo pust. Jabir i šofer nosili su prtljagu za njima. Kod ulaza ona primijeti:

- Nema ni jednog putnika. Jesi li siguran da ima avion?

- Svakako - smiješio se on.

Tek na rampi, dok su se uspinjali stepenicama, shvatila je da je to privatan avion. Zastane na vrhu i upitno ga pogleda.

On je ohrabri kiimnuvši glavom.

Na vratima ih dočeka stjuard.

- Dobro veče, gospođo. Dobro veče, gospodine Al Faj. - Obrati se Jordani: - Gospođo, vaše je mjesto ovamo.

Odvede je do udobnog naslonjača, prihvati joj kaput i pričvrsti remen.

- Je li vam udobno, gospođo?

- Jako, hvala.

- Hvala vama, gospođo - reče i izgubi se. Baydr sjedne do nje i sveže se. Stjuard se vratis bocom Dom Perignona i dvije čaše. Baydr mu klimne, na što on nalije čaše i ponovo se povuče. Baydr podigne čašu.

- Dobro mi došla na Zvijezdu istoka.

- Nisi mi rekao da će to biti tvoj vlastiti avion.

- Nisi me ni pitala. Samo si pitala ima likoji avion.

Ona srkne malo šampanjca.

- Ovo ti je strašno. Znaš da se djevojka može uloviti na ovakve finte.

- Znam i gore - smiješio se Baydr.

Avion krene prema pisti. Nesvjesno ga uhvatiza ruku.

- Kod uzlijetanja sam uvijek nervozna. Smiješio se i nježno joj držao ruku.

- Ne boj se, imam dva jako dobra pilota. Ona srkne malo šampanjca.

- Ne mogu baš puno vidjeti.

- Ni ne moraju, jer radar i instrumenti obavljaju sve.

Avion se zabiba, trenutak zatim uzlete. Gore, iznad snijega i oblaka, u noći punoj zvijezda, ona se okrene i spazi svoju ruku još uvijek u njegovoj.

- Ti si čudak - raznježi se. - Radiš li ovo često?

- Ne. I meni je prvi put.

Malo je šutjela, otpila gutljaj šampanjca, pa upitala:

- Zašto baš mene?

Oči su mu bile plave, poput noćnog neba.

- Valjda sam se zaljubio u tebe čim sam te vidio.

Stjuard se vrati, napuni čaše i nestane. Pijuckala je vino, a onda se najednom poče smijati. On ju je u čudu promatrao.

- Pala mi je na um najšašavija pomisao.

- Reci mi.

- U filmovima, šeik dojezdi na konju iz pustinje, posjedne djevojku na svog bijelca i odgalopira u noć. Ne činiš li ti to isto, na svoj način?

- Nadam se. Znaš, želim te oženiti.

12.

Vjenčali su se tek nakon tri godine, kad im se rodio prvi sin, Muhamed.

Tijekom te tri godine bili su nerazdvojni. Pratila ga je svuda po svijetu, kamo god je putovao, osim na Srednji istok. Tamo nije htjela.

- Neću dok se ne vjenčamo - govorila je. -

Ne želim da se odnose prema meni kao prema priležnici.

- Mi se možemo vjenčati. Po muslimanskom zakonu smijem imati četiri žene.

- Divno - rugala se. - Oženi još tri Arapkinje.

- Nije u tome stvar, Jordana. Ne želim ni jednu drugu, već tebe.

- Onda se razvedi.

- Neću.

- A zašto. Ne voliš je, nikad je ne viđaš. Kod Muslimana razvod je vrlo jednostavan, sam si to rekao.

- Oženio sam se po naređenju Princa, pa mi treba i njegova dozvola za razvod. On mi je neće dati niti dozvoliti da se oženim bezvjernicom.

- Baydre, volim te i željela bih ti biti žena. Tvoja jedina žena. Razumiješ li? Tako su me odgojili: jedan čovjek - jedina žena.

On se na to smiješio.

- To zaista nije važno. Ovisi o stavu.

- U redu - zaključila bi ona. - To je moj stav i neću ga promijeniti.

Obično bi zašutio. Zapravo se i nije toliko želio nanovo oženiti. Nisu bile u pitanju druge žene. Bilo ih je vrlo malo otkako je s njom, i to u rijetkim slučajevima kad su bili odvojeni. Uz nju nije osjećao potrebe za drugom.

U početku su se njeni roditelji zgrozili nad njihovom vezom. Tek kad je Baydr uspostavio važne posredničke poslove s njenim očuhom, malo su se smekšali. Za boravka u San Franciscu večeravali su katkad s njima, no te su večere uvijek bile u uskom obiteljskom krugu. Nitko nije želio objašnjavati da Jordana živi u grijehu, i to s jednim Arapinom.

Baydr je na jugu Francuske kupio vilu, i tamo su provodili najveći dio ljeta. Jordana je izvrsno naučila francuski. Sviđala joj se Rivijera. Tamo je uvijek veselo, krcato svijeta i zabavno. Ljudi ne zabadaju nos u tuđe stvari. Za uživanje treba jedimo novac.

Zimi su boravili u New Yorku, a na praznike išli u Acapulco. Tamo je Baydr kupio kuću u kojoj su proveli svoj prvi vikend. Ponekad bi pošli na skijanje, no kako on ne podnosi hladnoću, rijetko se dao na to nagovoriti. Svaka tri mjeseca Baydr se vraćao kući na tri tjedna. Za to vrijeme Jordana bi bila kod roditelja u San Franciscu. Na kraju ta tri tjedna odlazila bi ga dočekati u New York, London, Pariz ili Ženevu, ili drugdje, gdje god bi ga vodio posao.

Nije ga dočekala u njihovom njujorškom stanu samo jedanput. Sluga mu je otvorio vrata i prihvatio šešir i kaput.

- Je li se javila gospođa? - upita ga.

- Nije, gospodine. Koliko ja znam, gospođa je još u San Franciscu.

Čekao ju je cijeli tjedan, no ona se ne pojavi. Poslije večere nazove njenu roditeljsku kuću u San Franciscu. Javi se Jordana.

- Draga, već sam se zabrinuo. Kad se vraćaš?

- Ne vraćam se - umornim će glasom ona.

- Kako to misliš? - užasne se on.

- Tako kako kažem. Dvadeset jedna godina mi je, nešto moram

učiniti sa sobom. Neću se vratiti.

- Ali ja te volim.

- To nije dovoljno. Umorio me život u čistilištu. Dvije godine takvog života dosta je svakoj djevojci. Vrijeme je da odrastem.

- Je li u pitanju neki drugi?

- Nije, znaš i sam da nije. Otkako sam s tobom nije bilo drugih.

- Što je onda?

- Bi li povjerovao da mi je zbilja dosta tog života? Dosta sam izigravala gospođu Al Faj. - Zaplače na telefonu.

- Jordana.

- Nemoj me pokušavati odgovoriti, Baydre. Znaš da nisam kao tvoje Arapkinje, ne mogu prihvatiti takav život. Imam svoju vlastitu glavu.

- Ne želim te odgovoriti, želim samo da raizmisliš.

- Razmislila sam, Baydre, neću natrag. On se naljuti.

- Samo ne očekuj da ću trčati za tobom. Učinio sam to jedanput.

- Zbogom, Baydre.

Veza se prekide. Bijesno tresne slušalicu. Nekoliko je časaka buljio u prazno, onda nazove nanovo.

Ovaj put se javila majka.

- Molim vas Jordanu.

- Otrčala je u sobu, zvat ću je - odgovori mu. Baydr je čekao. Opet se oglasi majka:

- Kaže da ne želi s tobom razgovarati.

- Gospođo Mason, ništa ne razumijem, što se to s njom događa?

- Uobičajena stvar, Baydre. Trudne žene su uvijek jako razdražljive.

- Trudna? - vikne on. - Zar je trudna?

- Naravno, zar ti nije rekla?

Sedam mjeseci kasnije stajao je kraj njenog kreveta u bolnici. U naručju joj je ležao sin.

- Sav je na tebe - ona će plaho. - Iste plave oči.

Sjeti se riječi svog oca pa reče:

- Svako novorođenče ima plave oči. Zvat ćemo ga Muhamed.

- John, po mome ocu - usprotivi se ona.

- Muhamed - ponovi on. - Po Proroku. Hoćeš li se sad udati za mene?

Pogledi im se sretnu.

- Hoćeš li se najprije razvesti?

- Ne mogu oženiti bezvjernicu kao jedinu ženu. Hoćeš li preći na moju vjeru?

- Hoću.

On uze dijete i privije ga uza se. Beba zaplače. S ponosnim smiješkom obrati je Jordani:

- Naš će sin biti princ.

Kad je Baydr ušao u sobu, stari Princ podigne pogled. Rukom mahne dječaku koji mu je sjedio do nogu. On ustade i izgubi se.

- Kako si, sinko?

- Donosim vam vijesti o nasljedniku prijestolja, Visočanstvo. Rodio mi se sin. Ako mi dozvolite, dat ću mu ime Muhamed.

Starac ga je lukavo gledao.

- Dijete nevjerničke priležnice ne može sjesti na prijestolje Prorokovo.

- Oženit ću se tom ženom.

- Hoće li prihvatiti vjeru?

- Već je prihvatila. I već pozna Kur'an časni bolje od mene.

- Onda ti dozvoljavam da se oženiš njome.

- Vaše Visočanstvo, molim vas za još jednu milost.

- A to je?

- Ne dolikuje nasljedniku prijestolja da potječe od druge žene u kući. Tražim dozvolu za razvod.

- Moraju postojati razlozi. Kur'an zabranjuje razvod zbog taštine ili kaprica.

- Razlozi postoje. Moja je prva žena neplodna od posljednjeg poroda.

- Čuo sam nešto o tome. Je li istina?

- Jest, vaše Visočanstvo. Princ uzdahne.

- Onda ti je dozvoljeno. Ali mora se srediti pravedno, kako određuje Sveto pismo.

- Bit će više nego pravedno.

- Nakon vjenčanja dovest ćeš mi ženu i sina da ih vidim.

- Bit će kako želite, vaše Visočanstvo.

- Sve je volja Alahova. U desetoj godini sin će ti biti proglašen mojim nasljednikom. - Starac se nagne, a Baydr mu poljubi ruku i nos.

- Pođi u miru, sine.

Jordana je na vjenčanju iznenadila i njega i roditelje: govorila je arapski. Unajmila je učitelja bez njegovog znanja i dala se na učenje, tako da je sad već dobro govorila, s ljupkim, mekanim američkim naglaskom, što je zvučalo kao glazba. Njegova majka i sestre bile su očarane njenom kosom, dodirivale su je, milovale, poput nježnih zlatnih niti. Otac se ponosio prvim unukom.

- Moj mali princ - govorio je nježno.

Nakon svečanosti vjenčanja, pošli su na hodočašće u Meku. Nisu putovali na devama kroz pustinju kao njegovi roditelji, dane i dane, nego avionom. Put se skratio na svega nekoliko sati. Stajali su oboje na mirnom trgu, obučeni u bijelu lepršavu odjeću, kao i drugi hodočasnici. Započe molitva i oni se spuste na zemlju pred Kaabom, svetom kućom Alahovom.

Poslije u avionu, na putu k Princu, oslovi je arapski:

- Sad si prava Muslimanka.

- Bila sam od trenutka kad smo se sreli, samo to nisam kazala.

Uze joj ruku.

- Volim te, ženo moja.

Ona prinese njegovu ruku usnama i poljubi je po arapskom običaju.

- Volim te, gospodaru moj.

Ako će ti sin biti moj nasljednik - reče stari Princ - tvoj dom neka bude kraj mojeg, da ga mogu gledati kako raste i napreduje.

Kroz tradicionalni veo, koji je Jordana nosila na javnim primanjima, Baydr joj spazi zapanjen pogled. Glavom joj dade znak da šuti.

- Živjet ćeš u kući - nastavi Princ - unutar zidina palače, tako da se zaštitiš od zla.

- Ali vaše Visočanstvo - pobuni se Baydr - zbog posla moram biti stalno odsutan.

Princ se osmjehne.

- U tom ćeš slučaju dolaziti češće kući. Nije dobro biti odvojen od obitelji duže vremena.

Te noći, u ložnici, Jordana ga oslovi:

- Valjda ne misli to ozbiljno. Ja ovdje nemam što raditi, poludjet ću.

– Neće potrajati dugo. Moramo mu malo ugoditi, a onda ću mu reći da si mi potrebna u poslu, i on će razumjeti.

– Ne slažem se – uzvikne ona. – Nisam Arapkinja i ne može mi se naređivati kao ropkinji.

Njegov je glas bio leden. Takvog Baydra nije nikad vidjela.

– Ti si muslimanska žena, i učinit ćeš kako ti se kaže.

Možda se otada u njihovim odnosima nešto počelo mijenjati. Baydr je održao riječ. Ali prošlo je još punih šest mjeseci prije no što je uspio uvjeriti Princa da moraju izgraditi svoj dom negdje drugdje. A dotle su već oboje nosili u sebi ranu.

Između njih i njihove ljubavi ispriječio se nevidljiv zid, i ma kako se trudili, nisu ga mogli preskočiti.

13.

Jordana nije mogla spavati. Buljila je u tminu širom otvorenih očiju i slušala lagano duboko disanje na drugoj strani širokog bračnog kreveta. Ništa se nije promijenilo. Ni Jabirova »trava za snove« ne može ih više približiti.

Prije vjenčanja seks im je bio niz toplih i divnih nježnih trenutaka, mada je bilo izvjesnih ljubavnih tehnika koje on nije dozvoljavao. Ljubio bi joj grudi i trbuh, ali u oralni seks se nije upuštao. Mnogo puta ga je pokušavala navesti na to, no, iako mu se sviđalo kad bi ga uzela u usta, nije joj nikad dopuštao da preuzme vodstvo i upravlja činom. Bez riječi joj je dao na znanje da je ono što traži ispod njegovog muškog dostojanstva. Muškarac ne smije ni na koji način biti podložan ženi.

Pa ipak, ništa to nije bilo tako jako važno. Bio je dobar ljubavnik. No, uskoro nakon vjenčanja primijetila je promjene: seks im je postao površan. Ulazio je u nju bez uvoda i brzo svršavao. U početku je vjerovala da je uzrok tome prezaposlenost. Princ je zahtijevao od njega sve više i više. Posao se širio po svim zapadnim zemljama, organizacija se povećavala i bivala sve složenija.

Baydrje postepeno sakupio ekipu mladih ljudi, koji su kao i on bili podrijetlom sa Bliskog istoka, a spretni na zapadnjački način. Smješteni u svim zemljama s kojima su bili u poslovnim vezama, ovi su namještenici svakodnevno pazili na njegove investicije, a Baydr je osobno putovao od jednog do drugog, donosio konačne odluke i usklađivao različite poslove u korisnu cjelinu.

Da bi dobio na vremenu, zamijenio je avion Lear drugim - najprije je kupio Mystere Twenty, zatim Super Caravelle i konačno Boeing 707 Inter Continental. Sada može prelaziti ogromne udaljenosti bez

zaustavljanja, ali ipak putovanja ga sve češće i češće odvlače od kuće. Uvijek postoji neko drugo mjesto gdje mora biti, uvijek neki drugi slučaj koji samo on može riješiti. Ljeta u Francuskoj sve su manje važna, ogromna jahta, kupljena za zajedničko uživanje, sve češće ostaje vezana u luci.

Malo iza rođenja drugog sina, Samira, gotovo su potpuno prestali voditi ljubav. Jedne je noći u očajanju posegnula za njim, ali on joj je uzeo ruku i stavio na pokrivač između njih. Glas mu je bio leden:

- Ne dolikuje ženi da prva prilazi muškarcu. Njegovo odbijanje je uvrijedi, zaplače, a ondase naljuti. Upali svjetlo i dohvati cigaretu. Pažljivo zapali, povuče duboko i pokuša se smiriti.

- Šta je Baydre? Više ti ništa ne značim? Nije odgovarao.

- Imaš li drugu?

Otvori oči i upre u nju čvrst pogled.

- Nemam.

- Onda isto je?

Malo je šutio, onda ustade.

- Umoran sam, želim spavati.

- A ja bih se jebala - grubo će ona. - Zar to nije u redu?

- Dosta je što se ponašaš kao drolja, ne moraš još i govoriti kao one.

Tebi je to dobro poznato. S njima provodiš dane.

Lice mu se smrkne od bijesa.

- Ne tiče te se što ja radim.

- Žena sam ti, a već mjesecima nemaš ništa sa mnom. Kako me se ne tiče?

- Žena se mora pokoravati muževljevoj volji.

- Ako sam se udala za tebe, nisam postala građanin drugog reda -

zasikće ona. - I ja imam svoja prava i osjećaje.

- Zaboravljaš što je napisano. Ti si moja žena, moje vlasništvo, i možeš imati samo ona prava i osjećaje koja ti ja dozvolim.

Buljila je u nj.

- Onda tražim razvod. Neću živjeti tako.

- Odbijam tvoj zahtjev. Živjet ćeš kako ti ja naredim.

- Nismo u srednjem vijeku, a niti na Srednjem istoku da me možeš zatvoriti u harem. Sutra idem kući i zatražit ću razvod.

- Ako to učiniš - mirno će on ledenog pogleda - nikad više nećeš vidjeti djecu. Znaš dobro da imam moć.

Ona se zapanji.

- Ne bi valjda to mogao učiniti - s bolom u glasu upita.

- Mogu i hoću.

Oči joj se napune suzama, riječi zapnu u grlu. Neko ju je vrijeme promatrao, onda progovori bez imalo naklonosti:

- Razvoda neće biti. Previše je to riskantno. Neću da mi skandal omete sinovljevo stupanje na prijestolje, ne sada kad sam prinio tako veliku žrtvu da ga za nj dobijem.

Nije mogla vjerovati ušima.

- Kakvu si ti to žrtvu prinio?

- Pogazio sam ponos i oženio se nevjernicom, usprkos savjeta da toga ne činim. No, želio sam prijestolje za sina, bilo mi je obećano.

- Zar nisam prihvatila tvoju vjeru? - zaplače ona.

- Samo riječima, srcem nisi. Da si je uistinu prihvatila, tvoj bi ti položaj bio jasan i ne bi ispitivala moje postupke.

Očajna, pokrije lice rukama i zajeca:

- O, Bože!

- Kojeg boga prizivaš - okrutno će on - svog ili mog?

Ona spusti ruke i pogleda ga.

- Nema Boga do Alaha.

- Nastavi.

Malo je šutjela pa ponikne pogledom i prošapće:

- A Muhamed je njegov Prorok.

On duboko udahne i uputi se prema vratima.

- Zapamti to.

Njen ga glas zaustavi:

- Baydre, što tražiš od mene?

- Dajem ti slobodu, radi što god hoćeš dokle god smo u braku, uz dva uvjeta. Prvi je diskrecija. Ne smiješ učiniti ništa, što bi bacilo ljagu na ovu kuću. Naš brak pred svijetom mora izgledati sretan.

- A drugi?

- Izbjegavat ćeš Židove. To neću trpjeti. Trenutak je šutjela, onda kimne.

- Bit će kako želiš.

Otišao je u drugu sobu, vrata su ostala otvorena. Domalo se vrati; u ruci mu žuta metalna kutija. Zatvori vrata, priđe ivici stola i pogleda je. Otvori kutiju i stavi je na noćni ormarić kraj nje. Unutra su bile kapsule.

- Znaš da ne volim amil nitrat.

- Baš me briga što ti voliš a što ne - okrutno će on. ?- Ponašaš se i govoriš kao kurva ... tako ću s tobom i postupati.

Otkopča gornji dio pidžame i skine ga, zatim povuče uzicu na donjem dijelu. Hlače spadnu, a on joj naredi:

- Skidaj spavaćicu! Nije se micala.

Brzim pokretom zdere spavaćicu s nje. Dojke joj odskočiše, a on zgrabi jednu i upita:

- To želiš?

Šutjela je.

On stisne jače. Od bola je dahtala. Pogleda ga pravo u oči, onda spusti pogled na drugu ruku. Držao je napeti penis, uperen u nju.

- želiš ga?

- Baydre! - krikne.

Gurne joj ga u usta. Gušila se i kašljala.

- Nije li to ono što hoćeš, bezvjerna droljo? - dobaci joj s prezirom, a potom joj odgurne glavu i upilji se u nju. - Ili će ti se ovo možda više svidjeti.

Izvrne je na krevet i duboko ugura u nju tri prsta. Kretnja je bila nagla i neočekivana, osjeti deranje tkiva pa zastenje. Brzo je pokretao prste unutra i van, a slobodnom rukom dohvati ampulu.

Kad joj je pred nosom smrvio kapsulu, u mozgu osjeti eksploziju. Srce joj je tuklo kao da će se rasprsnuti u grudima, a onda, kao za inat, počnu je razapinjati bolovi orgazma.

Iznenada on povuče ruku, prevrne je na trbuh i zapovijedi:

- Četveronoške, kao nevjernička kučka, što i jesi.

Nije se mogla pomaknuti.

Otvorenim je dlanom mlatne po stražnjici. Ona vrisne. Ruka mu je udarala po mesu ponovo i ponovo. Previjala se i stenjala. To je bilo ludo. Luda sam, pomisli, ne može mi se ovo dopadati. Ali, počela je uživati u toplini ikoja se širila kroz slabine.

- Poput psa, ženo!

- Hoću, hoću - stenjala je i silila se da klekne. Stražnjicu je uzdigla visoko u zrak, nalaktila se, a dojke joj vise. Osjeti kako se iza nje namješta, pa se okrene i pogleda ga.

- Ne gledaj me nevjernička kučko! - izdere se na nju i surovo je potegne za kosu, da bi joj odvratio lice.

Unutrašnje drhtanje brzo joj se proširilo tijelom, čak su joj se i koljena tresla. Jedanput je vidjela kako se trese kobila čekajući da je pastuh zajaši. Sad zna kako je bilo životinji. Onda se sjeti pastuha; ogromno crveno svrdlo iskače iz njega j zabada se u kobilu, a ona se od siline napada ruši na koljena.

Opet ju je povukao za kosu, tako da joj se vrat istegao, i rasprsnuo drugu kapsulu, a ona se ponovo strese u orgazmu.

Začu kako razbija još jednu kapsulu; ova je bila za njega. Onda je žestoko prodro u nju, tijelom joj silovito gurao stražnjicu.

Krikne od bola i siline novog orgazma, a onda se sruši poput kobile.

Kasnije je mirno ležala na svojoj strani kreveta, bol i drhtanje polako se smirivali. I on je šutio, nepokretan. Sve je među njima zamrlo.

Progovorio je čas poslije. Glas mu hladan, kao da se ništa nije dogodilo.

- Dakle, ženo, shvaćaš li sada svoj položaj? Oči joj zasuze.

- Shvaćam - šapne tiho.

I otada uvijek tako. To više nije čin ljubavi, čak niti čin okrutnosti. Jasno i jednostavno - dokazivanje moći nad njom.

Tog ljeta je imala prvog ljubavnika. Poslije ih je bilo više, ali sa rijetkima je postizala zadovoljstvo. Pa ipak, nešto je dobivala: osjećali oni što ili ne osjećali, plaćala ih ona ili ne plaćala, svi oni s njom vode ljubav.

A to Baydr nikad ne čini.

14.

Jordanu probudi zujanje aparata za brijanje. Prevrne se u krevetu. Spazi ga kroz otvorena vrata kupaonice; stajao je pred ogledalom s ručnikom omotanim oko ravnog pojasa. Lice mu sabrano, kao i uvijek, brijanje ga potpuno zaokupilo.

Sjedne i dohvati cigaretu, čudan je ovo vikend, čudan, odista. Na momente se činilo da se približavaju jedno drugom, kao nekad. No, ili bi se jedno od njih povuklo, ili učinilo nešto što bi razbilo tu bliskost.

Toga su se tjedna dvaput voljeli. Prvi put je ona uništila sklad, jer je tražila mučenje. »Udari nie« rekla je, a on se na to povukao.

Drugi put je to bilo prošle noći, nakon onih Jabirovih cigareta. Ovaj put je bila spremna. Hašiš ju je oslobodio, smirila se i opustila. Željela je lijepu i jednostavnu ljubav, željela ga je onakvog kakvog ga je prvi put srela.

Ali uopće nije bilo tako. Uzeo ju je grubo, ugurao se u nju. Tri puta je ulazio i izlazio, četvrti se put ispraznio. Iznenadi je njegova brzina. Pogleda mu lice: na njemu ni radosti ni zadovoljstva, bezizražajno kao da ne osjeća ništa.

Malo zatim se odmaknuo i odmah zaspao na svojoj strani kreveta. Dugo je ležala, a san nije dolazio. Mislila je na onu noć, na onaj prvi put kad ju je uzeo bez ljubavi, kad ju je uvjerio da je samo stvar koja služi njemu za zadovoljstvo. Jasno joj je onda dao na znanje da će tako ubuduće biti i bilo je, sve do ovog vikenda.

Nakon prvog neuspjeha nadala se da će sve krenuti na bolje, ali nije im bilo tako suđeno. Sve što je tražio od nje na početku ovog vikenda bilo je prošlo. Pitala se hoće il joj se ikad ukazati druga prilika.

Vratio se iz kupaonice, još mokar od tuširanja i pogledao je.

- Jutros krećemo za Los Angeles - reče nehajno. - Kamo misliš poslije toga?

Pretvarao se da su stranci.

- Milo mi je što te vidim - ona će. - S radošću očekujem ponovni susret.

Začuđeno je pogleda.

- Što si rekla?

- Ništa. Još nisam odlučila.

- Ideš li natrag u Francusku?

- A ti? Ne bi bilo loše da dođeš malo k djeci. Cijelo si ljeto odsutan, nedostaješ im.

- Ne mogu, baš sad imam pune ruke posla. Osim toga, ove ću jeseni biti neko vrijeme s njima u Beirutu. Provest ću tamo barem šest tjedana.

- Samo par dana bi im puno značilo.

- Rekao sam, nemam vremena - oštrim će tonom on, pa izvadi košulju iz ormara. - Možda i odmah otputujem u Japan.

- Nikad nisam bila u Japanu. Čujem da je divan.

Zakopčavao je košulju.

- Tokijo je ludnica - suzdržljivo reče. - Promet je užasan i sve je tako natrpano da ne možeš disati.

Ona odustane. Ne želi je povesti, tamo mu nije potrebna.

Ostat ću, mislim, u Los Angelesu nekoliko dana.

Posjetit ću neke prijatelje, možda i navratiti do mojih u San Francisco. Sad je navlačio hlače.

- Nije loša ideja. Pobrini se da se vratiš u Francusku početkom slijedećeg tjedna. Ne želim dadečki budu predugo sami.

- Svakako. - Djeca zapravo nisu sama, čuva ih četvero slugu, dva tjelohranitelja i dadilja.

Telefon zazvoni, on se javi. Slušao je pa zadovoljno kinine i reče:

- U redu, Dick. Neka avion bude spreman,krećemo čim stignem u Los Angeles.

Spusti slušalicu i obrati joj se:

- Danas idem u Japan. Ako želiš, možeš zadržati moj bungalov.

- Baš fino.

- Jusuf je u hotelu, ima sastanak s Vincentom. Zovi ga ako ti ustreba.

- Hvala.

Obuo je cipele i krenuo prema vratima.

- Za koliko ćeš se spremiti?

- Brzo.

Kimnuo je i izašao. Sjedila je trenutak nepomično, onda baci cigaretu i ustane. Stane ispred ogledala, svuče se i pogleda svoje golo tijelo.

Nije se promijenilo. Linija ista kao u mladosti, samo su grudi malo ojačale iza poroda, ali još su čvrste. Trebala bi biti zadovoljna, ali nije. Bogatstvo i udobnost nije sve. Život promiče kraj nje, ona čeka da je upotrijebe, a trebalo bi sve biti drugačije.

U Jusufovoj sobi zazvoni telefon. Ni ne pomakle se u nadi da će prestati. Iscrpljen je, izmorio ga mladi Amerikanac. Sreo ga je sinoć u baru Poslije sumraka. Bio je nezasitan. Konačno, kako se već jedva micao, Jusuf mu dadne pedeset dolara i pošalje ga van.

Mladić je pogledao novčanicu, pa njega.

- Hoću li te nazvati?

- Neću biti ovdje, odlazim ujutro.

- Volio bih te opet vidjeti.

Jusuf je točno znao što želi vidjeti: još jednu pedesetaču.

- Javit ću ti se kad opet dođem.

- Nemam telefona, ali mi možeš ostaviti poruku kod barmena.

U redu.

Kad je otišao, Jusuf zaspe mrtvim snom. Sad, eto, ovaj prokleti telefon ne prestaje. Skočio bi on i na najmanju zvonjavu da je Baydr još u gradu, ali on je prošle noći otputovao za Japan.

U spavaonici telefon utihne, ali zazvoni u dnevnoj sobi. Jusuf strpa glavu pod jastuk i pokuša zaspati. Već slijedećeg trena opet zazvrnda u spavaonici.

Jusuf prokune, zgrabi slušalicu, pa zareži:

- Halo.

Glas se javi na francuskom, s jakim arapskim naglaskom:

- Monsieur Ziad?

On nesvjesno odgovori arapski:

- Molim?

Govornik nastavi arapski:

- Osobno se nismo sreli, ali smo razgovarali preko telefona. Bili smo i na istoj zabavi na Al Fajovoj jahti, za rođendan gospođe Al Faj. Zovem se Ali Jasfir.

- Ahlan wa Sahlan - pozdravi Jusuf, potpuno budan. Čuo je za Ali Jasfira.

- Ahlan fik - pristojno odzdravi Jasfir.

- Mogu li vam što pomoći? - uglađeno će Jusuf.

- Ako imate vremena, želio bih se s vama sresti i porazgovarati u vezi važnog zajedničkog posla.

- Gdje ste?

- Ovdje u Los Angelesu. Bismo li mogli zajedno ručati?

- Da. Gdje ćemo se naći?

- Bilo gdje, izaberite vi.

- Ovdje u hotelu, u dvorani Polo, u jedan sat.

Spusti slušalicu. Znao je kako je završio Baydrov susret s Jasfirom. Sigurno i Jasfir zna da mu je to poznato. Valjda se nešto gadno valja kad se Jasfir obraća njemu. Jasfir obično gađa ravno uglavu.

Ponovo dohvati slušalicu.

- Dobro jutro, gospodine Ziad - javi se telefonista veselo.

- Spojite me s gospodinom Vincentom. - Ne može u isto vrijeme ručati na dva mjesta. Morat će otkazati Vincentu.

Ali Jasfir je poštivao arapski običaj, pa nije ni spomenuo cilj susreta, sve dok nije stigla kava.

- Čujem da vaša kompanija za uvoz počinje uvoziti robu u Ameriku.

Jusuf klimne.

- Točno. Amerikanci kupuju mnoštvo srednje-istočnih proizvoda. Sve i svašta, da vam pamet stane.

- Također sam saznao da se bavite otkrivanjem malih tvornica na Srednjem istoku, čiji se proizvodi, po vašem mišljenju, mogu plasirati na američkom tržištu.

Jusuf potvrdi.

- Ja također zastupam neke proizvođače koji bi željeli slati svoje proizvode u Sjedinjene Države. Trenutačno poslujemo s evropskim izvoznim kompanijama i s njima imamo poprilično problema.

Jusuf je šutio. Poznati su mu ti problemi. Savezni ured za narkotike je zaplijenio puno pošiljki. Na Srednjom istoku kruže glasine

da su neki ljudi na visokim položajima vrlo nezadovoljni Jasfirovira radom.

- Čuo sam da veliki dio poslova prebacujete u Južnu Ameriku.

- Istina je - potvrdi Jasfir - ali to je dio našeg programa za proširenje tržišta. Potražnja naših drugih proizvoda je još uvijek velika.

- Želio bih vam pomoći, ali gospodin Al Faj je već odredio način poslovanja i sumnjam da bi poslušao moj savjet i promijenio mišljenje.

- Vjerujem da gospodin Al Faj baš nema uvida u svaku stvar koju uvozite. Siguran sam da, zapravo, puno toga ovisi o vama.

To je bila istina. Baydr ne mora sve znati. Mnoštvo sitne robe u vrijednosti od tisuća i tisuća dolara tovarilo se u brodove, a da on nije znao o čemu se radi.

- Ako budemo mogli surađivati, napravit ćemo za vas najpovoljniji mogući ugovor - smiješio se Jasfir. - Znate i sami koliko mi zarađujemo ovom trgovinom. Ponekad se za pošiljku iz Egipta, koja nije veća od sanduka za lutke, dobiva i po milijun dolara. Možete dobiti deset posto samo za uslugu. Opasnosti nema.

Jusuf se zagleda u nj. Puno je to novaca. Nerado odmahne glavom. Žao mu je propustiti tako nešto, no unatoč Jasfirovom uvjeravanju, previše je to opasno. Prije ili kasnije se otkrije, a onda je sve gotovo.

- Žao mi je, trenutačno nismo u mogućnosti prihvatiti. Tek počinjemo s radom. Možda bi se moglo poslije, kad budemo jači i bolje opremljeni.

Ali Jasfir zadovoljno klimne. Jusuf će popustiti, prije ili poslije. Treba mu samo potpirivati interes sve dok ne dođe do točke kad više neće moći odoljeti.

- Razmislite o ovom, razgovarat ćemo opet kad se vratite u Pariz.

- Hoću - odgovori Jusuf. Možda će se do tada štogod izmijeniti.

Ali Jasfir podigne šalicu kave.

- Gospodin Al Faj je na putu za Japan, zar ne? Jusuf potvrdi. Nije znao da tako pomno prate Baydrovo kretanje.

- Negov ugovor s Japancima vrlo je smion - doda Ali Jasfir.

- Ne znam baš puno o tome - brzo će Jusuf.

Jasfir se smiješio.

- Udruživanje s njim bilo bi čak mnogo važnije nego poslić o kojem smo razgovarali. Vrlo gacijenimo.

- Mogao bi biti od ogromne važnosti za našustvar. Kada bi on bio uz nas, to bi sigurno imalo velikog utjecaja na one koji su isto tako konzervativni kao i on.

Jusuf je šutio. Jasfir je u pravu. Pokret je zapravo puno važniji nego prijevoz narkotika.

- Kad bi ga mogli nagovoriti da potpomaže naš pokret, ostatak života biste proveli u izobilju, a Alah bi vas blagoslovio za pomoć njegovom potlačenom narodu.

- Gospodina Al Faja je teško nagovoriti.

- Čovjek je, prije ili poslije će se naći neki način.

Jusuf zovne konobara i potpiše ček. Kad su izlazili, nabasaše na Jordanu.

- Mislila sam da si na ručku s gospodinom Vincentom. Upravo sam namjeravala svratiti i reći mu da ću se rado pridružiti večerašnjoj zabavi.

- Reći ću mu - na to će Jusuf. - Mogli bismo poći zajedno.

Ona svrne pogled na Jasfira koji je stajao sa strane. On se pokloni i pozdravi:

- Drago mi je što vas ponovo vidim, gospođo Al Faj.

Začudila se, a Jusuf to spazi pa brzo reče:

- Sjećate se gospodina Jasfira? Bio je na brodu za vaš rođendan.

- Naravno. Kako ste gospodine? Opet joj se pokloni.

- Izvrsno, a vi ste sve ljepši, gospođo. No, moram se oprostiti, već kasnim na sastanak.

Promatrala ga je dok je odlazio predvorjem, onda se obrati Jusufu:

- Nadam se da Baydr s tim tipom nema posla.

On se iznenadi; po prvi put je nešto rekla o Baydrovim poslovnim partnerima.

- Mislim da nema - odgovori joj, a onda će znatiželjno: - Zašto to kažete?

Odjednom kao da se zavila velom.

- Ne znam, možda ženska intuicija. Osjećam da je opasan.

15.

Jordana pogledom obuhvati veliku zatamnjenu dnevnu sobu i dohvati čašu s vinom. Gosti su sjedili po kaučima i naslonjačima svuda naokolo, buljili u veliki ekran na drugom kraju sobe i upijali svaku scenu. U Hollywoodu je očekivala puno interesantniju zabavu, a, eto, sve je ukočeno i dosadno. Okrene se prema stražnjem dijelu prostorije; domaćin je sam sjedio za barom, leđima okrenut platnu. Čim se pojavila slika na ekranu, prestao se, izgleda, zanimati za svoje goste. Valjda se takvo ponašanje naziva „povlasticom zvijezda".

Rick Sullivan je godinama bio zvijezda velikih filmova, spektakala, koje su snimali C.B. DeMille, a u posljednje vrijeme i Michael Vincent, ali sad više nije u modi. Zapravo, igrao je glavnu ulogu u Michaelovom filmu o Moj siju, i to je bio povod ovoj večeri. Po Hollywoodu se govorilo da će Michael uskpro snimati neki novi veliki film, pa je Sullivan smatrao da ne bi bilo loše podsjetiti redatelja na sebe.

Ne da mu je baš potreban novac, ili posao. U zadnjih pet godina snimio je nekoliko jako uspješnih televizijskih serija, no za njega televizija nije isto što i film.

Ne voli velike zabave, pa uvijek pazi da ne bude više od šesnaest gostiju. Tu je, naravno, i njegov posrednik, čovjek zadužen za reklamu i jedan od vodećih holivudskih novinara. Ostali gosti su njegovi i Vincentovi bliski prijatelji, te nekoliko glumaca i glumica, malo važnih a da bi ugrozili njega kao zvijezdu večeri.

Sullivan se okrene i zapazi Jordanu; buljila je u ekran i očito se dosađivala. Uopće nije očekivao da će tako izgledati.

Nekako je mislio da će biti starija. Kad netko ima toliku gomilu novaca, kao njen muž, obično je poodmakle dobi. Potraži po prostoriji

čovjeka zvanog Ziad. On je došao s njom. Eno ga, sjedi do Vincenta na kauču. Možda joj je ljubavnik, pomisli, ali odmah odbaci tu ideju. Jasno je, to je homoseksualac. Mora bit pas čuvar.

Večera je bila ugodna, razgovor svrhovit, pun uzajamne laske. Svak voli svakog, tipično holivudsko ćaskanje za stolom. Na kraju objavi da je nabavio kopiju Vincentovog velikog filma i da će im ga pokazati. Michael se oduševio, a gostima je, izgleda, bilo drago, jer su veselo pošli u dnevnu sobu i posjedali ispred ekrana.

Rick uze piće, priđe Jordani i sjedne do nje. Baci pogled na platno pa gotovo odmah okrene glavu. Bila je to jedna od prvih scena, kad se mladi Mojsije prvi put suprotstavlja faraonu. Film je rađen prije gotovo dvadeset godina, a on ne voli gledati sebe kao mladića. Prepadne se svojih godina.

Vidje da ga ona promatra, pa se žalosno nasmiješi.

- Ne volim se gledati. Smatram to vrhuncem taštine, ili tako nešto.

- Razumijem - uljudno će ona.

- Izgleda da ni vas baš ne zanima film.

- Već sam ga gledala. Ni onda mi se nije na ročito dopao.

- A kakve filmove volite? Trenutak je razmišljala pa reče:

- Moderne. Znate, one koji se danas snimaju.

- Ne mislite na porno filmove?

- Nisam nikad ni jednog vidjela. Trenutak ju je promatrao.

- Biste li htjeli pogledati jednog?

- Mislim da bih, ali ne mogu zamisliti kako bih pošla u neku od onih bijednih dvorana.

- Niti ne morate. Mogu vam ja jednog prikazati.

- Zanimljivo. A kada biste mogli?

- Bi li vam odgovaralo odmah? - predloži on, ona se zaprepasti i pogleda po sobi, na što on doda: - Naravno, u drugoj prostoriji.

- Što će reći ostali?

- Nećemo im nedostajati. Ovaj film traje oko dva i pol sata, vratit ćemo se prije kraja.

Nitko se ne obazre kad su izlazili. Slijedila ga je kroz hodnik, a onda u njegovu sobu. On zatvori vrata pa nehajno mahne.

- Nadam se da nemate ništa protiv ako gledamo u mojoj sobi.

- Ni najmanje. Ali nigdje ne vidim platna. Nasmijao se i pritisnuo dugme u zidu. Začu se zujanje stroja i sa stropa se spusti platforma ravno na dno kreveta. Na njoj ogromni televizor.

- Presnimio sam filmove na video traku. Jedini je nedostatak što se moraju gledati iz kreveta.

- Pa krevet ne izgleda tako neudoban.

- Moram ubaciti traku u aparat. Odmah se vraćam.

- U redu.

Na vratima zastane i pokaže na noćni ormarić.

- U srebrnoj kutiji su cigarete, najfinija kolumbijska trava, a u ružičastoj bočici sa zlatnom žličicom najbolji kokain u gradu.

- Izvrsno ?- nasmiješi se ona. - Onda, molim te donesi bocu hladnog bijelog vina. Uvijek žeđam iza droge.

Kad se vratio, ležala je gola na krevetu, među prstima pažljivo držala cigaretu marihuane. Film, je već počeo.

Brzo se svukao, sjeo do nje na krevet pa dohvatio bočicu s drogom i žličicu.

- Kako bi bilo da probamo? Ova će te prašinica zapaliti.

- Ne bi bilo loše.

Prinese punu žličicu nozdrvama i ušmrkne, pa pruži njoj. Ona također ušmrkne, a oči joj zaiskre.

- Kakva je? - upita on.

- Ne može biti bolja - ona će pa pruži ruku prema njemu. - čuj, ljudina si ti.

- I sam sam to mislio dok nisam vidio, onog mališana tamo. Taj je zbilja velik.

Zahihotala se.

- Ne vjerujem, mora da je čudovište. - Očarano je buljila u platno. - Ma, ne! - uzvikne. - Ta ga cura ne može cijelog strpati u usta. To je neka varka.

- Nije. Otkako je snimila ovaj film, obogatila se podučavajući dame Beverlv Hillsa kako se to radi. Veli da sve ovisi o načinu kako opustiš mišiće grla.

Prignula se i slasno ga lizala.

- Bit ću sretna ako samo pola tvoga uspijem primiti.

Glasno se nasmijao, a ona ga upitno pogleda.

- Znaš, kad sam te prvi put sreo pomislio sam da si jako ozbiljna dama.

- Pa i jesam ozbiljna dama, još nikad nisam gledala porno film - ozbiljno odvrati pa se spusti opet dolje.

- Divno - reče on. Ne skidajući pogleda s nje, spusti ruku niz krevet i pritisne skriveno dugme za uključivanje magnetoskopa. Nije joj rekao da voli gledati sebe, ali samo na filmovima snimljenim ovdje, na ovom krevetu, skrivenom kamerom.

- Baš divno - ponovi.

Nakon nekog vremena Jusuf se zamorio. Ovaj kao da nema kraja. Lijeno je milio pogledom sobi. Iznenada zaboravi film. Jordana je nestala. Domaćin također. Razbjesni se na sebe nije video kad su otišli. Ustade. Vincent ga pogleda.

- Moram u kupaonicu - objasni šapatom, pana prstima tiho izađe i zastane na hodniku.

Kuća je velika, valjda ima pola tuceta soba. Mogli bi biti u bilo kojoj od njih. Pogleda u studio, blagovaonicu, predvorje - nigdje ih.

Bijesan, ode u kupaonicu da opere lice i.ruke hladnom vodom. Baš je glup. Trebao je znati da će odmagliti s njim. To je tipčina, privlačan je, a iznad svega još i filmska zvijezda. Nije on bilo koji žigolo s Rivijere.

Izađe iz kupaonice pa se uputi hodnikom prema dnevnoj sobi. Negdje začu zujanje nekog stroja. Dolazilo je iza nekih vrata i on pomisli da je to od uređaja za hlađenje. Amerikanci ih obično postavljaju u malim izbama. No, onda mu do ušiju dopre slabo mrmljanje, kao glasovi iz razglasa. Pritisne kvaku, vrata se ne otvore. Bila su zaključana.

Brzo se ogleda, da nije tkogod slučajno u blizini. Poznavao je mnoge trikove, pa i onaj s plastičnom kreditnom karticom.

Samo časak kasnije vrata se otvore. Jusuf ugleda monitor videoskopa. U čudu je buljio; zvuk jako slab, ali slika u boji jasna kao dan. Jordana gola leži na leđima, lice joj u grču strasti. Čini se da gleda ravno u kameru. Nogama je čvrsto obuhvatila čovjeka, a on se propinje kao da je zajašio divljeg konja. U zvučniku se začu cviljenje, slabi odjek njenog dahtanja dok je on svršavao. Nagnu se na stranu i izađe iz nje, sav mokar i već klonuo. Onda se okrene prema Jordani i nasmiješi se, a ruka mu klizne niz krevet. Jusuf prepozna domaćina u zadnji tren, jer slike nestane.

Trenutak je stajao kao prikovan, onda se brzo pokrene. Poznat mu je taj uređaj i Baydr ga imana brodu, ali samo za prikazivanje, a ne i za snimanje filma. Jusuf pritisne tipku pa oslobodi kutiju s video trakom i izvadi je iz aparata. Strpa je pod jaknu, izleti iz izbe u hodnik pa zatvori vrata.

Brava škljocnu.

Hodnikom dođe do predvorja. Kod izlaznih vrata sjedio je sluga. Kad se Jusuf približio ustade i otvori mu vrata.

- Odlazi li gospodin?

– Ne, samo ću malo prošetati i udahnuti svježeg zraka..

– U redu, gospodine. – Sluga zatvori vrata za njim.

Jusuf priđe autu. Vozač brzo izađe.

– Je li moja torba još u prtljažniku?

– Jest, gospodine. – Vozač otvori prtljažnik, izvadi torbu i pruži je Jusufu. On strpa unutra traku, zatvori torbu i doda je natrag vozaču.

– Sjeti me da je uzmem, kad se noćas vratimo u hotel.

– Hoću, gospodine.

Jusuf pričeka da torba bude na sigurnom, pa se vrati u kuću. Srce mu je lupalo, tako silno da ga je čuo. Ovo nikad nije ni zamišljao, nikad se ni nadao da bi se moglo dogoditi. Sad samo treba vrebati moment kad će upotrijebiti traku.

Ušulja se natrag na svoje mjesto kraj Vincenta i nastavi gledati u ekran. Vincent mu se obrati šapatom:

– Rick je sjajan Mojsije, zar ne?

– Da. Kako si znao da će biti tako dobar u toj ulozi?

Vincent se nasmiješi.

– Nisam mogao pogriješiti. Sullivan se u stvari zove Salomon. Kad se počeo baviti filmom promijenio je ime. Salomon, pa da bude loš Mojsije. Jusuf je buljio u ekran; velika Mojsijeva slika ispunila cijelo platno, čudio se kako to nije prije uočio; taj tip ima židovsko lice.

U dnu prostorije nešto sušne; Jordana i Rick su se vratili. Krajičkom oka ih je promatrao. Prišli su baru i sjeli. Rick je pogledao u platno i nešto joj dobacio. Nasmijala se i prihvatila čašu izbarmenove ruke.

Preplavi ga val zlobe. »Smij se, kurvo!« pomisli bijesno. »Samo se ti ceri, židovska droljetino!«

Sad mu je sinulo što će s trakom. Baydr ćemu biti do groba zahvalan ako ga poštedi i sakrije pred svijetom da ga je žena prevarila

s Židovom.

16.

Leila pogleda majku na drugoj strani sobe.

- Već sam ti stotinu puta rekla, majko. Hamid mi je prijatelj, to je sve. Ne mislim s njim ništa ozbiljno. Neću se za nj udati, samo smo prijatelji.

Maryam mučno uzdahne.

- Ne znam što ti je. On je najobičniji Sirijac, čak nije ni iz dobrostojeće obitelji. Ne shvaćam što vidiš u njemu.

Leila zapali cigaretu.

- Moram se s nekim družiti.

- Ima toliko dobrih momaka s kojima se možeš družiti. Moj otac veli da je razgovarao s industrijalcem Favazom. Sin mu je sazreo za ženidbu, i oni se zanimaju za tebe.

- Tko? - zajedljivo će Leila. - Favaz ili njegov sin?

- Ne budi bezobrazna. Djed ti želi samo najbolje.

- Kao što je i tebi? - s posebnim će naglaskom Leila.

- Nije on bio kriv - branila ga je Maryam. - Nitko od nas nije tada znao kakav ti je otac.

Učinili smo sve kako treba, nitko ne može u nas upirati prstom.

- Ni u njega nitko ne upire. Očito ljudi ne mare što radite, sve dok imate dosta novaca.

Maryam ogorčeno odmahne glavom.

- Uvijek ponavljam jedno, a to je istina: ćud ti je očeva, ne moja.

Promatraš svijet onako kako bi željela da izgleda. Nisam te trebala pustiti na školovanje u švicarsku. Naučili su te jedino kako prkositi majci. Sestra ti se ne ponaša kao ti.

- Moja je sestra glupača - frkne Leila. - Vodi brigu samo o svom domu, djeci i služinčadi.

- To i jest posao prave žene. O čemu bi drugom vodila brigu?

Leila upre prstom prema prozoru.

- Majko, tamo je cijeli svijet, zar ne vidiš? Predugo su nas tlačili, rugali nam se i porobljivali nas. Naša braća u Palestini stenju pod židovskim jarmom. A ti pitaš postoji li nešto drugo.

- Neka te probleme rješavaju muškarci, to je njihov posao, a mi ćemo se brinuti za naše.

- Nema nikakve svrhe - nezadovoljno će Leila, pa krene k vratima. - Idem van.

- Kamo ćeš, opet na sastanak s Hamidom?

- Neću. Jednostavno idem van. To je sve.

- Čemu onda tolika žurba? Skoro je vrijeme ručku.

- Nisam gladna, ne čekajte me.

Vrata se za njom zatvore. Doskora Maryam začu kako se pred kućom pali motor automobila. Ustade i priđe prozoru. Mali je mercedes upravo krenuo ulicom.

Leila je isti otac. Nitko joj ništa ne smije reći. Sjeti se onog dana prošlog mjeseca kad je iskrsla pred vratima s tim prijateljem Sirijcem, Hamidom. Oboje su bili u dronjcima i tako prljavi, da ih novopridošla služavka nije htjela pustiti u kuću. Konačno je protiv volje pozvala gospodaricu.

Maryam se zaprepastila kad je ugledala kći. Koža joj tamna i nategnuta, kao da je dane i daneprovela na pustinjskom suncu. Tijelo joj kao u dječaka, tanko i uspravno, ženske obline potpuno nestale.

- Što se dogodilo? - uzvikne.

- Ništa, majko - mirno odgovori Leila.

- Pa pogledaj se, sva si u dronjcima, izgledaš kao da se mjesecima nisi prala.

- Sve je u redu, majko - tvrdoglavo će Leila.

- Odakle dolaziš? Mislila sam da si još u školi.

- Putovali smo autostopom.

- Zašto? Trebala si samo telefonirati. Kupili bismo ti kartu.

- Da sam to željela, bila bih zvala. Htjela sam baš stopirati.

Maryam tek tada primijeti Hamida na pragu. Pogleda na njega, pa kćerku.

- Ovo je Hamid, moj prijatelj. Sirijac je - objasni Leila.

Hamid priđe jedan korak, dotakne prstom čelo i pozdravi:

- Tasharrafna.

- Hasalli sharaf - odgovori mu nesvjesno. Nije izrekla ništa drugo, što je uobičajeno za dobrodošlicu.

- Srela sam Hamida na cesti - nastavi Leila. - Vraća se kući u Damask.

Maryam je šutjela.

- Bio je vrlo ljubazan, i da njega nije bilo, mogla sam imati neprilika.

Na to se Maryam obrati Hamidu:

- Uđite i dobro nam došli! On se nakloni.

- Hvala, gospođo, imam ovdje neke prijatelje, odsjest ću kod njih.

Nije se protivila. Taj izgleda prosto i obično, ali takva je većina Sirijaca.

- Drago mi je da si stigla kući - obrati se on Leili. - Sad bih morao

poći.

Leila mu pruži ruku.

- Hoćeš li mi se javiti prije odlaska iz Beiruta?

Kimnuo je glavom i rukovao se s njom. Iako je ponašanje bilo suzdržano, Maryam je osjetila među njima neku bliskost.

- Nazvat ću te - doda on.

To je bilo prije gotovo mjesec dana, a on je još u Beirutu. Što radi, nije joj poznato, samo zna da se Leila sastaje s njim skoro svakog dana u hotelu Phoenicia. Rekli su joj to prijatelji, vidjeli su ih kako sjede u kavani i piju kokakolu.

Parkirala je auto u ulici i ušla u kavanu na sporedni ulaz. Ne voli prolaziti načičkanim predvorjem krcatim američkih i evropskih turista i njihove prtljage. Sjedio je sam, za stolom u kutu kraj prozora, kao i obično. Pred njim neminovna koka-kola s komadićem limuna. Kad je sjela, podigao je pogled. Konobarica joj bez riječi donese kokakolu.

Pričekao je da se udalji, pa reče:

- Sutra odlazim.

Pogleda ga: lice mu bezizražajno.

- Kući?

- Možda. Ovdje se ništa ne događa, a dobio sam pismo od rođaka. Mogu se zaposliti kao vodnik u vojsci, a imat ću određeno radno vrijeme i posebni dodatak. Uzimaju veterane s iskustvom.

- Meni ništa nije jasno. Već sam ovdje mjesec dana, a još mi se nisu javili.

On slegnu ramenima.

- Možda misle da sam poginula s ostalima.

- Znaju da si ti tu, ja sam im rekao kad sam išao po plaću.

- Zašto me onda ne zovu? Pošašavit ću čekajući. Majka mi stalno

prigovara.

- Imaju oni prečeg posla. Govori se da Al-Ikhwah želi da im tvoj otac upravlja vanjskim investicijama.

- Znam, odbio ih je. To je bilo prije mog odlaska iz Francuske. Oni su ludi. Moj otac ne bi ni prstom maknuo za drugog, taj misli samo na sebe.

- Opet će k njemu. Smatraju ga važnim, izgleda.

- Želim im sreću. Samo na jedan način ga mogu prisiliti da im pomogne: pištoljem.

- Zašto to kažeš?

- Poznam ja svog oca. Još uvijek misli danovac okreće svijet.

- Bilo kako bilo, sutra odlazim. Bolje išta nego ništa, idem u vojsku.

- A da odem k njima na razgovor? Nisam valjda prošla kroz svu tu obuku da bih sjedila krajmajčine suknje.

- Nemoj, brzo će on. - Naređeno ti je bilo da čekaš dok te oni pozovu.

- Zar zbilja moraš ići?

- Moram nešto raditi, potrošio sam sav novac.

- Imam ja novaca.

- Neću.

Trenutak je šutjela i gledala u piće, zatim gaopet oslovi:

- Nadala sam se da će nas zajedno poslati nazadatak.

- Nisam ja tip za to. Na takve zadatke radije šalju studente, manje upadaju u oči.

- Pa nisi tako star, mogao bi se još prodati za studenta.

- Možda i bih, u mraku - nasmije se on.

- Ako se vratiš u sirijsku vojsku, nikad te više neće pustiti.

- Možda neću ni željeti. Sudeći po načinu kako se mi brzo naoružavamo i kako se Egipat priprema, ima nade da će se nešto dogoditi. A u ratu bih još mogao postati oficir.

- Zar to želiš?

- Ne želim.

- Što onda hoćeš?

- Samo zaraditi novaca, kao i tvoj otac - osmjehne se.

- Dosta o njemu - otrese se ona, iznenada bijesna.

- Gdje god dođem, govori se o njemu. bj otac ovo, moj otac ono, čak i majka stalno melje o njemu.

- Jesi li čitala današnje novine?

- Nisam.

- Trebala si, pa bi ti bilo jasno zašto se tolikoo njemu govori.

- Što je to tako značajno?

- Upravo je zaključio najveći ugovor o tankerima s Japancima. Kupio je deset brodova, a grade mu ih još dvadeset. Sve supertankeri. Bit će to najveća arapska brodska kompanija.

- Neka je hvala Alahu - zajedljivo će ona. - Koliko je time postao bogatiji?

- On se barem trudi. Zašto bi Grci i ostali prevozili teret iz naših luka.

- A što od toga ima palestinski narod?

Šutio je.

- Žao mi je, nisam se namjeravala s tobom svađati. Već sam nervozna od ovog klatenja.

- Znam. Pogleda ga i upita:

- Hoću li s tobom u sobu?

- U redu - nasmiješi se on. - Bi li htjela najprije u kino? U Damasku igraju samo pretpotopni filmovi.

Baydr spusti šalicu i osjeti toplo zujanje šake u glavi. Gejša odmah klekne iza njega i ponovo mu napuni šalicu. Baydr je pogleda. Nije navikao piti. Ponekad popije čašu šampanjca, ali ništa više. Iako Je popio samo tri šalice, ovo ga je piće obuzelo.

- Dosta - reče i ustane. Osjeti omamu. Gejša je tu da mu pomogne čim ispruži ruku. Nasmiješi joj se i reče: - Spavati.

Ona ga smeteno pogleda.

- Spavati - ponovi, pa spoji dlanove i priljubi ih uz obraz, a oči sklopi.

Ona shvati.

- Hai! Hai! Spavati. On kimne.

Držeći ga još uvijek ispod ruke, odgurne paravan između soba, pa ga uvede u spavaonicu. Krevet je bio jako nizak; umalo ne pade kad se spustio na nj. Učini mu se to smiješno pa udari u grohot. Ona se smijala s njim.

- Skoro sam pao.

- Hai, hai - ponovi gejša i povuče mu pojas koji je pridržavao odjeću. Nježno mu je skine s ramena, on se prevrne, a ona ga sasvim svuče.

- Umoran - gunđao je u jastuk. Prevrne se na trbuh, s licem prema dolje. Iz velike daljine zašuška njen kimono. Onjuši blagi miris talka. Prašak mu je sjedao na kožu poput mekanog oblaka,

Njene ruke, lagana perca, nježno mu glade leđa, miluju ga od vrata do trtice. Sad ga masira mlakim uljem. Zadovoljno uzdahne.

Spustila se niže, masira mu butine. Osjeti kako mu ih razdvaja i nježno gura prst unutra. Nađe mu prostatu, i nju masira kružnim

pokretima.

Napola spavajući osjeti kako se ukrućuje, pa se okrene na bok. Držala ga je nježno, ali čvrsto, tako da se nije mogao pomaknuti. S drugom rukom, još vlažnom od toplog ulja, poče mu milovati penis.

Pokušao se micati u ritmu s njom, no nije mu uspijevalo. Više nije samo jedna gejša u sobi, dvije su. Druga je klekla s druge strane kreveta. Sada ga glade četiri ruke. Nema djelića tijela koji nisu dotakle, milovale, dragale, sve u isto vrijeme.

Pritisak na prostatu i testise, sve brže pomicanje ruku po penisu, već je to previše. Osjeti kako se koči. Agonija postade nepodnošljiva, zastenja i otvori oči.

Sitna Japanka, još u kimonu, slatko mu se nasmiješi. Onda otvori usta i obuhvati mu glavić. Učini mu se da će se rasprsnuti, pa umrijeti, a sjeme je teklo iz njega kao s izvora. Slijedila je eksplozija za eksplozijom, onda potpuna iscrpljenost. Sada je u njemu još samo blaga, ugodna praznina.

Još je uvijek promatrao sićušnu gejšu; ustala je tiho izašla. Druge ga ruke zavile u meke plahte. Zaklopi oči i zapadne u dubok san bez snova.

Kad se probudio, činilo mu se da je spavao svega nekoliko minuta. No, dan je već dobrano odmakao, a Jabir je stajao kraj kreveta.

– Žao mi je što vas smetam, gospodaru, aliupravo je stigao telegram, a gospodin Carriage velida je vrlo važan.

Polako se uspravi i uze žuti papir. Poruka je jednostavna, ali samo je on i Princ razumiju.

UTVRĐEN DATUM PROGLAŠENJA TVOG SINA PRIJESTOLONASLJEDNIKOM. MOLIM, VRATI SE ODMAH RADI ZAVRŠNIH PRIPREMA.

PRINC FEIJAD

Sad je već potpuno budan. To nema veze s njegovim sinom. Prije puno vremena su se dogovorili za ovakvu poruku.

Rat. Rat s Izraelom. Došlo je vrijeme da se osvete za poraz iz 1967. Barem se tome nadaju.

Obuze ga tuga.

Prebrzo je to došlo, zaista prebrzo. Možda će u početku izvojevati kakvu malu pobjedu, no Izraelci su daleko iskusniji od njih. Potraje li rat samo malo duže od tjedna, značit će to drugi poraz Arapa.

Čak se i Princ slaže u tome s njim. Ali, čeka ih veliki zadatak. Ako svijet povjeruje da su ujedinjeni, može se dobiti i više od male pobjede. Ne na bojnim poljima gdje se umire, već u bankama i radnim sobama gdje žive.

NA DRUGOM MJESTU: LISTOPAD,1973.

Prašnjav sivi volkswagen, izderan šibanjem pustinjskog pijeska i vjetra, zakašlje, zapišti i zaustavi se nekoliko metara ispred parkirališta. Stražari su znatiželjno promatrali. Iz automobila izađe čovjek, u isto takoj prašnjavoj beduinskoj odjeći, priđe zadnjem dijelu vozila i digne poklopac. Žalosnim je pogledom zurio u motor. Pristupi mu jedan stražar.

- Nešto nije u redu, starce?

- Kad bih bar znao. čak i devama katkad treba vode. Ali ovo čudo... kažem ja vama, u ovoj stvari kojoj nikad ne treba vode ima nečeg bezbožnog. Da je deva, sad bih znao šta mi je učiniti.

Mladi se vojnik nasmije.

- A što bi to učinio?

- Napojio bih je, pa ako to ne bi pomoglo, ritnuo bih je u dupe.

- Što ne probaš?

- Već jesam, ali uzalud, ništa ne pomaže.

Starac je i dalje buljio u motor, a vojnik zaviri u auto. Unutra pohabano kao i vani. Tapecirung u dronjcima, na instrumentima naslage prašine.Vojnik se nagne i obriše prljavštinu s mjerača goriva, onda se uspravi i obrati starcu:

- Nemaš goriva.

- Ne razumijem se ja u to. Nikada ranije mi se nije ništa slično dogodilo.

- Dogodilo se sada - malo ljubaznije ćevojnik.

Starac slegne ramenima.

- Ma, dobro da nije ništa ozbiljno. Već sam se prepao da je ta jadna stvar otegla papke. - Krene prema ulazu, a usput dobaci preko ramena:

- Odgurni ih u stranu, poslat ću nekog da napunitank.

- Ej, čekaj malo, stari - ispriječi se stražar pred njim. - Ne možeš ući bez dozvole. Ovo je strogo zabranjeno područje.

- Imam propusnicu - reče starac i mirno ispruži ruku. Plastična kartica je poput ogledala odbijala sunčane zrake.

Vojnik uze karticu, pogleda je i brzo stane mirno.

- Oprostite, generale - reče i salutira. Ben Ezra uzvrati:

- U redu, vojnice. Voljno. Mladić se opusti.

- Znate li put, gospodine?

- Znam - odgovori Ben Ezra i pruži ruku. - Mogu li dobiti propusnicu natrag?

- Izvolite, gospodine. I ne brinite za auto, gospodine, već ćemo se mi postarati za nj.

General se nasmiješi.

- Hvala - reče i ode, a beduinska mu je odjeća lepršala u hodu.

- Tko je to? - znatiželjno zapita drugi vojnik.

- General Ben Ezra - s poštovanjem će prvi.

- Pustinjski lav? - iznenadi se vojnik, pa se okrene za starcem. - Mislio sam da je davno umro.

- E pa nije. Hajdemo, pomozi mi oko auta.

U prostoriji za sastanke za stolom su sjedila samo petorica. Tri Amerikanca, učesnici ranijeg sastanka, Ben Ezra i general Eshnev.

- Gospodo, žao mi je što nismo u punom broju, no svi ostali su na fronti - započe Eshnev.

- Ne morate se izvinjavati, razumijemo razloge - na to će Weygrin, pa se nasmiješi. - Usput rečeno, vaši su dečki dobro udesili egipatsku Treću armiju.

Eshnev ukočeno klimne.

- Tješite nas unaprijed, još uvijek nismo sigurni.

- Pobijedili ste ih - uvjeravao je pukovnik.

- Još uvijek nam je potrebna pomoć - reče Eshnev. - I to velika. Platili smo preveliku cijenu pustivši ih da jurnu na nas.

- Tko bi ikad i pomislio da će napasti na Yom Kippuru - tješio ih je Harris iz Ministarstva vanjskih poslova.

Ben Ezra se javi sigurnim glasom:

- Ja. Jasno sam na to ukazao na prošlom sastanku.

- To je bila samo pretpostavka - branio se Harris.

- Sve je u životu pretpostavka - mirno nastavi Ben Ezra. - Ali i da nije bila, vi zapravo ne biste bili mrdnuli prstom, zar ne?

Harris ne odgovori.

- Recite mi, jeste li javili svom šefu?

- Naravno.

Ben Ezra ga je promatrao, pa tužno odmahne glavom.

- Ova se tragedija mogla spriječiti.

- Ne znam kako - uzvrati Harris.

- Trebali smo učiniti isto što i prošli put. Rat bi već bio završen.

- Onda bi svjetsko mnijenje bilo protiv vas - primijeti Harris.

- Jako nam koristi što svijet misli - ogorčeno će Ben Ezra. - Nitko nam ne priskače u pomoć.

- Nije stvar u tome - brzo reče Eshnev. - nije svrna ovog sastanka, generale. Ovdje smo sastali da čujemo vašu procjenu sadašnje situaciju.

- Pa da je možete odbaciti kao i prošli put - zajedljivo će Ben Ezra. Eshnev ga uvrijeđeno pogleda, pa se odmah pokaja i postade prijazan. - žao mi je, prijatelju. Zaboravljam da si ti razočaran više od mene.

Eshnev je šutio.

Beri Ezra pogleda Amerikance na drugoj stranistola, pa će:

- Čovjek je osamljen kad ostari. Svi su šutjeli.

- Bi li mi netko od gospode htio ljubazno odgovoriti na jedno pitanje? - doda on. - Recite mi zašto ste zapravo došli na sastanak? Valjda je i vama jasno, kao i meni, da od ovog nema ništa, ništa se neće promijeniti, niti učiniti.

- Nije točno, generale Ben Ezra - brzo se javi Weygrin. - Mi visoko cijenimo vaše mišljenje i ideje.

Ben Ezra se smiješio.

- I ja vaše. Samo, da ih bar mogu razumjeti. Meni još uvijek nije jasno volite li vi nas, ili mrzite.

Eshnev pokuša usmjeriti razgovor na pravi kolosijek.

- Dobili ste Al Fajov dosje?

- Jesam - uzvrati Ben Ezra.

– Što ste zaključili?

– Da su Arapi mudri, raspustili bi vojsku, našli još tri takva čovjeka i osvojili svijet bez ijednog hica.

– Kako to? – interesirao se Harris.

– Vrlo jednostavno, kupili bi svijet. Nitko se ne nasmije.

– Znajte, rat je već izgubljen – nastavi starac.

– Kako mislite? – začudi se Weygrin. – Još nije završen. Izrael napreduje prema Egiptu i Siriji. Sadat će pregovarati o miru. Jasno mu je da je pobijeđen.

– Jasno mu je da je pobjednik – suho će Ben Ezra. – Želio je Arapima vratiti ponos, a to je učinio. Arapski su se vojnici hrabro borili. Čast im je vraćena, to je i bila svrha ovog sukoba. – Izvuče komad papira pa nastavi: – Još bismo uvijek mogli dobiti rat, no pitanje je koliko nam dajete vremena.

– Kako to mislite? – čudio se Harris.

– Treba nam još dva tjedna – objasni Ben Ezra. – Egipat nam više nije važan. Moramo zaobići Kairo, okupirati Libiju s jedne strane i zauzeti Siriju. Uradimo li tako, presjeći ćemo pozadinu odakle prijeti blokada nafte, a ako ne, onda je samo pitanje vremena kad će nas izolirati.

– Što dobivamo ako vam damo vremena? – upita Harris. – Sovjetski Savez već zahtijeva prekid vatre.

Ben Ezra tužno odmahne glavom. – Niste valjda tako glupi. A gdje je bio Sovjetski Savez kad su Arapi pobjeđivali? Sad nas hoće zaštititi i traže prekid vatre. Ne, ne. Šutjeli su, sve dok nije došlo do preokreta na bojištu, a sada žele zatišje da bi zaštitili svoje interese. Arapi su upotrijebili najbolje moguće oružje... embargo nafte. To bi moglo zakočiti Zapad brže nego atomska bomba.

– Ako budemo nadzirali naftovode Libije i Sirije, embargo bi mogao propasti. Ako treba, mogli bismo cijeli svijet opskrbljivati naftom. Iran je već u zapadnom taboru, Jordan bi se uskoro priključio,

i nema straha.

- Ne uradimo li tako, cijela bi se svjetska privreda mogla pred našim očima srušiti kao kula od karata. Arapi će raskoliti svijet. Francuska će se odmah pobuniti i razbiti Zajedničko evropsko tržište. Japan će morati i dalje poslovati s njima jer dobiva osamdeset posto nafte iz arapskih zemalja. Malo po malo, Arapi će cijeli svijet okrenuti protiv nas. Ja ih i ne krivim, jer njima je njihov opstanak isto tako važan kao nama naš.

- Kad bi se rat proširio na Siriju i Libiju, trebao bi se umiješati Sovjetski Savez – upozori Harris.

- Sumnjam. Boje se i oni konfrontacije, kao i vi.

- To vi mislite - hladnim će glasom Harris.

- Točno - uzvrati starac. - Pa ipak, ako bi gospodin Kissinger stvar usporio, dalo bi se to izvesti.

Harris se obrati Eshnevu:

- Srećom, politika vaše vlade nije ovakva.

- Ne, nije - nevoljko će Eshnev. Harris se opet okrene Ben Ezri.

- Gospodin Kissinger se nada da će se za dva dana zaključiti dogovor o prekidu vatre.

- Čestitam gospodinu Kissingeru - naruga se Ben Ezra. - Može se već proglasiti nevilskim komornikom sedamdesetih godina.

- Mislim da ovaj razgovor nije u skladu sa svrhom našeg sastanka - kruto će Harris - i da bi se trebalo voditi na višem nivou. Sada nas najviše zanima Al Faj.

Ben Ezra ga pogleda.

- Ne znam što bismo mogli učiniti u vezi s njim, osim da molimo boga da i dalje odolijeva pritisku ljevice i drži se što bliže umjerenom kursu. Sigurno ni on ni drugi bogati šeici ne žele svoje bogatstvo i moć darovati narodnim masama. Ali, svi oni hodaju po žici, i pitanje je dokle će izdržati. - Okrene se Eshnevu pa upita: - Jeste li išta saznali o

njemu od početka rata?

- Vrlo malo, veze su loše. Neposredno prije sukoba, Al Faj je pozvan kući, tamo je i ostao. Znamo da će biti na čelu odbora za zajednička ulaganja svih zemalja proizvođača nafte, ali će skup ministara vanjskih poslova tih zemalja voditi zapravo pregovore i donositi odluke. Vrlo su oprezni pri iskorištavanju nafte kao političkog oruđa i upotrebi novca, dobivenog od prodaje. U unutarnjoj politici naglašava se da korist nije važna. Novi kurs je »nafta za pravdu«.- Bi li mogli imati utjecaja na naftnu politiku? - znatiželjno će Harris.

- U početku vrlo malo. Možda više poslije, kad shvate da će kočenje ili slom svjetske privrede uzrokovati gubitke u njihovim vlastitim investicijama. Vjerojatno Al Faj i njegov princ to znaju, pa je zato i preuzeo taj odbor, radije nego da se miješa u politiku. A budući neće imati veze s politikom, bit će u povoljnom položaju i moći trgovati s obje strane.

- Gdje mu je obitelj? - priupita Ben Ezra.

- Žena i sinovi su još u Beirutu, također i bivša žena i kći.

- Je li to ona što se školovala u Švicarskoj? - znatiželjno će starac.

- Da, ta.

- Ona više nije tamo - po prvi put se javi agent CIA-e. - Mlađa kći Leila je prije tri dana odletjela za Rim. S njom su bili jedna djevojka i jedan mladić.

Eshnev se iznenadi.

- Kako ste to saznali?

- Mladića već dugo pratimo - odgovori Smith. - Bio je umiješan u trgovinu drogom u Vijetnamu, a poslije se preselio na Srednji istok. Neko se vrijeme družio s mafijašima, sad radi za Ali Jasfira.

- Kakve to veze ima sa malom Al Faj ovom? - začudi se starac.

- Upravo radimo na njenom slučaju. Prošle je godine napustila školovanje i otišla na obuku za gerilski rat. Nakon toga je, iz

nepoznatog razloga, provela cijelo ljeto kod kuće. Onda je taj mladić stupio u vezu s njom, pa su u roku tjedan dana otišli.

- Zna li vaša služba za to? - upita Eshnev.

- Zna, javio sam im istog dana.

- Jesu li još u Rimu?

- Ne znam, na aerodromu su se razdvojili. Djevojke su otišle jednim taksijem, mladić drugim. Moj je čovjek mogao slijediti samo jednog, pa je krenuo za njim.

- Je li on još u Rimu?

- Jest. U mrtvačnici. Dva sata nakon dolaskaubijen je . Po mišljenju policije, to je maslo neke bande ubica. Vjerojatno i jest. Mafija ne prepušta tako svog čovjeka nekom drugom.

- Trebali bismo pronaći djevojku - na to ćestarac.

- Za to će se potruditi moji ljudi - reče Eshnev i ustade. - To je sve, gospodo, ukoliko nemate još nešto dodati.

Amerikanci izmijene poglede. Sastanak je završen. Ustanu i rukuju se. Pukovnik Weygrin i Harris držahu se prilično hladno prema starcu, ali Smith se ponašao drugačije.

Pogleda Ben Ezru naborana čela.

- Znate, generale - poče kroz nos na srednje-zapadnjački način - potpuno ste u pravu. Kad bi vas bar više naših ljudi čulo.

- Hvala, gospodine Smith, i ja bih to želio.

- Imate moju posjetnicu, pa me nazovite ako vam ustrebam.

- Još jednom, hvala.

Amerikanci se udalje. Dva su se Izraelca gledala.

- Što misliš, Izaija? Starac slegne ramenima.

- Govoriš li jidiš, Lev?

- Ne. Čisti sam Izraelac, nikad ga nisam naučio.

- Imaju oni jednu izreku. Potječe, mislim, iz Poljske ili Rusije, iz doba progona. „Schver tzu zahn a Yid«.

- Što znači?

Starac se smješkao, ali mu nije bilo do smijeha.

- Zlo je biti Židov.

KNJIGA TREĆA
KRAJ JESENI, 1973.

1.

Dick Carriage pokuca tiho na vrata Baydrove spavaonice. Baydr promrmlja:

- Uđi.

Dick otvori vrata i zatrepće. Zavjese široko razmaknute, sobom se razlilo švicarsko jutarnje sunce. Baydr je sjedio za stolićem, leđima okrenut prema prozoru. Lice mu u sjeni, jer svjetlo dolazi otraga. Digne pogled prema Carriageu.

- Izvoli?

- Stigli su Francuzi, šefe. Baydr pogleda na sat.

- Poranili su. Carriage se osmjehne.

- Ne riskiraju oni, ne žele da ih tkogod pretekne.

Baydr se smijao.

- Zbilja su ljubazni ti Francuzi. Kod njih mo žeš biti siguran u jedno: odani su samo sebi.

- Što ću im reći?

- Neka čekaju - reče Baydr, pa pruži Carriageu neke papire. - što znaš o ovome?

Carriage uze izvještaj. Na vrhu piše velikim štampanim slovima:

ARAPSKE LUTKE S. O. J.

Unutra niz brodskih karata i sprovodnica, na svakoj pečat

»plaćeno«.

– Ništa više od tebe, osim da su računi uredno plaćeni.

Baydr uze fascikl.

– U tom grmu i leži zec, baš to ne odgovara. Znaš li ijednog Libanonca koji uredno plaća račune?

– Ništa ne razumijem. Kao mušterije su dobri, na što bismo se trebali žaliti?

– Radi se o nečem drugom. Oni plaćaju predujam za hitnu isporuku. Što im se, do vraga, toliko žuri s tim lutkama da čak plaćaju unaprijed? Libanonci ne bi platili predujam ni za što na svijetu, čak da im i život o tom ovisi, to im nije u krvi.

– Bliži se Božić, možda žele da lutke budu što prije u trgovinama.

– Bilo bi vjerojatno kad bi ih sada slali, ali počeli su još u rujnu. – Baydr mu ponovo pruži fascikl. – Želim kompletan izvještaj o tom društvu.

– U redu, šefe. – Carriage se uputi izlazu. – Još nešto?

Baydr odmahne glavom.

– Ponudi Francuzima kavu. Doći ću za par minuta.

Kad su se vrata za Carriageom zatvorila, Baydr ustade i izađe na terasu, čisti jutarnji zrak navještava švicarsku zimu. Duboko udahne.

Tamo se u daljini uzvisuju plavozelene planine, snijeg im već krasi vrhove. Spusti pogled na grad; upravo se budio. Na ulicama se već osjeća uzbuđenje.

Ženeva. Sve je ovdje: novac, moć, diplomacija, trgovina. Tu će se dobiti bitka, ne na bojnim poljima Srednjeg istoka.

U bankama i trgovinama ovog čudnog drevnog švicarskog grada čini se čovjeku da se uzdigao iznad svih svađa i borbi, ali ovdje je zapravo svatko spreman iskoristiti za sebe svaki vjetar, bez obzira odakle puše.

Baydr se vrati unutra pa pogledom obuhvati Prostorije u hotelu bile su unajmljene na jednu godinu i služile su za privremene posjete. Slijedeće će godine morati ovdje provoditi puno više vremena, a za zabave, koje mora održavati, premalo je prostora, a smještaj je i previše neugledan. Što učiniti?

Ne bi bilo na odmet imati tu stalnu bazu. Što je više o tom mislio, sve uvjereniji je bio da je u pravu. Osim toga, zimska sezona u Švicarskoj je uvijek dobra. Između St. Moritza i Gstaada skuplja se cijeli svijet. Jordana će, nema sumnje, biti oduševljena: zabave, društveni život, zimski sportovi.

Pribilježi kratko: mora je kasnije zvati i reći što je odlučio. Carriage neka obavijesti posrednika da traži stan u Ženevi i kuću u Gstaadu. Novac sve sređuje; sigurno će mu nešto vrlo skoro pronaći.

Priđe ogledalu i pogleda se. U bijeloj košulji i tamnim radnim hlačama izgleda više Evropljanin nego Arapin. Iz ormara izvuče svoju narodnu odjeću. Brzo obuče tamnosmeđi mishlah, a na glavu stavi bijelu ghutru, koja se spuštala sve do ramena. Opet se ogleda i kimne. Sada je pravi Arapin. Uputi se k vratima sa smiješkom na usnama. Ova odjeća ima puno prednosti, naročito kad se razgovara s Francuzima, a oni se, zna se, smatraju nadmoćnijima od ikog pod kapom nebeskom.

- Naša je zemlja mala, gospodine Duchamps - reče Baydr francuski - okružena kopnom sa svih strana, bez ikakvog izlaza na more, osim ako nam to naši ljubazni susjedi ne omoguće. Nadam se da shvaćate što nam je problem: voda. Imamo nafte, ali vode nemamo. Moj je Princ mnogo puta rekao da bi bogate naftne izvore vrlo rado zamijenio za izvore vode. S vodom bi naša zemlja evala.

Duchamps je promatrao govornika i s razumijevanjem klimao.

- Gospodine Al Faj, Francuska je oduvijek među prvima imala razumijevanja za teškoće naroda Srednjeg istoka i za njihovu težnju za samoopredjeljenjem i slobodom. Mi smo javno osuđivali iskorištavanje vaših izvora i zahtijevali da vam naša vlada pruži pomoć, i to često na uštrb naših dobrih odnosa s velikim silama, a protiv javnog mnijenja. Sjedate li se, u doba sukoba 1967. odbili smo

isporučiti Izraelu pedeset borbenih aviona Mirage?

- Sjećam se. - Francuska nije samo odbila Izraelu isporuku, nego i vratiti mu sto milijuna dolara, koje je dobila za avione. Nije dodao da se i toga sjeća, pa ipak nije mogao odoljeti, a da ih malo ne bočne:

- Još otkako ste Alžiru onako velikodušno vratili slobodu, bili ste na čelu država koje su priznavale veliko arapsko načelo samoopredjeljenja.

Francuz se nelagodno lecne, ali samo na tren, onda nastavi:

- Francuska vam stoji na raspolaganju i isporučit će vam što god trebate. Tvornice rade punom parom. Proizvode se avioni, automobili, tenkovi, gotovo sve što je Arapima nužno da bi pokazali sposobnost obrane.

Baydr se uljudno nasmiješi.

- Drago mi je. Ovu ću poruku svakako prenijeti odgovornom odboru. Jer, kao što znate, osobno nemam nikakve veze s vojskom. Radim na razvoju privrede. Ako imate stroj za proizvodnju vode, bio bih vrlo zainteresiran.

- Postoje postrojenja za proizvodnju vode, no, na žalost, za rad im je potrebna voda. Baydr se pravio naivan.

- Ma nemojte?

- Da, nuklearne tvornice za desalinizaciju. Skupe su, ali rade. Na nesreću, vaša zemlja nema mora.

- Točno, ali imamo ugovore s našim susjedima, Sirijom, Irakom, Jordanom i Saudijskom Arabijom; svi mi, naime, tražimo načina kako proizvesti slatku vodu, pa smo se ujedinili.

- Predstavljate li vi i te zemlje?

Arapski se svijet na ovom području po prviujedinio. Zajedno ćemo razvijati industriju i poljoprivredu. Tako smo, na primjer, sklopili ugovor s talijanskim Fiatom za proizvodnju novog tipa njihovih automobila. Izgradit ćemo tvornice u svim našim zemljama, tako da će

svi radnici imati koristi.

- To je zbilja vrijedno hvale - usiljeno će Francuz.

- Naravno, vlastita proizvodnja ovih automobila koštat će nas puno više nego kad bi ih uvozili, no, budući nas manje interesira dobit, a više ideja da postanemo dostatni sami sebi, smatramo ovo vrlo vrijednim. I na drugim poljima vodimo pregovore, na primjer, za izradu alata za gospodarstvo i za proizvodnju televizora. Čovjek može učiniti čuda, samo kad hoće.

- Što biste vi rekli, koliko su skuplji vaši vlastiti proizvodi od onih uvoznih?

Baydr slegne ramenima.

- Pedeset posto, sto posto. Zar je to važno? Imamo novaca, možemo si to priuštiti.

Francuz je trenutak šutio, a kad je progovorio osjetilo se da više nije siguran kao prije.

- Mi smo također zainteresirani za vaš program razvoja industrije. Sigurno možemo pronaći niz projekata od zajedničke koristi. Naša industrija ne zaostaje ni za jednom na svijetu.

- Drago mi je to čuti. Posebno me zanimaju tvornice za desalinizaciju. To područje zaslužuje naročitu pažnju, i tu sigurno možemo surađivati.

- To je možda i najskuplji projekt - brzo će Duchamps.

- Kao što rekoh, novac nije u pitanju. Samo moja mala zemlja zarađuje na nafti milijun dolara dnevno. Kad to pomnožite sa ostalim arapskim zemljama, dobit ćete ogromnu svotu.

- Francuska nije siromašna zemlja. Imamo dolara koliko nam treba, u stvari i više.

- To mi je poznato, no, postoje drugi načini robne razmjene, a pošto se ja ne bavim politikom,prilikom donošenja odluke moje će se preporuke povoljno ocijeniti.

Francuzov je pogled bio postojan. Razumjeli su se: predmet pregovora je nafta, i to ne za novac, već za suradnju.

- Gospodine Al Faj, ne mogu vam iskazati koliko mi je drago što smo našli područje na kojemu možemo uzajamno djelovati. Budite sigurni, uskoro ću vam ponovo doći s nekoliko konkretnih prijedloga.

Baydr ustade.

- S puno nade očekujem vaš povratak.

I Francuzi ustadoše, a on ih pozdravi naklonom, uobičajenim arapskim pozdravom, i doda: - Pođite u miru.

Francuzi izađu, a Carriage odmah dođe u sobu.

- Ohrabruju se - reče. - Ujedinjeni narodi u malom ... Nijemci, Talijani, Rumunji, Norvežani.

- Nije trebalo dugo da se proširi glas, zar ne? Carriage odmahne glavom. Tek su jučer stigli.

- Trče kao psi oko kuje u doba parenja. Baydr se nasmije.

- Bit će najbolje da ti nazoveš banku i pitaš mogu li nam posuditi nekoliko sekretarica. Onda ugovori sastanke, moramo porazgovarati sa svima.

- Zašto? Malo tko od njih nam ima ponuditi što interesantnoga.

- Znam, ali nije važno. Sada su još zaprepašteni embargom, još uvijek ne vjeruju. Kad se sve smiri raspaničarit će se i razbjesniti. Moramo ostati u prijateljskim vezama s kim god možemo.

- U redu, šefe. - Carriage krene k vratima, no Baydr ga zaustavi.

- Dick, nazovi mi gospođu Al Faj. U Beirutu je kod mog oca.

- Hoću.

Telefon se oglasi za svega par trenutaka. Švicarska poštanska služba s pravom se ponosi svojom sposobnošću. Javi se Jordana. - Kako su djeca? - upita je.

Jordanin glas odavao je dosadu.

– Dobro.

– Sviđa li im se u školi?

– To ne znam, samo znam da redovno idu.

– Imaš li posla? šutnja. Onda odgovori:

– Valjda se šališ. U Beirutu sam, ovdje nema nikakvog posla za me.

– Možda onda nećeš imati ništa protiv dolaska ovamo. Trebala bi mi pomoći. Odlučio sam ovdje u Ženevi kupiti kuću, a u Gstaadu vilu, a prezaposlen sam da se time bavim.

– Baydre, misliš li ozbiljno?

– Zašto ne? U bliskoj ćemo budućnosti, izgleda, ovdje provoditi dosta vremena. Hoćeš li doći?

Smijala se.

– Slijedećim avionom.

– Odlično, javi nam kojim, pa će te Jabir dočekati na aerodromu.

Spusti slušalicu. Uto uđe Dick, začuđena lica.

– Vani je neka djevojka, želi te vidjeti. Baydr se naljuti pa se izdere:

– Valjda toliko znaš, Dick. Prezaposlen sam i danas mi ne trebaju nikakve ženske. Nek ode.

– Već sam joj to rekao, gospodine, ali se za par minuta opet vratila, ovaj put s Jabirom.

To je zbilja čudno, pomisli Baydr. Jabir se obično ne bavi ženama.

– Kako se zove?

– Ne znam, gospodine. Ni ona ni Jabir ne žele mi reći ime. Iznenađenje za te, kažu.

Baydr razmisli časak. Mora biti nešto važno, Jabir nije sklon igrarijama.

– U redu, primit ću je, ali samo na tren. I reci Jabiru da ću popustiti

samo njemu za ljubav, ali neka se ne ponovi.

- Hoću, gospodine.

Baydr napuni šalicu kavom i vrati se za stol. Iza leđa se otvore vrata, on se okrene.

Na vratima stoji, gotovo stidljivo, mlada djevojka. Baydr se zagleda: u njoj nešto neodređeno,poznato. Lijepa je, lica skoro srcolikog, tamnoplavih očiju, a sjajna joj crna kosa spustila se niz ramena. Obučena je u košulju i traperice, kao i sva mladež danas, ali vidi se da je vitkog stasa. U njenim tamno-plavim očima zatitra strah. Iznenada mu sine.

- Leila! - uzvikne.

Lice joj se ozari osmijehom.

- Zdravo, oče - izusti nježno. Priđe joj i uze je u naručaj.

2.

- Već mi je devetnaesta, oče, a u školi vlada mrtvilo. Ovdje vani se toliko važnih stvari događa, pa želim i ja sudjelovati.

Smiješio se. Toliko mu je slična: ista nestrpljivost, znatiželja i mladenački žar.

- A što bi ti zapravo htjela raditi? Odgovor je bio neodređen.

- Pa, ne znam baš, ali znam što ne želim. Ne želim živjeti kao moja sestra. Brak i obitelj mi nisu jedini ciljevi života. Mora postojati nešto što mogu raditi.

- Jesi li o tome razgovarala sa majkom?

- Ma znaš ti nju, he razumije ona tp. Po njenom bih trebala živjeti upravo onako kako ne želim. Djed mi je čak izabrao i ženika.

Baydra je to zabavljalo.

- Djed ti se nije promijenio. Vjerojatno je to neki bogataš iz dobrostojeće obitelji?

- Naravno - nasmije se ona. - Djed Riad je u izboru uvijek imao pravo.

Smijao se zajedno s njom.

- Znam ja to. No ozbiljno, može se baviti mnogim stvarima. Na primjer, podučavanjem. Potrebno nam je što više učitelja.

- Misliš na uobičajena ženska zanimanja - prezirno će ona. - To ne želim, ne želim obavljati poslove koji su ženama dozvoljeni generacijama. Htjela bih se uključiti u nešto stvarno, nešto napredno,

kao ti na primjer, samo na moj način. Treba pomagati da uđemo u današnji svijet i prisiliti ga da nas prihvati kakvi jesmo.

- Nije to tako lako. Znaš li koliko nas još ljudi na svijetu smatra primitivnim narodom?

- Znam, i željela bih to izmijeniti. Sad, kad smo dobili rat, imamo priliku prisiliti svijet da nas prihvati kao sebi ravne.

- Vjeruješ li da smo dobili rat? - znatiželjno će Baydr.

- Sigurna sam. Da nas nisu prisilili, na prekid vatre, mogli smo jednom zauvijek uništiti izraelsku vojsku. Išli su ravno u klopku, i u Siriji i u Egiptu.

Baydr ju je promatrao. Ona tako malo zna. Propagatori velikoarapske ideje ovako su kljukali narod. Uvijek se nanovo čudio kako većina Arapa vjeruje u to. Nikako, izgleda, ne shvaćaju da je Izrael odsjekao Treću armiju, i samo za još nekoliko dana mogao je okupirati i Kairo i Damask.

- Još uvijek ne znam što bi mogla raditi.

- Imam ideju.

- Koju?

- Mogla bih raditi kod tebe.

Rekla je to tako sigurnim glasom, da se nije nasmijao, nego upitao mirno:

- A što?

- Mogla bih ti biti pomoćnik - ozbiljno će ona. - Majka je uvijek govorila da sam trebala biti dečko, i da sam ista kao ti.

- Bojim se da to neće ići - reče joj uljudno. - Svi moji pomoćnici su se posebno Školovali za svoja mjesta. Posao je uglavnom tehničke naravi i vrlo specijaliziran.

- Nisam mislila odmah - brzo će ona. - Za početak bih mogla raditi kao sekretarica, dok neštonaučim.

- Znaš li stenografiju i strojopis?

- Nešto malo strojopisa. Šutio je, onda odmahne glavom.

- Bojim se, nema od toga ništa. Čak i za te poslove su nam potrebni obučeni ljudi.

- A kao niži službenik? Voljna sam početibilo gdje.

- Kći si mi. Što misliš, kako bi to izgledalo?

- Nitko ne mora znati, neka to bude tajna.

- Ne, nema smisla. U ovom poslu nema tajni. Ona se pokunji.

- Ne vraćam se u školu - tvrdoglavo reče. - Mrzim je.

- Ne moraš, imam drugu ideju. Pogleda ga puna nade.

- Ako ozbiljno misliš to što kažeš, mogao bih te poslati na neko sveučilište u Ameriku, gdje ćeš izučavati poslovnu administraciju. Za nekoliko godina znat ćeš dosta, pa ću ti već naći neko mjesto u organizaciji.

- To bi trajalo godinama - nestrpljivo će ona - a što je sa sadašnjicom? Dok završim školovanje sve će biti učinjeno.

Nasmijao se.

- Ne slažem se. Ima posla za oba naša života.

- Zar se ne bih mogla i ovdje školovati? U isto vrijeme i raditi i učiti.

- Nije to isto. Na taj način možeš naučiti samo stenografiju, strojopis i nešto malo jednostavne matematike.

- To neka bude početak, a onda, ako se dobrosnađem, mogla bih poći na studije u Ameriku.

- Razmislit ću.

- Nemaš o čemu razmišljati - uvjeravala ga je ona. - čula sam kako tvoj čovjek zove banka i traži sekretarice. Dok dođu mogla bih odgovarati na telefonske pozive i primati poruke. Dobro se snalazim

telefonom. Stvarno.

On se nasmije.

- Mlada damo, zbilja ste odlučni. Pogleda ga u oči.

- A što će tek još biti!

- Čini mi se da uviđam. - Smijao se, onda se uozbilji. - Znaš, morat ću s tvojom majkom razgovarati o ovome.

- Zašto? Ni prije nikad nisi.

- To ona veli?

- Da. - Na čas spusti pogled, onda ga opet podiže. - Zašto nas nikad nisi želio vidjeti nakon odlaska?

Baydr joj susretne pogled. - I to ti je majka rekla?

Ona kimne. Baydr je šutio. Nema smisla objašnjavati joj koliko je puta tražio da je vidi ili da ona njega posjeti, i koliko ga je puta Maryam odbila s obrazloženjem da više s njim ne želi nikakvih veza. On ih je napustio, to je sve što Leila zna, pa neka tako i ostane. Duboko uzdahne, polako ispusti zrak, pa mirno reče:

- Pa, nije to istina. Šutjela je.

»Ona sumnja« - osjetio je to.

- Ali sad to nije važno. Ovdje si, vidim te. Ona opet kimne bez riječi.

- Reci mi - započe on nespretno - kako ti je sestra?

- Dobro. Udala se. Ne viđam je često, a ni muža joj. Nemamo puno zajedničkog, oni su vrlo društveni. A, da, Amal misli da je u drugom stanju.

- Misliš ... postat ću djed? - smiješio se on.

- Moguće je. On zazviždi.

- To zvuči američki - brzo će ona.

- Što to?

- Taj zvižduk. Što znači? Smijao se.

- Moram se navići na mnoge novine. Prvo, imam devetnaestogodišnju kćerku, a sad sam iznenada još i djed.

Leila se nasmije.

- Ne uzimaj to ozbiljno. Amal svakog mjeseca misli da je u drugom stanju. I ovaj put možebiti varka.

- Znaš, imaš dva brata.

- Znam, Muhameda i Samira.

- Kako im znaš imena?

- Pa to i nije tajna. Novine su uvijek krcate tvojih slika i priča o tebi.

- Dečki su dobri, svidjet će ti se.

- Voljela bih ih upoznati.

- I hoćeš, uskoro.- Ustao je. - Gdje si odsjela?

- Kod prijateljice. Obitelj joj živi u Ženevi.

- Švicarci?

- Da.

- Želiš li ostati tamo, ili bi se preselila kmeni?

- Kako ti kažeš - ona će, pa spusti pogled.

- Onda spremi stvari. Možeš li se vratiti do ručka?

Ona podigne glavu, oči joj se smiju.

- Nadam se.

- U redu, onda hajde. Imam posla. Ona ustade i zagrli ga.

- Hvala ti, oče. Veselo je poljubi u kosu.

- Ne zahvaljuj mi. Konačno otac sam ti, zar ne?

Stajala je na ulazu kavane i motrila stolove. Restoran je gotovo prazan, samo nekoliko službenika trati vrijeme prije posla pijući jutarnju kavu. Pogleda na sat. Jedanaest. Trebali bi stići svakog trena. Sjedne za stol.

Konobar joj odmah priđe.

- Izvolite, gospođice?

- Koktu s limunom.

Donio joj je piće i otišao. Ona zapali cigaretu i srkne piće. Slatko je. Ne tako slatko kao u Libanonu, ali slađe nego u Francuskoj, iako je servirano na francuski način. Na površini pliva oštar komadić leda, tako malen da može rashladiti piće samo ako se tekućina pijucka preko njega.

Na vratima se pojave dva mladića i jedna djevojka. Obučeni su kao i ona, u traperice, košulje i jakne. Mahne im, oni je spaze i priključe joj se. Konobar opet priđe, malo poslije donese kavu i udalji se.

Gledali su je u očekivanju, ona je šutjela. Konačno spusti cigaretu i podigne dva prsta i napravi znak V.

Pridošlice udare u smijeh.

- Je li se sve odvijalo kako treba? - djevojka upita s oklijevanjem na engleskom.

- Izvrsno.

- Nije te puno ispitivao?

- Uobičajena očinska pitanja - odgovori pa se isceri. - »Znaš, moram o ovome razgovarati s tvojom majkom« - oponašala ga je.

- A da to učini? - zabrine se djevojka.

- Neće. Poznam ja majku. Nije s njim razgovarala deset godina, pa neće ni sada.

- Hoćeš li raditi kod njega? - upita jedan mladić.

- Samo djelomično. Smatra da trebam najprije ići u školu i nešto

naučiti. Tek tada mogu raditi puno radno vrijeme.

- Pa hoćeš li?

- Naravno. Ako bih se protivila, mogao bi štogod posumnjati. Osim toga, to će malo trajati.

- Kakav je on? - upita žena.

Leila je pogleda kao da je prvi put vidi.

- Tko? Moj otac?

- O kome drugom bih govorila? Je li zaista kao iz onih priča koje smo o njemu čitale? Znaš, neodoljivi plejboj.

Leila se zamisli.

- Pretpostavljam - oklijevala je - ali meni se ne čini takav.

- A kakav ti se čini?

- Kao utjelovljenje svega onog protiv čega seborimo - ogorčeno odgovori Leila. - On predstavlja novac, moć, ličnost, osobu koja misli samo na sebe. Ne mari on ni najmanje za borbu našeg naroda, njemu je na umu samo korist koju iz toga može izvući.

- Zaista vjeruješ u to?

- Da ne vjerujem, ne bih bila ovdje i radila ono što radim - sigurnim će glasom Leila.

3.

Kad je Jordana ušla u sobu, prva je Leilina pomisao bila: »Kako je lijepa«. Kosa joj duga i svijetla, boja meda, put bronČana kao u prave Kalifornijke, tijelo vitko, a noge prekrasno duge. Slika i prilika onog što jedna Arapkinja nikad ne može biti. Samo je u kratkom trenutku shvatila zašto je otac učinio ono što je učinio.

Onda uskipi u njoj stara ogorčenost i mržnja,pa je svim silama nastojala to sakriti kad joj se Jordana približila.

- Ovo je Leila - ponosno će Baydr. Jordanin je pogled bio jasan i direktan, smiješak iskren i topao. Ispruži joj ruku.

- Drago mi je da te konačno vidim. Otac te je često spominjao.

Leila prihvati njenu ruku. Jordanin je stisak bio isto tako topao, kao i pozdrav.

- I meni je drago da vidim vas - reče nespretno.

- Baydr, tvoj otac mi veli da ćeš ostati.

- Ako ne smetam.

- Ni govora, dapače, drago mi je. Barem ću u njegovoj odsutnosti imati s kim razgovarati. On poprilično putuje.

Znam - na to će Leila, pa se obrati ocu: Žao mi je, ali mogu li preskočiti ručak i poći ravno u krevet. Malo sam umorna.

Baydr pogleda Jordanu, zatim opet Leilu. .- Naravno.

- Vi nemate ništa protiv, zar ne - Leila se obrati Jordani. - Osim toga, vas dvoje imate puno toga razgovarati.

- Slobodno pođi.

- Onda laku noć.

- Laku noć.

Kad su se vrata zatvorila, Baydr se obrati Jordani:

- Onda, što misliš?

- Mislim da joj se ne sviđam.

- Kako to možeš reći? - iznenadi se on. - Pa ni ne pozna te.

- Tvoja je kći ljubomorna.

- Ti si šašava - u neprilici će on. - Zašto bi bila ljubomorna? Pa ja sam je molio da ostane, zar ne?

Jordana se zagleda u nj. Neke stvari muškarci nikad neće shvatiti. Sjeća se kako se odnosila posjednički prema svom ocu, i kako joj je bilo kad mu je prvi put vidjela novu ženu.

- Ma nije to važno. Drago mi je zbog tebe. Šutio je.

- Vrlo je lijepa - doda ona.

- Jest.

- Kako to da je tako iznenada napustila školu?

- Kaže da osjeća kako život prolazi kraj nje. Zamisli, u devetnaestoj godini! - smijuljio se on.

- Nije to ništa smiješno, ja je razumijem.

- Zbilja? - iznenadi se on. - Možeš li mi onda objasniti zašto me se nakon toliko godina iznenada zaželjela?

- A zašto ne bi? Otac si joj, a djevojke gaje posebne simpatije za očeve.

Časak je šutio.

- Morat ću joj nazvati majku i reći joj.

- Bolje, nemoj. Majka joj sigurno zna.

- Kako to misliš?

- Tvoj otac mi je rekao da je cijelo ljeto provela s majkom, i da je prije nekoliko tjedana otišla iz Beiruta. Valjda joj je majka znala kamo ide.

On se malo zamisli. Čudno, po Leilinim riječima vjerovao je da upravo dolazi iz škole. Nije spominjala da je bila kod kuće. Zašto? Odluči ne reći ništa Jordani.

- Nazvat ću oca, pa neka porazgovara s njenom majkom - reče.

Jordana se smiješila. Nekad ga tako lako čita: ne želi razgovarati s bivšom ženom.

- Dečki su pitali mogu li doći u posjet kad nađemo kuću. Još se nikada nisu igrali na snijegu.

- Javi im da mogu čim padne prvi snijeg.

Dick Carriage se zavali u naslonjač i skine naočale. Iz ladice stola izvadi komad fine tkanine, odmakne se od jake svjetiljke i počne brisati leće. Vani su lebdjele trome pahuljice.

Bili su u Švicarskoj skoro mjesec dana, tek onda je počelo sniježiti. Baydr je održao riječ; istog dana pozvao je sinove. Sada su svi u Gstaadu, na vikendu. On je ostao u Ženevi da sredi neke spise. Jutros je Baydr nazvao, izvrsno raspoložen. Dječaci su se divno zabavljali.

Carriage se u sebi smiješio. Bez obzira na podrijetlo, očevi su svi isti; Baydr se ponaša baš kao i on sa svojim sinovima. Nagne se prema stolu i pogleda slike svoje žene i sinova. Slike iz vrta u Kaliforniji. Iznenada se osjeti osamljen. Daleko su oni od sniježne švicarske.

Začu škljocanje kvake na vratima studija. Tu su sobu Baydr i on upotrebljavali kao ured. Pogleda na sat. Prošlo je dva ujutro. Na mramornom podu ulaznog foajea odzvanja bat tvrdih potpetica, pravinski korak. Valjda je Leila, ona jedina nije išla u Gstaad. Rekla je da mora na nekakva posebna nedjeljna predavanja, ali nije pošla. Umjesto toga, bila je u sobi sve do iza večere, onda je izašla, i, evo, tek se sada vraća.

Ima u njoj nečeg neobičnog. Ljubazna je i voljna surađivati, ali pogled joj je proračunat, osjeća se izvjesna povučenost i rezerviranost. U nekoliko joj je navrata uočio zlovoljan izraz lica, pogotovo kad je Jordana bila u blizini, ona ga je očito nastojala sakriti.

Čuo je kako se primiče stepenicama, penje, zatim zastaje, pa hvata za kvaku.

- Naprijed - pozove on.

Vrata se otvore. Leila je bila, kao i obično, u trapericama. Katkad se pitao ima li ona uopće kakve druge odjeće.

- Nisam vas htjela smetati, no, vidjela sam svjetlo.

- U redu je, ne smetate mi. Upravo sam se malo odmarao.

Ušla je u sobu. Na kosi i odjeći tope joj se pahuljice.

- Pa niste prestali raditi otkako je otac jučer otišao.

Smiješio se.

- To mi je jedina prilika da se prihvatim posla. Kad je on tu, nemam puno vremena.

- Zar nikad niste slobodni?

- Jesam. Prije nekoliko mjeseci smo bili u Kaliforniji, pa sam proveo cijeli tjedan s mojom obitelji.

- Ali otada - navaljivala je ona - čak ni preko vikenda nemate vremena za sebe.

- Što će mi? Nemam nikakvog drugog posla.

- Mogli biste izaći na večeru, poći u kino.

- Ne volim nikamo sam, radije radim.

- Pa ni ne morate sami. U Ženevi ima masa djevojaka koje jedva čekaju da ih netko izvede.

On se nasmije.

- Svugdje ih ima. Ali vi zaboravljate... oženjen sam.

- I moj je otac oženjen, pa ga to ne smeta. Oštro je pogleda, pitajući se koliko ona zna.

- Neke stvari vaš otac mora raditi, to mu je posao.

- Ma nemojte! čula sam ja puno priča o njemu.

Šutio je.

- I o Jordani, također. - U pogledu joj je čitao optužbu. - Zar i to spada u posao?

Mirno joj uzvrati pogled.

- Ljudi su skloni ogovaranjima. Većina ih i ne zna o čemu govore. Shvatio sam da se s vašim ocem najbolje radi ako se gleda svoja posla.

Ona se nasmije.

- Jasno mi je zašto vam otac toliko vjeruje: privrženi ste mu.

- Pa radim kod njega - odlučno će on. - Poštujem ga.

- Ali, sviđa li vam se?

- Da - odgovori bez oklijevanja.

- Iako vam ne da ni dana slobodnog?

- Tako sam sam izabrao. Moja odluka, moja stvar.

Ona priđe stolu i baci pogled na hrpu papira.

- Novac puno toga kupuje, zar ne? - To nije bilo pitanje, već tvrdnja. - I vi ste rob sistema, kao i svi drugi.

- Jedini bolji način življenja je... imati bogatog oca - odgovori joj arapski.

Oči joj bijesno sijevnuše; tu je bila ranjiva.

- Ja nemam... - zausti, ali se iznenada prekide.

- Vi nemate... što? - nježno je upita. Brzo se svladala i nasmiješila.

- Ništa. Gdje ste tako dobro naučili arapski?

- Kod kuće.

- Mislila sam da ste Amerikanac.

- I jesam, ali su mi roditelji doselili iz Jordana. Zvali su se Khureiji. Prije mog rođenja su uzeli prezime Carriage. Otac je tada otvorio restoran. Smatrao je da će Amerikancima ljepše zvučiti »Restoran Carriage« nego »Restoran Khureji«

Jesu li vam roditelji živi?

- Nisu.

- Zar se nikada nisu željeli vratiti kući?

- Jesu.

- Možda je i bolje što se nisu vratili - brzo doda ona - barem dok su Židovi na pragu.

Šutio je. Zapravo je tragedija u tome što se jesu vratili. Da nisu, možda bi i danas bili živi. Ona je šutjela shvatila kao odobravanje, panastavi:

- Neće uvijek biti tako. Uskoro ćemo se osloboditi tih Židova. Malo da nismo i ovaj put, ali su nas prevarili.

- Tko?

- Neki naši ljudi. Oni koji se brinu samo za svoj džep, svoju moć. Da nas nisu zaustavili, bili bismo nagnali Židove u more.

- Još mi nije jasno koji su to ljudi.

- Saznat ćete, uskoro. - Iznenada je postala tajnovita. Nasmiješi se i promijeni temu razgovora. - Želite li malo kave?

- Baš ste ljubazni, ali neću vas gnjaviti.

- Nije to nikakva gnjavaža, osim toga i ja bih jednu šalicu. Američku ili tursku?

- Tursku - reče, iako više voli američku.

- Dobro, odmah ću se vratiti.

Otišla je, a on je buljio u vrata. Čudakinja. Kad bi bar otkrio što zaista misli. Lijeno dohvati slijedeći spis sa hrpe. Izvještaj o kompaniji »Arapske lutke«, koji je tražio Baydr. Pogled mu se zamuti pa odloži spis. Zbilja je preumoran; radit će poslije, kad popije kavu.

Vratila se s kavom tek za četvrt sata. Gotovo zine od čuda kad je ugleda. Ima ona druge odjeće. Vječne traperice zamijenio je bijeli kaftan, optočen zlatnom vrpcom duž cijele prednje strane. Krozotvore je bljeskala njena zlatno-brončana put; očito se vidjelo da ispod nema druge odjeće.

Srebrni poslužavnik s kavom stavi na stolić kraj kauča. Polako je lijevala kavu u šalice, a para se dizala u krugovima.

Pogleda ga i reče:

- Možete se dići s tog stola i doći popiti kavu. Neću reći ocu, obećajem.

- I tako nećete, čini mi se - nasmiješi se on i ustade.

- Točno.

Sjedne na kauč do nje. Ona mu pruži šalicu.

- Probajte.

Poslušno je gucnuo. Grozno slatko, a on uvijek pije bez šećera.

- Je li dovoljno slatka?

- Izvrsna - ozbiljno otpovrne on. Zadovoljno se smiješila.

- Volim jako slatku kavu.

- Odlična je. Ona srkne i upita:

- Pušite li?

- Cigarete su mi na stolu. - Htjede ustati, ali ga njena ruka zaustavi.

- Nisam mislila te.

- O, ponekad, ali ne kad radim.

Na poslužavniku, kraj lončića, ležala je srebrna kutijica. Ona je otvori.

- Zar niste dosta noćas radili? Cigarete su bile lijepo smotane.

- Dao mi ih je Jabir. Ima najbolji hašiš na svijetu. Pravi ih posebno za oca.

- Znam.

Uzela je cigaretu i zapalila šibicu. Pričeka da sagori sumpor, pa tek onda pripali cigaretu. Povuče par dimova i pruži mu je.

Nepomično ju je gledao.

- Hajde - nagovarala ga je - opustite se. Oslobodite se, posao neće pobjeći do sutra.

- Pa dobro. - Prihvati cigaretu, povuče par puta, pa joj vrati. - Dobra je.

- To je već bolje - ona će, nastavivši pušiti.

- Znate, prvi put mi počinjete izgledati kao ljudsko biće.

Uze cigaretu, povuče, a u glavi mu se zavrti.

- Kako inače izgledam? Nasloni se natrag pa će:

- Obično vrlo ozbiljno. Zaposleno, bezizražajno. Rijetko se smijete. Znate već što mislim.

- Nisam to nikad uočio.

- Većina ljudi ni ne zna kako izgleda. - Promatrala ga je.

- Znate, baš bi bili zgodan momak bez tih naočala. - Pruži ruku i skine mu ih. - Pogledajte se sada u ogledalu.

- Ne moram. Znam kako izgledam, brijem sesvakog jutra.

Ona se nasmije.

- Smiješno.

- Je li? - nasmiješi se i on. Kimne mu.

- Niste ni tako loš, za jednog Amerikanca. Inače ne volim Amerikance, ali vi ste drugačiji. Možda zato jer su vam roditelji Arapi.

Šutio je.

Na tren se bez riječi zagleda u nj, onda se nagne i poljubi ga u usta. Zaprepašten, sav se ukipi. Odmaknula se i pogledala ga u oči.

- Što je? Ne sviđa ti se?

- Ma, nije to - nespretno će on. - Konačno, ja sam oženjen.

- To mi je poznato, ali žena ti je na drugoj strani svijeta.

- Pa zar je to važno?

- A je li? - Uporno nije spuštala pogled.

Nije odgovorio, već nanovo uvuče dim. Vrtoglavice iznenada nestade, bijaše sasvim bistar. Ni umor više ne osjeća.

- Što zapravo želite od mene?

- Želim naučiti sve o poslu mog oca, pomogni mi.

- Ne morate zbog tog sa mnom spavati, učinit ću to ionako. - Baydr mu je naredio da potiče njen interes za posao, no o tom je šutio.

- Ali ja želim spavati s tobom. - Pogled joj je bio postojan.

On ispruži ruku prema njoj, ali ga ona zaustavi.

- Čekaj tren.

Ustala je, prišla stolu i ugasila svjetlo, a onda krene, kao da lebdi, od jednog do drugog i pogasi sva svjetla, osim jednog u kutu. Vrati se, stane pred kaučem, otkopča kaftan i polako ga pusti na pod.

Opet ispruži ruku, onda mu se prepusti. Gotovo grubo joj poljubi usne.

- Polako - šapne mu - još si uvijek obučen. - Poče mu otkopčavati košulju. - Opusti se, ja ću te svući.

Kasnije, dok je stenjala pod njim, a on se divio čvrstoći njenog oblog mladog tijela, njena ga bedra grčevitom snagom uvlačila, počela

je cviliti, gotovo nečujno.

Htjede razabrati riječi pa se silio da se sabere. U grču neobičnog tjelesnog i duševnog orgazma, ponavljala je uvijek isto:

– Tata! Tata! Tata!

4.

Kasno mjeseca studenog. Mraz i kiša ovili Pariz sumornim sivilom. Pa ipak, Jusuf se osjećao sasvim dobro dok je koračao Avenijom Georga V. Kraj Fouqueta zaokrene na Champs-Elyse'es, gdje mu je bio ured. Uđe u uski francuski lift, zatvori vrata i pritisne dugme za najgornji kat. Željezno se dizalo polako penjalo prema krovu.

Smiješio se i mislio na svog novog prijatelja, Grka, vitkog mladića s crnim kovrčama i ogromnim tamnim očima. Momak se zaljubio u nj, u to je siguran. To mora biti prava ljubav. Ponudio mu je novaca, dečko se uvrijedio, oči mu zasuzile. Brzo se ispričao i poljupcima mu obrisao suze. Obećao mu da će se vratiti slijedeće večeri, mladiću lice zablistalo osmijehom.

Gvozdena kutija zaškripi i zaustavi se na njegovom katu. Izađe i pažljivo zatvori vrata lifta, kako bi ga i drugi mogli pozvati. Vrata ureda su po francuskom uzoru drvena, na njima velika ploča od neprozirnog stakla na kojoj je crnim slovima utisnuto ime društva:

MEDIA, PREDSTAVNIK ZA FRANCUSKU.

Kad je otvorio vrata, njegova sekretarica digne glavu i nasmiješi se.

- Dobar dan, gospodine Ziad.

- Dobar dan, Marguerita - odgovori i produži u svoj ured. Zatvori vrata, skine kišnu kabanicu i stane kraj prozora. Usprkos kiši, Champs-Elvsees su krcate svijeta. Turisti već kupuju karte za večerašnje priredbe na Lidu s druge strane bulevara, a u trgovinama

se tiskaju kupci.

Vrata se iza njega otvore. Ne okrećući se pruži sekretarici kabanicu i upita:

- Ima li što novo?

- Jutros je stigao teleks iz Ženeve, bio je već na stroju kad sam stigla.

- Gdje je?

- U ladici vašeg stola. Stavila sam ga na vrh, iznad svih drugih papira.

On otvori ladicu, uze žuti papir i brzo ga pročita.

ZIADMEDU. OPOZVATI PROJEKT O FILMU I ODMAH ISPLATITI VINCENTA PO UGOVORU. TAKOĐER OTKAZATI DALJNJI PRIJEVOZ ROBE DRUŠTVU »ARAPSKE LUTKE« DO DALJNJEG. NAŠA KOMPANIJA POD ISTRAGOM. JAVI O ISPLATI VINCENTU ŠTO PRIJE. POZDRAVI. ALFAJMED.

Osjeti bol u utrobi. Zavali se u stolicu, čelo mu se orosi znojem. Misli mu lete. Nešto nije u redu, nekako su ga otkrili. Osjeti mučninu, gušila ga je u grlu. U kupaonici povrati.

Poslije toga se osjećao bolje. Nalije čašu vode, pa je pijuckao i nanovo čitao teleks. Mučnina se gubila. Možda i nije sve tako crno kao što je odmah pomislio. Sam je kriv što ga je tako spopao strah. Baydr može donositi svoje odluke zbog tisuću valjanih poslovnih razloga, a ne baš zbog onih kojih se on pribojava.

Mora ostati miran, razmisliti i odrediti koji su to pravi razlozi Baydrovih postupaka, tek će onda znati što mu je činiti. Zapali cigaretu, položi teleks z stol, s tekstom okrenutim prema dolje. Mora odmah izvršiti ove naredbe. Digne slušalicu i reče sekretarici:

- Pronađite mi Michaela Vincenta.

- U redu, gospodine Ziad. Želite li s njim razgovarati?

- Ne još. Najprije ću govoriti s gospodinom Jasfirom. I njega mi pronađite.

Spusti slušalicu i pokuša srediti misli. Na račun Vincenta primio je već četiri sto tisuća dolara, ali isplatio mu je samo polovicu sume. Tko zna hoće li se uspjeti nagoditi tako da i zaključe s tom svotom. Izgubit će onda samo ono što su već isplatili. Baydra će se to dojmiti. Bi mu malo bolje. Možda stvari i ne stoje tako loše.

Telefon zazvrnda, javi se sekretarica:

- Imate gospodina Jasfira.

- Gdje je?

- U Ženevi.

Pritisne dugme i javi se arapski, za svaki slučaj; ako netko prisluškuje, neće razumjeti:

- Dobio sam naredbu da obustavim prijevoz robe za »Arapske lutke«. Imaš li pojma zašto?

- Nemam - mirno odgovori Jasfir. - Jesu li ti naveli kakav razlog?

- Nisu, samo mi je rečeno da je kompanija pod istragom.

Jasfir je šutio.

- Morat ću poslati telegram našem uredu u Beirut - reče Jusuf.

- Nemoj - hladnim će glasom Jasfir. - Do Božića imamo po dvije pošiljke tjedno. Za nas je ovo najpogodnije doba godine.

- Ne mogu ja tu ništa. Ako ne poslušam, ode mi posao.

- To je tvoj problem, prijatelju. Ako se roba ne otpremi, moji bi ortaci mogli izgubiti više od dvadeset milijuna dolara. Oni to ne žele ni u kom slučaju.

- Ali nemoćan sam. Ni ja ne želim izgubiti svoj dio, ali moram čuvati posao.

- Zaboravljaš bit stvari - na to će Jasfir. - Biti nezaposlen, a živ, i imati posao... mrtav.

Veza se nenadano prekine, javi se odmah francuski telefonista:

- Jeste li gotovi, gospodine?

Jusuf je buljio u slušalicu, onda brzo reče:.

- Jesam. - I opet oćuti bol u utrobi, a čelo mu se oblije znojem. Zarije glavu među ruke. Mora razmisliti, mora nekako nagovoriti Baydra da promijeni odluku.

Telefon opet zazvoni. Digne slušalicu; opet veseo, ali dosadan glas sekretarice. Francuzi, začudo, smatraju svaki uspješno obavljen telefonski razgovor osobnom pobjedom.

- Gospodin Vincent je upravo krenuo iz Londona za Pariz. U jedan sat bi trebao stići u hotel.

- Ostavite poruku da ga moram vidjeti. Srest ćemo se na ručku. Vrlo je važno.

Spusti slušalicu pa je gotovo odmah ponovo digne.

- Donesite mi dva aspirina, zatim nazovite gospodina Carriagea u Ženevi.

Aspirin mu nije pomogao, a veze sa Ženevom bile su zauzete. Pogleda na sat: prošlo je jedanaest. Ne pije inače, ali danas bi mogao iznimno nešto gucnuti.

Ustane i izađe.

- Vratit ću se odmah - dobaci sekretarici. Marguerita se začudi i zabrinuto upita:

- Je li vam dobro?

- Odlično - sikne i izađe na hodnik, pa pravo u lift. Polako se spusti u prizemlje. Iz zgrade krene lijevo i uđe kod Fouqueta.

Priđe šanku. Barmen ga odmah oslovi:

- Dobar dan, gospodine Ziad. Što biste željeli?

- Nešto što smiruje nervozu želuca.

- Uzmite Alka-Seltzer, jako je dobar.

- Neću to - iznenada će Jusuf. - Nešto jače.

- Fernet-Brancu, gospodine. Stari lijek, ali najbolji.

- To ću. Duplu,

- Duplu, gospodine? - Barmen ga je u čudu gledao.

- Da, i to brzo. - Jusuf se razveseli. Zašto bi sve moralo biti tako strašno?

- Dobro gospodine. - Barmen se okrene i dohvati bocu. Čas poslije pred Jusufom je stajala staromodna čaša s tamnosmeđim likerom. - Je pense que c'est trop, monsier[9] - reče barmen. - Va doucement.

Jusuf ga prezirno pogleda. Francuzi uvijek nastoje privoliti druge da se ponašaju kako oni žele. Digne čašu i istrese piće. Trenutak je stajao paraliziran, a liker užasnog okusa sagorijevao mu niz grlo. Onda pokrije usta rukom i trčeći se pope stepenicama do kupaonice.

Izvrsno raspoložen Michael Vincent mu otvori vrata. Pruži ruku, nasmiješi se, pa prijateljski reče:

- Imam dobre vijesti. Završio sam prvi koncept scenarija.

Jusuf se ni najmanje ne oduševi.

- Imamo problema, prijatelju.

Vincent odmah posta oprezan. Riječ »problem« na filmskom jeziku znači »propast«. No zna on i odgovoriti kako treba.

- Nema nerješivih problema - reče.

Jusuf se zagleda u Amerikanca. Prvi put otkako ga pozna izgleda trijezan. Zašto baš sada? Uvijek se bolje nagodi s polupijanim Vincentom.

- Bio sam slobodan i rezervirao stol za ručak. Vincent se nasmije.

- Izvrsno, umirem od gladi. Nisam doručkovao.

- Što ćeš popiti? - upita Jusuf kad su sjeli za stol.

Vincent odmahne glavom.

- Nikad ne pijem na prazan stomak. Jusuf se obrati šefu sale:

- Molim jelovnik.

- Imamo izvrsnog prženog lososa, gospodine Ziad - predloži šef.

Njemu je bilo svejedno.

- Može - reče, pa se okrene Amerikancu.

- Što ćeš ti?

- Isto.

Jusuf je u sebi psovao. Tip je preljubazan. Bar da je bilo što popio.

- Bocu Montracheta - naruči, u nadi da će ga dobro bijelo vino raskaliti.

Poslužitelj se nakloni i ode. Obojica su neko vrijeme šutjela. Vincent progovori prvi:

- Spomenuo si probleme?

- Da - ozbiljno će Jusuf. Upre pogled u nj i odluči govoriti otvoreno, mada mu je taj način bio stran.

- Jutros sam dobio naređenje da prekinem s projektom.

Na Vincentovom licu nije bilo promjene. Lagano uzdahne.

- Mogao sam i misliti. Sve je predobro krenulo da bi se ostvarilo.

- Nisi iznenađen? Reditelj odmahne glavom.

- Nisam. Nisam otkako sam pročitao da neka druga kompanija namjerava u Maroku snimiti priču o Proroku, počinju slijedećeg proljeća.

Jusuf u padne kamen sa srca. To je dakle razlog. Bar se nije posumnjalo u njegov ugovor.

- Da - reče bezizražajno.

- Nemoj se tako mrštiti. Da se baviš filmom koliko i ja, vidio bi i

gorih stvari.

- Ipak je tu još jedna neugodna stvar: moramo srediti isplatu prema našem ugovoru.

- Nema se što sređivati - oprezno će Vincent. - Ugovor je jasan. Dobivam milijun dolara, bez obzira radio se film ili ne.

- Ne slažem se. Koliko sam shvatio, pola honorara bi trebao dobiti tijekom snimanja. Ako ne počnemo s radom, neće znači biti ni isplate. Taj milijun uključuje i dvjesto tisuća za troškove snimanja, a budući da do tog neće ni doći, ni tu sumu ne trebamo isplatiti.

- Ja sam drukčije shvatio ugovor, i mislim da mogu tražiti isplatu cijele svote.

- Kako? - mirno će Jusuf. - Ako pročitaš ugovor, vidjet ćeš da se temelji na libanonskim zakonima, i sve se parnice s njim u vezi moraju voditi na libanonskom sudu. Misliš da ćeš ti kao stranac imati ikakve šanse protiv Al Faja? Nećeš dobiti ništa. Zapravo, sigurno nećeš moći pronaći čak ni odvjetnika koji bi vodio tvoj slučaj protiv nas.

Vincent je šutio. Ta mu se stavka u ugovoru nije sviđala, a baš od nje nisu nikako odstupali. Sad mu je jasno i zašto.

Jusuf se osjetio sigurniji.

- Za prijatelje nema mjesta na sudu, bit će bolje da sve sredimo između nas. Svijet je malen. Nikad se ne zna kad ćemo jedno drugom u životu zatrebati.

- Što predlažeš?

- Već si dobio dvjesta tisuća dolara. Platit ćemo ti još sto tisuća i time je naša obaveza za scenarij ispunjena. Kod tog ostanimo.

Vincent je šutio.

- Ja ću se odreći mog dijela - brzo doda Jusuf. - To je pošteno, jer se projekt nije ostvario. Na taj će način sav novac biti tvoj.

- A što je s troškovima? Tijekom pisanja scenarija trebalo mi je isplatiti sto tisuća.

Jusuf promisli. Amerikanac je u pravu. Osim toga, on ima novac da ga isplati, a Baydr ionako misli da je sav novac već potrošen. Pa ipak, nije mogao svladati urođenu gramzljivost.

- Ako platimo troškove, onda ja tražim svoj dio.

Vincent brzo proračuna. Tristo tisuća dolara neto ili četiristo tisuća manje dvadeset posto. Razlika je samo dvadeset tisuća dolara, ali, bolje i to nego ništa. Iznenada se nasmije.

- Dogovoreno, uz jedan uvjet.

- Koji? - oprezno upita Jusuf.

- Da mi svakako osigurate snimanje drugog filma.

Jusuf se nasmije s olakšanjem.

- To ćemo svakako učiniti.

Priđe im poslužitelj s vinom, otvori bocu, ukrašenu šarama, i nalije Jusufu. On okuša a zatim reče: - Vrlo dobro - i dade konobaru znak da napuni Vincentovu čašu.

Vincent ga zadrži podigavši ruku.

- Promijenio sam mišljenje, donesite mi dupli scotch.

5.

Ali Jasfir izađe iz hotela Predsjednik Wilson u Ženevi, pređe ulicu i uđe u kavanu. Pogleda na sat. Skoro šest. Kavana je puna službenika; skupili su se tu na piće prije odlaska kućama. Pronašao je miran kutak u dnu sale, sjeo za stol i naručio kavu, spreman na čekanje. Rekla mu je da se neće moći izvući prije šest. Otvori primjerak pariškog Herald Tribunea.

Novine su pune priča o panici u Sjedinjenim Državama zbog embarga na naftu. Cijela je zemlja u samom početku doživjela šok. Ljudi nisu mogli vjerovati da im se to zaista dogodilo. Zatim su se smirili i počeli razmišljati kako bi povećali svoje zalihe. Smiješio se. Ne mogu baš puno uraditi. Na zimu će stvarno biti u stisci, a na proljeće, kad shvate da će im trebati pet godina za osposobljavanje vlastith izvora koje su zapustili zbog niske cijene uvozne nafte, na koljenima će moliti za milost.

Tako će, naime, biti ukoliko se Arapi uspiju održati jedinstveni. No, izgleda da sklad među njima već puca. Govori se da se tankeri za Ameriku još uvijek provlače Omanskim zaljevom, i to nesamo s naftom iz Irana, nego i iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, Kuvajta i Saudijske Arabije. Nema ni truna sumnje da su glasine istinite. Sve su te zemlje vezane za Ameriku, ne osjećajem, nego tvrdim hladnim novcem. U američku su privredu uložili tako puno, da se ne usuđuju baš previše ševrdati iz straha da bi moglo doći do zbrke, a to bi uzrokovalo gubitak njihovih investicija. Nekolicini, koji vladaju ovim zemljama, ne znači ništa činjenica da njihov sebični interes koči potpunu slobodu arapskog svijeta. Oni iskorištavaju krize za povećanje vlastite moći i bogatstva. Te ljude, među njima i Al Faja - možda još najgoreg od svih, treba maknuti prije no što Arapi zauzmu svoje mjesto pod suncem. Oni

su pridonijeli pokretu sa nekoliko bijednih mrvica sa svojih bogatih trpeza, ali što je to prema njihovoj vlastitoj koristi.

Prorok je rekao: »Sjeti se posljednjeg suda.« Neće oni tako dugo čekati. Već su stvoreni planovi; moć silnika će se upotrijebiti protiv njih samih. Početak je blizu, osjetit će oni gnjev izdanog naroda.

Ali Jasfir je već pio drugu šalicu kave, kad je djevojka stigla. Bez riječi joj pokaže stolicu.

Sjela je i naručila kokakolu s limunom. Pogleda ga i reče:

- Žao mi je što kasnim, ali bilo mi je teško tako brzo kidnuti.

- Stvar je važna, inače te ne bih uznemiravao. Konobar donese piće i odmah se izgubi.

- Shvaćam. Što se dogodilo?

- Puno toga - sumorno će on. - Možda je najgore što embargu prijeti opasnost.

Šutjela je, pijuckala i nepomično ga gledala.

- SAD vrše veliki pritisak da se podržavaju ljudi poput tvog oca. Prijete da će im zaplijeniti investicije u Americi.

- Nisam uočila ništa sličnog, a svaki dan sam u uredu. Pročitam gotovo svaki dopis koji dođe.

- Nisu oni tako glupi. Ne stavlja se sve na papir, no, prijetnje su tu. Tvoj je otac pravi čovjek za njih.

- Kako? Pa on nema veze s naftom?

- Ali zato ima velikog utjecaja na savjet. Prije ili kasnije će ga poslušati, a i druge poput njega.

Zapalila je cigaretu i duboko povukla dim.

- Stvari nisu nikad onakve kakve izgledaju, zar ne?

Ali Jasfir potvrdi.

- Možda ćemo morati stupiti u akciju prije planiranog vremena.

Ona je polako ispuhavala dim.

- Nisi se valjda predomislila? - brzo je upita. - Jesi li još uvijek istog uvjerenja?

- Ne, nisam se predomislila. Pa kako bih mogla? Još se sjećam strahote koju su sijali izraelski avioni, i sad vidim mrtva tijela i lica mojih prijatelja. Bila sam i sama svjedok okrutnosti Izraelaca, a ničim ih nismo izazvali. Neću se predomisliti dok je i jedan od njih živ.

Njemu lakne.

- Bojao sam se da bi te tvoj američki ljubavnik mogao okrenuti.

Pogled joj je bio nepokolebljiv.

- Nije mi on ljubavnik - reče hladno. - Koristim ga da bih imala uvid u očeve poslove.

- Sigurno onda znaš da je obustavljen prijevoz robe za »Arapske lutke«.

- Znam.

- Zašto?

- Nisam baš sigurna, ali čini mi se sumnjaju da je Ziad potplaćen i da dobiva proviziju. Sad ispituju cijelu stvar kako bi utvrdili istinu.

- Nama je jako važno da se nastavi s tim prijevozom, to nam je glavni izvor američkih dolara. Bi li mogla nagovoriti tvog prijatelja Amerikanca da opozove ovu naredbu?

- Ne znam. - Otac mu je naredio da obustavi prijevoz. Kako bi bilo da razgovaram izravno s ocem?

- Nemoj, on ne zna ništa o tim pošiljkama. Da zna, sigurno bi zabranio prijevoz. Već nas je i prije odbio.

- Onda ne znam što bih učinila.

- Mogla bi nagovoriti Amerikanca neka izvijesti oca kako s pošiljkama nema nikakvih problema, a Ziad da ne dobiva za njih nikakav novac.

– Je li to istina?

– Naravno da nije – razdražljivo će on – ne budi tako naivna. Zar bi ta svinja surađivala s nama da ga nismo podmitili? Reci tvom prijatelju da su vlasnici »Arapskih lutaka« tvoji prijatelji i da ne želiš da propadnu.

– Hoće li mi povjerovati?

– Tko zna. Ti bi najbolje trebala znati koliku moć imaš nad njim.

Ona se osmjehne.

– Možda će ići. Dok je otac bio u Gstaadu vodili smo ljubav barem četiri puta dnevno. Poludio je, ne da mi ni trenutka mira.

– Ako je tako, onda ćeš ga lako srediti.

– A što ako odbije?

– Zaprijeti mu da ćeš otkriti ocu vašu vezu. – Ona se zaprepasti, a on brzo doda: – To je posljednje sredstvo, naravno. Za sada mu samo zaprijeti. Sutra uvečer ćemo se sastati u isto vrijeme, pa ćeš mi reći njegov odgovor.

– Imaš li još štogod?

– Za sada nemam.

– Koliko još moram biti ovdje? – nestrpljivo upita ona. Valjda nisam toliko vremena provela na obuci da bih bila sekretarica. Kad će mi se konačno pružiti prilika za neki važan zadatak?

– Ti upravo i radiš na vrlo važnom zadatku. No, moglo bi iskrsnuti nešto drugo, prije no što se i nadaš.

Kad je specijalni kurir iz konzulata otišao, Carrlage pogleda na sat. Sedam. Otvori ladicu i izvadi poseban ključić za torbu. Mora biti neka važna pošiljka, čim je stigla u zapečaćenoj diplomatskoj torbi, i to zadnjim avionom iz Beiruta.

Unutra nađe fascikl s arkom papira. Na koricama je jasnim

crvenim slovima bilo napisano STROGO POVJERLJIV IZVJEŠTAJ - ARAPSKE LUTKE.

Otvori fascikl i poče brzo čitati. Sadržaj bijaše kratak i jasan. »Arapske lutke« je naziv za društvo trgovaca drogom. Među vlasnicima su: jedan američki mafijaš, francuski Korzikanac, poznat kao spekulant oko prerade heroina, i dva Libanonca, jedan surađuje s uzgajivačima maka u Libanonu i Turskoj, a drugi je bankar i predstavlja različite fedajinske grupe u mnogim njihovim novčanim transakcijama.

Sad mu je jasno zašto su plaćali prijevoz unaprijed. U kompaniji MEDIA pronašli su zakonitog otpremnika za uvoz droge u SAD. Ona im ne osigurava samo prijevoz, nego plaća i carinu za pošiljku, jer ima dozvolu za posredovanje od američke carine, a uz to još i direktno isporučuje robu primaocu u New Yorku. Taj je primalac dobro poznati američki uvoznik igračaka na veliko, ali nema sumnje da su s njim sklopili odgovarajući ugovor za raspačavanje robe.

Carriage digne slušalicu i nazove upravitelja otpremnog ureda MEDIA-e u Beirutu. Mora provjeriti još nešto.

Upravitelj se javi na telefon. Zapanjio se od iznenađenja: ima čast osobno razgovarati s izvršnim pomoćnikom gospodina Al Faja. Po prvi put govori s nekim tko je po hijerarhijskoj ljestvici iznad Jusufa. S njim je najviše surađivao.

Ne, on osobno ne zna ništa o »Arapskim lutkama«, osim da su vrlo ljubazni i da uredno plaćaju svoje sprovodnice. Da su bar svi takvi, ali, na žalost, nisu.

Dick se složio s njim; gospodin Al Faj je, reče, svjestan tih problema, i sasvim ih razumije. Onda zapita tko je sklopio ugovor, koji ga je agent potpisao.

Upravitelj se ispričavao. Na žalost, nitko od njegovih službenika, ugovor je stigao iz Pariza, a tamo ga je zaključio gospodin Ziad. Oni samo provode ugovor u djelo, i to posebno vode brigu da bi usluga bila što bolja. Ovako dobri ugovori se teško sklapaju.

Dick mu zahvali i spusti slušalicu. Pitao se koliko Jusuf zna o sadržaju pošiljki. Zar bi se usudio raditi suprotno Baydrovim naredbama, naročito nakon sukoba s Ali Jasfirom u Cannesu prošle godine. Baydr je tada odbio pokrivati nezakonite postupke fedajina bez obzira na koje se oni valjane motive pozivali.

Pa ipak, ovaj se ugovor mogao sklopiti samo na jedan način. Mora da je netko utjecao na Jusufa. , Pitao se koliko Jusuf pozna Ali Jasfira. Pokuša se prisjetiti nije li ih vidio zajedno u Cannesu, ali zapamtio je samo da je zamolio Jusufa da u Baydrovo ime pozove Jasfira na zabavu na jahti.

Upravo je zaključio fasciklu u sef, kad se vratila Leila. Pogleda je, a u sebi je mislio kako u jutro najprije mora nazvati Baydra.

- Zar nešto nije u redu? - brzo upita Leila. - Izgledaš jako ozbiljno.

- Previše imam toga na umu, to je. - Na silu se nasmiješi. - Kako su ti prijateljice?

- Glupače. U školi sam se i mogla družiti s njima, ali sad sam ih prerasla. Stalno govore samo o momcima.

On se nasmije.

- Meni to izgleda normalno.

- Ali one uvijek i misle samo na njih.

- A o čemu ti misliš?

Ona mu priđe stolu i prigne se pa joj je lice skoro dodirivalo njegovo.

- O fukanju s tobom.

6.

Baydr se veselo javi na telefon:

- Dobro jutro, Dick.

- 'Bro jutro, šefe. Kako je tamo?

- Baš divno. Dečki su oduševljeni. Da ih samo vidiš kako skijaju, kao da su tu rođeni.

- Odlično - na to će Dick. - Moramo razgovarati o poslu. Je li uključen protuprisluškivač?

- Nije. Nazovi me za desetak minuta na drugoj liniji, dotle ću ga pripojiti.

Dick spusti slušalicu i provjeri svoj protuprisluškivač. Pritisne prekidač; pojavi se crveno svjetlo, znači radi. Protuprisluškivač je napravljen posebno za njih; ako netko slučajno upadne u liniju, čuje samo niz nejasnih zvukova.

Razmišljao je o prošloj noći. Slučaj »Arapskih lutaka« postaje svakim danom sve čudnijim. Dogodilo se još nešto novo: Leila se najednom, bez razloga, zainteresirala za to.

Na pravi arapski način načela je temu izdaleka. Ležali su goli na njegovom krevetu i pušili hašiš iza ljubavnog čina. Vrtjelo mu se.

- Pitam se, hoćemo li se moći ovako sastajati, kad mi se otac vrati - započe ona.

- Snaći ćemo se već.

- Nećeš imati vremena. Kad je on u blizini nikad nemaš ni trenutka slobodnog za sebe.

Šutio je.

- Ponekad pomislim da si čak veći rob nego Jabir.

- Nije mi baš tako loše.

- Jest, loše ti je - ona će, a činilo se da joj se oči pune suzama.

- Ej, dosta toga - on će pa je uzme u naručaj.

Nasloni mu glavu na grudi i šapne:

- Žao mi je. Tek se privikavam na tebe i otkrivam koliko si divan.

- Ti si i sama predivna.

- Moram ti nešto priznati.

- Nemoj.

Ona se nije dala smesti.

- Ti si zapravo prvi čovjek u mom životu. Svi drugi bili su premladi, s njima nisam nikad doživjela ovo što sa tobom.

Ne reče ništa.

- Je li tako i s tobom? Osjećaš li sa ženom isto što i sa mnom?

On pomisli na ženu i sinove deset tisuća kilometara daleko, pa osjeti grižnju savjesti.

- To nije fer - pobuni se on.

- Oprosti, zbilja sam bila glupa, neću te više pitati. Daj mi jedan dim.

Promatrao ju je kako uvlači sladunjavi dim. Vrati mu cigaretu, on je prihvati i stavi na pepeljaru. Onda je okrene na leđa i spusti se niže.

Ona tiho zastenje, ruke su joj stezale njegovu glavu uza se.

- Tako mi Alaha, to mi se toliko sviđa! - Onda mu podigne glavu da bi mu vidjela lice. - Znaš li da si prvi koji me liže.

On odmahne glavom.

- Ni jedan momak mi to nije nikad radio. Ali sve su to bili Arapi, a oni su jadni ljubavnici. Misle samo na vlastiti užitak. Jesu li i Amerikanci takvi?

- Stvarno ne znam.

- Hoćeš li da te ližem? On kimne.

- Daj mi onda - ona će, pa ga lagano gurne. Obim rukama prihvati nabrekli penis i usnama mu obuhvati glavić. Malo kasnije podiže glavu i pogleda ga. - Divan ti je kurac, znaš li to? Debeo i lijep, pravi američki.

Glasno se nasmijao.

Ne smij se, zbilja je tako - ozbiljno doda ona. - Svi arapski momci koje ja znam, imaju dugačke i mršave.

»Možda su dečki mladi, pa se još nisu dovoljno razvili«, pomisli on, ali ne reče ništa.

- Jesi li imala samo Arape?

- Nisam, jedanput je bio i neki mladi Francuz. Ali bio je mrak, a on je sve to skupa tako brzo izveo, da ga nisam pravo ni vidjela. Pogleda opet dolje, pa doda: - Znaš, nedostajat će mi.

Iznenada se nasmije.

- Palo mi je napamet nešto ludo. Vidjela sam u nekom časopisu oglas: prodaju lutke koje se mogu napuhati u prirodnoj veličani. Što misliš, bih li mogla dati napraviti tvoju kopiju? Mogla bih te tako držati u sobi i kad te nema, napuhati je i...evo te!

- To je zbilja ludo - nasmije se on.

- Kladim se da bi mi moj prijatelj iz »Arapskih lutaka« to napravio.

U glavi mu se zapali lampica: pažnja!

- Ne mislim da se oni time bave.

- Meni bi valjda učinili uslugu. Vlasnik društva je otac Essama

Mafrada, a on je veliki prijatelj mog djeda, majčinog oca.

Mafrad je libanonski bankar, predstavnik Al-Ikhwaha i najvjerojatnije ga njen djed pozna. Libanonski bankari su jako povezani. Njeno slijedeće pitanje je očito pokazalo da se ne radi o slučajnomrazgovoru.

Sjela je na krevet kao da joj je iznenada sinula neka pomisao i upitala:

- Nije li to ono društvo čiju robu moj otac ne želi više prevoziti?

Potvrdi joj.

- Ne može on tako. Oni su naši dobri prijatelji, bit će im jako žao.

- Pa reci onda ocu. Sigurno bi razmislio još jedanput da to zna.

- Ne mogu. Znaš ti njega; ne želi da mu itko dijeli savjete.

Nije komentirao.

- Mogao bi ti nešto učiniti. Daj, sredi taj prijevoz.

- A tvoj otac? Ako sazna, oderat će mi kožu.

- Ne mora saznati, nemoj mu pokazati izvještaje. Ima on i previše briga, neće se ni sjetiti.

- Ne mogu.

- Zašto ne? Zapravo bi mu napravio uslugu. Naše su obitelji već godinama prijatelji, poštedjet ćeš ga mnogih neprilika.

- Nije to moj posao, nemam ovlaštenja.

- Onda učini to meni za ljubav. Ako otac sazna, reci mu da sam te ja molila. Želim izbjeći nesuglasice među obiteljima.

- Žao mi je - odlučno odbi on.

Ona se iznenada razbjesni, ustane s kreveta i nadnese se nad njim.

- Misliš da sam ja guska, je li? - izdere se. Dobra sam ti za fukanje, a kad je nešto drugo u pitanju, onda ... odbi!

- Ej, čekaj malo - umirivao ju je on. - Ni na pamet mi ne pada tako nešto. Vrlo poštujem tvoje mišljenje. Ne sumnjam da si u pravu, ali ti zahtijevaš nešto za što ja nemam ovlaštenja. No, ipak ću nešto učiniti: sutra ću ovo reći tvom ocu, i on će sigurno dozvoliti prijevoz.

- Ne treba mj tvoja pomoći - sikne ona. - Ne želim da mu išta kažeš, razumiješ? Ni riječi!

- Pa dobro neću, ako tako hoćeš.

- Da, hoću. Reći ću mu sama, ako budem imala što reći.

- U redu, u redu - smirivao ju je on. Zgrabila je odjeću sa sjedalice i krenula prema vratima. Okrene se i dobaci:

- Svi se vi bojite mog oca, ali ja ne. Jednogćete dana to i uvidjeti.

Dugo je sjedio u krevetu, pušeći cigaretu za cigaretom. Ne, ne, nije to slučajnost. Pa čak i ako su Riadovi i Mafradovi dobri prijatelji, njen zahtjev baš u ovom trenutku je sumnjiv.

Bi li to trebalo ispričati Baydru? Razmisli, pa odluči da mu neće reći ništa. Time bi se samo otkrila njihova veza, a to bi za njega značilo - otkaz.

Ma koliko bio liberalan, Baydr joj je ipak otac.

Možda će se ona do jutra smiriti, a u međuvremenu će on nešto poduzeti.

Mada su već bili sitni sati, dohvati telefon sa noćnog ormarića i uključi protuprisluškivač, tako da ga nitko ne može čuti sa nekog priključka u kući, pa nazove privatnog istražitelja. Taj im je čovjek već u nekoliko navrata poslužio.

Nakon razgovora osjećao se bolje. Odsada će Leila biti pod stalnim nadzorom, čim izađe iz kuće. Do kraja tjedna saznat će s kim se viđa, kao i imena svih njenih prijatelja u Ženevi. Kad se sve to spoji u cjelinu, možda će njeni postupci dobiti smisao.

U ured je stigao prije osam sati. U to doba još nema nikog, a Baydra će zateći za doručkom. Sad bi ga već trebalo nazvati, valjda je

priključio protuprisluškivač. Okrene broj.

Baydr se javi:

- Dick?

- Ja sam.

- Uključi aparat.

Začuje zujanje pa pritisne dugme protuprisluškivača. Zujanje odmah nestane.

- Je li u redu?

- Izvrsno - ču se Baydrov glas. - O čemuse radi?

- O »Arapskim lutkama«. Pod izgovorom da uvoze lutke oni zapravo krijumčare drogu, u stvari mi to činimo za njih. - Ukratko ponovi sve što je saznao.

Baydr je časak šutio, onda upita:

- Kako smo upali u to? Je li ugovor sklopljen u Beirutu?

- Nije nego u Parizu. Obavijestili su me da ga je sklopio Jusuf.

- Tog sam se i bojao. Čuo sam da se sastao s Ali Jasfirom. Sumnjam da bi se Jusuf samo tako usudio učiniti takvu stvar, mora da je u pitanju grdna lova.

Carriage se začudi.

- Zar ti je poznato da su se sastali.

- Da, ali sam držao da Jusuf, kao i obično, samo održava vezu. Očito sam pogriješio. On vječno sklapa nekakve dodatne poslovne ugovore i grebe se za premiju, ali sve je to bilo manje-više u granicama, i ja sam pred tim zatvarao oči. No, ovo je nešto drugo.

- Što ćemo sad?

- Nemamo veliki izbor. Ne možemo to dati u javnost, jer bismo time mogli otvoriti Pandorinu kutiju. Dosta je samo jedna riječ, pa da izgubimo dozvolu za posredovanje od američke carine kao i povlastice

prijevoza. Morat ćemo stvar srediti među nama. Najprije treba ovamo dovesti Jusufa. Moramo izvidjeti koliko smo zapravo duboko zaglibili.

- Hoćeš li doći ovamo i sresti se s njim ovdje?

- Neću, Ženeva je puna radoznalih očiju. Radije mu reci neka dođe k meni u Gstaad.

- U redu. Da dođem i ja?

- Nemoj, ostani tamo. Bolje da vidi što manje svijeta ovuda.

Dicku sine nešto drugo.

- Govori se da su Mafradovi i Riadovi vrlo povezani. Što mislite, je li vaš bivši tast također umiješan?

- Nemoguće - bez kolebanja će Baydr. - Riad je staromodni konzervativac. Ne bi se on približio tom promućurnom Mafradu, pa da je od suhog zlata.

- Mislio sam samo da bi trebalo znati - napomene Dick. Opet se sjeti Leile, pa skoro zausti da kaže nešto i o njoj, ali se u zadnji čas predomisli. Pričekat će do kraja tjedna, dotle će već imati više podataka. Spusti slušalicu, pa je zamišljen sjedio. Ako među porodicama nema suradnje, zašto je to toliko naglasila? Ne, ne, ne može dokučiti smisao svega toga, barem za sada.

Vrata se otvore, uđe njegova sekretarica. Zastane iznenađeno.

- Poranili ste, gospodine Carriage - reče engleski sa Švicarskim naglaskom.

- Jesam. Morao sam obaviti važan telefonskirazgovor.

- Želite li kavu?

- Da, molim. Donesite i vaš notes, poslat ću Ziadu teleks u Pariz.

Kad se vratila, bio se već predomislio i odlučio telefonirati. Telefonski poziv u Baydrovo ime bit će manje sumnjiv nego hladna poruka preko teleksa. Jusuf se javio odmah, Dick je baš pijuckaokavu.

- Šef me molio da ti telefoniram; zove te ksebi u Gstaad, ako imaš

vremena.

- Nešto posebno? - U Jusufovom glasu osjetizabrinutost.

Dick se nasmije.

- Ne vjerujem. Među nama, čini se da mu je dosadilo izigravati obiteljskog čovjeka. Možda traži načina da kidne odande.

Jusuf odahne s olakšanjem.

- Baš i imam dobru ispriku. Vincent je pristao da raskinemo ugovor bez dodatne naknade, zadovoljan je onim što je već dobio. Mogu reći da šef mora potpisati papire.

- To će ga sigurno obradovati.

Osjetivši da je povjerenje uspostavljeno, Jusuf mu se drugarski obrati:

- A što ga interesira u vezi s »Arapskim lutkama« ?

Dick otpovrne istim tonom:

- Ne znam, nije mi ništa rekao. Znaš ti njega: zanima ga svaki novi posao koji miriše na novac. Možda se želi uključiti.

- Kako sam čuo, to je sitan posao, sumnjam da bi se htio petljati s time.

- Reci mu, ako se razgovor o tom povede - reče Dick istim ravnodušnim glasom.

- Dobra ideja. - Dick je gotovo čuo kako u Jusufovoj glavi rade klikeri. - Imam još ovdje obaviti neke sitne poslove. Reci šefu da ću stići predveče.

- Hoću - odgovori Dick i spusti slušalicu. Sekretarica mu donese još kave.

- Došla je gospođica Al Faj - reče, spustivši poslužavnik na stol. - Pita imate li malo vremena za nju.

- Neka uđe. - Sigurno je nešto naumila, pomisli Dick dok je lijevao kavu. Obično ne dolazi u ured izjutra.

Tog je jutra izgledala umiljatija. Stala je ispred stola oklijevajući.

- Nadam se da ti ne smetam - reče tiho. - Neću te puno zadržavati.

- U redu. Hoćeš li kave?

- Neću, hvala. Samo sam ti došla reći da mi je žao zbog prošle noći.

- Zaboravi to. Ja već jesam.

- Zbilja to mislim - uporno nastavi ona. - Ponašala sam se kao razmaženo dijete. Nemam te prava moliti takve stvari. Ne želim da se među nama zbog toga išta izmijeni.

- I neće.

- Časna riječ?

- Časna riječ.

Ona odahne, a u oku joj zaiskri pobjeda.

- Smijem li noćas k tebi? - upita ga još uvijek tihim glasom.

- Bilo bi mi žao da ne dođeš.

- Obećala sam nekim prijateljima da ću večerati s njima. Nastojat ću se vratiti što je moguće prije.

- Čekat ću te.

Ona zaobiđe stol, uzme mu ruku i stavi je na grudi.

- Jedva čekam da padne noć.

Telefon zazvoni. On povuče ruku i podigne slušalicu.

- Bojim se, mlada damo, da ćemo oboje morati čekati - u isti mah šaljivo i ozbiljno reče on, pa podigne slušalicu. - Samo trenutak - javi se, prekrije mikrofon rukom i obrati se Leili: - Vidiš, imam posla.

Ona ga nježno poljubi u usta i uputi se k vratima. Stane na pola puta, kao da ju je nenadano | spopala neka misao.

- Čuj, nećeš valjda nešto spominjati ocu?

– Neću – odgovori joj, još uvijek pokrivajući mikrofon.

– Dobro. Vidimo se večeras. – Dobaci mu poljubac.

Smiješio se sve dok su se vrata za njom zatvorila, ali čim je spustio ruku sa mikrofona, zabrine se.

Duboko u sebi slutio je da nešto nije kako valja. Ne, nije.

7.

Baydr podigne telefon. Jusufov je glas bio veseo.

- U hotelu sam, tu u gradu. Doveo sam jednu strašnu mačku iz Pariza. Bi li došao na večeru?

- Neću moći.

- Znaš ti mene, šefe. Ako ti kažem da je strašna, onda zbilja jest. Ima krvavo tijelo, ne možeš m zamisliti, a luda je skroz na skroz. Sve joj se sviđa, razumiješ, sve.

- Rezerviraj je za drugi put. Imam večeras neke na večeri.

- Kako stojiš ujutro?

- I to otpada. Sutra ujutro imam neke sastanke ovdje, u kući.

- Pa kad ćemo se onda vidjeti? Sutra za objedom?

- Cijeli je dan isključen. Morat ćemo se naći noćas.

- Noćas? - zabrinuto će Jusuf.

- Da noćas. Moji bi gosti trebali otići oko ponoći. Dođi ovamo, recimo, oko dvanaest i pol.

- A ne bi li ti ipak htio ovamo? - pokuša ga nagovoriti Jusuf. - Djevojka će se razočarati Pričao sam joj kakav si ti momčina.

- Kupi joj neku sitnicu u draguljarnici hotela, lijepo je pozdravi i reci da sam i ja razočaran kao i ona.

- U redu, šefe. Vidimo se noćas u dvanaest i pol, zar ne?

- Tako je - otpovrne Baydr i spusti slušalicu. Sjedio je u polutmini knjižnice kad je ušla Jordana.

- Dečki idu na spavanje reče mu. - Mole da im dođeš i zaželiš laku noć.

- Evo me odmah - na to će on, pa ustade. Njena ga ruka zaustavi u prolazu.

- Zar nešto nije u redu? - upita gledajući ga u oči.

- Zašto pitaš?

- Izgledaš zabrinut. Tko je to nazvao?

- Jusuf. Doći će kad odu gosti.

- Oh.

- Dolazi sam. Moramo razgovarati o nekim važnim poslovima.

Šutjela je.

- Ne voliš ga, jel'da?

- Nikad ga nisam voljela, to znaš. Ni njega, ni mnoge druge oko tebe. Skupljaju se kao strvinari u nadi da će pograbiti ostatke, a ulizuju ti se kao da si bog. Ima još jedan takav; srela sam ga dva puta, jednom na jahti, drugi puta u Kaliforniji, nakon tvog odlaska. Ali Jasfir. I on spada među njih.

- Nisam znao da je bio u Kaliforniji.

- Bio je. Ulazio je u dvoranu Polo baš kad sam ja izlazila. Tamo se sastao s Jusufom. Nijednom od njih ne bih nikad okrenula leđa.

Zagledao se u nju. čudno, obojicu stavlja u istu vreću. Pa ona shvaća više no što on misli.

- Bit će bolje da odeš gore, dečki te čekaju, a uskoro će i gosti banuti. Treba se odjenuti.

- U redu.

- Baydre!

On se opet okrene.

- Hvala ti.

- Za što?

- Dečki nikad nisu bili tako sretni. U ova tri tjedna si im posvetio više vremena no u posljednje tri godine. Vole kad im je otac blizu. Ja također.

- I meni je bilo lijepo.

- Nadam se da će još toga biti. - Opet ga uhvati za ruku. - Već dugo nam nije bilo ovako lijepo.

Nije se micao.

- Hoćemo li biti češće skupa? - upita ona.

- Vidjet ćemo. Posla je uvijek puno.

Ruka joj padne, a lice posta bezizražajno.

- Požuri k djeci - reče i okrene mu leđa. - Moram još dati posljednje upute za večeru.

Gledao ju je kako odlazi u veliku sobu za prijem. Tek kad je zamakla, krene hodnikom, pa stepenicama do dječje sobe.

Dečki su sjedili na krevetima i čekali ga. Oslovi ih na arapskom:

- Jeste li se danas dobro zabavljali?

- Jesmo, oče - odgovore na arapskom, gotovo istovremeno.

- Mama veli da me želite vidjeti. Djeca izmijene poglede.

- Pitaj ga - reče Muhamed.

- Neću, pitaj ti, ti si stariji - otpovrne Samir. Baydr se nasmije.

- Hajde, pitajte. Moram se još obući.

- Pitaj - nagovarao je Samir brata. Muhamed pogleda oca, oči mu širom otvorene i ozbiljne.

- Sviđa nam se ovdje, tata.

- Drago mi je.

Muhamed dobaci pogled mlađem bratu, očekujući od njega

pomoć.

- I meni se sviđa - podrži ga mališan tankim glasom, pa doda: - Sad ga možeš pitati.

Stariji duboko uzdahne.

- Željeli bismo živjeti ovdje s tobom, tata.

- A što je s Beirutom?

- Tamo nam se ne dopada, tata - brzo će Muhamed. - Nema tamo ničeg. Ni snijega nema.

- A škola?

- Tatice, sad puno bolje govorimo arapski - brzo se umiješa Samir. - Bi li mogao... mislili smo... - zausti, ali glas ga izda, pa ljutito pogleda brata.

- Mislili smo - nastavi Muhamed - da bi mogao premjestiti ovamo u školu. Tako bismo bili na snijegu, a ipak išli u školu.

Baydr se smijao.

- Nije to tako lako.

- Zašto? - čudio se Samir.

- Pa ne može se škola podići i prenijeti, što bi ostalo drugim učenicima? Kamo bi išli na nastavu?

- Pa i njih bi mogli dovesti ovamo - na to će Muhamed. - Kladim se da bi im se ovdje više sviđalo.

- Dadilja veli da ti sve možeš - doda Samir.

- Pa, eto, nije u pravu - osmjehne se Baydr. - Ni ja nisam svemoćan. Ovo je i meni nemoguće.

Lica im preplavi razočaranje.

- Ali reći ću vam što mogu učiniti.

- Što to?

- Za dva mjeseca imate druge školske praznike, pa ćete opet doći ovamo.

- Ali snijeg bi mogao iskopniti - zabrine se Samir.

- Bit će ga još, obećajem. - Klekne na krevet i poljubi ih. - Sad na spavanje. Razgovarat ću s učiteljem skijanja, možda nam sutra dozvoli spust sa sjevernog obronka.

- Tamo gdje skijaju veliki dečki? - uzbuđeno upita Muhamed.

- Da, ali pod uvjetom da budete posebno pažljivi.

- Hoćemo, oče - u isti glas će obojica.

- Onda, laku noć.

Uputi se prema vratima, no Muhamed ga opet zovne:

- Tata!

- Molim?

- Zaboravili smo ti zahvaliti. Hvala ti, tatice. Trenutak je nepomično stajao, onda reče:

- Sinovi moji, neka vas čuva Alah. Spavajte dobro.

Jordana ga je čekala u hodniku.

- Jesu li zaspali? Smiješio se.

- Upravo sam ih pokrio. Jesi li znala što će me pitati?

- Nisam. Nisu mi htjeli reći ništa, osim da je važno.

On krene hodnikom prema spavaonici, ona u korak s njim.

- Vele da bi htjeli živjeti ovdje. Neće natrag u Beirut.

Šutjela je.

- Traže čak da im ovamo premjestim cijelu školu, zajedno s učenicima. - Glasno se smijao. - Nikad ne znaš kakve će fantastične ideje djeci pasti na pamet.

- Ne izgleda to tako fantastično, ako malo razmisliš. Oni zapravo

traže nešto drugo.

- A to je?

Pogleda ga ravno u oči, pa reče:

- Vole te. Otac si im, tebe im nitko ne može nadoknaditi. Žele živjeti kraj tebe.

- Zar im nikad nisi objasnila da imam puno posla? Sigurno bi razumjeli.

- Nije to tako lako. Sunce život daje, a dijete ne shvaća zašto ga nema na nebu svakoga dana.

8.

Usprkos zimi, Jusufovo lice se orosilo znojem dok je nosio težak kovčeg uz stepenice vile Jabir otvori vrata i pozdravi:

- Ahlan.

- Ahlan fik - odzdravi Jusuf, uđe i odloži kovčeg, pa se uspravi.

- Hoćeš li mi pričuvati ovodo polaska.

- Sa zadovoljstvom, gospodine. Gospodar vasčeka u knjižnici. Pođite za mnom.

Jusuf svuče kaput i dadne ga Jabiru; pa ga je slijedio velikim ulaznim holom. Stali su ispred teških drvenih vratiju. Jabir tiho pokuca.

- Naprijed - odazove se Baydr. Jabir otvori vrata i pridrži ih dok Jusuf uđe, onda ih tiho zatvori. Jusuf baci pogled po knjižnici. Bijaše to prostrana starinska soba, s policama za knjige od vrha do dna. Baydr je sjedio za stolom iza leđa ima velika francuska vrata, izlaz u vrt. U sobi je gorjelo samo jedno svjetlo, prekrasna zasjenjena svjetiljka na stolu. Baydrovo lice bijaše u sjeni. Jusuf mu priđe, no on se ne pomakne.

- Vila je divna - započe Jusuf - Nisam ni očekivao nešto lošije.

- Udobna je.

- Trebao si me upozoriti - Jusuf će smiješeći se. - Na nekim je mjestima cesta pokrivena čitavim plahtama leda, osobito na zavojima kraj ivica planine.

- Nisam se sjetio - uglađeno će Baydr. - Zaboravio sam da se cesta ponekad noću zamrzne. Trebao sam poslati nekog šofera po tebe.

- Nije važno, glavno da sam stigao. - Zavali se u naslonjač nasuprot stolu. - šteta što nisi došao u hotel. Mala se jako razočarala.

- Zar je nakit nije utješio?

- Kupio sam joj zlatni piaget, pa joj je bilo malo lakše.

Baydr ga je promatrao. Nema baš puno mašte. No ipak, što drugo kupiti djevojci u Švicarskoj? Jusufovo je lice sjalo od znoja.

- Želiš li kavu? Možda hladno piće? Šampanjac, na primjer?

- Imaš li još štogod? - smijao se Jusuf, nekako previše spremno.

Baydr pozvoni, a Jabir odmah otvori vrata.

- Bocu šampanjca za gospodina Ziada.

- Je li ti Dick rekao za sporazum s Michaelom Vincentom? - upita Jusuf kad je Jabir izašao.

- Jest. Kako si ga uspio nagovoriti da nas pusti tako lako?

- Pa, nije baš bilo lako. Konačno sam ga uvjerio da nema smisla tužiti nas, jer bi se parnica povlačila godinama i tako bi spiskao sve što je do sada dobio. Zatim sam mu obećao da ćemo mu pokušati naći posao na drugom filmu i obratiti mu se ako ikad budemo nešto snimali.

- To si dobro sredio.

Vrati se Jabir. Na srebrnom poslužavniku nosio je bocu Dom Perignona i dvije čaše.

- Milo mi je što si zadovoljan - reče Jusuf dok je Jabir otvarao bocu i nalijevao piće. Sluga opet izađe, a on podigne čašu, pa pogleda Baydra.

- Zar ti nećeš? Baydr odmahne.

- Moram rano ustati. Obećao sam dječacima da ću ih povesti sutra na skijanje.

- Onda nazdravlje. - Jusuf isprazni čašu u jednom dahu, pa je opet napuni. - Užasno samžedan.

Drugu je čašu pio polaganije, a onda se maloslobodnije zavali u naslonjač. Baydr ga zaskoči:

- Reci mi što znaš o »Arapskim lutkama«. Jusuf osjeti kako mu se čelo opet oblijeva znojem.

- A što se tu ima reći? Dobri su kao mušterije, jedva da znam nešto više.

Baydr nije skidao pogleda s njega.

- Nije to tvoj način. Obično znaš sve o našim poslovnim partnerima, to nam je uvijek bilo glavnopravilo.

- Oni nemaju neke veće poslovne veze s nama, pa nisam smatrao da bi se trebalo pobliže raspitati o njima. Pošiljke su im male, a dobro plaćaju.

- Zar te nije zagolicalo baš to što jako dobroplaćaju?

- Nije, imao sam važnijeg posla.

- Nije li ti se učinilo neobično što su se obratili tebi u Parizu, umjesto našem uredu u Beirutu, jer to bi bio normalan postupak.

- Mislio sam da se radi o čistoj slučajnosti - brzo se snađe Jusuf. - Tog sam Amerikanca sreo u baru George V, i tamo mi je pričao o problemima oko uvoza lutaka u SAD-e. Rekao sam mu neka se obrati našem uredu u Beirutu, jer ćemo mu sigurno pomoći.

- Prema izvještajima iz Beiruta, oni nisu ni s kim kontaktirali, nego si im ti poslao ugovor i po njemu su postupili.

Jusuf se sada uznojio i ispod pazuha.

- Moguće. Možda sam dao sekretarici nalog da ga proslijedi. Kao što rekoh, nisam smatrao taj posao važnim da bih se njime pozabavio.

- Lažeš - najednom će Baydr mirno.

Jusuf se zapanji.

- Što? što? - promuca, kao da nije razumio.

- Lažeš, rekoh. Znamo sve o tom udruženju. Doveo si nas u položaj

da krijumčarimo drogu u SAD, a zbog toga bi mogli izgubiti sve što smo postigli za sve ove godine. Sada mi reci istinu.

Baydr ga je promatrao kako drhtavim prstima uzima cigaretu i pali je.

- Da čujem - nastavi mirno - koliko ti je dao Ali Jasfir za ovaj slučaj ?

Jusuf ponikne pogledom, i progovori drhtavim glasom:

- Prisilio me, gospodaru, na silu me uvukao u to. Pristao sam samo da bih zaštitio tebe.

- Zaštitio mene? - Baydrov je glas bio leden.

- Ima slike, gospodaru. Prijetio je da će ih objaviti javnosti - cvilio je Jusuf.

- Za moje slike ne bi dobio ni pare, pogotovo kad se zna tko ih proturava. Zašto mi nisi odmah javio?

- Nisam te htio povrijediti, gospodaru. To su slike tvoje žene. - Jusufove se oči zaista napune suzama.

- Imaš li ih kod sebe?

- Imam, gospodaru - tiho će Jusuf. - U kovčegu su, u predsoblju. Nadao sam se da neće doći do ovog.

- Donesi ih - hladno će Baydr.

Jusuf gotovo istrči iz sobe. Vrati se odmah s kovčegom, otvori ga i izvadi prenosivi video-kazetfon i mali američki televizor. Baydr ga je šutke promatrao Jusuf brzo spoji aparate i potraži električnu utičnicu. Nađe jednu kod stola, pa utakne žicu, onda ubaci kazetu u aparat.

S oklijevanjem pogleda u Baydra.

- Još uvijek mislim da se ne bi trebao izlagati ovome gospodaru.

- Uključi! - gotovo rikne Baydr.

Jusuf pritisne dugme, ekran se ispuni svjetlošću. Začu se slabo zujanje; vrpca se počela odmotavati. Trenutak potom pojavi se slika u

boji, ali jako mutna. Jusuf podesi dugmetom, i sad su se jasno vidjele dvije prilike.

Jordana i muškarac leže na leđima, u krevetu, kamera im je očito iznad glave. Oboje su goli, izmjenjuju cigaretu i promatraju nešto izvan dometa kamere. Slika iznenada nestane, pa su se kratko vrijeme iz zvučnika čuli samo njihovi glasovi. Jordana se spustila čovjeku u krilo. »Baš divno« reče on, gledajući dolje u nju.

Baydr je šutio sve do kraja filma. Onda se nagne i isključi aparat. Izraz lica mu nedokučiv.

- On mi je poznat. Tko je to? - upita.

- Američki glumac Rick Sullivan. Pravo ime mu je Israel Solomon.

- Židov? Jusuf potvrdi.

- To je drugi razlog zbog kojeg nisam želio dase slike objave.

Baydrovo je lice još uvijek bilo bezizražajno.

- Kad se ovo dogodilo?

- Nakon tvog odlaska iz Kalifornije, na zabavi u glumčevom domu.

- Je li Jasfir bio tamo?

- Nije.

- A ti?

- Jesam. Pošao sam s Vincentom i tvojom ženom, ali sam napustio zabavu ranije, jer me je boljela glava.

- Kako je Jasfir došao do ove trake?

- Ne znam, nije mi rekao.

- Postoji li još koja kopija?

Jusuf duboko udahne. Ako mu Baydr sada povjeruje, može se još spasiti.

- Reče da ih ima još i da će ih objaviti ukoliko prekinemo s prijevozom robe.

- Zašto ti je ovu dao?

- Ne znam - oklijevao je Jusuf.

- Zar ti nije predložio da mi pokažeš traku u slučaju neprilika?

- Nije, gospodaru, moraš mi vjerovati - iskrenim će glasom Jusuf. - Pokazao sam ti je, jer si posumnjao u moju vjernost. - Padne na koljena pred Baydrom, zgrabi mu ruku i poljubi je. - Očevog mi života, radije bih umro nego te izdao - izusti i zaplače.

Baydr ga je bez riječi gledao, onda progovori hrapavim glasom:

- Smiri se, čovječe. Ne cmizdri kao žena. Jusuf ustade, a suze mu liju obrazima.

- Moraš mi reći da mi opraštaš, gospodaru - zacvili.

- Opraštam ti - s mukom će Baydr, pa ustade i pokaže mu vrata. - Tamo je kupaonica. Operi se, ovakav se ne smiješ pojaviti pred poslugom.

- Hvala ti, gospodaru - od srca se zahvali Jusuf, opet mu ščepa ruku i poljubi je. - Sunce mi ponovo sja, a sa srca mi je pao kamen.

Baydr je gledao za njim dok je odlazio u kupaonicu i zatvarao vrata. Nije mu povjerovao nijednu riječ. Sam se izdao. Nitko drugi osim njega nije mogao nabaviti tu traku. Jasfir nije bio na zabavi, prema tome on je nije mogao dobiti. Polako se iskrade iz sobe.

Na klupi u trijemu sjedio je Jabir čim spazi Baydra, ustade.

- Želite, gospodaru?

Baydr mu se obrati mirnim glasom:

- Onaj tamo devin izmet nam je okaljao ime. Jabirov pogled zaledeni, koža na jabučicama senapne. Šutio je.

- Na milju odavde ima jedan zavoj oko planine, gdje puca provalija od skoro dvjesto metara. Kola mu na žalost baš tamo moraju skliznuti sa zaleđene ceste.

Jabir kimne.

- Bit će to nesretan slučaj, gospodaru - zareži dubokim glasom.

Baydr se vrati u knjižnicu. Gotovo istog trena začuje kroz zatvoren prozor zvuk automobilskogmotora. Pogleda kroz zavjese: Jabirov land rover upravo je zamaknuo niz cestu. Vrati se natrag k stolu i umorno sjedne.

Uskoro se Jusuf vrati iz kupaonice. Došao je k sebi, čak mu se i u glasu osjećalo samopouzdanje.

- Što ćemo s ovim, šefe?

- Moram razmisliti prije odluke. Noćas više ne možemo ništa učiniti.

- Pa, zbilja - oklijevao je Jusuf.

- Bit će bolje da se odmorimo. Pođi natrag u hotel.

Jusuf pogleda video-kazetofon.

- Hoću li ja to pričuvati?

- Nemoj, nek ostane ovdje. - Baydr ustade. - Ispratit ću te, služinčad je već legla.

Iz tame izroni ogroman land rover s ugašenim svjetlima, zakači mali iznajmljeni opel i poče ga nemilosrdno gurati prema ponoru. Jusuf se mahnito okrene. Za volanom ugleda kruto Jabirovo lice i tek se tada sjeti nečeg što nije nikako smio zaboraviti. Misao mu sine baš u trenutku kad mu kola razbiše krhku zaštitnu ogradu uz rub provalije, i survaše se zrakom. Dok je padao u zaborav, nije čuo vlastiti krik, samo mu je mozak opsjedala jedna te ista misao.

Kad je Baydr na nogama, Jabir nikada ne spava.

9.

Baydr je sam bio za doručkom. Sjedio je u sjenci s pogledom na vrt, čitao pariški Herald Tribune i pijuckao kavu. Uđe napuhani sluga, Englez. Nakašlje se, a Baydr digne pogled.

- Neka gospoda iz policije traže vašu ekselenciju - u glasu sluge jasno se očitovalo negodovanje.

Baydr ga je promatrao. Uzalud je toliko puta objašnjavao da nema naslov ekselencije, on je odbijao da ga drugačije oslovljava. Prije je radio kod nekog pretendenta na španjolsko prijestolje, pa mu je, zapravo, i »ekselencija« bila u odnosu na »visost« veliki korak natrag.

- Uvedi ih u knjižnicu, doći ću odmah.

- U redu, vaša ekselencijo. - Sluga izađe, a njegova četvrtasta leđa i cijelo držanje odavali su negodovanje.

Baydr polako savije novine i uredno ih stavi na stol. Srkne zadnji gutljaj kave i uputi se u knjižnicu.

Jedan je policajac bio u uniformi, drugi u civilu. Čovjek u civilnom odijelu se nakloni i oslovi ga engleski:

- Gospodin Al Faj?

Baydr kimne.

Policajac se opet nakloni.

- Dozvolite da vam se predstavimo. Ja sam istražitelj Froelich, a ovo je moj pomoćnik, vodnik Werner.

- Izvolite, gospodo?

- Najprije nam oprostite što vam smetamo ; za vrijeme doručka, no, bojim se da donosim prilično neugodne vijesti. Poznajete li gospodina Jusufa Ziada?

- Poznajem. On je upravitelj mog ureda u Parizu. Noćas je bio ovdje. Zašto pitate? Da nije u kakvoj nevolji?

- Nije, gospodine Al Faj, u nevolji nije. Mrtav je.

- Mrtav? - Baydr kao da se zaprepastio. -

Što se dogodilo?

- Očito je izgubio vlast nad volanom, pa je sjurio s ceste. Auto je pao u ponor dubok dvjestometara.

Baydr je trenutak buljio, onda zaobiđe stol i sjedne. Izraz lica mu skamenjen.

- Oprostite, gospodo, ali ovo mi je zbilja udarac. Gospodin Ziad je bio moj stari i cijenjeni suradnik.

- Razumijemo vas, gospodine - uljudno će istražitelj. - Moramo vam postaviti nekoliko uobičajenih pitanja, neće dugo trajati. - Iz džepa izvadi mali notes i otvori ga. - Spomenuli ste da je gospodin Ziad bio prošle noći ovdje. Kad je stigao?

- Oko dvanaest i pol.

- Je li za tako kasnu posjetu postojao poseban razlog?

- Morali smo porazgovarati o nekim važnim poslovima. Na žalost moja žena i ja smo imali goste na večeri, pa se nismo mogli sastati ranije.

- A kad je otprilike otišao?

- Mislim oko dva.

- Je li gospodin Ziad nešto popio.

- Nije baš puno.

- Objasnite pobliže.

– Pili smo Dom Perignon. Iskapio je gotovo cijelu bocu. Ali to je uvijek pio, ne bi mu trebalo naškoditi. Bilo mu je to omiljeno vino.

– Imao je dobar ukus – na to će istražitelj, pa izmijeni značajan pogled s vodnikom. Zatim zatvori notes i zadovoljno se obrati Baydru: – To je sve, gospodine Al Faj. Hvala na suradnji.

Baydr ustade.

– Sredit ću sve za pogreb. Treba mu tijelo poslati kući. Gdje je sada?

Sad se prvi put javi vodnik.

– U mrtvačnici. Ono što je ostalo od njega.

– Zar je tako strašno? Istražitelj tužno odmahne glavom.

– Pokupili smo sve što se našlo. Identificirali smo ga po ispravama. Auto se razletio u tisuću komada. To je grozno što ljudi ne shvaćaju kako može djelovati i najmanji postotak alkohola noću na zaleđenoj cesti.

Kad su otišli, Baydr je neko vrijeme sjedio, onda nazove Dicka..

– Uključi protuprisluškivač i zovni me – reče mu. – Malo kasnije telefon zazvoni, on se javi: – Dick?

– Ja sam.

Baydr je govorio bezizražajno:

– Bili su ovdje policajci, sad su otišli. Jusuf je noćas sletio s ceste i ubio se.

– Gospode! Što se dogodilo?

– Cesta je bila zaleđena, a policija smatra da je malo više popio. Odavde je otišao utučen, ispraznio je gotovo cijelu bocu šampanjca.

Dick je šutio časak.

– Jesi li od njega štogod doznao o »Arapskim lutkama« ?

– Uvjeravao me da ga je Ali Jasfir prisilio.

- Bili smo, dakle, u pravu. Je li priznao da su mu plaćali?

- Nije. Kleo se da nije primio novac.

- Ne vjerujem.

- Sad više nije ni važno, zar ne? Mrtav je i to je gotovo.

- Misliš? - na to će Dick. - Tko zna što ćesad Ali Jasfir.

- Neće on ništa. Zna da nas ne može prisiliti.

- Nadam se. Ali kod takvog kučkinog sina nikad se ne zna. Tko može i pojmiti što mu sve može pasti na pamet.

- S njim ćemo u koštac kad bude vrijeme za to - mirno odgovori Baydr - a sad nas čekaju poslovi. Bit će najbolje da ti odeš u Pariz i preuzmeš predstavništvo dok nađemo zamjenu za Jusufa.

- U redu.

- U međuvremenu obavijesti mu obitelj i ured u Parizu o nesreći. Također nazovi pogrebno poduzeće, pa neka se pokupe ostaci iz policijske mrtvačnice u Gstaadu i pošalju kući.

- Hoću.

- Neka posada pripremi avion. U petak leteza Beirut. Jordana i dečki idu kući.

- Nije li to tjedan prije no što je bilo planirano, šefe?

Baydr je bio na ivici strpljenja.

- Samo ti to sredi. Bit će im bolje kod kuće. - Tresne slušalicom i sjedne pa se zabulji u video-kazetofon.

Iznenada skoči i zaključa vrata. Izvadi iz džepa ključ, otključa srednju ladicu stola i izvadi kazetu. Ubaci je u aparat i sjedne.

Ekran je najprije bio prazan, onda se pojavi slika i zvuk. Sjedio je gotovo ukočen, a traka se odmotavala. Sve je baš isto, kao i s njim: njeno prekrasno tijelo, tromi čulni pokreti, iste riječi, slabašni životinjski krici, i na kraju sve jači i jači vrisak strasti. Sve, sve isto, ali ne s njim, nego s drugim čovjekom. Sa Židovom.

Slika nestane. U želucu mu je gorjelo, bol kao da se stisnuo u čvor. Bijesno opali šakom po prekidaču, skoro razbije aparat. Onda uzdiže ruke i zagleda se u njih: tresle su se.

Iznenada stisne pesnice i mlatne po stolu. Jedanput, pa još jedanput, i opet.

- Prokleta! Prokleta! Prokleta! - mrmljao je i udarao rukama sve dok mu bolno ne nabreknuše.

Zurio je u šake pa u aparat.

- Jordana! - izdere se kao da je ona tu, unutra. - Jesam li zbog ovog postao ubojica?

Ali ekran je šutio, bio je isključen. Položi glavu na stol pa zaplače. Od djetinjstva nije tako plakao. Iz dječačkih dana navru mu riječi molitve:

U ime Boga, Sveopćeg Dobročinitelja, Milostivog!

Tebi se obraćam, o Gospodaru svijeta,

Kralju nad narodima,

Bole!

Spasi me od crne kletve,

I zla koje se uvuklo u srca ljudska.

Molitva ga ispuni cijelog, u njoj nađe utjehu. Suze mu tekle, a uvreda i bol se polako gubili. Čovjek brzo zaboravlja mudrost Alahovu, mudrost koju je Prorok objavio. Još brže se zaboravljaju Njegovi zakoni, a Prorok ih je dao ljudima da prema njima žive.

Predugo je pokušavao živjeti prema zakonima nevjernika. Nisu oni za njega. Od sada će živjeti kako mu je suđeno: štujući jedan jedini istinski zakon, zakon Alaha.

Jordana uđe u knjižnicu, glas joj je uzbuđen.

- Upravo sam čula za Jusufa. Ne mogu vjerovati.

- Bio je gad - hladno odgovori on. - Sad već stoji pred prijestoljem

sučevim i odgovara za grijehe. Ni Alah, najmilostiviji, neće mu oprostiti, čeka ga vječna vatra pakla.

- Služio je samo sebi. Nikome nije bio prijatelj, osim sebi. Smela se.

- što se to dogodilo među vama? Što ti jeučinio?

Lice mu bijaše nedokučiva maska, oči zastrte.

- Izdao me baš kao i ti. U čudu ga pogleda.

- Sad zbilja ne znam o čemu govoriš. Njegov je pogled bio uperen u nju, ali je izgledalo kao da je ne vidi.

- Zbilja?

Ona bez riječi odmahne glavom.

- Onda ću ti pokazati, dođi. - Priđe stolu i | uključi video-kazetofon.

Stala je iza stola, blizu njega i zagledala se uekran. Trenutak se vidjelo samo bijelo svjetlo, onda se pojavi slika. Ona napola krikne, dah joj zastane od zaprepaštenja i nevjerice.

- Nije moguće - vikne.

- Jest - mirno će on.

- Neću to gledati! - izusti ona i htjede otići. Zgrabio ju je za ruku čvrsto, tako čvrsto da je osjetila bol.

- Ostat ćeš, ženo, i gledati.

Zatvorila je oči i okrenula glavu. Njegova ruka joj stegne bradu poput čeličnih kliješta i na silu joj okrene lice prema ekranu.

- Gledat ćeš - reče ledenim glasom. - Gledat ćeš sve, svu tvoju sramotu. Gledat ćeš kao što sam i ja morao.

Šutjela je i gledala, a film se vrtio, činilo se da traje cijelu vječnost. Smuči joj se. To je ludnica, sve to. Kamera ih je snimala cijelo vrijeme. To je bilo izvodljivo samo na jedan način: valjda je sam Sullivan nekako snimao.

Onda se sjeti svega. Prije samog početka je izašao iz sobe na tren. Onda je, znači, uključio uređaj. Stalno je nastojao da budu na gornjem dijelu kreveta; valjda je kamera mogla snimati samo natom dijelu. On je sigurno bolestan, bolesniji nego što se zna.

Iznenada je bilo gotovo. Ekran se zatamni, Baydr isključi aparat. Okrene se k njemu. Lice mu bez ikakvog izraza.

- Tražio sam da budeš oprezna, ali me nisi poslušala. I rekao sam ti da izbjegavaš Židove. Taj tip je Židov.

- Nije - pobuni se ona. - To je glumac Rick Sullivan.

- Znam kako se zove. Pravo mu je ime Israel Solomon.

- Nisam znala.

Šutio je. Očito joj ne vjeruje.

Iznenada se dosjeti. I Jusuf je bio na toj zabavi.

- Je li ti to Jusuf dao?

- Jest.

- To je bilo prije više od tri mjeseca. Zašto je toliko dugo čekao?

Opet šutnja.

- Mora da je nešto skrivio - pogodi ona pronicavo - pa se mislio ovim iskupiti.

- Rekao je da su ga ovom trakom ucjenjivali i prijetili da će je objaviti, ukoliko ne pristane na njihove uvjete.

- Ne vjerujem. Jedini je on od cijelog društva na onoj zabavi mogao imati koristi od toga. Sigurno je lagao.

Opet je šutio. Njene su riječi potvrdile njegovo mišljenje.

- Ima li još koja kopija?

- Nadam se da nema, koliko zbog tebe, toliko i zbog mojih sinova. Njima bi bilo grozno saznanje da im je majka preljubnica, i to s Židovom.

U glasu mu se prvi put osjeti bol.

- Znaš li što si učinila, ženo? Kad bi za ovo saznala javnost, Muhameda ne bi nikad proglasili nasljednikom prijestolja. U ratu smo s Izraelom, pa kako bi ijedan Arapin priznao za vladara i duhovnog vođu nekog čija je majka židovska ljubavnica? Pa i sama njegova zakonitost došla bi u pitanje. Zbogtvog bi čina tvoj sin mogao izgubiti nasljedstvo za koje je predodređen, a sve ono, za što smo se njoj otac i ja borili cijelog života, moglo bi se srušiti kao kula od karata.

- Žao mi je, Baydre, ali mi smo se tako otuđili, pa sam mislila da među nama više ništa nije važno. Znala sam za tvoje avanture i prihvaćala ih. Sad vidim da nisam imala pravo prihvatiti tvoje uvjete. Da sam Arapkinja, možda bih to bila u stanju. Ali nisam i ne mogu živjeti kao one, pretvarati se, gledati a ne vidjeti, vjerovati riječima a ne djelima.

- Prekasno je sad za to. Vraćaš se prekosutra sa djecom u Beirut. Ostat ćeš tamo sama. Ne smiješ iz kuće, nikoga nećeš viđati, ni s kim razgovarati telefonski, osim s najbližim članovima naše obitelji i slugama, nikome pisati. Tako će biti do siječnja. Muhamed će tada biti službeno proglašen princom i nasljednikom prijestolja.

- A zatim?

- Sutradan ćeš moći poći u Ameriku, k svojim roditeljima. Tamo ćeš čekati i dobiti razvod.

- A što će biti s djecom?

Oči su mu bile tamne, poput modrog leda.

- Više ih nikad nećeš vidjeti.

Bol u srcu joj gotovo presječe dah.

- Što ako odbijem - usudi se izreći. Bio je neumoljiv, ne sjeća ga se takvog.

- Nemaš izbora. Prema zakonima islamske vjere, brakolomstvo se kažnjava kamenovanjem, do smrti. Želiš li da to djeca gledaju?

- Ne bi se valjda usudio! - uzvikne užasnuta.

- Bih. - Pogled mu je bio čvrst. Ona iznenada spozna istinu.

- Jusuf! Ti si ga ubio!

- Jusuf se sam ubio - prezirno joj odgovori i pokaže video-kazetofon. - Ovim.

To je dotuče. Suze same potekoše, ona ponikne pogledom. Sruši se na koljena i uhvati se rukama za glavu. Tijelo joj tresli jecaji.

On ju je ravnodušno promatrao. Samo po brzim otkucajima bila na sljepoočnici vidjelo se da se uzdržava.

Malo poslije ona presta plakati i pogleda ga. Oči joj nabuhle, lice u grču bola.

- Što ću? - šapne jedva čujnim, hrapavim i praznim glasom. - Kakav će mi život biti bez njih?

On je šutio.

Polako je ustala i krenula prema izlazu. Na pola puta se okrene.

- Baydre - zausti, a u glasu joj i očima molba.

Njegov je glas i dalje bio leden i neumoljiv.

- Ne gubi vrijeme, ženo, ne moli oproštaj. Umjesto toga idi i zahvali Alahu na milosti.

U kratkom trenu pogledi im se sretnu, ona prva ponikne. Nema smisla boriti se. Polako izađe iz sobe.

Zaključa za njom vrata i vrati se za stol. Dugo mu je pogled stajao prikovan za video-kazetofon, onda ga još jednom uključi. Gotovo u isto vrijeme pritisne dugme za brisanje.

Traka se sada prematala deset puta brže nego kod prikazivanja. Vrpca traje inače četrdeset minuta, sad je gotova za četiri. Začu se škljocanje. On isključi. Trenutak poslije opet uključi, ovaj put na normalnu brzinu. Ekran je prazan; traka je izbrisana.

Baydr isključi. Strojevi sve pojednostavljuju. Kad bi se bar traka

života mogla tako izbrisati, i kad bi čovjek mogao krenuti ispočetka.

10.

Kad se Jordana ukrcala na avion, iznenadi se ugledavši unutra Leilu sa dva mladića. Bili su obučeni u loše skrojena tamna odijela s izduženim džepovima, kakva obično nose službenici sa Srednjeg istoka u inozemstvu. Pristojno ustanu.

- Nisam znala da ćeš i ti s nama - reče Jordana.

U Leilinom je glasu bilo nečeg čudnog, optužujućeg. Odgovori arapski:

- Smetam li?

Jordana se začudi. Leila je uvijek s njom razgovarala engleski ili francuski. No, možda je to zbog prijatelja, oni valjda nisu vješti u tim jezicima kao ona.

- Ni najmanje - uzvrati također arapski. - Drago mi je da si s nama. Samo sam se iznenadila, otac ti nije ništa spominjao.

- Možda je zaboravio.

Nije zaboravio, pomisli Jordana. Od onog jutra više ga nije vidjela. Otišao je u Ženevu, a vratio se samo pozdraviti dječake.

- Ima puno posla - opravdavala ga je. Onda se okrene mladićima. Leila ih predstavi: - Gospođa Al Faj, druga žena mog oca. Fuad Aziz i Ramadan Sidki. Idu sa mnom kući na vikend.

- Ahlan - pozdravi Jordana.

- Ahlan fiki - oni će s oklijevanjem, pa se naklone, ali nekako ukočeno, kao da im nije uobičajeno.

Baš tada dotrčaše djeca, a za njima su se rampom penjale dadilja

Ana, Skotkinja, i Jordanina osobna služavka Magda. Dječaci ugledaju sestru pa potrče k njoj uz ciku: - Leila! Leila!

Bila je gotovo hladna, mada im je pri prvom susretu posvetila svu pažnju i provela s njima u igri gotovo dva dana prije odlaska u Gstaad.

Jordana pomisli da se ne želi s njima baviti zbog prijatelja, pa reče:

- Sjednite djeco i pričvrstite pojaseve. Polijećemo za nekoliko minuta.

- Možemo li sjediti kod Leile? - molio je Samir. - Možemo li?

Ona pogleda Leilu.

- Ako ne smetate sestri.

- Ne smetaju - otpovrne Leila. Jordana i opet osjeti zavist u njenom glasu.

- U redu, ali budite dobri.

- Mama, zašto govoriš arapski? - upita Muhamed.

Jordana se nasmiješi.

- Možda prijatelji vaše sestre ne znaju tako dobro engleski kao vi. Uvijek se iz pristojnosti govori onim jezikom koji svi znaju.

- Mi govorimo engleski, gospođo - javi se Ramadan čistim engleskim.

- A tako - na to će ona, pa pogleda Leilu. Lice joj bezizražajno. - Oprostite zbog nesporazuma.

Stjuard Raoul uđe u kabinu.

- Kapetan Hyatt pita jeste li spremni za uzlijetanje, gospođo.

- Čim se svi smjeste - odgovori i sjedne na Ladnje sjedalo kraj okruglog stola za kojim obično Medi Baydr.

Dječaci su se uzbuđeno svezali, ostali zauzeli mjesta. Raoul i lijepa stjuardesa Margaret, Amerikanka, provjerili su pojaseve. On kimne

Jordani ode naprijed. Čas poslije veliki se avion zaputi pistom.

U zraku svi odvežu pojaseve, a Jordana ustade i dozove Raoula.

- Molim vas, pripremite mi krevet u kabini gospodina Al Faj a, malo ću se odmoriti.

- U redu, gospođo. - On brzo zovne stjuardesu da preuzme njegovu dužnost.

Dječaci su puzali po Leili, a ona je bila nervozna i jedva ih podnosila.

- Ne dosađujte sestri, možda je umorna - oštro im naredi Jordana.

Oni se poslušno vrate na svoja mjesta.

- Nije mi dobro, malo ću prileći - objasni Jordana.

Leila bez riječe kimne. Promatrala ju je kako ide u zadnji dio aviona i ulazi u spavaonicu. Što to njen otac vidi na njoj. Na dnevnom svjetlu nije tako lijepa kao što je pomislila u prvi mah. Bez šminke joj lice izgleda razvučeno, ispod očiju se spustili tamni podočnjaci, a ni kosa joj nije onako plava kao što je izgledala. Dobro da ta ženska ide spavati, time će stvar biti olakšana.

Zime u Fuada i Ramadana. Fuad pogleda na sat, pa joj dobaci:

- Još pola sata.

Ona kimne, zavali se i zatvori oči. Još pola sata - nije tako puno nakon toliko vremena i priprema.

Kroz san Jordana začuje plač djeteta. Činilo joj se da je tek zaklopila oči. Nemirno se promeškolji u nadi da će se sve umiriti. Ali nije. Uskoro shvati: to plače jedno njeno dijete. Uspravi se i oslušne.

Samir. Nije to običan plač ili cmizdrenje. Ima u njemu nečeg. Osjeća se strah.

Brzo ustane iz kreveta, izravna odjeću, pa izađe iz kabine i uskim hodnikom krene prema prednjem dijelu. Na ulazu stane kao gromom ošinuta. Nije mogla shvatiti prizor koji se pred njom ukazao. Valdja je

to noćna mora, pomisli mahnito. Ništa drugo.

Na prostoru kraj kuhinje, u malom udubljenju koje je Carriage upotrebljavao kao ured, šćućurila se djeca, dadilja, njena služavka, te Raoul i Margaret. Raoul se rukom naslonio na pregradu, a krv mu lijeva iz rane na jagodičnoj kosti. Ispred njih Leila i njeni prijatelji.

Bila je to Leila u novom izdanju. U ruci joj teški automat, a za pojasom traperica dvije ručne granate. Muškarci su bili još više naoružani; osim granata, svaki je još nosio i automatski pištolj. Samir je prvi ugleda.

- Mamice! Mamice! - vikne, istrgne se dadilji iz ruku i poleti k njoj.

Leila ga htjede zgrabiti, no dečko je bio brži. Jordana se sagne, a on joj se baci u naručaj. Suze mu tekle niz obraze.

- Udarili su Roula, pa krvari - jecao je.

- Smiri se, nemoj plakati - tješila ga je i čvrsto grlila.

Leila joj mahne puškom.

- Hajde tamo, k ostalima. Jordana je zurila u nju.

- Jesi li poludjela? - ljutito upita.

- Čula si me. Tamo!

Umjesto toga Jordana se okrene na peti i uputi se hodnikom natrag prema kabini. Leila joj se tako tiho prišuljala, da Jordana shvati da je iza nje tek kada je kundak pogodi u leđa i obori je na pod, a dijete joj ispadne iz ruku.

Dječak opet zaplače. Skoči na sestru i počne je tući svojim malim šakama.

- Ne diraj moju mamu, ti zločesta djevojko! Leila ga bezosjećajno ošamari. Dječak padne namajku, Jordana ga zagrli.

Na drugom kraju kabine zaplače Muhamed. I on se istrgne iz dadiljinih ruku i pritrči majci, pa klekne na pod do nje. Jordana ga zagrli drugom rukom.

- Ova su djeca tvoja braća - reče i ne obazirući se na bol u križima pokuša ustati. - Pred Bogom ćeš odgovarati za grijehe.

- Droljo! - zareži Leila. - Nisu oni moja braća, to su djeca američke kurve.

- U Kur'anu piše da su braća i sestre sjedinjeni po ocu.

- Nemoj meni citirati Svetu knjigu, kučko! - zasikta Leila. - Prava braća i sestre su jedno, a ova kopilad, za koju tvrdiš mom ocu da su mu sinovi, nisu moja braća. Pričala je to meni majka.

- Činiš nepravdu svom ocu - na to će Jordana.

- Moj je otac izdajica i ništa me za nj ne vezuje. Izdao je vlastiti narod i postao saučesnik Židova i imperijalista, on je oruđe u njihovim rukama.

Zbilja neobično, pomisli Jordana. Nije se bojala za sebe, nego za djecu.

- Bit će sve u redu - šapne im - nemojte plakati.

- Ustani! - dreknu Leila.

Jordana s mukom ustane. Leila im puškom pokaže naprijed. Ona jedva krene od bolova. U jednoj je ruci držala Samira, drugom vodila Muhameda.

- Ostavi djecu kod dadilje - naredi Leila. Jordana je pogleda.

- Učini što sam rekla! Brzo, ili ću ih sad udariti!

Jordana bez riječi posluša. Dječaci su je prestrašeno gledali. Ona ih potapša, umirujući ih.

- Ne plašite se. Proći će to.

Kundak je opet udari u krsta. Zamalo vrisne od bola. Okrene se: Leiline su oči iskrile od užitka.

Ne, neće joj pružiti to zadovoljstvo. Stisne zube; Leila neće uživati u njenom plaču.

- Pođi s Ramadanom naprijed, u komandnu kabinu - naredi Leila.

Mladić je išao iza nje. Otvorila je vrata kabine, a on je grubo gurne, tako da je pala na koljena. Uskočio je u uzani prostor iza nje.

Kapetan Hyatt, njegov pomoćnik Bob i navigator George u čudu se okrenu. George htjede dohvatiti ključ za odvijanje.

Ramadan ga silnom brzinom udari kundakom posred lica i obori ga natrag na sjedalo. Iz nosa mu šikne krv.

- Da nije nitko pokušao nikakvu ludost - zaprijeti Ramadan čistim engleskim - jer će svi stradati.

Andy Hyatt pogleda njega, pa navigatora.

- Jesi li čitav, George?

George kimne, držeći maramicu na nosu. Jordana ustade.

- Gdje je kutija za prvu pomoć?

- U ormaru iznad Georgeovog sjedala - odgovori Bob.

Ona skine metalnu kutiju, otvori je i brzo ždere omote s nekoliko zavoja i pruži ih Georgeu. Zatim se obrati kapetanu:

- Raoul ima ranu na obrazu. - Htjede krenuti natrag u putničku kabinu.

- Čekaj malo - ispriječi joj se Ramadan - ovdje još nisi gotova. - Onda se okrene kapetanu pa reče: - Trojica smo, svi dobro naoružani automatima i bombama. Preuzimamo avion, razumiješ?

Hyatt se čudio:

- Trojica?

- Leila je treća - objasni Jordana.

- Leila? - Hyatt zazviždi. - Do vraga. Ovo prelazi svaku granicu. Da me napadne gazdina kći!

- Sad razumiješ, pa ćeš točno slijediti moje upute.

Hyatt upitno pogleda Jordanu, ona kimne, na što će on mladiću:

- U redu.

- Najprije ćeš javiti Beirutu da je došlo do promjene rute. Zatražit ćeš slobodan prolaz od Libanona do Damaska.

Hyatt zabilježi u notes.

- Dobro.

- Kad dođemo u Siriju, najavit ćeš novu pro i zatražiti prolaz preko Iraka za Tehran.

Hyatt se pobuni:

- Nemamo gorivo za let do Tehrana.

- Ne brini, nećemo ni ići tamo.

- Nego kamo?

Ramadan izvadi iz džepa komadić papira i pruži ga pilotu.

- Evo vidiš.

Kapetan je buljio u papir, pa uzgleda u nj.

- Vi ste ludi. Tamo su same planine, ovako veliki avion ne može nigdje prizemljiti.

- Ima jedno zgodno mjesto. Pokazat ću ti ga čim stignemo.

- Postoji li oprema za prizemljenje uz pomoć instrumenata? - upita Hyatt.

- Ne postoji - odgovori Ramadan i nervozno se nasmije. - Ali za tebe kažu da si izvrstan pilot. Pa jasno, Al Faj ima uvijek sve najbolje. Neće ti biti teško. Najprije ćeš dobro pregledati teren, onda se spustiti.

- Nadam se da ste u pravu - promrmlja Hyatt i htjede uključiti radio. - Bolje da se javim Beirutu.

- Čekaj malo! - Ramadan iz navigatorove ladice izvuče par slušalica. Jednom ih je rukom držao na uhu, a u drugoj mu je bio pištolj. Prst mu na okidaču spreman za svaki slučaj.

- Sad možeš nazvati. Zapamti: ni riječi o otmici, inače ću te ubiti na licu mjesta. Nitko za ovo ne smije saznati. Barem za sada.

Hyatt ga mrko pogleda i kimne.

- Mogu li sada pomoći Raoulu? - javi se Jordana.

- Naravno. - Ramadanu je izgleda laknulo.-

Usput možeš svih obavijestiti da sam preuzeo vlast nad avionom.

11.

Oko dva poslije podne Baydr uđe u Dickov ured. Za vrijeme podnevne pauze bio je u banci, poslije toga na nekim sastancima. Pogledom obuhvati ured.

- Gdje je Leila?

Dick ga u čudu pogleda.

- Jutros je otputovala za Beirut.

- Za Beirut?

Po izrazu lica vidjelo se da ni o čemu nemapojma.

- Mislio sam da znaš. Pošla je s Jordanom i djecom. Rekla je da ide s dvojicom prijatelja i da se ti ne protiviš tome. Htjela bi kod kuće provestivikend.

- Čudno, ne sjećam se ničeg, valjda starim.

Pođe u svoj ured i zatvori vrata. Dick je gledao za njim. Osjeti neki neodređeni strah. Baydr ne običava zaboravljati. Telefon zazvoni. Javi se, pa je trenutak slušao, onda pritisne dugme za prebacivanje linije, pa uđe k Baydru.

Sjedio je za stolom.

- Što je?

Dick je nastojao zadržati miran ton.

- Javio se naš čovjek s beirutskog aerodroma. Čeka već sat vremena. Avion još nije stigao.

Baydr podigne slušalicu, pa, pokrivši rukom mikrofon, upita:

– Kad je trebao sletjeti?

– Oko jedan i pol.

Baydr malo problijedi. Skine ruku s mikrofona i javi se:

– Ovdje Al Faj. Zovi kontrolu leta i pitaj imaju li kakvih vijesti. Bit ću na liniji.

Pogleda Dicka i opet prekrije slušalicu.

– Valjda se nije ništa dogodilo.

– Ne brini – uvjeravao ga je Dick. – Andy je i predobar pilot da mu se što dogodi.

Na telefonu se nanovo javio glas. Baydr ga posluša pa se malo primiri.

– U redu, hvala. – Spusti slušalicu, zabrinuta lica. – Ništa mi nije jasno. Kontrola leta u Beirutu kaže da je pilot tražio slobodan prolaz za Damask.

Dick je šutio.

– Nazovi Damask i vidi jesu li stigli.

– Odmah, šefe. – Dick se vrati u svoj ured i digne slušalicu. Dobio je vezu s Damaskom tek nakon dvadeset minuta. Trenutak je slušao, onda nazove još jedan broj i vrati se k Baydru.

– Jesu li tamo? – nestrpljivo će Baydr. i Dick odmahne glavom.

– Nisu. Tamo su zatražili prolaz za Tehran preko Bagdada.

Baydr pobjesni.

– Hyatt je poludio. Čut će on mene! – Onda se smiri. – Nazovi te aerodrome i pitaj.

– Već jesam.

– Dobro. Zovni me čim štogod saznaš. – Dick izađe, a on se zavali u sjedalicu.

Za promjenu leta samo bi jedna osoba mogla biti uzrok: Jordana.

Pokušava mu odvesti djecu. Razljuti ga vlastita glupost. Nije joj smio vjerovati. Neće ona poslušati njegovu zapovijed, neće nakon svega što se dogodilo.

Carriage se vrati za pola sata, na licu mu bijes.

- Nisu se spustili u Tehranu, a Bagdad javlja da ih na radaru nije bilo vidjeti, i da nisu prešli Irak. Ponovo sam zvao Damask. Nisu se nikako javljali od dva sata popodne.

- Avion nije mogao nestati samo tako, bez traga. - Baydr zašuti pa doda: - Bit će bolje da zatražimo istragu.

- Prije toga bi trebalo porazgovarati s jednim čovjekom. Čeka vani.

- Nek dođe drugi put - izdere se Baydr. - Sad su mi preče druge stvari od posla.

- Mislim da bi nam on mogao reći nešto u vezi s avionom.

Baydr se zagleda u nj.

- Dovedi ga. Dick otvori vrata.

- Izvolite, gospodine Dupree. - Pojavi se čovjek srednje visine, u odijelu neodređene sive boje. Dick ga privede stolu i predstavi: - Gospodine Dupree, gospodin Al Faj.

Dupree se nakloni.

- Čast mi je, gospodine.

Baydr se bez riječi nakloni. Upitno pogleda Dicka.

- Što ga on ima s avionom?

- Možda ništa - brzo će Dick. - No, dozvoli da ti najprije objasnim.

Baydr klimne.

Dick se iskašlje. Očito mu je bilo neugodno.

- Gospodin Dupree je privatan istražitelj. Već smo mu nekoliko puta povjeravali neke poslove. Pokazao se kao vrlo pouzdan.

Početkom ovog tjedna zamolio sam ga da prati Leilino kretanje, jer su mi bile sumnjive neke njene primjedbe.

- A zašto? - Baydrov je glas bio hladan.

- Kad smo obustavili prijevoz »Arapskim lutkama« molila me da ga odobrim. Odbio sam, jer bi se to protivilo tvojoj naredbi. Na to je rekla da su obitelji Riad i Mafrad stari prijatelji i da će time njen djed doći u nepriliku. Predložila mi jeda nastavim s prijevozom, a tebi ne kažem ni riječi. Kad si mi rekao da nisu prijatelji, odlučio sam saznati o njoj što je moguće.

Baydr se obrati istražitelju:

- I što ste saznali?

Gospodin Duprće izvadi iz unutrašnjeg džepa neke papire i odmota ih. Jedan primjerak stavi ispred Baydra, drugi pruži Dicku, a treći zadrži.

- Tu su sva imena ljudi s kojima je vaša kći tijekom ovog tjedna bila u vezi, kao i vrijeme i mjesto sastajanja.

Baydr pogleda papir. Jedno se ime isticalo: Ali Jasfir. Ovog se tjedna Leila sastala s njim pet puta, jučer čak dva puta. I neka druga imena su se ponavljala, ali bila su mu nepoznata.

Upitno pogleda istražitelja.

- Bojim se, gospodine, da vaša kći ima opasno društvo. Gotovo sva imena na popisu su poznati arapski teroristi ili partizani. Švicarska ih policija nadzire. Mladi su, a najveću novčanu pomoć im pruža Ali Jasfir.

- Policija je odahnula kad su se Fuad Aziz i Ramadan Sidki ukrcali na avion s vašom kćerkomi napustili zemlju. Smatraju ih krajnje opasnim, jer , su obojica pravi vještaci u baratanju oružjem. Budite sigurni, više im se neće dati ulazna viza. Baydr je proučavao spisak.

- Ima li još štogod?

- Samo još nešto. Bio sam slobodan nazvati školu u Montreuxu

koju je pohađala vaš kćerka. Nadao sam se da ću nešto saznati o djevojkama s kojima se družila. No, rekli su mi da je nisu vidjeli od početka svibnja, kada je napustila školu u društvu gospodina Jasfira, koji se predstavio kao vaš suradnik. Objasnio je da je došao po nju i da će se sastati s vama na kanskom festivalu. Više se nije vratila.

Baydr dobaci pogled Dicku, pa se obrati istražitelju:

- Hvala vam puno, gospodine Dupre. Bili ste nam od velike pomoći.

Istražitelj uzdahne.

- Ah, ova današnja mladež. - Raširi ruke na uobičajen galski način. - I ja imam kćer, maloljetnicu. Čovjek nikad ne zna što će im sve pasti na pamet. - Onda se nakloni. - Ako vam još ustrebam, gospodine Al Faj, nemojte oklijevati, nazovite me. - Onda se nakloni Dicku, pa izađe.

- Ovo mi se ne sviđa, a tebi? - upita Dick.

- Ni meni. - Baydr duboko uzdahne. - Ali barem znamo da je avion siguran, ma gdje bio.

- Velik je to avion, ne može se dugo kriti.

- Tko zna - suzdržijivoće Baydr.

- Što ćemo sada?

- Čekati.

- Čekati? - iznenadi se Dick.

- Da. Pitali smo se koji je Ali Jasfirov slijedeći potez. Sad znamo. Uskoro će nam se javiti i reći što želi.

Stajali su na rubu šume. Srebrni avion 707 bio je iza njih. Po njemu je puzalo devetoro ljudi; prekrivalo ga mrežom da se ne bi vidio iz zraka. Neki bi ga drugi avion mogao primijetiti tek ako bi letio svega nekoliko metara iznad njega.

Hyatt je stajao blizu Jordane i netremice promatrao avion.

- Dobro ste ga prizemljili, kapetane. Hvala vam - reče mu ona.

- U jednom je trenu bilo gadno. Mislio sam da ćemo se srušiti ravno na ona stabla na kraju staze. Što mislite, zašto su izgradili ovako dugačku pistu? Odmah se vidi da je nisu upotrebljavali barem tri godine.

- Ne bih znala, kapetane. Priđe im čovjek po imenu Fuad.

- Hajde, kreći! - reče im engleski s američkim naglaskom i puškom pokaže prema šumi.

Djeca su stajala između dadilje i Magde i s velikim zanimanjem gledala kamufliranje aviona. Jordana im priđe, uze ih za ruke i pričeka.

Ispred njih su stajala dva vojnika u grubim ratnim uniformama. Ni po kakvim se znakovima nije moglo prepoznati kojoj vojsci pripadaju. Na Fuadov znak povedu grupu. Priključi im se još nekoliko vojnika, a neki su zaostali otraga. Svi su držali puške uperene u malu grupu.

Jordana je bez riječi hodala s djecom. Sad su se pojavili i Leila i Ramadan. Prvi su sišli s aviona i odmah se izgubili.

Šuma je bivala sve gušća. Grane drveća i grmlja su im zapinjale za odjeću i parale je. Jordana pokuša zaštititi djecu, no uza sve to za samo desetak minuta lica i ruke su im bila pune ogrebotina. Zovne dadilju:

- Ana, ako ti, Magda, Margareta i ja budemo išle ispred djece, neće se toliko izgrepsti.

Dadilja kimne, i žene se okupe u polukrug pa su tako hodale naprijed, štiteći iza sebe djecu.

Malo poslije izbiju iz šume na usku prašnjavu cestu. Tamo su bila parkirana dva džipa, na svakom vozač.

- Ulazite u kola - naredi Fuad. - Žene i djeca u prva, muškarci u druga.

Džipovi ubrzo krenuše. Cesta, uska i neravna, puna rupa, vijugala

je čas kroz šumu, čas čistinom i penjala se uz planinu. Nakon desetak minuta zahladilo je.

Jordana podiže pogled k nebu. Mračilo se, spušta se veče. Svrne pogled na dječake. Bar da im je ponijela kaputiće. Ali, sva je prtljaga ostala u avionu.

Za pet minuta izađu na otvoreni prostor. Tamo na rubu vide se nekakve trošne drvene zgrade. Opasuje ih niski zid, a na njemu mitraljezi. Za svakim po dva vojnika. Na svakom uglu reflektori.

Na ulazu u kamp Jordana pogleda gore, prema , vojnicima. Znatiželjno su je gledali. Nekolicina im dobaci neke primjedbe, očito bestidne, no od brujanja motora nisu se jasno razabirale.

Džip se zaustavi pred najvećom zgradom. Vozač im mahne da siđu.

Iz zgrade izađu dva čovjeka. Stali su i promatrali. Jedan je bio Ramadan, u uniformi. No drugog je Jordana morala dvaput pogledati, uniforma ju je zbunila. Drugi je vojnik bila Leila.

Leila se uputi prema njoj. U uniformi je izgledala nekako viša i grublja. Sva joj je prijašnja ljepota nestala, a njeno držanje odavalo je okrutnost.

- Stanovat ćeš u jednoj baraci s djecom i ostalim ženama, u drugoj će biti muškarci. Večeru će vam donijeti za jedan sat. Nakon jela, svjetlo se gasi. U mraku pušenja nema. Žar cigarete se vidi iz zraka i na kilometre. Kršenje reda će se strogo kažnjavati. Razumiješ?

- Nećeš daleko dogurati - reče joj Jordana. - Kad ti otac za ovo sazna, neće vam biti mjesta ni na zemlji ni na nebu.

Leila je prezirno pogleda.

- Moj će otac učiniti ono što mu se kaže, ako ikog od vas želi vidjeti živa.

12.

Javio im se tek slijedećeg jutra. Glas mu je praskao na telefonu:

- Moramo razgovarati o važnim stvarima, i previše važnim za telefonski razgovor. Vjerujem da bi sastanak bio od obostrane koristi.

- Možda - hladno odgovori Baydr.

- Gdje bi vam odgovaralo?

- U uredu sam.

- To nije baš zgodno mjesto. Svaka vam čast, ali postoji i previše mogućnosti za prisluškivanje.

- Bit ćemo sami.

- Sam Alah zna koliko stjenica ima u zidovima zgrade.

- Pa dobro, predložite.

- Klupa u parku nasuprot vašeg hotela bi mogla biti pogodna.

- Kad ćete doći?

- Za petnaest minuta.

- Bit ću tamo. - Baydr spusti slušalicu, pa pritisne zvonce na stolu. Dick se odmah javi. - Želi da se sastanemo u parku, nasuprot hotela. Što misliš, bi li naš elektroničar mogao odavde snimiti razgovor teleskopskim mikrofonom?

- Ne znam, možemo pokušati.

- Zovi ga. Imamo samo petnaest minuta. Čovjek je stigao za nepunih deset minuta. Baydrga odvede do prozora i pokaže mu park preko puta.

– Možeš li nas snimiti odavde?

– Možda, no, to ovisi o nizu stvari: buci na ulici, kretanju. Bilo bi dobro da stojite na mjestu.

– Ne mogu ništa pouzdano reći, jer će to ovisiti o sugovorniku.

– Postavit ću instrumente. Vidjet ćemo što će ispasti.

Radio je brzo. Provjeravao je pojačala, kad Dick najavi:

– Skoro je vrijeme.

Baydr nevoljko krene. Radije bi pričekao nekoliko minuta da vidi kako radi prisluškivač, ali bojao se zakasniti. Prođe predvorjem prema izlaznim vratima. Jabir ga htjede slijediti.

Baydr odmahne rukom.

– Čekaj me ovdje.

Jabir se vrati na svoje mjesto. Čim su se vrata zatvorila iza Baydra, zovne ga Dick.

– Gospodar će biti u parku preko puta. Slijedi ga na udaljenosti da te ne vidi. Bojim se za nj.

Jabir klimne i bez riječi izađe. Ugleda Baydra kako upravo prelazi ulicu. Jabir se sakrije iza ugla, da ga može imati na oku.

Baydr zađe u park. Na prvoj je klupi sjedila neka starica i hranila golubove. Bila je dobro obučena, jer je puhao hladan jesenji vjetar. Baydr sjedne na sam rub klupe. Pogleda duž staze s jedne, pa s druge strane. Nigdje nikoga, čak nema ni službenika koji ovuda idu kraticom na posao. Izvadi cigaretu.

Nakon petnaest minuta pušio je već četvrtu cigaretu. Pitao se već nije li ga Jasfir nasamario, kad starica iznenada ustade i krene. Znatiželjno ju je pratio pogledom. Izašla je iz parka i ušla u taksi. Čudno, tako jadno obučena, a vozi se taksijem. Onda mu iznenada sine, pa pogleda na onu stranu klupe gdje je sjedila. Tamo ispod vrećice kikirikija,leži svitak običnog bijelog papira. Oči su mu letjele preko poruke.

Izvinjavam se što nisam došao, ali hitan me posao vodi van zemlje. Osim toga, naš sastanak i ne bi imao neku naročitu svrhu, jer su naši zahtjevi jednostavni i mogu se napisati na komad papira. Drago mi je što mogu reći da su vam žena i djeca stigli sigurno na odredište i da su dobro. Sutra ćete primiti magnetofonsku vrpcu s glasom vaše žene, pa će vas i ona sama u to uvjeriti. Ako želite da i nadalje budu sigurni, izvolite učiniti slijedeće:

1. Svakog jutra prije 12 sati uložite svotu od 100.000 američkih dolara na račun Osiguravajuće banke u Zenevi, broj AX1015. Iznos pokriva troškove za izdržavanje vaše obitelji dok su kod nas u gostima.

2. D.ozvolite prijevoz robe po prijašnjem planu. Slijedeći je ukrcaj za četiri dana, a od tada do kraja godine pošiljke će se slati svakodnevno.

3. Potpisat ćete mjenicu na iznos od 50% vrijednosti vaše kompanije. Tu svotu plus 10,000.000 američkih dolara ćete uplatiti na gore navedeni račun najkasnije do 5. siječnja 1974.

U slučaju da navedeni uvjeti budu ispunjeni, vratit ćemo vam ženu i sinove prije 10. siječnja, dakle prije proglašenja vašeg starijeg sina za princa. Svako kršenje ugovora ili nepoštivanje navedenih rokova, moglo bi dovesti do smrti jednog ili više članova vaše porodice. Kao dokaz naše dobre volje i brige za vašu obitelj, svakog ćete dana primiti u vašem uredu u Ženevi vrpcu sa snimljenim glasom vaše žene. Čitat će naslove iz pariškog Herald Tribunea, štampanog dan ranije, i reći vam kako se osjećaju. Naravno, očekuje se vaša pomoć u ratu protiv našeg zajedničkog neprijatelja.

Idbah Aladul

U potpisu je stajalo: Bratstvo palestinskih boraca za slobodu.

Baydr polako ustade i vrati se u ured. Dick ga je čekao na vratima.

– Što se desilo? Niti smo koga vidjeli, niti mogli išta snimiti.

– Nitko nije došao. Poslali su mi ovo – reče Baydr i pruži mu papir, pa uđe i zavali se u stolicu. Dick je čitao poruku, a elektroničar brzo pokupi instrumente i ode.

– Totalno su ludi! – uzvikne Dick. – Ovo ne možeš nikako prihvatiti.

Baydr umorno klimne. Treći i posljednji uvjet nikako ne može prihvatiti. Pedeset posto kompanije ne pripada njemu, posjeduje najviše 20% vrijednosti.

– To znamo obojica – reče klonulo – ali njima nije poznato. A kako se nagađati s nekim tko ne želi razgovarati? S nekim kog ne možeš pronaći?

– Morat ćemo ga pronaći, valjda postoji neki način.

– Već ćemo mi njega pronaći, no brine me što će dotle biti s djecom i Jordanom.

– Pa što ćemo?

– Najprije ćemo dati nalog za svakodnevnu isplatu svote prema zahtjevu i odobriti prijevoz tereta. Tako ćemo dobiti na vremenu.

– Te pošiljke mogu uzrokovati smrt stotine ljudi u SAD. Ne želim ih imati na savjesti.

– Ni ja. Morat ćemo pronaći način da se obustavi isporuka na drugoj strani.

– Kako to misliš izvesti?

– U New Yorku imam prijatelja odvjetnika. Zove se Paul Gitlin. To je čovjek velike moralne snage i s jakim osjećajem za pravdu. Siguran sam da će shvatiti moj položaj i poštovati naše povjerenje. Već će on pronaći način da obustavi isporuku, a usput će nas i zaštititi.

– A zatim?

– Moramo nekako saznati gdje su sakrili moje i izvući ih odanle. – Ustade i priđe prozoru. – Sredi sve oko uloga i zovi mi New York – doda ne okrećući se.

– U redu, šefe. – Dick htjede izaći.

– Još nešto, Dick.

Sad je Baydr bio okrenut licem prema njemu. Dick uoči bore koje nikad prije nije vidio.

– Zovi UniJet i unajmi mi avion. Poći ću po oca u Beirut, pa ćemo skupa k Princu. Možda nam on može pomoći.

Stari Princ pročita poruku pa ukočenim prstima skine naočale. Njegovo naborano orlovsko lice pod ghutrom sućutno je gledalo Baydra i njegovog oca.

– Poznata mi je ta organizacija – reče. – Prije su bili članovi Al Fataha, ali su ih izbacili zbog njihovih nihilističkih ciljeva.

– Čuo sam za to, Vaše Visočanstvo. Mislio sam da bi ih uz vašu pomoć istjerali na čistac.

– A što bi onda? – upita Princ.

– Uništili ih – okrutno će Baydr. – To su lopovi, ucjenjivači i ubice. Oni ponizuju i sramote pokret, a tvrde da mu služe.

– Sve je to istina, sine moj. Ali ne možemo ništa učiniti.

– A zašto ne? – Baydr je jedva uzdržavao bijes. – Zar ne ugrožavaju život vašeg nasljednika, vašeg prijestolonasljednika.

Starčeve su oči bile vlažne, pogled kao da mu se mutio, no govorio je jasno i određeno.

– Još mi nije nasljednik. Neće ni biti dok ga ne imenujem.

– Vi mi, dakle, ne nudite pomoć – zaprepasti se Baydr.

– Službeno, ne mogu. A to ne mogu ni vođe drugih država ako bi im se obratio. Tu organizaciju, koja sebe naziva Bratstvom, potpomažu mnogi. Čak i Al Fatah smatra da je treba pustiti na miru. – On uzme papir i pruži ga Baydru.

Baydr ga bez riječi prihvati.

- No, ako možeš saznati gdje ti vragovi drže tvoje, neslužbeno ću ti pružiti pomoć u ljudstvu i novcu koliko god ti bude trebalo.

Baydr ustade teška srca.

- Vaše Visočanstvo, zahvaljujem na dobročinstvu - reče pristojno. No, znao je da je sve uzalud. Bez službene pomoći neće ih naći.

Stari Princ uzdahne i pruži ruku.

- Da sam mlađi, išao bih s tobom u potragu. Pođi uz božju pomoć, sine moj. Molit ću Alaha da bdije nad tvojim dragima.

Dick je čekao u klimatiziranoj limuzini pred palačom, a sunce je žarilo. Vidje kako se vraćaju.

- Što je? - upita.

- Ne može nam pomoći - odvrati Baydr. Kola krenuše. Baydr je buljio kroz prozor.

- Nema nade - reče jednoličnim glasom. - Nitko ne može ništa učiniti, nitko mi nije voljanpomoći.

Dick je šutio. Trenutak se oduži. Toliko godina rada, a sve je na kocki. Sav taj trud koji je uložio da bi dovde došao, sad će jednostavno nestati. No, nešto je ipak važnije od posla: dječji životi. Pomisli na svoja dva dječaka. Kako bi njemu bilo da su u takvom položaju?

I tu konačno odluči.

Okrene se i pogleda Baydra pravo u oči.

- Znam nekog tko bi ti mogao pomoći.

- Tko?

- Izraelci - mirnim će glasom Dick. Baydr se gorko nasmije.

- Zašto bi mi oni pomogli? Od rođenja samim neprijatelj.

Samir pogleda sina.

- Ljudi se ne rađaju kao neprijatelji, nego topostanu kasnije.

- Pa kakva je razlika? - naruga se Baydr, pa će opet Dicku: - Zašto

bi mi pomogli?

Dick nije spuštao pogleda. Mirno reče:

- Jer ću ih ja zamoliti.

Nasta šutnja. Onda Baydr klonulo uzdahne.

- Ti radiš za njih? Dick potvrdi.

- Zašto? Nisi Izraelac.

- Moji su se roditelji vratili natrag u Jordan - objasni Dick. - Jednog ih je dana posjetio čovjek po imenu Ali Jasfir i zamolio ih da dozvole njegovoj organizaciji da im u selu bude baza. Bili su tamo nekoliko mjeseci. Zavodili su i silovali djevojke, pa su seljani zatražili da napuste selo. Fedajini su im odgovorili klanjem. Ali Jasfir je osobno vodio svoje ljude od kuće do kuće i uništio cijelo selo. Pobjegli su samo jedan dječačić i dvije djevojčice; oni su nam rekli istinu. Fedajini su za zločin optužili Izraelce. Djevojčice su vidjele kako sam Ali Jasfir kolje moju majku i oca.

- I tako, sad kad si me izdao, smatraš da bi mi trebao pomoći - s gorčinom u glasu će Baydr.

Dickov je pogled bio otvoren.

- Ne, to nije razlog. Mi obojica vjerujemo da Arapi i Izraelci mogu živjeti u miru i surađivati, to je razlog. Ljudi kao što je Ali Jasfir zapravo uništavaju tu mogućnost. Oni su naši neprijatelji, njih treba maknuti.

13.

Baydr je promatrao dvojicu ljudi na ulaznim vratima. Po izgledu su više Arapi nego on ili njegov otac. Starac je bio visok. Turban mu skoro skrivao cijelo lice, osim velikog orlovskog nosa, a prašnjava mu se dželaba vukla po podu. Mladić, pak, bijaše tamnoput, opaljen suncem, s velikim sirijskim brkovima. Nosio je blijedu kaki košulju i hlače.

Baydr i otac mu ustadoše. General Eshnev ihpredstavi:

- Dr Faj, gospodin Al Faj, general Ben Ezra. General se kratko zagleda u Samira i osmjehne se.

- Bilo je to davno, prijatelju.

Samir iznenada problijedi. Iznutra je drhtao. Krajičkom oka zime u Baydra; nadao se da neće vidjeti koliko se smeo. Baydrov je pogled bio uperen u generala.

- A ovo ti je sin - nastavi general. - Alahti je bio milostiv. Krasan je to čovjek. Samir ga nervozno prekine:

- Drago mi je da te opet vidim, generale.

- Zar se poznajete? - u čudu će Baydr. Otac mu klimne.

- Naši su se putevi ukrstili jednom u pustinji. Prije puno godina.

General Eshnev započe brzo:

- Moram ponoviti naš službeni položaj, gospodo, tako da bismo se jasno razumjeli, U ovom trenutku na frontu vlada prekid vatre, tako da nemamo nikakvog službenog opravdanja za prelaženje neprijateljske granice. Takav bi potez mogao upropastiti nastojanja da se održi mir koji Izrael toliko želi. - Zastane i udahne.

– No ne možemo zabraniti akcije privatnih lica, sve dotle dok ne znamo što rade. Jesam li bio jasan?

Ostali potvrde.

– Dobro – nastavi. – General Ben Ezra je, naravno, privatno lice; penzionirao se prije mnogo godina i više nije u izraelskoj vojsci. Mladića koji ga prati tretiramo na isti način. Bivši vodnik u sirijskoj vojsci, zarobljen na Golanskoj visoravni, a oslobođen na zahtjev generala. Zove se Hamid.

Sirijac se s poštovanjem nakloni.

– Čast mi je.

– A sad vas, gospodo, moram napustiti. Dužnost me zove – završi general Eshnev.

Kad su se vrata za njim zatvorila, svi sjednu za mali okrugli stol. Ben Ezra izvuče ispod dželabe nekoliko zemljopisnih karata, pa ih raširi po stolu.

– Izvijestili su me o vašem problemu prije tjedan dana, kad ste stigli u Tel Aviv. Na svoju ruku sam razmatrao mogućnost oslobađanja. Najprije sam morao odrediti mjesto na kom drže taoce, stoga sam zatražio da oslobode Hamida. Prije puno godina njegov djed i ja smo služili u britanskoj vojsci, pa je Hamid odgojen za profesionalnog vojnika, po porodičnoj tradiciji. Znao sam da je Hamid prije rata bio u službi kod Bratstva i da je sudjelovao u obuci ženskog korpusa u jednom kampu, koji je bombardiran.

Baci pogled na Baydra i nastavi istim tonom:

– Vaša kći Leila je u tom kampu provela trimjeseca. Hamid veli da je bila dobar vojnik, punoozbiljnija od ostalih, i da je velik idealista kad jeu pitanju politika. Nakon završetka obuke otišla je zajedno s Hamidom u Beirut. On je ostao tamo neko vrijeme, ali budući da se više nije mogao zaposliti kao plaćenik kod fedajina, vratio se u Siriju i dobio posao u vojsci.

– Onda vi poznajete moju kćer – obrati se Baydr Hamidu.

- Poznajem.

- Je li me kad spominjala?

- Nije, gospodine.

- O čemu je uglavnom govorila?

- Najviše o oslobođenju Palestine. Smatrala je da oslobođenje ne koče samo Židovi, nego i bogati Arapi, elita koja želi zauvijek zadržati vlast nad zemljom i narodima.

- Je li i mene uključivala u tu grupu? Hamid je oklijevao, onda klimne.

- Jest, gospodine, mislim da je. Baydr upita Ben Ezru:

- Oprostite, generale, još uvijek ne razumijemšto se desilo.

Ben Ezra mu pokaže jedno mjesto na karti.

- Mislim da smo odredili logor u kojem bi jedino mogli biti. Vaš je avion 707, zar ne?

- Da.

- Onda sam siguran, imamih - pobjednički će starac. - To je jedan stari vojnički kamp. Izgradili su ga Sirijci i napustili prije više od deset godina. Nalazi se sjeverno od jordanske granice, a zapadno od vaše zemlje. U vrijeme izgradnje planirali su ga upotrijebiti kao bazu za velike bombardere, no, pošto nisu mogli kupiti avione, odustali su od svega. Pista je još uvijek upotrebljiva, a govori se da je Bratstvo okupiralo kamp. Svakako postoji veliki problem: pista se nalazi na platou u planini, na visini od sedamsto metara, a sam kamp je još za pedeset metara više. Tamo se može prodrijeti samo na dva načina. Mogli bismo se spustiti avionom, no čuli bi nas, pa bi smaknuli zarobljenike prije našeg dolaska. Drugi je način da idemo pješke. Da nas ne otkriju, spustit ćemo sebarem osamdeset kilometara dalje od kampa. Danju ćemo se skrivati, noću probijati kroz užasno područje. Morat ćemo brzo marširati dvije noći, a treću ćemo napasti. Prema veličini kampa, po mojoj procjeni imaju oko stotinu ljudi, čak i ako uspješno oslobodimo zarobljene, imat ćemo teškoća prije dolaska na

siguran teren, jer će nas oni svakako goniti.

Obuhvati pogledom sve prisutne.

- Ja sam imao toliko. Ima li pitanja?

- Kako znamo da idemo u pravi kamp, i da će biti baš tamo kad dođemo? - interesirao se Baydr.

Generalov glas bio je miran.

- Ne znamo. Ali postoji mogućnost, za sada jedina, ukoliko vi ne znate za neko drugo mjesto gdje se može spustiti avion 707.

- Ne, ne znam.

- Onda morate odlučiti: ići, ili ne ići. Baydr pogleda oca pa se okrene generalu.

- Idemo. General se nasmiješi.

- Odlično. Ovo je neslužbena akcija, pa ćemo povesti dobrovoljce. Petnaestak, najviše dvadesetak, više bi bilo nespretno, a i bili bi vidljivi. Naravno, za ovako opasan posao treba im dobro platiti.

- Platit ću koliko god zatraže.

- Dobro. Poznam sigurne ljude.

- I ja bih se javio - na to će Hamid. - Već sam bio u kampu, pa poznam raspored.

- Primljen - oštro će general - iako sam te već i sam izabrao.

- Princ mi je obećao ljudi koliko mi treba - doda Baydr.

- Jesu li pouzdani?

- Njegovi osobni čuvari i gerilci iz Jemena.

- Dobro - general će. Jemenski gerilci se smatraju najokrutnijim borcima Islama. - Trebat će nam oprema: puške, granate, prenosive rampe za lansiranje raketa, hrana, voda i ostale namirnice, kao i avioni koji će nas prebaciti na početnu točku. To će puno koštati.

- Imat ćemo sve.

- I još nešto: moramo imati helikopter za bijeg. Kad mi napadnemo helikopter će se spustitina pistu.

- Nema problema - reče Baydr. General kimne.

- Koliko će trajati pripreme? - interesiraose Baydr.

- Tri dana, ako vaši ljudi stignu do tada.

- Stići će. - Baydr se obrati ocu: - Pođi, molim te, k Princu i zamoli ga za obećanu pomoć. Želio bih ostati ovdje, s generalom, i nadgledati pripreme.

- Hoću.

- Hvala ti, oče.

- To su i moji unuci - Samir će, pa se okrene Ben Ezri. - Prijatelju moj, od srca sam ti zahvalan. Alah mi te, izgleda, opet šalje u času kad si mi najpotrebniji.

- Ne zahvaljuj mi, prijatelju - odgovori Ben Ezra arapski. - čini se, obojicu nas blagoslivlje.

14.

- Mamice, kad će tata doći po nas? Jordana pogleda Samirovo lišće; virilo je ispod deke. Onda svrati pogled na Muhameda u drugom krevetu; već je spavao, čvrsto stisnutih vjeđa, a lice pritisnuo uz tvrdi jastuk.

- Uskoro, dragi, uskoro - uvjeravala ga je šapatom.

- Da bar dođe sutra. Ne sviđa mi se ovdje, ovi ljudi nisu dobri.

- Doći će tata uskoro. Zaklopi oči i spavaj.

- Laku noć, mamice.

Ona se nagne i poljubi ga u čelo.

- Laku noć, mili moj - reče, pa se uspravi i vrati u drugu sobu. Imali su na raspolaganju malu dvosobnu baraku. Na stoliću za jelo plamtjela je uljena svjetiljka. Oko stola su sjedile tri žene i buljile u plamen. Nisu imale što raditi, čak ni za čitanje nije ničeg bilo. I razgovor je zamro. Nakon tri tjedna iscrple su sve teme, a nisu baš imale puno zajedničkog.

- Djeca su zaspala - javi se ona, tek toliko da čuje zvuk glasa.

- Draga mala stvorenja, Bog ih blagoslovio - na to će dadilja Ana. Ostale ni ne podignu glavu.

- Gospode! - uzvikne Jordana. - Pogledaj nas. Je li ikad bilo ovako bijednih ženskih stvorenja?

Ovaj put je sve pogledaju.

- Moramo se odlučiti - žestila se ona. - Sutra moramo nešto učiniti. Valjda u ovom prokletom logoru postoji nekakva igla i malo

konca.

- Ako i ima, sigurno nam neće dati - zdvojno će stjuardesa Margaret. - Svu smo robu ostavile u avionu, a oni nisu nikog čak ni htjeli poslati po nju.

- Moramo navaljivati.

- Neće nam biti od koristi. Ne shvaćam zašto gospodin Al Faj ne plati otkupninu i ne izvuče nasodavde.

Jordana se usprotivi:

- Možda je već i platio, a oni nas ipak drže,tko zna?

- Ništa mi nije jasno - opet će Margaret i zaplače. - Ne puštaju nas van, osim u toalet, a i onda stražari stoje pred otvorenim vratima i gledaju. S muškarcima ne smijemo razgovarati, ne znamo ni što je s njima. Možda su već mrtvi.

- Nisu. Jednom sam vidjela kako im nose hranu - uvjeravala ju je Jordana.

Stjuardesa iznenada prestade plakati.

- Žao mi je, gospođo Al Faj. Nisam vas željela gnjaviti, ali svega mi je dosta.

Jordana s razumijevanjem klimne.

- Svima nam je. Pravi je pakao ne znati što se događa. Njima je to poznato, zato se tako i odnose prema nama.

Priđe prozoru i virne kroz pukotinu među daskama, kojima je bio obložen. Vidi se samo mrkla noć. Vrati se k stolu i sjedne na praznu stolicu. Domalo je i ona zurila u svjetiljku.

Probdjele su tako pola sata, možda i dva sata. Pojam vremena se izgubio. Vrata se iznenada silovito otvore. Žene se u čudu zagledaju u dva vojnika na ulazu.

Jedan upre prstom u Jordanu.

- Ti - reče arapski, glas mu hrapav. - Pođi s nama.

- Ja? - zapita skamenjena. Po prvi put su je zvali van. Čak i svakodnevno snimanje magnetofonske vrpce su obavljali u baraki. Dali bi joj obično mali isječak Herald Tribunea s datumom i naslovom i to je bilo sve. Pročitala bi to pred mikrofonom i dodala par riječi o sebi i djeci. Onda bi odnijeli i mikrofon i aparat. Slutila je da je traka namijenjena Baydru, kako bi ga uvjerili da su svi živi i zdravi.

- Da ti! - prodere se vojnik. Žene je preplašeno pogledaju.

- Ne brinite - brzo im dobaci. - Možda je došla vijest koju očekujemo. Vratit ću se uskoro i sve vam ispričati.

Ustane i krene. Vojnici su je bez riječi otpratili do glavne zgrade. Otvore joj vrata i zatvore ih, a oni ostanu vani.

Zaslijepi je jaka svjetlost. Ovdje nema malih uljenih svjetiljki; negdje iza zgrade je zujao generator za električnu struju. U dnu prostorije iz radija se razliježe arapska glazba.

Leila i Ramadan su sjedili za stolom, s njima neki čovjek. Nije ga prepoznala sve dok nije ustao, okrenuo se i naklonio.

- Gospođo Al Faj. Buljila je u nj.

- Gospodin Jasfir! Smiješio se.

- Zapamtili ste mi ime. Počašćen sam. Šutjela je.

- Vjerujem da ste se dobro smjestili - uglađeno će on. - Žalim što vam ne možemo uzvratiti gostoljubivost, ali činimo sve što je u našoj moći.

- Gospodine Jasfir - hladno uzvrati ona - dosta tih gluposti. Pređimo na stvar.

Pogled mu zaledeni.

- Skoro sam zaboravio da ste Amerikanka. - Dohvati sa stola komad papira. - Pročitat ćete ovu izjavu u mikrofon.

- A ako odbijem?

- Zažalit ćete. Pazite, ova poruka na traci je naš posljednji pokušaj

da spasimo vaš život i živote vaše djece.

Ona svrati pogled s njega na Leilu. Lice joj bez izraza. Pred njom na stolu poluprazna boca koka-kole. Jordana se obrati Jasfiru:

- U redu.

- Ovamo. - Odvede je u drugi kraj sobe. Magnetofon je bio na stolu između dvije stolice. Podigne mikrofon i pruži joj ga. - Govorite polako i jasno. Svaka riječ mora biti razumljiva. Sad - reče i uključi aparat.

Gledala je u papir i glasno čitala:

- Baydre, ovu poruku čitam osobno, jer je posljednje upozorenje, pa žele da i ja budem s njim upoznata kao i ti. Upravo su saznali da svaku pošiljku robe, u dogovoru s tobom, zaplijene u SAD-u. Vjeruju da si za to odgovoran ti, pa stoga moraš, prema procjeni, platiti još 10,000.000 američkih dolara na utanačeni račun, i to najkasnije do ponedjeljka. Ukoliko ne postupiš prema ovome, ili dođe do ponovne zapljene pošiljke, ugovor će se raskinuti, a posljedice će biti najoštrije kazne. Smrt svojih članova obitelji možeš samo ti spriječiti. - Zastane i užasnuto pogleda Jasfira.

On joj mahne da nastavi.

- Također smo saznali da si se obratio Princu i drugim Arapima za pomoć. Sigurno si se uvjerio da je sav arapski svijet uz nas. Savjetujemo ti da ne gubiš vrijeme tražeći pomoć, jer je nećeš dobiti.

Jasfir joj istrgne mikrofon iz ruke i doda:

- Ovo je naša zadnja poruka. Upozorenja više neće biti, sad ćemo djelovati. - Na to isključi aparat.

- Valjda to ne mislite stvarno? - uplašeno će ona.

On joj se smiješio.

- Naravno da ne mislimo. Ali vaš je muž težak, to i vi sigurno znate. Mora povjerovati našoj prijetnji. - Ustade i reče: - Mogu li vam ponuditi piće?

Ukočeno je stajala i šutjela. Više ništa ne razumije. Znači, ovo nije

samo otmica, i politika je umiješana. To joj prije nije padalo na pamet. Bog je, izgleda, prevelike zahtjeve natovario na Baydra, a da bi ih on mogao sve ispuniti.

Ona će umrijeti, sad joj je jasno, čudno, više joj nije ni stalo. Ako bi i živjela, ničeg više nema. Sama je upropastila svaku mogućnost za Baydrovu ljubav.

Onda je prođu trnci. Djeca. Ona nisu ni za što kriva. Nisu stvorena da bi ispaštala roditeljske grijehe.

Ustade.

- Mislim da bih mogla nešto popiti. Imate li slučajno vina?

- Imamo. Leila, donesi bocu vina.

Leila je zurila u nj, onda polako ustade. Nevoljko ode u drugu sobu i donese bocu. Stavi je na stol i uputi se na svoje mjesto.

- Dvije čaše, Leila - naredi on.

Ona iz ormara izvadi dvije obične čaše, stavi ih kraj boce i sjedne.

- Nemamo otvarač - doda.

- Nije važno. - Jasfir uzme bocu i pođe k umivaoniku u kutu. Žestoko udari grlom boce o porcelan. Grlo se ravnomjerno odlomi. U tom je bio tako vješt, da se prolilo samo nekoliko kapljica. Vrati se i uz smiješak napuni čaše. Digne ih, okrene se Jordani i pruži joj jednu.

Crvena boja vina je opčara. Stade kao ukopana. Boja ju je podsjetila na krv, krv njene djece.

- Izvolite - oštro će on. Njegov je glas osvijesti.

- Neću! - vikne iznenada i silovito odgurne ruku s čašom. - Neću!

Čaša poleti prema njegovoj bradi, crveno mu se vino izlije po odijelu i košulji. Pogleda niza se, pa u nju, a lice mu se izobliči od bijesa.

- Kučko! - vikne i udari je po licu.

Ona padne na pod. Čudno, ne osjeća bol, samo tupi udarac. Soba

se zavrti. Ugleda kako se njegovo lice približava, onda mu osjeti ruku. Zatvori oči, a bol se prelije po jednom, pa po drugom obrazu. U daljini začuje Leilin smijeh.

Udarci su prestali, sad joj ruke pograbe odjeću. Vukle su haljinu, a platno se deralo. Otvori oči. Soba se iznenada napunila vojnicima.

Jasfir je stajao nad njom, lice mu isijavalo crvenilo i bijes. Do njega Leila. Oči joj iskre od pakosti i zadovoljstva. Polako okrene glavu. Vojnici koji su je doveli bili su tu i gledali je, kraj njih dva stražara koji čuvaju glavnu zgradu i ostali vojnici. Nije ih nikad vidjela. Sve su to bila lica s istim silno jakim čulnim izrazom. Samo se Ramadan nije ni pomaknuo. Sjedio je i prezirno gledao.

Iznenada postaje svjesna svoje nagosti, pa se rukama pokuša pokriti pred ispitivačkim pogledima.

Leila se opet nasmije.

– Djevojčura pokriva ono što je nekad ponosno izlagala. – Klekne, zgrabi Jordanine šake i na silu ih skine s tijela i pritisne uz pod. Pogleda vojnike. – Tko će prvi pokazati svoju muškost na drolji moga oca?

– Ja sam žena tvoga oca – krikne Jordana i pokuša se osloboditi Leilinog stiska. – Vjenčali smo se prema Kur'anu, a pred Alahovim oltarom.

U sobi iznenada zavlada tišina, držanje vojnika se promijenilo. Bilo im je neugodno. Pogledaju se u neprilici, pa polako krenu prema izlazu.

– Zar ste kukavice? – okosi se na njih Leila. – Što? Bojite se spariti s ovom kurvom?

Vojnici se nisu obazirali. Jedan po jedan napuste prostoriju. Ostao je još samo Jasfir. Onda se i on okrene, vrati k stolu i sjedne. Drščućim rukama prinese čašu vina usnama i iskapi.

Leila je iznenada pusti i ustane. Pogleda dvojicu muškaraca za stolom i ode u kut. Zavali se u stolicu kraj magnetofona, pa je sjedila

šuteći i ne gledajući ni u koga,

Ramadan se tek tada pokrene. Klekne kraj Jordane, podvuče joj ruku pod ramena i nježno je uspravi.

Uzalud se pokušavala pokriti isparanom haljinom. On je odvede do vrata, sa zida skine vojnički kaput i zagrne je. Onda otvori vrata, zovne vojnike, pa naredi:

- Otpratite gospođu Al Faj natrag u njene prostorije.

- Hvala - šapne mu. On je šutio.

- Zar za nas nema nade?

Nije odgovorio, ali u pogledu mu je vidjela odgovor.

- Nije me briga za me, nego za djecu. Molim vas, nemojte dozvoliti da ih ubiju.

- Ja sam vojnik i slušati mi je naredbe - bez milosti će on. - Ali učinit ću što mogu.

Pogleda ga u oči, klimne glavom i okrene se. Osjećala se slaba, putem je posrtala. Jedan je vojnik uhvati ispod lakta i pomogne joj čudno, osjeti kako se približavala baraci da joj se vraća snaga.

Postoji nada. Možda ne velika, ali postoji.

15.

Hamid skine naočale za noć. S ovog položaja, na stablu kraj kampa, mogao je točno odrediti u kojoj su baraci žene. Muškarci su valjda odmah do njih. Bešumno i pažljivo se spusti niz deblo na zemlju.

- Dakle? - Ben Ezra će.

- Odredio sam barake u kojima ih drže. U sredini kampa. Da bismo došli do njih, moramo proći kraj svih drugih. Najprije je ženska baraka, pa muška. Ispred svake su dva stražara, a iza također. Glavna zgrada je najveća, odmah iza ulaza. Ispred nje su parkirana tri džipa.

- Koliko bi mogli imati ljudi?

Hamid je brzo računao. Dvanaest mitraljeza na zidovima, za svakim po dva vojnika na dužnosti. Ako svaki stražari dvanaest sati, to je četrdeset osam ljudi. Osam stražara za zatvorenike, plus ostali koje nije vidio.

- Devedeset, možda stotinu.

Ben Ezra zamišljeno klimne. U napadu može upotrijebiti najviše osamnaest ljudi. Dvojica moraju ostati čuvati pistu koju su zauzeli pred nepun sat. Tamo je bilo sedmoro vojnika Bratstva. Svi sumrtvi. Jemenci su zatražili da im dozvoli zauzeti pistu. Pustio ih je, no, prekasno se sjetio da Jemenci ne hvataju zarobljenike.

Želio je ostaviti Baydra i Carriagea na pisti, rio Baydr je navalio s njim, pa je odredio dvojicu svojih dobrovoljaca, ljude koje je želio sačuvati. Pogleda na sat. Deset sati. U četiri ujutro će ih na aerodromu čekati veliki helikopter, Baydr ga je osigurao. Na njemu će biti doktor Al Faj s liječničkom ekipom. Sve se mora odvijati po planu, točno u sekundu, tako da mogu stići na aerodrom prije no što se digne potjera.

Napast će u dva sata. Do tri se već moraju vratiti natrag, na pistu. Sat vremena jedva da je dovoljno za prelaženje te udaljenosti pješke, pogotovo stoga što ne znaju u kakvom su stanju osmorica taoca. Nadao se da su dovoljno jaki i da će moći hodati bez pomoći. Ako bude trebalo nekog nositi, možda neće biti dovoljno ljudi.

Opet provjeri vrijeme. Još četiri sata do početka napada. Obrati se Hamidu:

- Bi li mogao ući i postaviti plastične bombe?

- Pokušat ću.

- Najprije želim dignuti u zrak ona četiri snažna reflektora, onda džipove.

Hamid klimne.

- Sve upaljače tempiraj na 2,00 sati.

- U redu.

- Treba li ti pomoć?

- Dobro bi mi došao jedan čovjek. - Ben Ezra obuhvati pogledom vojnike. Svi profesionalci, izvrsno istrenirani. Nijednog ne bi mogao žrtvovati, za svakog ima zadatak. Pogled mu pade na Jabira. Nije mlad, ali izgleda sposoban. Mahne mu.

- Hamidu je potreban pomoćnik za postavljanje bombi. Bi li se prijavio?

- Bit će mi čast, ukoliko ćete mi čuvati gospodara.

- Čuvat ću ga kao mog vlastitog - uzvrati Ben Ezra. Poslije se sjeti te rečenice. I jest njegov.

Zovne izraelskog kaplara, vođu grupe.

- Postavi lansirne rampe i upravi rakete prema zidovima ispred mitraljeza. Nakon njih cilj će biti upravna zgrada.

Izraelac salutira i ode.

Ben Ezra pozove jemenskog kapetana.

- Odabrao sam tvoje vojnike za početak napada. Čim eksplodira prva bomba, pucat ćete na vojnike za mitraljezima i skinuti ih koliko možete. Nećemo čekati rezultate, nego krenuti pravo kroz ulaz. Tvoje ljude rasporedi oko glavne zgrade, a mi ćemo potražiti taoce.

Kapetan salutira.

- Ben Ezra uzvrati pozdrav.

- Hvala, kapetane.

Okrene se i pogleda zidine kampa. Na blijedoj mjesečini čine se sablasne. Vrati pogled natrag. Ljudi su se već raštrkali, zauzimaju mjesta i spremaju se za napad. Polako se vrati k Baydru i Carliageu i legne na bok do njih.

- Kako ide? - upita Baydr.

Ben Ezra pogleda sina. Čudno, pomisli. Mogli smo jedan drugome tako puno značiti. Pa ipak, putevi Božji nedostupni su ljudskom poimanju. Naći se u stranom svijetu nakon toliko godina, pružiti jedan drugome ruku preko granica neprijateljstva, priteći u nevolji jedan drugome.

Starac utone u misli.

- Kako ide? - ponovi Baydr. Ben Ezrin se pogled razbistri.

- Pa, ide nekako. Odsada smo u božjim rukama.

- Kada napadamo?

- U 2,00 sati. - Glas mu posta strog. - Ne želim da nam smetaš. Ti nisi vojnik i neću da se ubiješ.Čekaj ovdje dok pošaljem po te.

- Moji su najmiliji tamo.

- Mrtav im nećeš pomoći.

Baydr se nasloni na deblo. General je pravo čudo od čovjeka. U dvije noći dugog, užasnog maršapreko najgoreg terena koji je Baydr ikad vidio general se kretao tako žustro i s takvom lakoćom kao i on. Ni jednom, ga nije vidio umornog. Kako ga ono zovu Izraelci?

Pustinjski lav. Uistinu, pravo ime za nj.

Ben Ezra reče izraelskom kaplaru:

- Petnaest minuta do nultog sata. Javi dalje. Vojnik odmah otrči. General je izgledao zabrinut.

- Zar se još nisu vratili Hamid i Jabir? Baydr ustade i pogleda kamp. Sve izgleda mirno. Začu se praskanje granja, pojave se Hamid i Jabir.

- Zašto ste se toliko zadržali? - ljutio se general.

- Morali smo. Svugdje stražari. Ima ih ko muha. Mislim da sam slabo procijenio. Može biti i sto pedeset ljudi.

- Ništa se ne mijenja - na to će Ben Ezra.

- Budite blizu mene kad uđemo. Izraelci će nam se pridružiti čim ispale rakete.

- U redu, gospodine. - Hamid pogleda naokolo. Uvjeri se da ga Baydr ne može čuti, pa reče:

- Vidio sam mu kćer, u upravnoj je zgradi. S njom su dva muškarca. Prepoznao sam jednog: Ali Jasfir. Drugog ne znam.

Ben Ezrino se lice iskrivi. Unuka mu je, pa kakva bila da bila.

- Naredi nek ne ozlijede djevojku ako je ikako moguće.

- U redu, gospodine. - Hamid se izgubi među drvećem.

Još deset minuta. Ben Ezra odveže pojas sa bodežom ispod dželabe, pa ga brzo opaše iznad lepršave odjeće. Onda segne za pojas i izvuče sablju iz korica. Čelik sijevne na mjesečini. Mladost se opet vratila. Na boku mu bodež, u ruci sablja, kreće u boj. Ništa se nije promijenilo.

Leila uzme novu bocu kokakole i donese je nastol.

- Kad ideš natrag? - upita Ali Jasfira.

- Ujutro.

- Kad bih bar i ja s tobom. Ovdje ću poludjeti, nema posla.

- Jedna jedina djevojka među sto četrdesetmuškaraca, i tebi je dosadno!

- Znaš dobro što mislim - naljuti se Leila.

- Brzo će biti gotovo. Onda možeš kući u Beirut.

- Što će biti s njima? On slegne ramenima.

- Zar moramo? Čak i ako nam otac dade svešto smo tražili?

- Previše ih je, uvijek nas mogu prepoznati.

- Ali djeca? Zar i ona moraju umrijeti?

- Što ti je najednom? Mislio sam da ih mrziš.

Ukrali su ti nasljeđe.

- Djeca nisu, nego Jordana i moj otac. Alidjeca nisu.

- Djeca nas isto mogu prepoznati.

Sjedila je bez riječi neko vrijeme, onda ustade.

- Idem malo na zrak.

Kad je zatvorila vrata, Jasfir se obrati Ramadanu:

- Ako se ne vratim na vrijeme, naredbe imaš.

- Imam.

- Nju treba maknuti prvu. Ona nas može ukopati prije no svi drugi. Previše zna o nama.

Noćni zrak joj rashladio lice. Leila je polako koračala u pravcu svoje barake. Previše se toga neočekivano desilo. Nije bilo nikakvog cara ni uzbuđenja, kako je očekivala. Uglavnom je sve dosadno. Dosada, prazni dani i noći.

A ni ne osjeća da sudjeluje u borbi za slobodu. Odavno je već

prestala povezivati ovo zbivanje ovdje sa oslobođenjem Palestine. Svi su vojnici plaćenici. I to ih dobro plaćaju. Nijedan, izgleda, ne mari za pokret. Brinu samo za mjesečnu plaću.

Nije to ono o čemu su dečki i djevojke govorili u školi. Ovdje riječ »sloboda« ima drugo značenje. Sjeti se da joj je to jednom Hamid pokušao objasniti, no nije ga htjela razumjeti, čini joj se to tako davno, a bilo je svega prije šest mjeseci. Zašto se onda osjećala tako mladom, a sad tako starom?

Na ulazu u baraku zastane i pogledom obuhvati kamp. Sve je mirno. Osjeti neki nemir, no nije znala što je. Na zidu se nešto pomaklo. Jedan mitraljezac se uspravio. Mjesečina ga obasjavala. Jasno vidje kako je podigao ruku prema nebu, onda iznenada pade odozgo naglavačke na zemlju. Razliježe se pucanj. Sledila se od iznenađenja. Učini joj se da se otvaraju nebesa, a vatra riga na njih ravno iz pakla.

Sjeti se, kad je počela trčati, sjeti se. To ju je uznemirilo - tišina. Bilo je i previše tiho.

16.

Djeca se probude i udare u vrisku. Svud naokolo odjekivala eksplozija, cijela se baraka tresla. Jordana skoči iz kreveta, potrči k djeci i stisne ih uza se.

U drugoj je prostoriji vriskala jedna žena, ali nije znala koja. Kroz pukotine na prozoru vidjelo se bljeskanje crvenog i narančastog svjetla. Još jedna eksplozija raspara noć, baraka se zadrma.

Zaista čudno, ni najmanje se ne boji. Prvi put nakon otmice osjeća se sigurnom.

- Što je to, mamice? - kroz suze će Muhamed.

- Tata dolazi po nas, srce. Ne boj se.

- Gdje je? Želim ga vidjeti - javi se Samir.

- I hoćeš - mirila ga je ona. - Uskoro. Na vratima se pojavi dadilja Ana.

- Jeste li dobro, gospođo?

- Jesmo - vikne Jordana kroz buku. - A vi?

- Magdu je okrznuo komad drva po ruci, inače smo dobro. - Zastane jer se baraka opet tresla. - Treba li vam pomoći oko djece?

- Ne, sve je u redu. - Jordana se sjeti nekog ratnog filma. - Reci djevojkama neka legnu na pod i rukama pokriju glave. Bit će sigurnije.

- U redu, gospođo - uzvrati Ana sa škotskom hladnokrvnošću i nestane.

- Dečki, na pod - naredi Jordana i povuče ih dolje. Oni se ispruže svaki sa svoje strane, a ona ih zagrli i skloni im glave ispod svojih

ramena. Buka od eksplozija je polako slabila, sada su se sve češće čuli pucnji i koraci. Okolo su svuda trčali ljudi i otvarali vatru. Čvrsto je držala djecu i čekala.

Leila je jurila kampom prepunim ljudi, koji su u općoj zbrci trčali tamo-amo. Izgledalo je da napadaju sa svih strana.

Samo je jedan čovjek, očito, imao cilj. Ramadan je s puškom u ruci trčao prema baraci s ženama.

Ona se iznenada sjeti automatskog pištolja za pojasom, pa ga izvuče. Teški, hladni čelik kao da je ohrabrio. Nije se više osjećala tako sama i nezaštićena.

- Ramadan! - dovikne mu.

Nije ju čuo. Nastavio je hodati i nestao iza ženske barake. Potrči za njim, ni sama ne znajući zašto.

Kad je stigla, vrata barake bila su otvorena. Utrči i zaprepašteno zastane, žene su se zbile uza zid zadnje prostorije oko Jordane i dječaka. Ramadan je stajao na uskim vratima, leđima okrenut Leili i pripremao automatsku pušku za pucanje.

- Leila! - krikne Jordana. - Ovo su tvoja braća!

Ramadan se okrene i uperi pušku u Leilu.

Tek kad mu je zapazila ledeni izraz lica, Leila shvati istinu. Al-Ikhwahu ne znače ni ona ni njena braća ama baš ništa. I te kako oni drže do krvnih veza, iako ih se ona odrekla. Za njih je ona igračka, koju su upotrijebili i odbacuju je sad kad više nije potrebna.

Držala je automatski pištolj obim rukama pred sobom. Prsti joj nesvjesno pritisnu okidač. Tekkad se pištolj ispraznio, a Ramadan silovito pao na pod, shvatila je da je povukla okidač.

Digne pogled s tijela i vidje kako Jordana brzo obuhvaća dječje glave da ne bi djeca vidjela krv koja je liptala iz Ramadanovog tijela.

Neke jake ruke je iznenada obujmiše i pritisnuše njene ruke uz tijelo. Divlje se otimala.

- Smiri se, Leila - začu poznati glas. Okrene glavu.

- Hamide! - uzvikne iznenađeno. - Otkud ti ovdje?

- O tom ćemo poslije. - Vukao ju je natraške kroz vrata. Zatim je oslobodi, pa je uhvati za ruku i odvede iz kampa kroz rupu na zidu.

Došli su do ruba šume. Gurne je na zemlju, a ona podigne glavu.

- Što ti ovdje radiš?

Opet joj pritisne glavu na zemlju.

- Zar si zaboravila što sam te učio? Glavu dolje!

- Nisi mi odgovorio - prigušeno će ona.

- Došao sam po te.

- A zašto, Hamide, zašto?

- Jer ne želim da se ubiješ, eto zašto - promuklo će on. - Jadan si mi ti vojnik.

- Hamide, ti me voliš - u čudu će ona. Šutio je.

- Zašto mi nisi nikad ništa rekao?

On je pogleda.

- S kojim pravom bih volio takvu djevojku?

Ben Ezra je dugim koracima gazio okolo i naređivao vojnicima, a krivošija mu sjala nad glavom.

Sijevao je pogledom okolo. Otpor, izgleda, slabi. Potraži Hamida. Nigdje ga nije bilo vidjeti. Glasno ga opsuje. Mrski su mu vojnici koji se toliko užive u bitku da zaboravljaju naredbe. Rekao mu je da bude blizu.

Zovne izraelskog kaplara.

- Skupi ljude! - Trenutak poslije ugleda Jabira. - Dovedi gospodara - vikne mu. - Idemo po taoce.

Na drugoj strani kampa izbije puščana vatra. Nekoliko Jemenaca jurnu tamo. Bio je zadovoljan. Izbor je bio baš kako treba. To su sjajni borci.

Baydr je prvi uletio u baraku. Kad ugleda sinove srce mu zaigra. Klekne na jedno koljeno i raširi ruke, a oni mu jurnu u naručaj.

- Tatice! Tatice!

Poljubi jednog, pa drugog. Na usnama osjeti slane suze, svoje vlastite.

- Tatice, nismo se bojali, časna riječ - pohvali se Muhamed. - Znali smo da ćeš doći.

- Da, da - cvrkutao je Samir. - Mama nam je to stalno govorila.

Digne pogled k njoj. Sva je uplakana. On polako ustade.

Jordana se nije micala; netremice ga je gledala.

Bez riječi joj pruži ruku. Polako, gotovo oklijevajući, ona je prihvati. Dugo joj je gledao u oči, onda progovori promuklo:

- Skoro pa nismo uspjeli. Plaho mu se osmjehne.

- Mi nismo ni trena sumnjali.

- Možeš li mi oprostiti?

- To je bar lako. Volim te. Možeš li ti meni? Smiješio se. Bio je to opet onaj Baydr kakvog je prvi put upoznala i zavoljela.

- Lako, jer i ja tebe volim.

- Mičite se - vikne izraelski kaplar s vratiju. - Nemamo cijelu noć vremena.

Ben Ezra je stajao kraj izlaza iz kampa.

- Ima li još koga?

- Svi smo tu - otpovrne kaplar.

- Je li zaštitnica postavljena? - upita general jemenskog kapetana.

- Jest, gospodine. Četiri čovjeka s automatskim puškama će ih neko vrijeme zadržati. Nećemo ih čekati. Povući će se, pa ćemo ih pokupiti za par dana na mjestu gdje smo se spustili.

Ben Ezra klimne. To se zove dobro vojevanje.

- Koliko gubitaka?

- Jedan mrtav, nekoliko s površinskim ranama, to je sve.

Ben Ezra se okrene Izraelcu.

- Dva mrtva - reče kaplar.

- Imali smo sreću - zadovoljno će general. - Uhvatili smo ih bez gaća. - Pogleda na cestu. Zarobljenici se vesele ponovnom susretu. Muškarci, članovi posade, dobro izgledaju, žene također. Zbili se u grupu, svi govore u isti mah.

- Bolje da krenemo - požuri ih Ben Ezra. - Našim prijateljima neće trebati dugo, brzo će uvidjeti da nas je malo, pa će za nama.

Izraelac krene. Ben Ezra ga zovne.

- Jesi li vidio Sirijca? Vojnik odmahne glavom.

- Kad su zapaljene rakete, čim smo ušli bio je ispred mene. Onda je nestao.

Ben Ezra se čudio. Ne razumije. Možda je čovjek mrtav, pa negdje leži, a oni ga nisu otkrili. Ali to nije moguće. Sirijac je previše vješt vojnik, vratit će se prije ili poslije. Ben Ezra krene niz cestu. Pogleda na sat. Tri. Sve po planu.

Ako je helikopter stigao na vrijeme, doručkovat će ujutro u Princevoj palači.

17.

Dick Carriage se polako šuljao. Kroz otvorena ulazna vrata kampa ostali su brzali cestom prema aerodromu. Ali, on ne može još krenuti. Nije još ovdje završio posao.

Sa svih strana fijuču meci. To su Jemenci na djelu. Polako je i pažljivo otvarao vrata baraka jedna za drugima. Od njega ni traga.

Ipak, mora biti ovdje. Nije mogao pobjeći prije napada. Nitko nije nezapažen izašao iz kampa. Osim toga, Hamid je izvijestio generala da ga je vidio petnaest minuta prije napada.

Okrene se i pođe prema upravnoj zgradi. Ispred nje su tri izgorjela džipa. Zamišljeno je koračao. Već je jednom pretražio zgradu, no, možda nije dobro.

Oprezno se primakne vratima. S pištoljem u ruci, stane na stranu i gurne vrata. Ništa se ne čuje.

Uđe. Prva je prostorija u užasnom neredu. Rakete su izbušile grozne rupe po zidovima. Svugdje razbacani papiri i namještaj, kao da je prohujao tornado.

Uđe u drugu sobu. Polako pogleda sve. Nemoguće. Nigdje mjesta gdje bi se čovjek sakrio. Uputi se natrag, pa zastane.

Osjeti kako mu se diže kosa na zatiljku. Tu je, osjeća ga. Nije važno što ga ne može naći, on je ovdje.

Okrene se pa polako pretraži obje prostorije. Nigdje traga. Trenutak je stajao, onda se uputi do klupe kod umivaonika. Tamo je spazio nekoliko uljanica.

Razbije ih i brzo polije ulje po prostoriji. Dohvati stolicu, stavi je na

izlazna vrata, pa sjedne licem okrenut prema unutrašnjosti. Iz džepa izvadi šibice, zapali jednu, pa cijeli snop i baci sve u sobu.

Vatra se ubrzo proširi po podu, zatim zahvati zidove. Prostorija se ispuni dimom. I dalje je sjedio. Zavrućilo, no on se ne miče.

Iznenada unutra nešto sušne. Pokuša nazrijeti kroz dim, ali ne vidje ništa. Šuškanje se ponovi. Bila je to škripa kao da se otvaraju neka zarđala vrata. U drugu se prostoriju nije moglo prodrijeti pogledom, a drugih vratiju nije bilo.

Onda se pomakne nešto na podu. Dick ustade. Dio drvenog poda se micao. On se prišulja mačjim korakom.

Skloni se malo u stranu, izvadi maramicu i stavi je preko ustiju i nosa da bi se zaštitio od dima. Iznenada se podigne poklopac na podu. Čovjek se uspravi kašljući.

Izraelski agent zadovoljno kimne. Po ovog čovjeka je došao. Idealist se ne mora bojati, nego onaj koji oskrnavi ideal. Ovaj je čovjek to učinio. Ali Jasfir još nije ni shvatio da je netko tu, a Dick je već ispraznio automatski pištolj u nj. Onda izađe iz zgrade i ne osvrćući se, krene cestom. Ali Jasfir je ostao u svom vatrenom lijesu.

Nabasa na njih oko pola kilometra dalje, na cesti. Upravo je prošao zavoj kad su iskrsli iz šume.

- Leila! - reče.

Hamid se okrene k njoj. Izraz lica joj čudan.

- Dick - zausti usiljeno - ja ...

Prekine je pucanj. Na Dickovom se licu pojavi grimasa iznenađenja. Na uglovima usana mu prokrklja krv, on sklizne na cestu.

Hamid brzo gurne Leilu na zemlju, baci se potrbuške na tlo i okrene u pravcu pucnjave. Odmah spazi čovjeka među drvećem. Pažljivo je položio cijev puške između dva stabla. Tuda će proći. Kad je čovjek došao točno na nišan, pritisne okidač. Automatska puška gotovo ga prepolovi. Okrene se Leili, pa će promuklo:

- Hajdemo. Kidaj odavde. Dick zastenje.

- Ne možemo ga ostaviti. Umrijet će - reče Leila.

- Ionako će umrijeti - Hamid će bešćutno. - Idemo!

- Neću. Moraš mi pomoći da ga odvedem k ostalima.

- Jesi li luda? Znaš li što će ti se desiti ako se vratiš? Ako te ne objese, provest ćeš cijeli vijek u zatvoru.

- Nije mi stalo - tvrdoglavo će ona. - Hoćeš li mi pomoći ili nećeš?

Hamid zavrti glavom, pa joj pruži pušku.

- Nosi ovo. - Sagne se, podigne Dicka i natovari ga na leđa. - Kidajmo. Sad će uskoro i drugi dođipati za onim.

Ben Ezra pogleda na sat. Skoro četiri.

- Gdje je taj prokleti helikopter?

Čim je to izgovorio, u daljini se začu zujanje motora. Zagleda se u nebo, ali mjesec je već bio zašao, u mrkloj se noći nije ništa vidjelo.

Za deset minuta brujanje se čulo jasno. Trenutak zatim izgubi se iza vrha planine.

Kroz šumu i niz cestu je dopirala pucnjava. Izraelski kaplar dotrči.

- Dolaze cestom za nama.

- Zadrži ih. Helikopter će se spustiti za koji minut.

Ali pucnjava je bivala sve žešća, a helikopter se nije spuštao. Povremeno se čuo zvuk motora, ali opet se gubio.

Kaplar se vrati.

- Morat ćemo požuriti, generale. Dolazi ih prilično gadan broj.

- Vrati se na položaj - sikne Ben Ezra. - Znaš šta ja mislim? Ona budala gore u zraku nas je izgubila i ne može nas naći po mraku.

- A da upalimo vatru - predloži Baydr - i tako mu pokažemo

položaj ?

- Dobra ideja - na to će general. - Ali čime? Morali bismo sat vremena skupljati granje, a ne bi se odmah zapalilo, jer je vlažno.

- Znam što će gorjeti sigurno - reče Baydr.

- Što?

Baydr pokaže kamuflirani 707.

- Taj će gorjeti paklenskom vatrom.

- Nećeš valjda? - začudi se Ben Ezra. Pucnjava se približavala.

- Došao sam ovamo da vodim moje kući, a to ću i učiniti.

Okrene se kapetanu Hyattu.

- Andy, kako bi ga zapalio? Pilot je nepomično stajao.

- Ne šalim se, Andy - izdere se Baydr. - O njemu ovise naši životi.

- Treba samo otvoriti rezervoare i zapaliti ih.

- Otvori ih - zapovijedi Baydr.

Andy i njegov pomoćnik otrče do aviona i popnu se u kabinu, pa svaki na svoju stranu aviona. Vrate se za nepune dvije minute.

- Sve je spremno - reče Andy. - Neka se svi maknu na drugi kraj piste u slučaju da eksplodira.

Ben Ezra izda zapovijed. Trebalo im je punih pet minuta dok su se udaljili.

- Svi na tlo! - naredi i dadne znak da se otvori vatra.

Automatske puške zaštekću. Čas poslije začu se čudno pištanje, a onda grune vatra i avion eksplodira. Plamen se prope tridesetak metara uvis.

- Ako ovo ne vide, onda su slijepi - tužno će Andy.

Baydr mu vidje žalostan izraz lica pa će:

- Ne brini, to je samo hrpa novca. Ako se odavde izvučemo,

nabavit ću ti drugog.

Hyatt se preko volje nasmije.

- Držat ću za to palčeve, šefe.

Baydr zabrinuto pogleda u nebo. Potjera se približavala, čuli su se hici. Primakne se Jordani.

- Jesi li dobro?

Ona kimne. Dječaci su se prilijepili o nju. Svi su buljili u nebo.

- Čujem ga, čini mi se - vikne Muhamed. Svi osluhnu. Slab zvuk motora se približavao i bivao sve jači. Domalo je bio nad njima, jasno ga je obasjavao plamen aviona. Polako se počeo spuštati.

Meci su sad fijukali blizu same piste, a vojnici su se prema planu povlačili.

Helikopter se spustio. Prvi je sišao Baydrov otac. Dječaci jurnu k njemu. - Djedice!

On ih digne u naručaj, a Baydr i Jordana im priđu. Svi se brzo popeše u helikopter. Zaostalo je još nekoliko boraca koji su zadržavali gerilce.

Baydr je stajao na podnožju rampe, kraj Ben Ezre.

- Jesu li se svi ukrcali? - upita general.

- Jesu - odgovori Baydr.

Ben Ezra dovikne kaplaru na drugoj strani piste:

- Vodi sve ovamo, kaplare, odlazimo.

Na avionu eksplodira još jedan rezervoar, svjetlost obasja cijelu pistu kao usred dana. Vidjeli su se vojnici kako se povlače s kraja piste i pucaju u šumu.

Samo časak poslije bili su već kod helikoptera. Prvi se poče penjati stepenicama. Ben Ezra ga gurne da se požuri.

Žuto svjetlo plamtećeg aviona osvijetli ivicu šume. Baydr začu

neki glas kako ga zove. Iznenada je ugleda. Istrčala je iz šume, a iza nje je jurio čovjek noseći neko tijelo na ramenu.

Vojnik automatski uperi cijev u nju. Baydr je odgurne i puška opali u zrak.

- Drži se - dovikne joj.

- Tata! Tata! - vikala je Leila. Baydr potrči prema njoj.

- Leila! Ovamo!

Ona se uputi pravo k njemu i jurne mu u naručaj. Vojnik srne za njim.

- Moramo brzo odavde, gospodine. Baydr mu pokaže Hamida.

- Pomogni mu - reče, pa držeći Leilu oko ramena popne se u helikopter. Za njima su odmah došli Hamid i vojnik noseći Dicka. I Ben Ezra se pope, pa stane na otvorena vrata.

Hamid i vojnik polože Dicka na ležaj, a doktor Al Faj i njegovi pomoćnici već su pripremali plazmu i glukozu.

- Kreći! - vikne Ben Ezra.

Veliki se propeler sporo poče okretati. Hamid priđe generalu. Preko njegovog ramena vidje kako gerilci trče pistom.

- Nije pametno da stojite tu, generale - reče mu s poštovanjem.

- Gdje si do vraga, bio cijelu noć? - izdere se Ben Ezra dok se helikopter polako odljepljivao od tla.

- Samo sam izvršavao vaše naređenje - ozbiljno odgovori Sirijac, pa mahne rukom prema Leili koja je klečala kraj Dicka. - Brinuo sam se da joj se štogod ne dogodi.

- Bilo ti je naređeno da budeš... - zausti general, no ljutnje iznenada nesta, a lice mu se zgrči. - Bože - iznenađeno uzvikne. Sablja munemoćno ispadne iz ruke. Zaljulja se prema Sirijcu, a on ga dočeka u naručaj. Iz starčevog je tijela liptala krv kroz meku beduinsku odjeću. Hamid zatetura i skoro padne, jer je helikopter poskočio.

- General je pogođen! - vikne.

Istog su se časa Baydr i njegov otac stvorili kraj njega. Nježno podignu Ben Ezru i polože na ležaj. Doktor Al Faj ga okrene na stranu i brzo razreze odjeću.

- Ne trudi se, prijatelju - šapne general. - Onom si mladom čovjeku, tamo, potrebniji.

- Njemu je dobro - gotovo će ljutito Samir.

- I meni će biti - reče Ben Ezra tiho. - Sad, kad sam vidio sina, nije me više strah smrti. Dobro si ga odgojio prijatelju. Podigao si pravog čovjeka.

Samiru se pogled zamagli od suza. Klekne i prigne se starčevom uhu.

- Predugo sam ga pustio da živi u laži. Vrijeme je da sazna istinu.

Na usnama umirućeg vojnika pojavi se slab smiješak.

- Što je istina? Ti si mu otac. Jedino to treba znati.

- Nisam, ti si mu otac - prošapće Samir žestoko. - Mora znati da ga je tvoj Bog stvorio.

Ben Ezrine su se oči caklile. Baci još jedan pogled na Baydra, onda natrag na doktora. Skupi svu snagu i u posljednjem dahu izusti:

- Samo je jedan Bog ...

KRAJ

NOTES

[⇦1] Džehennem (tur.) = pakao.

[⇦2] Siši me. Ne odlazi samo tako.

[⇦3] Lijepo je, divno, zar ne?

[⇦4] Sve pederi?

[⇦5] Sviđa vam se? Izaberite koga hoćete?

[⇦6] Hvala, nije za mene. Više mi se sviđaju žene.

[⇦7] Pogledajte ove dojke.

[⇦8] Zovem se Gerard.

[⇦9] To je previše, gospodine. Polako.